

DR. SOMOGYI ISTVÁN
v. nemzetgyűlési képviselő, ügyvéd

SZABADKÖMÍVESSÉG IGAZI ARCA

I. KÖTET.

A SZABADKÖMÍVESSÉG FELELŐSSÉGE TRIANONÉRT

II. KÖTET.

A FÖLDALATTI MAGYARORSZÁG

ÁRA KÖTETENKINT 5 PENGŐ

BUDAPEST, 1929.
APOSTOL NYOMDA KÖNYVKIADÓVÁLLALAT KIADÁSA

Apostol nyomda Budapest, VIII., Horánszky-utca 20.

„Önök azt hitték, hogy a forradalom befejeződött Franciaországban. Pedig a francia forradalom a Jakobinusok egy szörnyű és félelmetes szektájának csakis első kísérlete volt. A szekta elhatározása szerint tehát Önök annak a nagy általános forradalomnak, amely egykor feldönti majd az összes trónokat, megsemmisíti az oltárokat, eltörli a tulajdont és törvény és társadalom feloszlásával fog végződni, csupán első állomására érkeztek.”

(Abbe Barruet: A Jakobinizmus Memoirjai 1796. év.)

„A dolgok sehogy sem mennek jól és azt hiszem, hogy szükségtelennek tartják az elővigyázatot. Én Európa követeit mindennap figyelmeztetem a jövőveszedelmekre, melyeket a titkos társaságok készítenek elő az álig megállapodott rend ellen és látom, hogy a legnagyobb közönnyel veszik ezt. Azt hiszik, hogy a Szentszék nagyon könnyen megijed; csodálkoznak a véleményeken, melyeket a megfontolás kelt fel bennünk.”

(Consalvi bíboros levele Metternich herceghez 1818 január 4.)

ELŐSZÓ

Egy könyvet vesz kezébe az olvasó, melynek tartalmát a címe megadja. Ebből a szempontból tehát az előszó teljesen felesleges, magához a nagyközönséghez tehát nincs is más szavam, mint, hogy kérem, olvassák el figyelmesen s ne felejtsek el az abban foglaltakat sohasem, ha magukat és ivadékaikat boldog embereknek óhajtják tudni. Nem az én megállapításaim, nem az én következtetésem és egyéni véleményeim azok, melyek a műben felfedezhetők, hanem a szabadkőművesség és a szabadkőműveseké, akik itt olyanoknak mutatkoznak be, amilyenek a páholy munkákon voltak.

Van azonban egy pár szavam a „volt” szabadkőművesek egy részéhez. Vannak köztük jó ismerőseim, vannak köztük jó barátaim, akiknek szívét, lelkét, meggyőződését láttam, látom és tudom. Becsületes emberek, jó magyarok és tiszta lelkűek. Ne érintse őket kellemetlenül az, amit ebben a könyvben látnak, ne tekintsék magukat általuk találva s ne higgyék, hogy abból a társadalmi és nemzetépítő munkából, melyből a maguk posztján derekasan kivesszük részüket, kiszerezném őket szakítani.

Nem vád akar ez a könyv a jobb meggyőződésűek, a becsületes gondolkozásnak ellen lenni, hanem meggyőzés arról, hogy nincs miért búsulniok a szabadkőművesség feloszlása miatt. Vagy ha úgy tetszik, tükrözni akar lenni ez a munka, melybe, ha belenéznek, meglátják azt az intézményt, melybe oly szép gondolatokkal telítve léptek be, a maga valóságában meglátják belőle, hogy az ő jellemük, becsületességük, feddhetetlenségük és hiszékenységük, mint vitte őket ördögi ke-

zek irányítása mellett egy szörnyű meredek szélére, ahonnan csak a nihilbe lehet lezuhanni.

Lehetetlen, hogy meg ne borzadjanak a látottakra, lehetetlen, hogy be ne ismének azt miszerint téves utakon jártak, posvány szélén sétáltak s lehetetlen, hogy ezután egész valójukkal el ne forduljanak attól a sötét intézménytől, mely az ő szép ideáikat, szeplőtlen egyéniségüket egy világ elpusztítására akarta felhasználni.

Én hiszem, hogy így is lesz.

Gyöngyös, 1929. év január 20.

Dr. Somogyi István.

I. Mozgás a páholyokban

Három kísérlet 1928-ban a szabadkőművesség engedélyezése iránt. – Egy volt kúriai bíró, mint a nagypáholy h. főmestereinek röpirata a szabadkőművesség érdekében. – Hivatalos szabadkőműves kiküldött az amerikai Kossuth-zarándoklat tagjai között. – A Pesti Hírlap cikke. – Lukács György volt darabont miniszter sürgeti a képviselőházban a szabadkőművesség újraengedélyezését. – Hírek arról, hogy a kormány ismét megnyitja a páholyokat. – A könyv tartalma.

A belügyminiszterileg felosztatott magyarországi szabadkőművesség csontkamaráiból az utóbbi időben gyanús mozgólódások zaja hangzik ki. Az eltemetettek feltámadásra készülődnek, az elnémítottak ismét beszélni próbálkoznak, a múmiák megelevenedni készülnek.

A páholyok sötétlelkű lovagjai, a méregkeverés bajnokai, az emberi rosszindulatok keltegetői úgy találták, hogy az a nyolc esztendő, mely a nyilvánosság előtt hallgatásra kényszerítette őket, nem múlt el nyomtalanul a csonka ország felett. Oh ők jól ismerik a magyar jellemet, kitűnő szakértői gyengeségeinknek és nemzeti sajátságainknak. Tudják, hogy nyolc év sok idő, a magyar népnél meg különösen sok, tudják azt is, hogy milyen készek vagyunk a rieg-bocsájtásra, a feledésre, s mennyire szeretjük, ha nemesebb érzelmeinkre hivatkoznak.

Minek hallgatnának még tovább? Hol van már az a nép, *mely oly világosan döbrent* rá a két *forradalom után* a magyarországi szabadkőművesség hazafiatlan, sokszor hazaáruló munkájára, hol van már az elszántság és elevenség, amellyel eltökélte a becsapott és lelkiekben épűgy, mint anyagiakban tönkretett ország, hogy egyszer és minden-

korra le fog számolni belső ellenségeivel, azok között is a legnagyobb és legveszedelmesebbel, a szabadkőművességgel, s hitet tesz azon elhatározása mellett, hogy soha, soha többé nem engedi még egyszer őket a magyar napvilágra.

Hol van már a tavalyi hó, hol van már ez az eltökélt és elszánt nemzet?

Ki beszél itt ma már a szabadkőművességről, ki tartja észben azok munkáját, ki emlékszik azokra az adatokra, melyek a páholyok sötétjéből előkerültek, ki figyel ma már csonka hazánkban ezekre?

Senki! A nyolc év nagy idő, s ezt az időt a szabadkőművesek nem töltötték tétlenül. Az első időben még lapítaniuk kellett, még nem volt szabad és nem is volt tanácsos a régi trükkökkel, a bevált módszerekkel előállani, hiszen sokkal frissebb volt a seb, sokkal elevenebb volt a tudat, sokkal nagyobb az elkeseredés is, így kockázatosabb a szokott hazugságok és tagadások, a vakmerő ferdítések és csavarások hangoztatása. Az agyakba valósággal bepréselődött a sötét páholy munkák minden mozzanata, a lelkekben izzott az évtizedes országrontás, nemzetveszejtés, lélekmérgezés minden fázisának ismerete, semmi reményük sem volt tehát, hogy sikerüljön rehabilitációjuk s diadalmaskodjék megtévesztésük.

De ha valakinek, hát nekik valóban dolgozott az idő Magyarországon. Ők maguk is azon voltak, hogy ez így történjék. A sajtóban, ebben a romlott és nemzeti érdekek iránt idegen és érzéketlen magyar sajtóban, tovább is ott voltak csatlósaik, lekötelezettjeik, velük rokonlelkiségű és erkölcsiségű társaik, akik szívósan, kitartóan és fáradhatatlanul puhították a talajt, törték, zúzták a megkeményedett roszvéleményt s törekedtek egy oly világot megteremteni, amely már nem fog ellenségesen nézni a szabadkőművességre.

Munkájuk nem volt nehéz, hiszen romlott lelkek akadnak mindig, züllött egzisztenciák, forradalmi érzületek vannak mindenütt. Aztán vannak kótyagos fejű emberek is, hiszékeny álmodozók, beugratható hazafiak, holdkóros világpolgárok és prófétai pózban tetszelgő egyének is, akik szívesen hallgatták a mindig sűrűbben megisméltendő mentegetőzést és készpénznek vettek minden ferdítést és hazugságot, amit a szabadkőművesség mellett felvonultattak.

Szóval nagyban folyt a szerecsenmosdatás. Az újságok hozták a cikkeket, melyek a jámbor polgárokat azzal ijesztgették, hogy szörnyű elszigeteltségükben a legostobább politika és eljárás a világszabadkőművesség fumigálása, bizonyígtatták, hogy dőre dolog ezt a nagy hatalmat magunk ellen izgatni, mikor egy megértő gesztussal barátainkká tehetnők a külföldi páholyokat és a világ színvandán sztárszerepeket játszó főmestereket. Ez szólt a hiszékeny hazafiaknak, azoknak a megijedt és kisvonalú egzisztenciáknak, akik oly tipikus karakterisztikonjai a mai korszaknak s akik el sem tudják képzelni azt, hogy a nemzeti erő kifejlesztése a boldogulás igazi útja, nem pedig külföldi képzelt és talmi hatalmak imádása.

De volt mondanivalójuk a „szabadság”, a „jogállam” fanatikusaihoz is. Ezeknek azt zúgták folyton a fülükbe, hogy nem lehet magyar feltámadás mindaddig, amíg itt szabad véleménynyilvánítás, egyesülési szabadság nincsen, mert a demokratikus és minden eszme és elv érvényesülésének szabad utat engedő Európa a csonka országban egy, a középkorból itt felejtett feudális és abszolutisztikus állam torzóját látja, amelyet támogatni nem szabad, megérteni nem lehet, ellenkezőleg „esse delendam.”

Ez is hatott! Hogyne hatott volna! Végre is a békeidők zsidó, szabadkőműves liberalizmusa és radikalizmusa csaknem félszázad alatt gajdolta az országnak a művelt nyugat imádatát s valósággal beidegzette azt a közvéleménybe. Ez a nemtelen és hazug agitáció mindent kigúnyolt és ócsárolt ami magyar, legszebb, legrégebb és legértékesebb nemzeti kincseinket szóratta szét velünk s nem volt olyan értékünk az ezeréves országlás gyümölcseként, amit ki ne kezdett, le nem csepült s hitelvesztetté ne tett volna. Ez az agitáció aztán a speciális magyar értékek helyére odaplántálta azt az áldemokratizmust, azt a sok zavaros és hazug eszmét, mely már a nyugaton is hitelét veszttette s kialakította az országban azt a gyászmagyar típust, mely itthon nem látott meg semmit, hanem egész valójával odatapadt a nyugathoz s szolgálta annak kimustrált eszméit rendületlenül. Persze, hogy ez a típus nem halt ki a két forradalom alatt sem, amint hogy nem tért meg és nem ébredt fel a keresztény megmozdulás idején sem. A nagy ölekezésben ő is beállott a sorba, ő is részt kívánt az újraépítés munkájából,

de nem szívvel szolgálta azt, hanem érvényesülési lehetőséget látott benne. Mikor aztán az első szirénhangok a sajtóban vagy egy gyűlésen ismét dicsőíteni kezdték a nyugati eszméket, ismét nyekergetni kezdték a régi verklit, ez a típus habozás nélkül recitálta a hallottakat s azonnal megbocsátott a szabadkőművességnek s akárhány esetben beállott azok közé, akik visszaállítását sürgették.

De hátra volt még egy réteg meggyőzése, nevezetesen a gyanakvóké. Ezek már tanultak valamit a múltból, ezek már figyeltek, nem lehetett tehát az elmondott mesékkel őket lábukról levenni.

Ez a réteg látta a bizonyítékokat a szabadkőművesség vétkessége mellett, ismerte, – már ahogy ismerte – munkájukat, nem volt tehát hajlandó csak úgy könnyen elhinni a feketéről, hogy az fehér, ezek még mindig bizalmatlankodtak s ha már nem a régi határozottsággal és erővel is, de készen állottak arra, hogy vétót kiáltsanak a páholyok megnyitásának szándékával szemben.

Erre is meg volt a recept. Sokszor bevált már, ha a szabadkőművesség bajban volt, miért ne vált volna be most is. Kezdetét vette tehát annak bizonyítása, hogy a magyarországi szabadkőművesség ártatlansága nagyobb, mint a ma született bárányé.

Legelőször a velük szimpatizáló sajtót küldték a tűzbe. Feladata az volt, hogy a közvéleményt vegye kezelésbe és elhitesse mindenkivel, hogy a páholyok feloszlatása és a szabadkőművesség megszüntetése egy zavaros korszak erőszakos és alaptalan cselekménye volt, félrevezetett, célzatosan informált kormányközegek műve, amit – az igazság érdekében – reparálni kell.

S a Pester Lloyd már 1921-ben megkezdte a munkát. Egymásután jelentek meg benne cikkek, amelyek cáfolni igyekeztek a magyar szabadkőművesség hazafiatlanságát s beadni próbálták ismét a publikumnak a régi maszlagot, hogy t. i. egy ártatlanul megrágalmazott intézmény lett halálra ítélve, amelynek semmi köze sem volt semmilyen vonatkozásban az erkölcsök lezüllesztéséhez, a hazafias érzés lerombolásához, a radikális, istentagadó társaságokhoz, lapok és folyóiratokhoz, de különösen nem volt köze a háború dicstelen befejezéséhez, a két forradalomhoz és annak erkölcsi és anyagi pusztításához.

A Pester Lloydot követték a többi liberális sajtótermékek, ezek között is főképen a gyanúsmultú „Az Est”, „Pesti Napló”, melyek egy alkalmat sem szalasztottak el, hogy meg ne győzzék arról a közönséget, miszerint az emberi jogokért küzdő, bölcselkedő és jótékonykodó szabadkőművesség nem érdemelte meg a feloszlatást s egyenesen szociális érdek ennek újbóli engedélyezése.

Sajnos, a magyar kormány abban az időben, mikor még módjában lett volna, elmulasztotta ennek a sötét szövetségnek nyilvános megvizsgálását s a működés betiltásán kívül nem tartotta szükségesnek, hogy Isten és világ előtt bemutassa szörnyű munkásságát.

Ez is csak a szabadkőművességnek volt jó. Egyszerre csak ők kezdték követelni a vizsgálatot s volt merészségük már akkor azt kívánni, hogy az állam leplezze le őket, ha vannak adatai, mert tovább – úgymint megsértett ártatlanság – *nem* hajlandók gyanú és vád alatt állani.

Könnyen hencegtek, hiszen biztosak voltak abban, hogy a kormány ezt nem fogja megtenni. Sajnos, ez ült fel legelőször és legalaposabban a sok ijesztgetésnek, de hogy is mert volna határozottan nyilatkozni s a világszabadkőművességet, amelybe külföldön minduntalan beleütközött, az adatok feltárásával ingerelni.

A szabadkőműves arcátlanság egyik keresztény lapot, a „Szózat”-ot, egyszer aztán kihozta sodrából s az is követelni kezdte a per megindítását.

Na, *lett aztán* erre méltatlankodás! a Pester Lloydban egymásután jelentek meg a szabadkőművesség védelmére írt cikkek s a páholyok vezetőségei merészen kiállottak a porondra.

Ekkor már 1922-öt írtak.

A főmesterek és egyéb főszabadkőművesek egy nyilatkozatban maguk is kérik a vizsgálatot, ártatlanságukat hangoztatják és bámulatos vakmerőséggel jelentik ki, hogy „a magyar szabadkőművesség sohasem vett részt hazaelles tendenciával bíró alakulatok alapításában, szervezésében, segélyezésében és fenntartásában. Igen gyakran, szándékosan vagy tudatlanságból a „Galilei páholy” a „Galilei kör”-rel tévesztetik össze, pedig e páholyoknak annyi köze van a 30 évvel később alapított „Galilei kör”-höz, mint pld. gróf Teleki Pálnak a Teleki-térhez. A legnagyobb határo-

zottsággal kinyilatkoztatjuk, hogy az egész magyar szabadkőművesség és ennek minden egyes páholya hazafias szellemenben működött és hogy egyetlenegy páholyban sem hódoltak hazaellenes tendenciáknak. A szabadkőművesség a korlátlan gondolat és lelkiismereti szabadság alapján áll... soha senki sem sértetett meg nemzeti vagy vallási felfogásában a páholyokban és a legmélyebb vallási meggyőződéssel bíró emberek is résztvehettek és részt is vettek a magyar szabadkőművesség munkájában.”

A „Szózat” ugyan erre a szemérmetlen hazugságmasszára sorozatos cikkekben bizonyította rá a szabadkőművességre az istentagadó, lelket mérgező, forradalmi, hazafiatlan munkásságot, de hát akkor már messze voltunk 1918- és 1919-től, nem éreztük azon idők gyalázatosságait, akkor már a „jogállam” és „a demokratikus haladás” a „konszolidáció” jegyében haladt a hivatalos és nemhivatalos magyar világ, a „Szózat” cikkei és leközlött bizonyítékai tehát nem vetettek nagyobb hullámokat sem a politikai, sem a társadalmi vizeken.

S amint multak az esztendőök, úgy nőtt a szabadkőművesek bátorsága is, amely az utóbbi időben már egészen a felelősségrevonásig és a követelődzésig magaslik fel. Most már elérkezettnek látják az időt az utolsó rohamra s biztos számítanak reá, hogy rövidesen lekerülnek a hatósági pecsétek a páholyok ajtajairól, ismét kézbe kerül a kalapács s megkezdődhetik a munka, a vakolás, az éjjelek sötétjében, a tápis árnyékában, Boáz és Jákin oszlopa alatt.

Nyílt titokként beszélnek szerte az országban, hogy csak rövid idők kérdése már, amikor a kormányzat vissza fogja vonni a feloszlató rendeletet s visszaadja a magyar szabadkőművességnek régi vadászterületeit.

Ehhez képest gyorsul tehát a páholylovagok munkája is. *Ez évben három olyan lépés történt a szabadkőművesség feltámasztására, ami valóban elhitei az emberrel, hogy tényleg nemsokára újból megkezdhetik munkájukat.*

Az első lépést a magyarországi szabadkőművesség feje, Bakonyi Kálmán ny. kúriai bíró tette meg, aki egy röpiratot adott ki „A magyar szabadkőművesek igazsága” címen. Ez a kis füzet csak úgy dagad az öndicsérettől és dicsekvéstől, ami szép, finom és jó van a világon, eszmében, emberi tetteben, azt mint vérbeli főköműves mind a szabadkőművességre

és speciel a magyar szabadkőművességre malterozza rá, végső konklúziója az, hogy a nemzet jövőjének kiépítése a szabadkőművesség újraengedélyezése nélkül el sem képzelhető.

A második lépés az u. n. Kossuth-zarándoklat alkalmával történt, amikor is egy Balassa József nevű főpáholyvezér *egyenesen mint a magyarországi szabadkőművesség egyik vezetője vett részt* a hivatalos magyar delegáció kebelében az ünnepségeken s ebbeli minőségében számolt be egy fővárosi liberális lap hasábjain arról, hogy szerinte mily nagy előnyt jelentett az ország szempontjából az, hogy *ő ott Amerikában mint az itteni szabadkőművesség exponense forgolódhattott a magyar küldöttség soraiban.* Érthetetlen ugyan, hogy a feloszlott szervezet miként képviseltetheti magát a hivatalos körök tudatával és beleegyezésével és a hivatalos küldöttség soraiban, de hogy ez megtörtént, el kell hinnünk, hiszen Balassa mester maga dicsekszik el ezzel, nem megvetendő büszkeséggel.

A harmadik és talán legradikálisabb lépés egy kormánypárti képviselőnek, a volt darabont Lukács Györgynek parlamenti felszólalása volt, aki minden kertelés nélkül követelte a magyar szabadkőművesség működésének újra engedélyezést és hívta fel a kormányt ezen lépés mielőbbi megtételére.

Aki ismeri a szabadkőművességet, az tudja, hogy mit jelent ez a három vehemens attack gyors egymásutánban. *Jelenti az utolsó rohamot a biztos győzelem előtt* s aki Balassa szabadkőművesi kiküldetéséből következtetni tud, az meg is lehet győződve arról, hogy a Dömötör-féle rendelet napjai meg vannak számlálva s egy szép reggelen bevonul majd ez is „hatálytalanított” társai közé az irattár mélyébe.

Már pedig csak lassan a testtel, tisztelt hárompontos testvérek! Az a nyolc év tényleg nagy idő, de még sem olyan nagy, hogy annyira betemesse a magyar szabadkőművesség munkáját, mint a homok az egyiptomi királysírokat. A magyarság tényleg feledékeny és mód felett megbocsájtó, elbolondítható, jóhiszemű, becsületes fajta ugyan, de arra még most is határozottan emlékszik, hogy a páholyok főztje egyszer már nagyon megégette a száját s ha figyelmeztetik rá, hát tudni fogja az idevágó közmodást is.

Ennek a könyvnek pedig éppen az a célja, hogy figyelmeztesse rá! Figyelmeztessen mindenkit, hatóságot és egyes embert, illetékes faktorokat és ezen kívül *álló* egyéneket arra a veszélyre, amit ennek az országnak a szabadkőművesség engedélyezése jelentene. Másrészt rá akar mutatni annak a sok híresztelésnek az ostobaságára, amelyet ugyancsak a szabadkőműves berkekből zúdítanak ki a magyar közvéleménybe s amely azt akarja elhíttetni, hogy nemzeti érdek ennek a maffiának a garázdálkodás újbóli megengedése.

Végül rá akar mutatni a magyarországi szabadkőművesség feloszlatás előtti munkájára, az ország elé akarja tárni azt a tevékenységet, azokat az ördögi és pokoli terveket és célokat, amiket ez a szabadkőművesség maga elé tűzött és kíméletlen következetességgel és erőszakossággal a megvalósulás felé hajszolt. Be akarta bizonyítani, hogy mi volt ez a szabadkőművesség a nemzetre nézve, hogy miként kulminált munkája a trianoni békeparancsban, hogy a hiszékenyek fel ne ülhessenek ismét a páholylovagok szirénhangjainak, hanem, hogy eszükbe jusson ezek mostani minden fogadkozása mellett is az a régi igazság, hogy kutyából nem lesz szalonna s aki reggel rabló volt, az nem változna+ át délutánra bíróvá.

Természetes, hogy nem tart számot a munka eredetiségre, hiszen a szabadkőműves tevékenység igazi ismertetése már könyvtárakat kitevő könyv, füzet és cikkekben látott napvilágot, nem is öleli fel az összes bizonyítékokat, hiszen ahhoz kötetek kellenének, de amit ad, amit mond, azért már csak abból a szempontból is teljesen helyt áll, mert a műben nem a szerző beszél, hanem a szabadkőművesek beszélnek. A páholyok féltve őrzött határozatait, a bizalmas társaságban elmondott tüzes dikciokat tárja az olvasóközönség elé s nem fog egyetlen mondatot leközoelni, amelynek eredetét pontosan meg nem határozná, nem tár fel egyetlen tény, amelynek születési helyét meg ne jelölné.

És még egyet! Cítál ez a munka más szerzők műveiből is, természetesen rámutatva az illető könyv pontos helyére és megemlítve a szerző nevét is. Az idézett munkák óriási fáradsággal, hihetetlen szorgalommal összeszedett anyagok gyűjteményei, amiknek megbízhatóságához már csak azért sem férhet kétség, *mert ezek annyira igazak, hogy a mai napig sem próbálta őket megcáfolni a szabadkőművesség.*

I. Mozgás a páholyokban

Három kísérlet 1928-ban a szabadkőművesség engedélyezése iránt. – Egy volt kúriai bíró, mint a nagypáholy h. főmestérének röpirata a szabadkőművesség érdekében. – Hivatalos szabadkőműves kiküldött az amerikai Kossuth-zarándoklat tagjai között. – A Pesti Hírlap cikke. – Lukács György volt darabont miniszter sürgeti a képviselőházban a szabadkőművesség újraengedélyezését. – Hírek arról, hogy a kormány ismét megnyitja a páholyokat. – A könyv tartalma.

A belügyminiszterileg felosztatott magyarországi szabadkőművesség csontkamaráiból az utóbbi időben gyanús mozgolódások zaja hangzik ki. Az eltemetettek feltámadásra készülődnek, az elnémítottak ismét beszélni próbálkoznak, a múmiák megelevenedni készülnek.

A páholyok sötétlelkű lovagjai, a méregkeverés bajnokai, az emberi rosszindulatok keltegetői úgy találták, hogy az a nyolc esztendő, mely a nyilvánosság előtt hallgatásra kényszerítette őket, nem múlt el nyomtalanul a csonka ország felett. Oh ők jól ismerik a magyar jellemet, kitűnő szakértői gyengeségeinknek és nemzeti sajátságainknak. Tudják, hogy nyolc év sok idő, a magyar népnél meg különösen sok, tudják azt is, hogy milyen készek vagyunk a megbocsájtásra, a feledésre, s mennyire szeretjük, ha nemesebb érzelmeinkre hivatkoznak.

Minek hallgatnának még tovább? Hol van már az a nép, *mely oly világosan döbbsen rá a két forradalom után a magyarországi szabadkőművesség hazafiatlan, sokszor hazaáruló munkájára, hol van már az elszántság és elevenség, amellyel eltökélte a becsapott és lelkiekben épűgy, mint anyagiakban tönkretett ország, hogy egyszer és minden-*

II. A közvélemény megtévesztése

Hogy mutatják be a szabadkőművesek ezt az intézményt a nagyközönségnek. – Balassa József, Bakonyi Kálmán, Arató Frigyes testvérek ömlengései a szabadkőművességről. – És mit mondanak, mikor maguk között vannak. – A pápák a szabadkőművességről. – őket igazolták az események. – Anglia a mai szabadkőművesség bölcsője. – Wichtl Frigyes nagy feltűnést keltő leleplezései. – A Morning Post cikkei. – A magyar páholyokban talált bizonyítékok hogyan tüntetik fel a szabadkőművességet.

Ha az ember egy szabadkőművest hall beszélni a szabadkőművességről, vagy egy szabadkőművesnek erről szóló tájékoztató munkáját olvassa, egész megzavarodik szegény attól az émelygésig menő dicsérettől, amit egyesületükre a hárompontos testvérek ráaknak. Hogy ez mily nagyszerű intézmény, hogy annak csakis a jótékonyság és az emberi erények kifejlesztése a célja, hogy az emberiség jobb jövőjéért dolgozik, hogy a testvériség, az igazság, a béke, a szeretet uralmának diadaláért küzd... stb... stb., a jó ég tudná elsorolni azokat a hízelgő és magasztaló tirádákat, amikkel ezt a társulást valósággal elborítják.

Így pl. Balassa József a „Szabadkőművesség története” című munkájában a következőképen jellemzi: „A szabadkőművesség igazi lényege, alapvető gondolata az egész emberi nem testvéri összetartozása. Azt vallja és hirdeti, hogy a nemzeti, faji, nyelvi, vallási különbségek szerint széttagolt emberiséget egy családban kell egyesíteni és testvérnek kell tekinteni mindenkit, akit Isten embernek teremtett.

A szabadkőművesség minden egyes nemzet körében

önállóan a nemzeti sajátságokhoz simulva szervezkedett, tehát lényege nem nemzetközi, hanem egyetemes emberi. Első feladata: törekvés az egyén erkölcsi tökélesedése felé. További feladata egy magasabb, önzetlenebb s embertársaink javát tekintő erkölcsi érzésre nevelni az emberiséget. Azért tekintette a szabadkőművesség minden időben és minden országban elsőrendű feladatának a jótékonyág gyakorlását, a szegények és a gyengék, az elhagyottak és szükségét szenvedők gyámolítását.” (Bevezetés.)

A volt kúriai bíró, dr. Bakonyi Kálmán, a Szimbolikus Nagypáholy helyettes nagymestere már említett védőiratában (A magyar szabadkőművesek igazsága. Budapest, 1927. I. füzet.) semmivel sem marad Balassa szaktársának mögötte a dicsőítés terén.

„A szabadkőművesség célja a közerkölcsiség, művelődés és felebaráti szeretet terjesztése és a jótékonyág gyai korlása – írja munkájában – majd így folytatja: A szabadkőművesek szövetsége kötelezi tagjait, hogy engedelmessékedjenek hazájuk törvényeinek és tartsák meg annak az országnak törvényeit, amelyben élnek. A hazaszeretet a szabadkőműves egyik legszebb kötelessége.

... A szabadkőművesség arra törekedett, hogy jótékony hatással legyen a közéletre és a társadalmi kérdések tárgyalásával és megoldásával, hasznos munkát végezzen,

... A szabadkőművesség a jótékony, az emberbaráti, a kulturális intézmény egész seregét létesíti, az emberekben megmozgatja a szívet, hogy egymásért dobogjon, hogy a gazdag a szegényért, a hatalmas a gyengéért, a tudós a tudatlanért dolgozzék.” (6., 7., 10. oldalak.)

Még Bakonyinál és Balassánál is több jót, több dicsőt és szépet tud azonban erről az intézményről összehordani Arató Frigyes testvér a „Szabadkőművesség” című és a „művelt közönségnek” szánt, jobban mondva annak megtevéstésére írt munkájában. Nézzünk egy pár szemelvényt belőle:

„A szabadkőművesség, mint filozófiai, filantrópikus és progresszív intézmény, erkölcsi tartalmára nézve filozófiai, a társadalmi, vallási törekvésekkel és társulásokkal azonosítja magát. A szabadkőművesség története tehát lényegében véve a legelső öntudatosan jóra törekvő emberrel kezdődik s magában foglalja mindazt a munkásságot, mely bárminő formában, bárminő szervezetben, az értelem világos-

ságának, a szeretet melegének terjesztésére s az erkölcsi jónak gyakorlására irányul.

... A szabadkőmíves lelkületű emberek a természetes társulás ösztönénél fogva minden időben kerestek rá módot és formát, amely szerint jóra irányított törekvéseiket együttes munkássággal eredményesebbé tegyék.

... Oly férfiak lépnek tehát ebbe a szövetségbe, akik érzésük melegsége és tisztasága által részvétellel vannak a szerencsétlenek iránt, s férfias akaraterejük tudatában minden nemes elhatározás, munkásság, küzdelem támogatására bármikor készek.

... A páholyok tehát kénytelenek igen magas erkölcsi mérték alá állítani mindazokat, akik bebocsátást kérnek; s ha már a gyarló emberek világában tökéletességet senkitől sem várhatnak, az erkölcsi tisztaságot, a szívjóságot s az önzetlen jóakaratot feltétlenül megkövetelik.

... A szabadkőművesség folyton azon fáradozik, hogy a szegény, az elnyomott, a nehéz sorssal küzködő, ne a becsület árán igyekeznék a boldogulásra; ne az isteni és emberi törvények felforgatásából remélje sorsának javulását, ne a bosszúvágyban keresse lelkének megnyugvását... hanem megértse, belássa, hogy... minél nagyobb tiszteletet tanúsít az erkölcsi és társadalmi törvények iránt, annál nagyobb mértékben számíthat azok védelmére.

... Teljes jóakarattal és buzgósággal arra törekszik, hogy az erős a gyengét el ne tiporja, hanem megvédelmezze, az úr a szolgát le ne nézze, hanem megbecsülje, a hatalmas az elnyomottat el ne tiporja, hanem felemelje, a gazdag a szegényt ki ne zsarolja, hanem gyámolítsa, a boldog a boldogtalant el ne kerülje, hanem megvigasztalja . . . s annál nagyobb tökéletesség tudatában törekedjék mindenki a szerencsétlen felsegítésére és megmentésére, minél magasabban áll felette tudásban, anyagi és erkölcsi erőben!!! (14., 23., 31. old.)

De talán elég ennyi az idézetekből.

A jóhiszemű, „jóhírű, fedhetetlen jellemű” (mint ők nevezik az áldozatot) férfi egészen megszédül ily fráziszuhatag olvasására, vagy *hallásakor*, „*Szegény Tisza, minék is bántjátok*” – mondja Petőfi, „szegény szabadkőművesek, minék is simfelitek” – mondja a jámbor gimpli, aki lépen ragadt a „művelt közönség számára” megírt szabadkőműves munkák ömlengésin.

Hát kell ennél szebb, nemesebb és altruistább intézmény, okoskodik tovább a gyanútlan halandó. Hiszen az egyenesen arra van teremtve, hogy a keresztény nagy ideálokat minél mélyebben ágyazza be az emberiség lelkületébe és gondolkozásába, hiszen ez nem egyéb, mint maradéknélküli megértése és követése Krisztus Urunk tanításának. Lám ők is minduntalan előveszik az Üdvözítőt, citálják szavait, magukévá teszik igéit, sőt ki is mondják, hogy Őt tekintik első szabadkőművesnek.

Hogy még az embereknek is csak a javát, a tisztaszívű, az önzetlen jóakaratókat veszik be maguk közé a testvéri láncba, ez a körülmény meg egyenesen elszédítő hatással van az emberre. Ki ne akarna tetszelegni, legalább maga előtt abban, hogy ezek az eszmények ő benne a legnagyobb mértékben megvannak, élnek, buzognak s csak egy intézményt keresnek, amelynek keretében ki is törjenek és résztvegyenek a gyönyörű cél, az emberiség boldogításának fenséges munkájában.

Hogyne lépne be tehát a megszédített férfi közéjük, mikor ez már magában is megtisztelő reá nézve, hogyne kopogtatna a páholyok ajtaján, mikor még a szabadkőműves kátéban is – tehát mikor már maguk között vannak – azt hirdetik, hogy Krisztus, ki a szeretet vallását alapította, a legigazibb szabadkőműves volt, hogyne bájólná el az érdeklődőt (szabadkőműves nyelven „keresőt”), mikor kötelességévé teszik, hogy „szigorúan kövesse azon kötelességeket, amelyekkel [Istennek, embertársainak és önmagának tartozik ... legyen az államnak békés polgára és mindenekfelett legyen hű és odaadó hazájához, engedelmes annak törvényeihez.” Az elbűvölt egyénnek már nem tűnik fel az, hogy az „Isten” szót következetesen kis „i”-vel látja írva a kátéban, az sem tűnik fel, hogy ezek a szép dolgok csak az „inas” számára írt tudnivalókban szerepelnek, de mind kevesebb és kevesebb említést tesznek róluk a „legény” és „mester” kötelességeit tárgyozó kátékban s hogy a páholyszónoklatok és vakolások következetesen elfelejtik ezeket hangoztatni és a testvérek lelkére kötni.

Az így megszédített ember ezek olvasásakor bizonyos¹ nehezteléssel gondol a katolicizmusra és a pápákra, akik ezt a jámbor és szerfelett becsületes jótékony intézményt, oly sokszor támadják s azokra az epés és elfogult egyénekre, akik hol itt, hol ott azt írogatják és hirdetik, hogy a

szabadkőművesség nem éppen fenéig tejfel intézmény, sem a hazafiság, sem az erkölcsi tökélesedést illetően s hogy nagyon a körme alá kell nézni úgy vallási mint nemzeti í szempontból.

Irigység, hatalomféltés, mondja ezekre önkénytelenül a mi emberünk, alaptalan üldözése egy nemes intézménynek nagyon alacsony érdekből! Már is kopogtat tehát a páholy ajtaján és büszkén sillabizálja a Jákin szót a felvételnél s még büszkébben tárja ki a mellét a körző hegyének, hogy elnyerhesse az inasfokot s tagja legyen a „testvéri láncnak”.

De vajjon mit mond az az ember, az előbb citált sok ömlengésre és dicséretre, aki ismeri a szabadkőművességet?

Az nagy tehetetlenségében, haragjában és undorodásában bizonyára felnéz az égre és csodálkozik azon, hogy az nem szakad le ekkora szemérmetlen hazugságtenger láttára. Az elképedve kérde magától, hogy csakugyan nincs az emberi vakmerőségnek határa s a műveltség és az ú. n. felvilágosodás idején, az emberiség életének 21-ik századában létezhet, terjeszkedhet, működhet és grasszálnak egy intézmény, mely létalapját hazugságokban bírja, mely az emberi hiszékenységre, ostobaságra és rossz hajlamaira építi fel sötét terveit és több mint gyanús tevékenységét?

Hát valóban lehet egy, a világot átfogó társulat erkölcsi bázisává tenni a hazugságot, azt a hazugságot, melyet a magyar szabadkőművesség napilapja erénnyé magasztosított a következő szövegezésben: „Az igazságért nem szabad mindig az igazsággal küzdeni – azok az igazi hősök, akik a hazugságot is fegyvertárunkba iktatják” („Világ” 1911 június 4.)

Valóban lehet, mert ez nemcsak elszólás!

Ugyanezen lap írja egy másik számában, hogy: „A vádlottnak szent joga a saját bőre érdekében hazudni is” (1911 augusztus 23.) s ezt a szabadkőműves erkölcsiséget és igazságot jellemzi és példázza a hasábjain megjelent következő vers is:

*„Szeresd, szeresd a hazug szót,
Nem bűn az. Több . . . erény
Lágyabban cseng, mint az igaz,
Nem oly bántó . . . kemény.
Ragyogó, színes hazug szók által
Erős, nagy ember – isten lehetsz.”*

(Közölve Magyar Kultúra 1914 I. 120. 79. old.)

Így van! Ez az ő moráljuk, ez a szabadkőmívesség alap-tanítása, ezen épül fel, ezzel dolgozik.

Mert hazugság az, hogy a szabadkőmívesség jótékony, filozofikus, hogy a szeretet ápolásának, az emberiség testvéri egybeolvadásának a szent céljáért dolgozik, hazugság,! hogy hazafias működést fejt ki, hogy szereti a hazát, tiszteli a törvényt.

Hazugság! Hazugság!

Ellenben igazság az, hogy a szabadkőmívesség az emberiség megfertőzésének melegágya, a szenvedések és gyötrelmek előkészítője, az emberi rosszindulatok felfokozója és megduzzasztója s végül igazság az, hogy egy vért kívánó forradalmi szervezet, mely minden állam, minden ország rendiének felforgatására tör.

Tudjuk, hogy nagy szót mondtunk ki, de bizonyítani fogjuk állításainkat.

* * *

Azóta, hogy James Anderson, az anglikán lelkész 1723-ban a londoni szabadkőmíves nagypáholy alkotmányát összeállította, már több mint két évszázad telt el. S milyen évszázadok! Forradalmakból forradalmakba kergették a népeket, országok váltak polgárháborúk, felkelések, politikai tömeggyilkosságok színhelyévé, kalandorok, lelketlen akarnokok korbácsolták fel az emberekben a bosszút, a haragot, az elégedetlenséget, az ellenállást, a rombolást, az öldöklést s még napjainkban is úgy látszik, hogy a béke és egyetértés, az emberiség nyugodt fejlődése csak vágy, csak hiú ábránd csupán.

Jelszavak, követelések, izgatások rohannak végig az ismert világon s valami földalatti nagy szövetkezés hajszolja a nemzeteket bele az izgalmakba, a lázadásokba, a háborúba, a vérbe s vadítja folyton az emberiséget egymás ellen s kergeti, üzi a föld összes halandóit kielégíthetetlen vágyak, elérhetetlen célok felé.

Az eseményeket figyelő és mélyebben gondolkodó, hidegen vizsgálódó férfiak, már régóta szorongva nézik a világnak ezt a permanens hisztérikus állapotát, a népeknek ezt a folytonos bujtogatását, keresik ennek az okait, kutatják ezeknek az okozóit.

Mert sokan voltak és vannak, akik nem hajlandók felülni azoknak a frázisoknak, amelyek ezeket a mozgalmakat

magyarázni igyekeznek. Sokan látták és látják, hogy az emberi természettől és az emberiségtől ma is idegen rengeteg gondolat és eszme, számos törekvés és cél, amely felé ismeretlen kezek terelik, látják, hogy a kor úgynevezett nagy eszméjeinek nagyrésze nem evolúció eredménye, alapját nem a mélységben, nem az emberiség méhében bírja, hanem üstökénél előrángatott, a nemzetekre rátukmált, azoknak bebeszélte valami, amelyet a szokásos és divatos magyarázatokkal megfejtetni, születésüket, hódításaikat és győzelmüket azokkal megmagyarázni nem lehet.

Különösen azóta akadtak férfiak, akik az események valódi rugóit igyekeznek felfedni, mióta XII. Kelemen pápa a szabadkőművességre az anathémát kimondotta s mint veszedelmes egyesülettől, eltiltotta a katolikus egyház híveit. A saját fejükkel gondolkodó emberek ugyanis rájöttek arra, hogy nagy okának kellett lenni a pápának és azóta a pápák egész sorának, ha ezt a tilalmat kibocsátották és a katolikus egyház híveit a szabadkőművességtől óvták és óvják.

Féltékenység nem vezethette a katolikus Egyház fejét ezen lépés megtételénél, hiszen az *első tilalom 1738-ban született meg, tehát oly időben, midőn a szabadkőművesség még nem volt világot átfogó hatalom*, működésének eredményei sem az állami, sem a vallási életben nem látszottak. A pápának tehát nem kellett sem a saját, sem a katolicizmus hatalmát és erejét attól az Angolországban csoportosuló páholytól féltetni, amely csak akkor kezdte csápjait különféle államok felé kibocsájtani, azonban kétségtelenül még olyan alkotmány alapján, amely veszedelmet nem jelentett a fentemlített két hatalmi tényező egyikére sem. Az irigység sem lehetett a tilalom rugója, *hiszen ha tényleg jótékony egyesületet jelentett a szabadkőművesség, ha kontemplatív társaság volt valóban, akkor semmiképpen sem hívhatta ki maga ellen azt a katolicizmust, amely szerzetesi rendjeiben soha nem látott mértékű kontemplatív társaságot kreált és istápol, jótékonyága pedig ennek a vallásnak egyenesen legfőbb parancsából folyik.*

Hatalmát sem félthette tőle az Egyház, hiszen Dél-amerikában csaknem oly tömeget nyert meg a katolicizmusnak ebben a korban, mint amelyet a protestantizmus kebeléből kiszakított.

Másrészt meg az is kétségtelen tény, hogy a szabadkőművesség *nem katolikus állam teremtménye*. Angliában, tehát oly protestáns államban szervezkedett és gyarapodott, ahol a XVIII. század közepén katolikus alig volt. Angliából pedig *ugyancsak protestáns államokba szivárgott* be ez az intézmény, ott talált termékeny talajra, a Skandináv államokban és Poroszországban tette legnagyobb hódításait egészen az uralkodó családok magasságáig, s így egyáltalán nem volt érdeke a katolikus Egyház fejének, hogy itteni hódításait féltékenységgel és irigységgel nézze.

Ugyan hol volt 1738-ban a szabadkőművesség a katolikus államokban, Spanyolországban, Ausztriában, Lengyelországban, vagy Magyarországon, de még a katolikus Franciaországban is? Ki tudott róluk, ki látta munkájukat, ki érezte tanaik hatását az államrendben, a társadalomban, a nép között?

Már pedig, ha a pápa megtette ismeretes lépését, mégis csak megvolt rá az oka, s ezeknek az okoknak kutatása vezetett rá sok férfit arra, hogy *a pápa ismerte fel helyesen a szabadkőművesség igazi természetét, titkos céljait*, mert a több mint 200 év óta tartó forradalmak, felfordulások és nyugtalanságok a folytonos lázas állapotok okozói a szabadkőművesek, illetve a szabadkőművesség.

Nincs terünk, hogy ennek a titkos egyesületnek történetét végignyomozzuk s felsoroljuk mindazon munkákat és mindazok neveit, akik könyvtárakra menő könyvrengetegben leplezték le ezt a társaságot. Csak három munkáról teszünk említést, amelyek a legutóbbi időben a szabadkőművesség tevékenységével foglalkoztak és ismételten lerántották róla a titkok fátyolát.

Egyik volt *Wichtl Frigyes* osztrák képviselő, aki „*Weltfreimauerei, Weltrevolution, Weltrepublik*” című művében mutatja ki, hogy az utolsó két évszázad minden zavargása, minden nyugtalansága, minden forradalma és nagy politikai gyilkossága *a szabadkőművesség munkája*.

A másik a „*Morning Post*” című angol liberális világlap cikksorozata *a forradalmak okairól*, mely kutatásai után a Wichtlével azonos eredményre jut s amely cikksorozatot „Földalatti összeesküvők” címen magyar nyelvre is lefordítottak.

A harmadik, amely minket legközelebből érdekel, egy

magyar munka. A címe: „*A szabadkőművesség bűnei*” és két kötetben került a könyvpiacra. Ez a mű a felosztás után a páholyokban talált anyagot dolgozta fel s mintegy hivatalos kiadásban (szerzője Barcsay Adorján belügyminiszteri osztálytanácsos volt) tárta a megdöbbenet magyar közönség elé a maga teljes meztelenségében a magyarországi szabadkőművesség munkáját.

Ezeken felül természetesen óriási anyag került a napfényre, kisebb művek, cikkek és előadások alakjában, amelyek különösen Németországban a germán fajt jellemző alaposág és szívóssággal kutatták fel a páholyok mélyén elrejtett terveket, beszédeket stb. s valóban váteszi szóval figyelemzették az emberiséget arra a veszedelemre, amelyet reá a szabadkőművesség jelent.

Ezek között a művek között egy sincs olyan, amely a legalaposabb kutatás után, az adatok feltárása alapján ne azt az eredményt szűrné le, hogy a szabadkőművesség forradalmi intézmény s az utolsó két évszázad minden forradalma és háborúja a szabadkőművesség átkos és sötét munkájának eredménye.

III. A magyar szabadkőművesség forradalmi egyesülés

Kőhalmi Lajos testvér „Szabadkőműves Káté”-ja. – A szabadkőművesség már eredetileg is forradalmi célokat szolgált. – Jónás testvér elszólása. – Sztroiny József testvér beismeri, hogy a szabadkőművesség forradalmakat csinált. – Az olasz szabadkőművesség. – A francia szabadkőművesség 1901. évi botránya. – A szabadkőműves jelleg egész életre kiható. – Röpiratok a magyar kaszárnyákban 1918 elején. – Vázsonyi nyilatkozata. – Mi volt a Galilei kör? – Kik alapították a „Világ” napilapot? – A magyar szabadkőművesség forradalmár egyesületei és lapjai. – Hogy izgatták a földműveseket és tisztviselőket? – A „Huszadik Század” és Scotus Viator barátkozása, a magyar történelem lebecsülése. – Destruálás a tanítókon keresztül egészen a vásári ponyvairodalomig. – „Mindent elfoglalni.” – Az angol szabadkőművesség megtagadta a magyar szabadkőművességet. – A végcél kommunizmus, atheizmus, kozmopolitizmus, mondja Bíró Lajos testvér.

Annak az állításunknak bebizonyításánál, hogy a szabadkőművesség forradalmi intézmény, – különösen forradalmi és veszedelmes az az ú. n. latin szabadkőművesség, amelyhez a magyar is tartozott, – a rendelkezésünkre álló anyagot két részre osztjuk.

Az első részben azt fogjuk beigazolni, hogy *a magyar szabadkőművesség forradalmi intézmény volt*, a második részében pedig azt fogjuk bizonyítani, hogy *a világszabadkőművesség sem más* s hogy annak hatalmasabb része az előbb említett latin szabadkőművesség, az a miazmatelep, amelyből az emberiséget megfertőző bacillusok a világba kirajzanak.

Mi ugyanis nagyon jól ismerjük a hárompontos testvéreket. Tudjuk, hogy mily művészettel tudnak csürni-csavarni, ferdíteni és hazudni, el vagyunk tehát rá készülve, hogy az általánosságban tartott bizonyítékokra az őket jellemző álszenteskedő szemforgatással így válaszolnának: „Mi közünk nekünk a francia, olasz, portugál, török, spanyol, szerb, stb. szabadkőművességhez? Az lehet, vagy lehetett forradalmi intézmény, a magyar szabadkőművesség azonban tényleg az a jámbor, finom, kedves és csendes társaság volt, amely a páholyokban csak azon törte a fejét, hogy miként lehetne a hazát jobban szeretni s az volt az egyetlen s legfőbb gondja, hogy enyhítse tőle telhetőleg a nyomort, csökkentse a bajokat s jótékony intézményei útján segítségére siessen az el-esetteknek, a nyomorultaknak, az elhagyottaknak.

Bakonyi főmester bizonyára tovább is fűjné a régi nótát, hogy a magyar szabadkőművesség „nem lép fel támadólag sem állami, sem társadalmi, vagy vallási intézmények ellen.”

Nem azért szabadkőműves, hogy *így* ne beszélne! Hiszen neki arra is volt bátorsága, hogy a nyugodt lelkiismeretű polgár jámbor fejcsóválásával és csendes neheztelésével fogadja a belügyminiszter feloszlató (1550/1920. res. sz.) rendeletét, amely szószerint így indokolta meg a feloszlítás szükségességét: „A szabadkőművességnek a háború felidézésében, a háború folyamán, majd pedig annak szerencsétlen országunkat balsikerrel sújtott befejeztével a deietizraus és az általános destrukciók élesztgetésében, a forradalmak és a bolsevizmus felidézésében való tartós aknamunkája köz-tudomású tény.” Bakonyi azt mondja erre, hogy „a rendelet indokolása teljesen alaptalan és vagy tévedés, vagy elfogultság sugalta.”

No jó! Lássuk hát, kinek van igaza!

Kőhalmi Lajos testvér az általa szerkesztett „Szabadkőműves káté” harmadik füzetében, mely a mesterfokot ismerteti s amelyet minden tagnak, akit ebbe a fokba felóhajtának avatni, alaposan tudnia és ismernie kell, a fok eredetét a következőképen magyarázza: „A mesterfok az összes szabadkőműves rendszerekben a harmadik. Némelyek szerint 1650-ben létesítették és arra szolgált, hogy az e fokban felavatott I. Károly angol király szerencsétlen halálának emlékét híven megőrizze. *Célja az volt*, hogy II. Károly újból való trónraemelését elősegítse, míg a tanonc- és a legény-

fok arra szolgált, hogy az összeesküvés részesei e szándékot megismerjék és megszokják.”

Kőhalmi testvér ugyan a szabadkőmíves mentalitáshoz híven ezt a magyarázatot nem fogadja el, azonban kétségtelen, hogy pikáns kis rész ez ebben a kátében. Mert akár van igaza Kőhalmi testvérnek, akár nincs, azt ő maga is kénytelen felemlíteni, ha a történelmi igazságot meg akarja közelíteni, hogy a szabadkőmívesség, illetve annak általános bevett tisztségeinek eredete „némelyek szerint” kivétel nélkül forradalmi bölcsőben született meg.

Ugyancsak ő a füzet 36. oldalán a különféle szabadkőmíves rendszereket magyarázva így tanít az ú. n. skót fokokról: „A skót fokok (Szent András rend) felállítása volt az első és legmesszebbmenő eltérés az eredeti és igaz szabadkőmívességtől. A trónjavesztett II. Jakab angol király idejében vette eredetét. Franciaországban jutott további fejlődésre, ahol az odamenekült Stuartok terjesztették, azzal a céllal, hogy *politikai törekvéseiknek híveket szerezzenek.*”

Előttünk áll tehát egy intézmény, amelynek tisztségei, hierarchiájának fokozatai forradalmi eredetűek. Nem filozofikus, nem filantropikus elme és rendszer szülte, hanem politika, hatalmi vágy, háborús terv, belső zavarok keltésére, forradalmak megrendezésére jött e világra. Bűnben fogant tehát! El lehet-e hinni, hogy ezt a jellegét elvesztette volna, fel lehet-e tételezni, hogy ez a szellem benne az elmúlt 200 év alatt elsorvadt volna? Miszen a mesterfok keletkezésekor a szabadkőmívesség már nem volt a középkori céhek gyűlőhelye, azok akkor már megszűntek s a kakuk ismert trükkje alapján a jámbor kőművesek helyére forradalmárok siklottak be a páholyokba s ezek voltak a mostani rendszerek megalapozói, a mostani testvérek ősapái, legitim ősei.

Hogy pedig az ilyen forradalmár cseppet sem filantropikus lelkek gyűlőhelye lett a szabadkőmívesség, azt Jónás János testvér is igazolja, aki „Páholy-e vagy párt” című füzetében a szabadkőművesektől megszokott tolvajnyelven ugyan, de elég érthetően így beszél: „... E varázserejű szimbólumok és jelszavak eltanulása, mélyebb értelmük buzgó kutatása elég szép, tartalmas és nagy feladat volt a saját lelkiviláguk kifejezéseért küzködő kedélyeknek, amelyek a *szigorúan szervezett egyház s az abszolút hatalom pántjaival összetartott állam szorító béklyóiból a páholyok-*

ban kerestek menekvést spanyolcsizmába szorított egyéniségük számára.” (6. oldal.)

Hogy az „abszolút” hatalom kontemplatív, jótékony és és filozofáló lelkeket nem üldözte, hiszen éppen azt szerette volna, ha minden ember a filantropiában látta volna egyetlen életcélját, az bizonyos. Akik a páholyok sötétjébe bújtak el, hogy „egyéniességük számára” megfelelő helyet találjanak, azok bizony nem voltak jámbor férfiak, hanem összeesküvők és forradalmárok.

Jónás testvér be is ismeri, hogy ezek a felforgató egyéniségek eredményesen is dolgoztak a páholyokban, mert később így ír: „Nem a szabadkőművesség tulajdonkép való hazájában, a különben elég praktikus Angliában, hanem inkább csak a vérmesebb déli népeknél találunk példát arra, *hogy a szabadkőművesség gyökeréből olyan szervezetek, de a páholyokon kívül már szorosán hierarhikus természetű szervezetek is sarjadtak, amelyek már határozottan programszerű politikai ítéletek megoldására törekedtek.*” (I. m. 7. oldal.)

Talán lesznek, akik nagyot bámulnak ezen a fifikus nyelvezeten. Hja, bizony nehéz a szabadkőművest megérteni, mert az igen óvatos fajta.

Ennek a körmönfont mondatnak is az az értelme, hogy a páholyok szépen kidajkálták, felnevelték az összeesküvőket, forradalmárokat, anarhistákat, karbonárikat, jakobinusokat, s miután ellátták őket elmebelileg a páholyok tanaival, kieresztették a világba az egész trüppöt, hogy bombát, tört, kést, revolvert már az átelleni boltban vásároljon s „programszerű politikai feladatukat” azaz a forradalmakat, a barrikádharcokat, a polgárháborúkat és egyéb ilyen filozofikus munkálkodást önállóan végezzenek. Végre is a szabadkőművesség nem tudja, kiben mi lakik, hátha egyik-másik elszólja magát, vagy vallani talál, akkor a páholy és a szabadkőművesség rámutat arra, hogy neki már régen semmi köze hozzájuk,” ő nem is ismeri őket.

Gelléri Mór, egyik főfő szabadkőműves „Szabadkőművesi reformok” című füzetében, a címnek megfelelő témáról értekezvén, többek között ezeket mondja: „A nyilvánosság kérdését tárgyalta Ducomun testvér egy berni páholy legutóbbi munkáján. Bár híve a haladásnak, nem kívánja, hogy a szabadkőművesség teljesen a nyilvánosságba olvadjon, mert

miként minden egészséges magnak, bizonyos ideig *a föld' alatt kell tenyésznie, úgy a szabadkőművességnek is egyelőre el kell magát vonni a nyilvánosság elől.*" (12. oldal.)

De hát mi szüksége van a titkosságra egy jótékony és filozofáló társaságnak? Erre feleljenek Bakonyiék! Hogy valami nagyon a jótékonykodást nem takargatják, azt majd később be fogjuk bizonyítani. Nem olyan szerény emberek ők! Ha pedig mégis titkolódnak, ha az általuk „elvetett magot” ezután is a föld alatt akarják érlelni s azzal csak akkor lépnek a nyilvánosság elé, ha virágbaborult, *úgy bizonyára valami olyan magot dugdosnak el, aminek elvetését semmiféle állami hatalom meg nem tűrné.* Ilyen mag pedig csak a forradalom magja.

De van még más bizonyítékunk is a szabadkőművesség, speciel a magyar szabadkőművesség forradalmisága mellett.

A Minerva páholy 1897. évben kiadott könyvében, az I. füzetben, mely ezen páholy 1896. évi működését fűzi csokorba, Sztroiny József értekezik „a szabadkőműves feladata” címen s a következőket hozza a testvérek tudomására: „A bölcsesség, vagyis a felkölt gondolkodás, a világ összes szabadkőműveseinek egyidőben, ugyanazon egy cél felé törekvése s ezen célnak folyton szem előtt tartása idézi elő szövetségünk tagjaiban azt az együttérzést, azt a szellemi fluidumot, mely tudnunk engedi, hogy a távoli keleten fejlődő eseményekkel szemben hogy kell viselkednünk és a világj összes szabadkőműveseinek ugyanazon időben egyöntetű eljárása képezi azt a megdönthetetlen hatalmat, mellyel szemben gyakran a korszellem is meghátrálni kénytelen, vagy ha a korszellem már annyira elő van készítve, hogy azt szövetségünk felhasználhatja, akkor megrázza a világot, alakít új és jobb korszakot, mint alkotó a múlt század végén a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméjének hajnalát.

Ha valamely testület képes hatni, alkotni, *ez a mi szövetségünk, mely láthatatlanul hat, zajtalanul működik és ott, hol anyagi ereje nem áll arányban a nagy céllal, szívesen lemond a dicsőségről* és a kivített átengedi a profán köröknek, a hiúságot hasznossá teszi, dicsőséget, hírnevet oszt, de talál módot arra, hogy az intézmények vezetésére döntő befolyást gyakoroljon.” (15., 16. oldal.)

Valóságos külön szótár kell ennek a szabadkőműves zsargonnak a megmagyarázásához. „Fordítsuk le” profán

nyelvre tehát, mert megérdemli, mert a szabadkőmíves ritkán szólja el magát oly alaposan és mindenre kiterjedőleg, mint ahogy Sztroiny testvér idézett cikkében ezt teszi. Azt jelentik ugyanis ezek a mondatok, hogy *nincs magyar szabadkőmívesség, nincs német, spanyol, francia stb. sem*, hanem van világszabadkőmívesség, egy internacionális mammutszövetség, melynek minden tagja Kamcsatkában épúgy, mint Capetowban, Alasztkában épúgy, mint Bombayban, Nagykőrösön épúgy, mint Sydneyben, egy célért dolgozik, ezt a célt titkos tevékenységekkel, földalatti utakon viszik a teljesülés felé.

Hogy mi ez a cél? Oh nem jótékonyság, nem filozofálás, nem kontempláció, hanem az, ami a XVIII. század végén lángba borította a világot, a csapás, a keservek, bajok milliárdjait záporozta az emberiség fejére, mely az áldozatok hekatombáit halmozta fel a legkisebb falú piacterére is, mely havonkint embervérrel maratta szét a gilottin erős és nehéz tölgyfaoszlopait, mely azóta sem pihen, azóta sem jutott nyugvópontra s Törökországban épúgy mint Kínában, Oroszországban épúgy mint Mexikóban ma is dühöng és ezerszámra szedi emberáldozatát. Ez az eszme fertőz Japánban épúgy mint Egyiptomban, Indiában épúgy mint Haiti szigeten, vagy Spanyolországban és az olasz városok lámpaoszlopaiban elhelyezett bombákban, mert ezt „egyöntetű eljárás” mozgatja, duzzasztja, táplálja.

Ez a szellem, ez a cél felrúgja, megemészti, elpusztítja a természet törvénye szerint kifejlődött korszellemet, ha neki nem kedvező, vagy pedig átgyúrja azt saját céljaira. Megfogni nem lehet, mert láthatatlan, hallani nem lehet, mert zajtalan, még csak elpusztulását sem lehet reményleni, mert óvatos, nem kockáztatja a golyót a mellébe, a szuronyt a hasába, „a kivitelt átengedi a profán köröknek”, azaz a félrevezetett, megszedített tömegnek, hadd pusztuljon az a barrikádokon, a lovak patái alatt, a kardok csapásaitól, a szuronyok dőfésétől, hadd vérezzen a harcban, hadd szenvedjen, koplaljon a felfordulásban. A szabadkőmívesség páholyból, biztos fedezékből nézi a harcot, irányítja a munkát, ha kudarc az eredmény, becsukják a szentély ajtaját s folyik a vako-lás a légmentesen elzárt teremben a tápis árnyékában, Boáz és Jákin oszlopai tövében egy másik, jobban megszervezendő forradalom érdekében.

De ha megvan a siker, oh akkor félre az útból tömeg, vissza az odúba canaille, akkor jön a szabadkőművesség lefőlni a hasznot, megragadni a hatalmat, felülni a polcra, vagy hogy is mondja Sztroiny testvér: „a szabadkőművesség talál módot arra, hogy az intézmények vezetésére döntő befolyása legyen.”

Szédületes és megrendítő perspektíva.

No Bakonyi, Balassa, Arató és más testvérek, kik oly mézédesen csicseregnek a „művelt közönségnek” megírt könyveikben, miért nem írnak ott ezekről? Miért nem veték be a szabadkőművesség definíciójába a Sztroiny testvérfenti ígét is. Ki mondott itt igazat? Önök-e, akik tücsköt-bogarat összebeszélnek a „profánok” megtévesztésére, vagy Sztroiny, aki kötényben és vakolás alkalmával magyarázza meg a testvéreknek, hogy mi is hát tulajdonképpen a szabadkőművesség?

Hol van Sztroiny-nál egy szó is a hazafiságról? Hol a szeretetről, a gyengék segítségéről, a mélabús filozofálásokról, a filantropikus gőgicsélésekről? Hol a törvények tiszteletéről, a tekintély elismeréséről, a honfiúi kötelességekről, a nyugodt és békés haladásról, amit önök a „Világ”-ban hirdett erkölcsi felfogás elsajátításával a közönségnek beadni akarnak? Hol van ott külön magyar, német stb. szabadkőművesség, mely a nemzeti sajtóságokban él, azokat ápolja? Hol? Erre feleljenek?

Nehogy azt mondják, hogy ez lehet a Sztroiny vagy Minerva páholy véleménye, az ő mentalitásuk, nem az önké, mert ez sem lesz igaz. Hiszen önök hirdetik a páholyokban mint a szubordináció alfáját, hogy a szabadkőműves „a profán életben is kötelezve legyen szabadkőművesi szellemben működni.” Sőt Gelléri Mór azt is megjegyzi, hogy „egy frankfurti páholy azonban ennél is tovább ment egy lépéssel s most azt követeli tagjaitól, hogy a profán életben kifejezett ezirányú tevékenységükről a páholyoknak időről-időre jelentést is tegyenek.” (I. m. 15. oldal.)

Az olasz szabadkőművesség alkotmányában – melyhez a magyar páholyokat intim és gyöngéd szerelmi kapocs fűzte – a 23-ik cikkben már 1899-ben be lett iktatva, hogy a olasz szabadkőműves bármely hivatalba kerül, a közélet minden kérdésében köteles a szabadkőművesi programot betartani.

A francia szabadkőművesség oly szigorúan veszi tagjai-

nak a köz- és magánéletben való viselkedését, hogy valóságos spionrendszert fejlesztett ki már a múlt század végén a testvérek megfigyelése és ellenőrzésére.

1901-ben óriási botrányt okozott a szabadkőmíves André hadügyminiszter azon titkos rendelkezése, mely a hadsereg tagjait megfigyeltette s aki magánéletében nem az ő szájuk-íze szerint viselkedett, azokat a tisztikardbojttól megfosztotta. Elég volt erre már az is, ha a tiszt a szentmisén meg mert jelenni. Két év alatt több mint 18.000 ezer árulkodó,-cédula (fisches) került a hadügyminiszter kezébe, telve a leggyalázatosabb anyaggal, amint ezt abban az időben Guyot de Ville nevű képviselő leleplezte s amint ezt 1915-ben Paul Tesch egy terjedelmes munkában megírta. (La Franc-Maçonnerie contre l'armée.) Mollin kapitány, a Nagyoriens titkára, cinikusan be is ismerte, mikor a Figaró ilyen feljelentőlap fényképét bemutatta, hogy szolgálati idő, bizonyítványok, feljebbvalók elismerése teljesen mellékes volt az előléptetést illetőleg, ha a Nagyoriens titkos minősítő listája a tisztre nézve nem volt kedvező.

Edouard Drumont, aki hazájának állapotát igen jól ismerte, azt írta egyik könyvében, hogy „a mai szabadkőmíves bírának a szekta előre lediktálja az ítéleteket és ők anélkül ítélnék, hogy a felső örök igazság megihletné őket. Ezzel a francia szabadkőmívességgel pedig a magyarországi Symbolikus Nagypáholyt a gyermek és szülő viszonya kapcsolta össze, mert hiszen a francia Nagy Oriensből kapta alkotmányát.

Önök tehát Bakonyi főmester és társai igenis egyek azzal a világszabadkőmívességgel, melyet Sztroiny fentebb oly plasztikusan jellemzett, azok célja az önök célja is, azok törekvése az önök törekvése is, melytől még akkor sem tartanának magukat távol, ha erre egyébként hajlandók lennének is, mert hiszen a szabadkőmíves státútum szerint a testvéri láncot csak úgy egyoldalúlag eltépni nem lehet. Ezt állapítja meg a Demokrácia páholy 1917. évi jelentése is, mely a már akkor régen kilépett Vázsonyiról írva a következőket mondja: „Vázsonyi Vilmos testvérünk, – annak nevezem, hiszen senki sem szünhetik meg szabadkőmíves lenni, aki egyszer beállt a testvéri láncba, a szabadkőmívesség, az igazi character indelibile – benyújtotta az új választói törvényt.”

Ugyanezt az eltörölhetetlenséget vitatja a „Kelet” is, a

szabadkőművesség hivatalos lapja, amely Polónyi Géza azon kijelentésére, hogy évtizedekkel 1906 előtt kilépett a kötelekből, 1906. évfolyamának 227. oldalán szószerint így válaszol: „Kedves Polónyi Testvér! A szabadkőművesség olyan, mint a keresztség: eltörölhetetlen jelleg. Aki harminckét évvel ezelőtt szabadkőműves volt, az ma is az. Legfeljebb szabálytalan testvér a neve.”

Szörnyű polyppal van itt dolga az áldozatnak. Aki egyszer karmai közé került, azt el nem ereszti soha, szorítja magához, kényszeríti az ő tervei szerint dolgozni, aszerint élni. A rabszolgáknak és a gályaraboknak volt valamikor ilyen megváltozhatatlan sorsuk. De míg azok egyik-másikára rámosolygott a szerencse s volt reá mód, hogy felcseréljék a láncot a szabadsággal, a szabadkőműves egész életére leláncolva marad az evezős padhoz s hajtania kell annak gályáját a megmenekülhetés minden reménye nélkül annak legfőbb célja, a világforradalom, a nihil felé.

De vizsgáljuk tovább, hogy forradalmi volt-e a magyar szabadkőművesség ?

A század elején egymást követték a különféle radikális egyesületek megalapításai, atheista, forradalmi tanokat hirdető lapok és folyóiratok megteremtése. Mindezek szülőanyjukat a páholyokban bírták, ott keltették ki, ott táplálták, onnan irányították, onnan látták el eszméikkel, tervekkel, pénzzel őket.

Nem volt a társadalmi, a politikai, a közéletnek olyan ága, melybe be ne hatolt volna, nem volt foglalkozás, amelyet meghódítani s a saját céljainak megnyerni ne igyekezett volna.

A tanítói karban megalapította a Tanítók Szabad Egyesületét, melyről a „Kelet” 1910. évi 14-ik számában azt írja, hogy „a tanító mint a demokrácia embere áll a küzdőtéren szemben a pappal, aki az elnyomóosztály érdekeit képviseli és ennek szolgálatában áll, midőn a tömegbutaságot iparkodik konzerválni. Ezt a harcot sietteti, szervezi a Szabad Egyesület, midőn a tanítóságot küzdelembe viszi az iskola... felekezetlenségeért és meggyőzi arról, hogy már a mai iskolába is be kell vinni az... embergyilkoló hazaffyság ideológiájával szemben a reális hazafiság elvét.

Ugyanezen egyesület hivatalos lapjának az „Új Kor-szak” című újságot teremtette meg, mely a legpimaszabb hangon írt minden tradíció ellen.

Az ifjúság számára megteremtette az átkos emlékű Galilei kört, melynek forradalmi működését a képviselőház 1918 február 6-iki ülésében Fényes László is a következőképpen jellemezte: „A kör ellen vizsgálat indult meg olyan cselekmények miatt, amelyeket valóban egyetlen állam sem tűrne meg. *Röpiratokat osztogattak szét a kaszárnyákban, hogy a katonák tegyék le a fegyvert.*”

Vázsonyi, az akkori igazságügyminiszter válaszolt Fényesnek a Galilei körre vonatkozólag és pedig az alábbiakban:

„De éppen az, amit a Képviselő Úr felhozott, hogy már odafajultak a dolgok, hogy ilyen felhívásokat osztogatnak a kaszárnyákban, – nem kívánom felolvasni ezeket, itt vannak a kezeim között, – éppen azt mutatja, hogy fokozatos óvatossággal kell eljárni. Mert én azokat a fiatalokat, akik egy orosz dumaképviselővel, aki mint fogoly tartózkodik itt és más orosz bolsevik érzésű foglyokkal szövetkezve, gépet szereznek és ilyen proklamációkat sokszorosítanak, én ezen fiatalok bűnét nem tartom olyan nagynak, bár meg nem engedett az, amit cselekedtek. Én azokat kutatom, akik ezekben a fiatalokban a szellemet felnevelték, amely ezen propagandára vezetett. Azt a proklamációt, mely a katonáknak szólt, felolvastam... és lehetetlen, hogy ezen *fiúk között olyan kiforrott irodalmi képesség legyen, mint ami ezen proklamációkban mutatkozik...* Azt a szellemet, amely felneveli ezen emberekben azt, hogy a *tett* propagandáját követelik és a katonákat engedetlenségre csábítják, arra, hogy tegye le a fegyvert, ezt a szellemet kötelességemnek tartom, hogy azzal a felelősséggel és hatalommal mely reám ruháztatott, megbénítsam... és ezen szellemek hátterében settenkedők további embereket börtönbe ne juttassanak.”

Kik voltak hát azok az elvetemült lelkek, akik a Galilei kört megalakították és abban a Vázsonyi által is kárhoztatott szellemet belevitték?

A szabadkőművesek.

„A Comenius páholy története 1886-1913” című munkában ugyanis a 107. lapon így ír Szalay Károly, a páholy krónikása: *Ifjúsági egyesületek szervezése, első kísérletek* (1906). Legértékesebb kezdeményezése volt páholyunknak ez évben a *főiskolai ifjúság szabadkőművesi szellemben való szervezésének munkabavétele.*”

A 119. lapon *Antiklerikális propaganda, a GaUilei kör* címen a következők olvashatók... Jelentette Pfeiffer főm.

testvér, hogy az egyetemi ifjúság körében egy egyesület alakult, a „Galilei kör” névvel, melynek védnökségére felkérte páholyunkat, mit ez örömmel el is vállalt... Páholyunk teljesen felfogva ezen ügynek nagy fontosságát, azonnal táblával fordult a testvérpáholyokhoz, kérve azok erkölcsi és főleg anyagi támogatását a kezdet nehézségeivel küzdő egyesület részére. Felszólításunknak csakhamar meg is lett az üdvös eredménye s a testvérpáholyok melegen felkarolták ez intézmény ügyét s fentartásához máig tekintélyes összeggel járulnak.”

A páholy 1913. évi működéséről beszélve a 139. oldalon a következőket mondja: „Páholyunk ezen jubilás esztendejében, kiváló gondot kívánunk fordítani a „Galilei kör” megerősítésére, melynek ma már tetemes áldozatot kívánó fentartására 5000 koronát *YQÜ* fel páholyunk költségvetésébe ez évre.”

A „Kelet” 1911. évi 3-ik száma felsorolja azon okokat, melyek a szabadkőművességet a Galilei kör megalkotására vezették, örömmel hirdeti annak erősödését és tagjainak növekedését s így kiált fel: nem kell tartanunk a harcos szabadkőművesség elfogyásától, mert ha elernyedünk, ők lépnek helyünkbe... a szabadkőművesség a Galilei kört a szentély előcsarnokává, a kőművesség előiskolájává fogja kiépíteni.”

A „Kelet” 1911. évi 4. számában K. E. testvérnek az Alföld páholyban tartott előadását közli, aki így repes a Galilei kört illetőleg: „nincs intézmény, mely jobban megfelelné a szabadkőművesség magasztos eszméinek és céljainak, mint éppen a Galilei kör.”

A „Dél” című szabadkőműves hivatalos lap 1913. évi 2-ik száma közli, hogy 1912-ben a páholyok 6675 koronával támogatták a Galilei kört s ebből a szülőanya, a Comenius páholy egymaga 3500 koronát adott.

A *Comenius páholy* 1913. évi január 25-én kelt körlevele a Galilei kör részére befolyt adományokat, a *kör költségvetését és munkaprogramját közli*, aminek az esetben, ha a kör profán alapítás lett volna, semmi értelme.

Annyi bizonyos, hogy a Galilei kör – mint az események igazolták – teljesen bevált a szentély előszobájának s alaposan megértette „a szabadkőművesség magasztos eszméit” mikor a katonákat a nemzet életének legnehezebb korszakában lázadásra buzdította. Próbálták is letagadni aztán

a vele való rokonságot a páholylovagok, pl. a Nagypáholy 1918 február 1-i ülésen s megtagadta fattyat a Comenius páholy is ezen idő óta. Bókay Árpád nagymester, nem resztele a fenti ülésen kijelenteni, hogy a Galilei kör... „*sem vezetésünk, sem irányításunk, sem befolyásunk alatt nem állott.*” Ezt a tagadást a feloszlatott szabadkőművesség vezetősége a Pester Lloydban még 1922-ben is meg merte ismételni s ezen vezetőség feje az a Bakonyi Kálmán volt, aki fentebb említett munkájában még ezután is le meri írni, hogy a magyarországi szabadkőművesség „egyet jelentett a békés haladással” s csak a nemzet nagyságán, nemzetünk erejének fokozásán munkálkodott.

Hogyan is kodifikálja a „Világ” a szabadkőműves erkölcsöt? „Azok az igazi hősök, akik a hazugságot is fegyvertárukba iktatják.”

De lássuk tovább a szabadkőműves alkotásokat! 1910 október 14-én a Deák Ferenc, Demokrácia, Eötvös, Galilei, Hajnal, Haladás, Humboldt, Könyves Kálmán, Március, Martinovics, Minerva, Petőfi, Prometheus és Reform páholyok, Bókay Árpád nagymester „kalapács vezetése alatt” közös munkát tartottak, melyen az „előadó testvérek” behatóan ismertették:

1. *A választójogi szövetség működését.*
2. *A Reform Club célját.*
3. *A szabad tanítás.*
4. *A „Társadalomtudományok Szabad Iskolájának nagy jelentőségét.*
5. *A Társadalomtudományi Társaság kiváló tevékenységét.*
6. *A Galilei Kört.*
7. *A Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét.*
8. *A „Világ” napilap ügyét.*

Igen, igen a „Világ”! Ezt is szeretik a nagyközönség előtt a páholyvitézek letagadni, vele a rokonságot el nem ismerni.

Pedig hát a „Világ” az „Eötvös”-páholy alapítása, mely még 1914. évben 15.000 korona szubvenciót adott a számára. Sem szeri, sem száma a páholyhatározatoknak, a körleveleknek, melyek erre a dicstelenül kimúlt újságra a testvérek figyelmét felhívják, annak terjesztését követelik s anyagi támogatását kötelességül előírják. Egy külön könyvet tenének azok a bizonyítékok, melyek ezen állításunkat iga-

zolhatják, épen azért, mert nincs terünk erre, csak pár példát hozunk fel a fentiekre:

A győri Philantrópia Páholy 1910 április 26-iki ülésén, a válságba jutott újság megmentéséről tárgyaltak, mikor is az előadó a következőképpen nyugtatta meg az idegeskedő testvéreket: „A lap sorsáért (a „Világa-ért) nem aggódom, mert úgy látszik, *a szabadkőműves szövetség a lap beszüntetését nem fogja engedni.*”

Ugyanezen páholy 1912. évi február 12-én tartott „vakolásán”, maga a „Világ” akkori szerkesztője, Bálint Lajos főmester informálta a páholyt a lap anyagi helyzetéről. A jegyzőkönyv idevonatkozó része szószerint így hangzik: „Szóló főmester és páholya (az Eötvös-páholy) újabb anyagi áldozatok árán pótolta a hiány egy részét. Azzal a kérelemmel fordultak a páholyhoz, hogy a szabadkőművesség sajtóorgánumát szubvencionálja anyagi erejéhez képest... Főmester ezek után ismételten a páholy legteljesebb bizalmát fejezi ki a lap vezetése iránt.”

A „Kelet” a Világ ügyét a szabadkőművesség becsületbeli ügyének jelentette ki s a szerkesztő kijelentése szerint „a Világ a szabadkőművesség kompetens fórumának, a nagygyűlésnek elfogadott tételeit:.... programjai lesz kötelesek fogadni és követni.” (Kelet 1910 jan. 22.)

A Humboldt-páholy 1912. évi páholy munkáján kijelentette, hogy a szabadkőművesség kötelesek profán intézményeit pl. a „Világot” támogatni. (Kelet 1913, 3-ik szám.)

No de nemcsak a Világ volt az egyedüli lap, amely a szabadkőművességnek köszöni létét.

Ugyanígy támogatta ez az intézmény az előbb említett „Új Korszak” című heti újságot is, melyet a miniszter romboló szelleme miatt betiltani volt kénytelen s a Comenius-páholy történetének 118-119. lapján olvassuk, hogy a páholy legalább két évre biztosítani kívánta fenmaradását s a Kelet 1911. évi 2. száma szerint 2500 koronát meg is szavaztak ennek a terjesztésére, míg a László király-páholy 300 példányra fizetett elő, „hogy a példányok profán tanítók részére küldessenek, hogy ezek is megnyerhetek legyenek a progresszív eszméknek.” (Dél 1911. 5. sz.)

A „Föld népe” című és a földműves osztály megméltetésére létesült „antiklerikális profán lap” egyik számának 50.000 példányban való megjelenítésére 200 koronát szavazott meg a Comenius-páholy propaganda alapjából (törté-

nete 120 lap.) Ugyancsak a szabadkőművesek pénzelték a „Galilei kör” hivatalos lapját, a „Szabadgondolat”-ot is, mely a páholyok mellett tehetséges instruktornak mutatkozott, mint azt az 1918. évben a kaszárnyákban szétszórt lázító röpiratok is bizonyítják. A szabadkőművesek pártfogása alatt állott az „Úttörő” című félcrevű is, mely forradalmi és destruktív eszméivel méltóan illeszkedett be a többi ilyenfajta lapok keretébe.

Végül a páholyok szelleme lebegett megalakulása óta a „Huszadik Század” című folyóirat felett is, melynek erősségei, a páholyok vezetői és a magyarországi szabadkőművesség elitcsapata volt. Jászi Oszkár, Szende Pál, Rédei József, Szabó Ervin, Kunfi Zsigmond, Dániel Arnold, Aradi Viktor, mind-mind a szabadkőművesség kitermelte eszméket öltöztették tudományos mezbe ennek a sötét mentalitású folyóiratnak a hasábjain, mely egymaga többet rontott országunk tekintélyén, mint száz más destruktör. Ez a folyóirat adta ellenségeink kezébe a leghatalmasabb fegyvert, ez volt Trianon legfőbb előkészítője és megalapozója barátjával, Scotus Viatorral együtt, akinek ezeréves hazánkat gyalázó, annak integritása ellen törő egyik munkáját Jászi Oszkár így dicsőítette: Scotus Viatornak ezt az új könyvét is ugyanaz a *gazdag adatgyűjtés és ugyanaz az éles kritikai látás jellemzi*, mint a *Radical problems in Hungary* c. munkáját. A független magyar közvélemény ... hálás lesz az angol utazónak, mint mindenkinek, aki a magyar közélet „eme legnagyobb szégyenének erkölcsi diszkreditálásához hozzájárul. (Huszadik Század 1911 okt. 382-3. lap.)

Ez a folyóirat soha egy megértő szóval nem volt a magyar problémák, a magyar múlt, a magyar jellem iránt, ez minden számában „szolgabíróhad”, „dzsenti banda”, „nemzetiszínűre festett szittyavitézek”, „hazafias kurucbitangok”, „Szűz Mária lovagok”, „pörgekalapos magyar tudósok”, „disznótoros ihaj-tyuhaj népség”, „sujtásos, dolmányos turániak” névvel illetett mindenkit, aki az ő megkerült ideáit magáévá nem tette, vagy tiltakozott az ellen, hogy tudományos álarcban az ország hitelét, presztízsét, tekintélyét és történelmét útszéli modorban és pimasz hangon gyalázzák és tönkretégyék. Ez a „Huszadik Század” lelkétől lelkedzett édes gyermeke volt a magyarországi szabadkőművességnek s ennek Spiritus rektora, a Martinovich-páholy főmestere, Jászi Oszkár volt a legnagyobb eszme-

termelő a páholyvakolásokon, kinek minden indítványát tapsorkán kísérte. így volt-e Bakonyi úr? És a „hazafias” magyar szabadkőművességnek volt-e valaha egyetlen megbélyegző vagy intő szava is ehhez a permanens hazaárulás-hoz és forradalmasításhoz, főmester úr?

Nem volt!

De talán ezzel befejezettnek lehet tekinteni a magyar szabadkőművesek alapításait?

Szó sincs róla! Nincs olyan hely az országban, ahová be nem próbáltak férközni, nincs egyén és osztály, amit markukba ne igyekeztek volna keríteni. A Kelet 1911. évi 2-ik számában azt jelzi, hogy a Kassán működő Resurrexit-páholy már odáig ment buzgalmában, hogy „a nép nagy tömegeinek felvilágosítása érdekében D. testvér javaslatára felvetettük azt az eszmét, hogy gondoskodjunk egy *szabadkőműves szellemű népies naptár kiadásáról.*”

Tehát egészen a falusi nép naptáráig! Nem csoda tehát, ha még a levélhordók megszerzését is programjába vette ugyanaz a páholy, amint azt a Kelet fenti számában olvassuk.

Micsoda munka folyt azokban a páholyokban, teremtő Isten! Mily tervszerűség, mennyi energia, mily ernyedetlen vi .sgálódás, mily sokasága a terveknek szerepelt a vakolásokon. Ennek a borzalmas szorításnak a lélegzetet elfojtó erejétől, nem volt mentes ebben az országban senki és semmi. A nép által választott képviselőket épúgy kérdőre vonták, épúgy ellátták utasításokkal, épúgy számon kérték tőlük munkájukat, mint attól az elkeseredett falusi tanítótól, akit egy értetlen és szűkkeblű kormányzati politika és a páholyok mesterkedése a szabadkőművesség soraiba dobott. Nem volt ezek előtt kicsiny és nagy, lényeges és lényegtelen semmi. Egyformán és ugyanazon szívóssággal és dühhel mentek az ezeréves Magyarország minden pillére ellen, lett légyen az annak hatalmas oszlopa, vagy pedig egy piciny ciráda vagy relief a régi alkotmányon. A nyíregyházi Szabolcs-páholy pl. 1910-ben azt jelentette a Szimbolikus Nagypáholynak, hogy sikeresen harcolt az ellen, hogy az *egri káptalan emberei virilis jogon béníthassanak a megyebizottság tagjai közé.* Ezt az igazán jelentéktelen és igen szűk harci területet nyújtó kérdést sem hanyagolták el, mert ez is szükséges volt ahhoz, hogy ráüljenek a vármegyére s hatalmukba kerítsék annak teljes imperiumát

Klasszikusan fejezi ezt ki a Szabolcs-páholy 1913 december 3-án dr. Popini Albert által elküldött cirkulárja, mely eze-
ket mondja: „A Szabolcs-páholy csak úgy lehet a szó szo-
ros értelmében úrrá Szabolcs megyében, ...ha az egész
vármegyét át meg átfonja a testvérek hatalmas láncával és
ha annak a láncnak minden szeme át meg át lesz hatva attól
a mindennek fölője helyezett kötelességérzettől, hogy amit
a páholy a megyére, a városra és az egész magyar szabad-
kőművesség nagy kérdéseire nézve határozott, azt követnie
kell a legtitkosabb szavazásnál is ingadozás nélkül, mert ha
ezt nem teszi, a saját szabadkőművesi lelkével szemben
követ el árulást.” (Közölve Müller Jenő: „Világosság a páho-
lyokban” 53. old.)

A Symbolikus Nagypáholy 1912. évi jelentése meg is
van elégedve ennek a szabadkőművesi munkának a közélet-
ben végzett nagyságával s elvárja, hogy a testvérek min-
dig nagyobb és nagyobb odaadással fogják a páholyok hatá-
rozatait hivatalaikban, működéseikben és különféle tisztsé-
gükben véghezvinni. „A testvérek nem elégednek meg többé
– írja ez a jelentés – hogy eszméiket a páholy keretein
belül elérjék, kiviszik azokat a nyilvános életbe is s arra
törekcsenek, hogy megfelelő profán alkotásokkal összekötő-
kapcsot teremtsenek a szövetség és a társadalom között....
Munkáik nyomát az életben szinte mindenütt ott találjuk,
alkotásaiknak jelentőségük van.”

Hogy ez a munka, hogy ezek az „alkotások” a magyar
törvényekkel ellenkeznek-e, hogy az államhatalom legitim
hatóságainak a felügyelet és intézkedés jogával megbízott
és azokért felelős férfiaknak a tanításával, parancsaival
ellenkeznek-e, vagy sem, azzal a magyar szabadkőműves-
ség egy percig sem törődött. Sőt! Minél inkább ezek lerom-
bolása, minél inkább ezek hitelének lecsökkentésére, ere-
jüknek gyengítésére volt kilátás, annál vehemensebben dol-
goztak ellenük.

Így pl. midőn 1911-ben gr. Zichy János akkori kultusz-
miniszter a „Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét”,
ezt a prononszírozott szabadkőműves alapítást feloszlatta,
azonnal megalakították helyébe ugyanazon céllal, ugyan-
azon célkitűzéssel, az „Országos Oktató Szövetség”-et,
mely a Kelet 1911. évi január 10-iki száma szerint az „ösz-
szes tanügyi férfiakat” egy hatalmas táborba volt hivatva

összegyűjteni. Hogy munkájuk minél alaposabb legyen, a fővárosban Somogyi Béla és Zigány Zoltán vezetése alatt „*Budapesti Oktatók Szövetsége*” címen külön testvérintézményt létesítettek.

Íme az ő törvénytiszteletük a gyakorlatban. A miniszter feloszlatta a „*tanítók*” szabadkőműves egyesületét, rajta csináljuk meg az „*összes tanügyi férfiak*” számára ugyanazt, hogy ne legyen a magyar közoktatás terén egyetlen fokozaton sem nevelő, aki kimaradhasson a szabadkőművesi intézményből.

De nemcsak arról gondoskodtak, hogy a tanítószemélyzetet minél nagyobb arányban mételyezzék, hanem arra is volt gondjuk, hogy ahol csak lehetséges, az ifjúság lelkét is megmérgezzék. Odáig ment egyik-másik páholy, hogy „saját költségén” – erről ugyan később még beszélünk – tartott fenn iskolákat, így pl. a Szolnok-páholy. Hogy itt mit tanítottak, mily lelkiséget oltottak be a növendékekbe, arról a „Dél” című szabadkőműves hivatalos lap tesz tanúskodást, mely 1911 márc. 15-iki számában az említett páholy által fenntartott iskolákról így ír: „a nép lelkivilágának szabadkőművesi szellemmel való telítését a páholy által fenntartott polgári iskola, valamint felnőttek oktatásával szolgálják, ... majd később .....*teljesítik a testvérek szabadkőművesi kötelességüket .... a munkásgimnáziumban való oktatással, melyeket a páholy szervezett.*”

A Széchenyi-páholy is kultiválta ezt a lélekmérgezést a tapasztalatlan ifjúságnál, „*munkálkodásának eredményeként, a múlt év végén alapított munkásgimnáziuma sikeresen működik*” („Dél” u. ott.) Egyik páholy sem tett egyebet, mint amit parancsképen neki a szabadkőművesség előírt s amely parancsot a Kelet 1911 febr. 1-iki számában így öntött formába: „Egyaránt törekednünk kell a felnőttek és a gyermekek nevelésének irányítására.”

Nehogy azt higgye valaki, hogy az előbb említett eset egyedülálló a magyar szabadkőművesség történetében. Szó sincs róla! Szisztematikusan és következetesen arra törekedtek, hogy kijátszák a magyar állam törvényes szerveinek intézkedését. Így pl. mikor a kormány 1918-ban a Galilei kört hazaáruló munkálkodása és lázítási kísérletei miatt feloszlatta, azonnal kerestek más olyan helyet a hajlék nélkül maradt forradalmárok és bolsevistáknak, ahol azok

zavartalanul tovább dolgozhattak. Az „Új Nemzedék’ 1918 július 11-iki száma így ad erről hírt: „A Galilei kört a hatóságok alapszabályellenes működése miatt becsukták, de a Galilei kör szelleme az egyetemi ifjúság körében továbbra is fennmaradt és mindenáron új alakulásban akart és akar kifejezésre jutni. Az „Intellektuális Pályák Ifjúságának Országos Szövetsége” erőtlen hírlapi mesterséges lélelekeztetés után kimúlt, a „Károlyi Mihály kör” túlságosan gyorsan jelentkezett a Galilei kör után, nem engedik megszüntetni ..... Megalakították az „Országos Diákalap Egyesület”-et, mely egyelőre tisztán diákjóléti irányú. Számításuk ezzel az, hogy – miután a háború folytán tényleg sok nyomorúság, nélkülözés van – a diákság köréből gazdasági előnyök nyújtásával az ő politikai mozgalmaikkal szemben eddig mereven elzárkózott új elemeket nyerhetnek meg és később a konjunktúrák megváltozásával óvatos körültekintéssel, nemcsak az egyesületet állíthatnák agresszív céljaik szolgálatába, hanem hozzájuk csatlakozott kollégáik naivságával és tájékozatlanságával is spekulálhatnának. Néhány jóhiszemű magyar fiú támogatása megfizethetetlen volna!”

Persze erre a szabadkőművesség azt mondja, hogy neki semmi köze az említett egyesülethez. Jó, jó! Ismerjük már ezt a védekezést s nem hisszük el. Hiszen a tagok itt is a Galilei kör tagjai, a vezetőség is ugyanaz, ki hiszi el nekik, hogy most már nem vállalják a keresztapaságot. Ha a fejénél állottak a csecsemőnek, mikor az Mojse nevet kapott, akkor sem fogja megtagadni, ha azt később csak úgy – miniszteri engedély nélkül – ezt Mihályra változtatja át.

De még mindig nem értünk alkotásaik végére.

A Symbolikus Nagypáholy 1913 május 24-én 2989/1913 szám alatt valamennyi szabadkőműves páholynek egy körlevelet küldött s amelyet szigorúan bizalmasnak nevez. A jámbor egyesület ezt az óvatosságot azért ajánlja, mert – mint mondja – nem kívánatos, hogy az általunk megindított mozgalom híre – szövetségünkkel szemben ellenséges indulatú – profán körökbe jusson.

Vájjon miről is van ebben a körlevélben szó? Mi lehet az a titokzatos valami, ami a nagypáholy szerint nem vihető ki a páholyok ajtaján? Valóban nagy dolog! Egy ország jövője függ tőle, embermilliók üdve, boldogsága van hozzákapcsolva.

A *cserkészetről* van ugyanis ebben a körlevélben szó, melyet igen melegen ajánl a testvérek figyelmébe, mert „ki kell gyomlálni a felekezeti vonatkozásokat ezekből a serdülő gyermekekből álló testületekből... mert ha ... a konfesszionális egyoldalúság gyökeret ver az ifjak lelkében, *nehezen irtható ki a későbbi időben.*”

Felhívja tehát a Nagypáholy a szabadkőműveseket cserkészfiútestületek alakítására „*a testvérek vezetése, irányítása és ellenőrzése mellett, úgy a fővárosban, mint az erre alkalmas vidéki helyeken ... mert ... amint a külföld szabadkőművesei is felfogták a gyermekszervezetek irányításának fontosságát a szabadkőművesi célok szempontjából, úgy ml Is különös súlyt helyezünk a cserkészfiúk intézményének szabadkőműves befolyás alatt teendő továbbszervezésére és irányítására.*”

Jó lesz tehát az illetékeseknek átnézni a cserkészvezetők névsorát s nem engedni meg, hogy egy-egy feléledni készülő ci devant szabadkőműves „emberbaráti működése” itt is befészkelje magát a „szabadkőművesi célok szempontjából.”

Általában jó lesz vigyázni minden egyesületben a volt szabadkőművesekre, mert ezeknél aztán igazán nem tudhatja a „profán” és egyenesen gondolkozó észjárású egyén, hogy kiben mi lakik. Ezek mindenütt ott vannak, mindenhová befúrják magukat s aztán mint a szú, örlik-örlik az intézményt, míg régi eszményeit, régi erkölcsét, hitét, hazafiságát át nem rágták, szét nem marták a tagok lelkében. Meg is mondja ezt nyíltan a Kelet 1910 októberi száma: „Azt az alapelvet tartjuk szem előtt, hogy a szabadkőművesség eszméit a profán életbe, profán szervezetek útján kell átvinni, amelyekben azonban a szabadkőművesség vezetőférfiai ... tartják meg a vezetőserepet.” Persze nem hangosan, nem férfiasan, nem magyarosan és nem nyíltan kell ezt csinálni, csak úgy suba alatt, fél szemmel, sunyin pislogva, alattomosan körülnézelődve, óvatosan – a besurrannó tolvaj módszere szerint – körültaogatva hogy el ne árulják magukat idő előtt. Ha így járnak el a szabadkőművesek, akkor mindenütt eldicsekedhetnek azzal, amivel a debreceni Haladás páholy oly büszkén dicsekedett, hogy „a páholy alkotásai, amelyeknek szabadkőművesi eredetéről a profán világnak alig van fogalma, szépen fejlődhetnek.” (Nagy-

páholy 1910. évi jelentése.) Akkor meg lesz az az ideális állapot, amelyet a „Progresszió” c. hivatalos lapjuk 1911. évi 2. számában óhajt: „Gondoskodnunk kell arról, főleg megfelelő közös munkákkal a páholyokban, hogy minden fontos közéleti kérdésben egészséges és életerős szabadkőmíves közvélemény alakuljon ki és hogy azt a már kialakult közvéleményt minden lehető eszközzel a profán világba is kivigyük.” Tessék jól megfigyelni! Minden „lehető eszközzel” mondja a páholyok hivatalos lapja. Tehát nem számít, hogy az eszköz törvényes, vagy törvénytelen-e, ezen ugyan ne akadjanak fel a testvérek, az a fő és egyetlen fontos dolog, hogy minden eszközzel a profán világba kerüljön az „egységes és erős szabadkőmíves közvélemény.”

No, hogy a páholylovagok e téren egy cseppet is finnyásak lettek volna, azt még legjobb embereik sem állíthatják. Volt is eredmény. A „Kelet” 1913. évi 11-ik száma el is dicsekszik vele, hogy *„a képviselőházban 35, a székesfőváros törvényhatósági bizottságában 140 testvér ül.”* *A páholyok igyekeztek Magyarország közoktatásügyének a szabadkőmíves szellemben való reformálására és a profán életben mutatkozó ellenkező törekvések legyőzésére. Legközelebb elérendő: a tanítóképzők államosítása, egységes modern tanterv és a vallásoktatás kiküszöbölése az iskolából és a tanítókat megnyerni e célra s azokat kellő díjazással szabadkőmíves expozitúrákká tenni.”*

Bámulatos vonalú és szédületes iramú tervek és munkák ezek. Annyira át meg átfonják az emberi élet minden megnyilvánulását, hogy a nagyváradi László király páholy 1914-ben még a *vásári ponyvák*on árult és Jáger Marit, meg Haverdát megéneklő ponyvairodalmat is a saját céljai szolgálatába akarta állítani. Egy Márton nevű páholylovag ugyanis azt a kérdést vetette fel, „*hogyan lehetne eszméiket a nép között a ponyvairodalom útján terjeszteni.*” *Ennek részletes kidolgozásával meg is bízta a páholy.*

Mit szól ehhez Bakonyi úr? A szabadkőművesség, „a jóhírű, jószívű, művelt férfiak” gyülekezete, a „felvilágosodás és kultúra” sokat hangoztatott elitgárdája, így lesz a legborrítabb népbolondítás fejlesztésének egyik protektorává, ha sötét céljai ezeket kívánatossá teszik.

Tehát ponyvairodalom és „Föld népe” díjtalanul és páholyelőfizetéssel a földműveseknek.

Úttörő, XX. Század, Világ a középosztálynak.

Új Korszak a tanítóságnak.

Szabadgondolat a felső intézetek növendékeinek.

Bevonulás a társadalmi, községi, megyei és állami életbe, a gyűléstermekbe és burokba, hogy onnan lefelé és kifelé már legitimáltan, mint törvény, rendelet, határozat ömöljön ki a szabadkőmíves tanítások, törekvések minden áradata. Becsúszni az egyesületekbe, hozzáférkőzni a gyenge gyermek szívéhez és lelkéhez is s annak ártatlanságát, ezt a viaszpuha szikrát átgyúrni sötét és felforgató tanokkal, lázadó tartalommal megtölteni egész valóját a serdülő ifjúnak, még a cserkészetről is leszedni a hímport, hogy rárakodjék a páholytüzek lélekgyilkos, jellemsorvasztó, erkölccspusztító koromja, igen, ez volt a magyar szabadkőmívesség munkája.

Hol van itt a filozofálás? Hol a bölcselkedés? Hol a kontempláció?

És hol a jótékonyosság? Hiszen ez permanens forradalmosítás volt minden vonalon, országpusztítás és népvészelytés, az ezeréves Magyarország sírjának folytonos és tervszerű megásása.

Úgy van! Hiszen ez volt a cél, amint alább bizonyítani fogjuk.

Tudott dolog, hogy *a szabadkőmívesség ú. n. angolszász iránya, sőt a germán szabadkőmívesség is megszakította már régen az összeköttetést a szabadkőmívesség ú. n. latin irányával, mely a francia Nagy Oriens vezetése alatt többek között a magyarországi szabadkőmívességet is magába foglalta. A magyarországi Symbolikus Nagypáholy az alkotmányát is a francia Nagy Oriens-től Jcapta, ami annyit jelent, hogy úgy kell táncolnia, ahogy ott füttyülnek. Ez a francia irány az, mely a többi szabadkőmívességet arra indította, hogy megtagadja vele az érintkezést, amit a latin irány egyik feje, Quartier-La-Tente, éppen Magyarországon ismert be, midőn 1911-ben a Symbolikus Nagypáholy gyűlésen előadást tartott.*

S a barátságnak ezen rideg megtagadása, úgylátszik, nem volt ideig-óráig tartó. Az angolszász testvéri lánc csak nem akar megnyílni a latin irány előtt s nem akarja őket befogadni s testvérekül elismerni. 1921-ben a szabadkőmívessék „Nagyoriense” Genfben, ahol egyik nemzetközi szerve-

zetük működik, szabadkőmíves nemzetközi kongresszust hívott össze. Ennek meghívóját minden nagymesternek megküldötték, hogy azok a képviselők kiválogatásáról gondoskodhassanak. A meghívóra az angol szabadkőmívesek határozott választ adtak, amelyet azonban az összehívók egész bizonyosan nem tettek ki az ablakba.

Az angolok egyszerűen visszautasították a meghívást, kimondták, hogy régi határozatukon, mely a Nagy Orient a szabadkőművesség elfajulásának tartja, nincs ok változtatást eszközölni, a Nagy Orienssel, – a magyar szabadkőművesség természetes apjával és protektorával – ezután sem hajlandók semmiféle közösséget sem fenntartani.

Vájjon miért haragszik az angol szabadkőművesség a francia és így a magyarra is? Vájjon miért nem ismeri el testvéregyesületnek, miért nem ül vele egy asztalhoz?

Az angolok erre is megfeleltek! Azért, mert a francia Nagy Oriens és páholyai – tehát a magyar is – a szabadkőművesség igazi céljától eltértek, atheista, radikális, politizáló és forradalmi egyesületek, amelyekkel az ősi eszményeket ma is féltékenyen őrző angol-szász szabadkőművesség egy gyékényen árulni, azzal együtt mutatkozni, azzal barátkozni nem hajlandó!

Így van-e, Bakonyi úr? fia nem emlékezne erre, úgy vegye elő a „Kelet” 1911 május 5-iki számát, ahol ezt Quartier-La-Tente testvér és vezér Önöknek szakasztottan – persze szabadkőművesi zsargonban – így mondotta el.

Tehát a világszabadkőművesség hatalmas része már évtizedekkel ezelőtt a magyar szabadkőművességet forradalmi és istentagadó intézménynek deklarálta!

A magyar szabadkőművesség azonban nem sokat törődött ezzel, híven követte a francia Nagy Oriens útját s a radikális forradalmi téren oly tehetséges tanítványnak bizonyult, hogy papája, a Nagy Oriens, meg is dicsérte őt. Hevesi József testvér 1910-ben a nemzetközi szabadkőműveskongresszuson magyar kiküldöttként szerepelvén, beszámolójában megjegyzi, hogy ott az angol, az amerikai és német szabadkőművesség közül egyik sem volt képviselve. De annyi baj legyen, kiáltott fel bizonyára Hevesi testvér, a szülői háztól hozott ősi indulatszóval, mikor hiszen Deschamps az egyik nagymester szónok „nagy szeretettel emlékezett meg Magyarországról... mondván... *nem is sejtette, milyen*

erőtéljes, agilis, törekvő szabadkőművessége van Magyarországnak. (Progresszió 1910 szept. 15.)”

Nohát! Magyarország íme mily szerelmetes gyermeke lett a forradalmi irányú Nagy Oriensnek s íme mily kedve telt annak szép hazánk páholyaiban és azok munkájában már 1910-ben.

A sötétemlékezetű Kunfi Zsigmond, a magyarországi szabadkőművesek egyik legkimagaslóbb és legtekintélyesebb tagja, egyik könyvében a jövő útját így jelöli meg: „A földrenéző, a hajlott derekú, az alázatos ember ellen irtó hadjáratot viselni és elégedetlenné, hálátlanná, követelődzővé, telhetetlenné tenni őt, ez az igazi emberteremtés munkája . . . Micsoda pompás látvány, *mikor egy-egy füstös korcsmaszobában, rossz világítás mellett, nem éppen formás mondatokat kiált bele valaki a több száz főből álló tömegbe s visszhang-képen jönnek e drága szép szavak: Gyilkosok!... kötelet a nyakukra! Nem tűrünk tovább!... s e szavak... előhírnökei a vajúdó, készülő, szélestalpatatú új életnek, melynek lidércétől, ezeket a gyűlölet-megérintette embereket eltéríteni már nem lehet. („A másik út.” Modern könyvtár 61. szám, 23. és 29. oldalak.)*”

A magyar szabadkőművesség „tudományos” folyóirata és kedvence a „Huszadik Század” 1909 április havi füzetének, 383. lapján a jövő feladatát a következőképpen körvonalazza: „A forradalmi gondolkodásra nevelt városi munkásságnak ... forradalmosítania kell a parasztságot... *Lapokat, füzeteket kell néhány évig ingyen, vagy névleges áron a mezőgazdasági népesség közt terjeszteni. Az ő járulékaik befizetését nem kell erőltetni.* Csak ha néhány évi intenzív beszerzés és olvasgatás után a mezei munkás elméje is felnyílt már, ha forradalmi gondolkodásra nevelődött, szóval ha lelki szükségletté tettük nála a lap olvasását s a szervezetekhez való tartozását, akkor fogja önként fizetni a járulékokat ...”

Más helyen meg ezeket mondja: „Szükséges szervezni és talpraállítani a kisbirtokos parasztságot és a mezei munkásságot, hogy ezek gazdasági gyökerében támadják a birtokarisztokráciát; hogy állandó bérharcaikkal az aratást bizonytalanná, *ezzel a föld értékét és hitelét ingadozóvá tegyék és másrészt a magasra felcsigázott bérkövetelésekkel az extenzív nagybirtokok profitját elvegyék.*

Tyhü, mint harsan fel ezekre a citátumokra a páholyfőnökök és egyéb szabadkőmíves törzsfők kara! Hogy forgatja a szemét, hogy csóválja a fejét és hogy méltatlankodik! Hiszen nekik nincs semmi közük Kunfi Zsigmond könyvéhez! Hiszen őket csak nem lehet felelőssé tenni azért, amit valaki – mint egyéni felfogást, vélekedést, – egy füzetben, egy röpiratban világá bocsát! És, hogy mit írnak a Huszadik Században! Lehet igazságosan őket ezért kérdőre vonni? Íme, látjátok feleim profánok és testvérek, hogy mily alaptalanul és igazságtalanul bántják a világszéplelkek és jótékony szívek ezen gyűlőhelyét és azilumát?

Várjunk csak egy percre tisztelt kőmívesek! Ugyan mit is mondtak Kunfiék és a Huszadik Század? Semmi mást, mint amit önök a páholyokban tanítottak s amit a tagoknak előírtak!

Hát nem Önök financiózzák a „Föld népe” című radikális profán újságot?

Nem önök intézkedtek, hogy azok a nép, a földmívesek kezébe kerüljenek?

Terjesztésüket nem önök forszírozták?

Hát nem akartak még a naptárak révén is közelférközni a falusi lakossághoz, nem önök szándékoztak még a százesztendő s jövendőmondó maszkjában is radikalizmust, elégedetlenséget s egyéb ilyen, a páholyokban kitermelt gyümölcsöt, a kisablakú, földes szobákba, a kukoricafosztókba becsempészni?

Nem önök nyújtották ki karmaikat a vásárok ponyvái árult „irodalmi” termékei után is, hogy a „vásárosnaményi csoda avagy a disznóvá vált zsidó” és egyéb címek alatt nénémasszonyékat megrikató, urambátyámékat megdöbentő füzetekbe elrejtésék, az önök „progresszív” azaz magyarul lázító és forradalmi eszméit és erkölcsét?

Kunfi tetvér és a Huszadik Század sem mond mást, nem hirdet egyebet, mint amiket önök a páholyokban kalapács alá vettek, tábláikban megörökítettek, legfeljebb körúti bőbeszédűséggel és több „progresszív” epitheton ornanssal körítik a vakolások eredményeit.

No de ne essenek kétségbe urak, hozunk mi hivatalos nyilatkozatokat is a „szentély” mélyéből.

A „Kelet” 1911. évi 9-ik számában a Dél-páholy egyik „oktató munkáján” elhangzott beszéded közöl, mely a követ-

ic öképen szólott a szabadkőmíves regrutákhoz: „Azt fogom *tehát* most fejtegetni, hogy mit művel a páholy s milyen a benne folyó élet? Bizonyára hallottátok már, hogy a páholyok sok jót tesznek” (az eredeti szövegben is idézőjelben van) 'A profán világ alig is tud róluk egyebet, minthogy a páholyokban jótékonyságot gyakorolnak. Hát ebben van valami igazság, kedves Benijámin testvérek... De profánok és kőmívesek egyaránt tévednek, ha azt gondolják, hogy ez a páholyok főmunkája. A szabadkőművéség arra törekszik, hogy ... a profán társadalmi rendszert megszüntesse s helyét a szabadkőmíves állami és társadalmi rendszer foglalja el.’’

Kunfi Zsigmond testvér idézett munkájának 22-23. lapján ezt így formulázta meg: „Politikai jogokat védelmez a gyenge javára, nagyobb harckészséget a munkás számára... s mindezt csak eszközül kívánja felhasználni arra, hogy kiforgathassa a mai világot sarkaiból.’’

Ismételjük csak még egyszer ezeket a mondatokat:

„A szabadkőművéség arra törekszik, hogy a profán társadalmi rendszert megszüntesse s helyét a szabadkőmíves állami és társadalmi rendszer foglalja el.”

Ne te ne! Hát nem jótékonyságot gyakorol, hát nem ingyenkenyeret osztogat, ingyentejet töltöget, hát nem harisnyát rakosgat a karácsonyfákra, hanem – persze csak úgy mellékesen ráérő idejében – ezt a társadalmi rendet, a „profán” társadalmi rendet is el akarja pusztítani, szét akarja rombolni, meg akarja semmisíteni? Hát a kontempláció és köldöknézés, a filozofálás és szeretet élesztgetése a forradalomban kulminál?

Vájjon lesz-e bátorságuk Bakonyi főmesteréknek még ezután is a régi gitáron a régi nótákat elérzelegni a naiv, profán, „művelt közönség” számára?

Hát persze, hogy lesz! Ezen a téren a szabadkőmíves egy cseppet sem finnyás.

A „Dél” című hivatalos szabadkőmíves lap 1910 dec. 30-iki számában így kiált fel: *„Terjesszük az atheizmust, amely nem egy nemek, de az egész emberiségnek jövő irányát van hivatva megjelölni.”*

A „Kelet” 1911. évi december 25-iki számában pedig az alábbi bevallást teszi:

„Az antikrisztus katonái vagyunk, erről a világról s ezért a világért.”

Ugyancsak a Kelet 1911 júliusi számában olvassuk a magyar szabadkőmivesség alábbi békességre törekvő terveit: „Naponkint újra, meg újra szent hittel és dacos keserűséggel esküszünk össze ez ellen a társadalmi rend ellen. Igenis összeesküszünk ez ellen a rend ellen s *amennyi erőt a V. E. N. É.* (a világegyetem nagy építőmestere, amint a szabadkőművesek az Istent nevezik) belénk oltott annyi erővel küzdünk összerombolásán”.

A Kelet 1912. évi március 31-iki száma már jelzi is, hogy miként képzei el az összeesküvés sikerét: „Elégedetlenséget kelteni azokban, akik nincsenek tudatában elnyomott helyzetüknek.”

Egészen ugyanaz a terv, ugyanaz a recept, amit Kunfi munkájában szélesen tárgyal, s amit a Huszadik Század tal mudszagú tudományos mezbe öltöztetve nagyképpen kikiabál.

Hogy a magyarországi szabadkőmivesség forradalmiságát egy pár tisztafejű tag is észrevette, arra az alábbi bizonyítékaink vannak:

A *Hungária-páholy*, 1910. évi körlevelében erősen kikel a páholyok többségének a főpáholy égisze alatt folytatott forradalmasító munkája ellen s nyíltan kimondja, hogy éihibázottnak tartjuk.... az ifjúságnak ... a nemzeti iránynyal ellenkező .... izgatását.”

A „Dél” 1911. évi március 5-iki száma pedig azt említi fel, hogy a „Nemzeti” páholy hazafiatlannak nevezi a radikális szabadkőműves irányzatot.

Szalay Károly a Comenius-páholy története című munkában felemlíti a „konzervatív és radikális irány összecsapása páholyunkban” című fejezetben, hogy a Hungária-páholy Mentsik Ferenc főmester vezetésével testületileg megjelent a Szalay előadásán, melyet az a páholyban tartott s tiltakozott a páholy vallástalan munkája ellen, mely „*nem fér össze a szabadkőmivesség alkotmányával, sem szellemével.*” Ugyancsak tiltakozott ekkor Mentsik a Galilei kör „internacionális” irányú működése ellen is.

Persze, hogy Mentsiket ledorongolták s egykettőre elintézték. Kijelentették, hogy akik Mentsik szerint gondolkoznak, azok nem *igazi szabadkőművesek.*

1917. évben a Szövetség a szabadkőműves alkotmány megreformálásával foglalkozott. Erre már azért is szükség

volt, nehogy megint akadjon egy másik Mentsik, aki szemükbe vágja a forradalmosító tagoknak, hogy az alkotmányt teljesen figyelmen kívül hagyják. Le is pocskondizták a jó öreg alkotmányt alaposan. Kimutatták róla, hogy mennyire elaggott, hogy menthetetlenül paralízisbe esett s nem való már semmire sem, csak akadályozza az iramot, gátolja az eredményes tevékenységet.

Ezen alkotmányreform tárgyalásánál – a szövetség-tanács 1917. március 31-iki ülésén – F. S. testvér kijelentette, hogy igen sok páholyban teljesen elegendő a felvételhez, ha a kereső, aki szabadkőműves skar lenni, erősen szociáldemokrata, vagy erősen radikális.”

Úgy bizony! Nem jó szív, nem résztvevő kebel, nem emelkedett erkölcsi érzés volt az irányadó, amint azt Arató és Balassa oly farizeusképpel a közönséggel elhitetni igyekeznek. Oh nem! Radikálisnak, szociáldemokratának, a társadalmi és állami rend egyéb ilyen esküdt ellenségének és ezen rendszer felforgatására kész és kapható férfinak kellett lenni s akkor bizonyosan kinyíltak a páholyajtók, akkor biztos volt a felvétel a testvéri láncba.

Pazar István, a miskolci „Előre” páholy főmestere, aki látta a szabadkőműves forradalmi munkát, magyar szívére hallgatva, lemondott tisztségéről s 1917 október 10-én kelt levelében, melyet a nagymesterhez intézett, lemondását a következőképpen indokolja meg: *„Közismert tény, hogy a magyar Symbolikus Nagypáholy védelme alatt dolgozó páholyok tagjai közt, Mes és mélyreható eltérés van, mely főleg a politikai irányelveken csúcsosodik ki. Magukat „radikálisokénak nevező testvérek elméleti jelszavak hangoztatásával türelmetlen izgatást fejtenek ki minden ellen, amit ők helyesnek, demokratikusnak, nemzetközinek nem tartanak s a nemzetközi kozmopolititás veszélyes, magyar hazánkra és nemzetünkre káros, esetleg végzetessé válható irányelveit az egyes páholyokban nemcsak nyíltan hangoztatják, hanem a páholyokat ily irányú állásfoglalásra kényszerítik”*.

Pazar tehát teljesen meztelenre vetközteti le a magyar szabadkőművességet s nem csinál titkot belőle, hogy működését az országra veszélyesnek tartja. Megállapítja, hogy izgat, hogy a nemzetre káros irányelveket követ s még ennél is fontosabb azon megjegyzése, hogy ezeket a veszélyes izgatásokat és irányelveket azokra is rá akarja oktrojálni, akik ebben velük nem értenek egyet.

De van-e még több bizonyíték a magyar szabadjómíves-ség forradalmisága mellett?

Van bizony!

Szabadjómíveseink a múlt század elején Európa különböző országaiban keletkezett forradalmakat minden esetben nagy örömmel üdvözölték, aminthogy általában cikkeikben, beszédeikben és példázataikban, az emberiség történetéből soha nem ragadtak ki és nem dicsőítettek mást, mint a forradalmakat.

Így üdvözölték a portugál szabadjómíves revolúciót, melyről Tuschák Ignác testvér tartott ismertetést a Haladás páholyban. Hogy egy csomó ártatlan embert megölt a forradalmárok bombája, hogy a portugál király és trónörökös is halálát lelte, ez sem Tuschák testvért, sem az egész magyar szabadjómívességet nem érintette. Az ártatlanul kiöntött vér „jósziúvet” nem hozta háborgásba. Fontos volt, hogy ismét győzött a szabadjómíves eszme egy országban s hogy, mint Tuschák testvér kifejezte magát: „Portugáliában a szabadjómívesek vannak uralmon.” Egyébként ennek a szabadjómívességnek feje és a forradalom szervezője Magalhaes Lima 33 pontos szabadjómíves atyamester, maga is lerándult Budapestre, itt a Martinovich páholyban előadást tartott a portugál szabadjómívességről és annak eszközeiről. Hogy irigykedhettek a Martinovich-páholy tagjai erre a gyilkos és véreskezű forradalmárra, mikor az ott sikereit felsorolta!

Ugyancsak ismeretes, hogy az ifjú török néven ismert szabadjómívestársaság a század elején mint detronizálta a szultánt s mint ragadta magához Törökország kormányzatát forradalmi úton.

A mi szabadjómíveseink ennek is módfelett örültek. Ezek a török szabadjómívesek, a sikeres forradalom után Budapestet is felkeresték, ahol őket a páholyok nagy szeretettel ünnepeleék. A Demokrácia páholy ennek az egész ünneplésnek lefolyását leírja, 1916. évi jelentésében, közli Bókay Árpád akkori nagymester francia nyelven tartott üdvözlő beszédét és a török szabadjómívesek szónoklatait is.

Ki ne emlékezne a spanyol Ferrer kivégzésére? Ez a Ferrer hazájának legfőbb szabadjómívese volt, akire rábizonyosodott, hogy minduntalan forradalmak rendezésén járt az esze, hogy keze benne volt a bombamerényletekben és a Barcelonában 1909-ben kitört forradalomban. Egy lelketlen

szörnyeteg, egy emberi vadállat volt tehát, aki embertársainak vérével öntözte a felforgatás útját, ártatlan életeteket pusztított el, hogy sötét céljait megvalósíthassa.

Ferrert a spanyol katonai bíróság a bizonyítékok alapján halálra ítélte. Az eljárás perrendszerőségéhez szó sem férhet s illet a szabadkőművesek sem állítanak.

Mégis mit látunk a magyar páholyokban?

A magyarországi Symbolikus Nagypáholy egy tömeg szabadkőműves egyesülettel karöltve 1909 október 17-én a budapesti városháza közgyűlési termében nagygyűlést tartott, melyet Ferrer emlékének szenteltek. A gyűlésen Váradi Antal (Demokrácia páholy), dr. Madzsar József (Neuschlosz páholy), Kunfi Zsigmond (Martinovich-páholy) tartottak Ferrert dicsőítő beszédeket.

Váradi Zsigmond (későbbi orszgy. képviselő) egyenesen Spanyolország bírái, miniszterei és kormánya ellen támadt s őket mint gyilkosokat aposztrofálta.

Szabolcska Mihály a temesvári Losonczy páholy tagja, az ismert költő, pedig egy költeményt írt erre az alkalomra, mely Ferrert az egekig magasztalja.

A bombák ártatlan áldozatairól egy szót sem szóltak. A barcelonai barrikádok sebesültjeihez, elhultjaihoz egyetlen szavuk sem volt. A gyáva és aljas bombavetések nem lázították fel belsőjüket, nem töltötték el őket felháborodással. De Ferrer kivégzése igen!

Miért? Mert a francia Nagyoriens ez ügyben megküldött tiltakozó körlevelében azt mondja: „*Amit Ferrerben meggyilkolni akartak, az a szabadkőműves eszménykép.*”

De megértők – nagyon is megértők – voltak, a hárompontos testvérek az orosz forradalom iránt is. A Demokrácia páholy 1917. évi jelentése így dicsőíti: „*hadd említsem még fel az orosz forradalmat, mely határozottan az igazságos társadalmi és gazdasági viszonyok megteremtését tűzte ki feladatául és amely a legjobb úton van, hogy ezt a feladatát meg is oldja.*” Félreértések kikerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy ez a forradalom már a bolsevik forradalom volt.

Ezt a bolsevizmust egyébként több esetben is megértéssel ismertették a testvérek. A Kazinczy páholy 1917. évi jelentésében olvassuk Kerecsy György beszédét, mely többek között azt mondja: „*mert ismerjük a törvényt, hogy lánggal gyűjthetünk s kellő világosságot hozhatunk, ha megvan a*

Trockijok és Leninek *bátorsága, hogy az előidézett tüzet uralni is tudjuk, nemcsak létrehozni.*”

Így lett a szabadkőművesek eszményképe és követendő mintája Trockij és Lenin.

Jászi Oszkár 1911 február 3-án a Martinovich páholy főmesterévé történt megválasztásakor mondott beszédében a szabadkőművesi munkát a következőképpen határozza meg: *fagyban elősegíthetnénk küzdelmünk tempóját és chanceit, ha a merőben destruktív politika mellett egyre nagyobb mértékben igyekeznénk annak az új rendnek a képét ts a körvonalait megrajzolni, mely az ú. n. agrár feudalizmus bukása után Magyarországon be fog következni.*”

Május elsejének szabadkőműves ünnepként leendő megülvése a Március páholy indítványára teljesedésbe ment. 1917-ben rendezti a páholy az első ilyen ünnepet, melyen Roboz Andor a szónok, aki ilyeneket mond dikciójában: *„Most kezdjük el ünnepelni a proletárság májusi ünnepét? Hát nem ünnepeljük-e már régen? Nem kíséri-e már évek óta a főmesteri kalapács ütése a Marseillaise vérforraló ütemeit, a vörös zászlót kibontó lelkes tömeg előtt nem hajtjuk-e mi is meg lobogónkat és a mi vezéreink szava nem harsog-e azoké mellett, kik a dolgozó százezreket egy új világ eljövételének hirdetésével biztatják további kitartásra a nehéz harcokban, a közeli győzelemmel kecsegtető küzdelemben?”*

Szóval ölelkezés a nemzetközi szociáldemokráciával! Ez nem egyedülálló jelenség a páholyok életében, mert pl. a Demokrácia páholy 1914. évi jelentésében olvassuk, hogy *„ha a szabadkőművesség vissza tudja állítani a nagy nemzetközi szolidaritást, ezt a vörös szabadkőművesség fogja megcsinálni. Minél intenzívebben küzdünk a nacionalizmus ellen ... annál közelebb jutunk ahhoz, ami a mi alapjainkat megszilárdítja.”*

Az Eötvös páholy 1918. évi titkári jelentésében még merészebben bontakoznak ki ennek a szerelemnek a körvonalai. Itt a 7-ik oldalon ugyanis a következőket olvassuk: *„December 18-án dr. Bálint Lajos testvér, a szabadkőműveseg initiáló hivatásának megfelelően azokról az eszméről szólt, amelyek a ma még messze jövőben az emberek közt ellentéteket teljesen megszüntetik s így az emberiség iga? boldogságát megvalósítanak. Ezek a végcélok kozmopolitizmus, atheizmus és kommunizmus.”*

Végül jegyezzük ide Vészi József testvérnek az 1904. éviszabadkőmíves vándorgyűlésen elmondott beszédéből a következő részt a magyar szabadkőmívesség forradalmiságának bizonyítékául: „Csak nem akarunk mi itt egy háremet alkotni, melyben elvénhedt eszmeodaliszkok járkálnak és mi vagyunk a hárem örei? (Tetszés.) *Nem, ide be kell jönni a fiatalságnak, az erőnek és a szépségnek, azon eszméknek, melyek meghódítják az emberek millióit és százmillióit és a szabadkőmívességnek újra hozzá kell látni azon munkához, Melyei el nem hanyagolhat, ha áruló nem akar lenni maga ellen, a jövőendő forradalmak békés előkészítésének szent és dicső munkájához.*” (Élénk tetszés.)

Vészi beszéde további részében tiltakozik ugyan a forradalmiság vádja ellen, de ezt nem kell komolyan venni, mert így folytatja a beszédét: „Mi nem azért akarjuk a jövőendő forradalom előkészítését bevinni a páholyokba, hogy barrikádok legyenek, hanem hogy ne legyenek, mi nem vérontást akarunk, hanem azt akarjuk, hogy vérontás nélkül békés úton, a szeretet eszközeivel győzhessenek azok az eszmék (élénk tetszés); a szeretet fegyverével ha lehet, de egy erős gyűlölség fegyverével is, ha kell.” (Élénk tetszés.)

Vészi tehát beismeri, hogy a páholyok munkája a forradalmak előkészítésében kulminál. Ezt a forradalmat biztosra veszi, valósággal „megjátssza” a páholylovagok hada. Ha lehetséges, hát szeretnék vér nélkül megcsinálni, mert mégis csak biztos a biztos, de ha nem megy másképp, hát ki fogják dobni a profán publikumnak oly sokszor feltálat szeretetet és meggyőzést a páholyokból s előveszik majd az „erős gyűlölség” fegyverét.

Ez a beszéd valóban sikerült fotográfiája a magyar szabadkőművességnek!

Nos mégis csak eljött a várva várt forradalom, amelyért a páholyok évtizedeken át törték magukat. Még mellé a szabadkőmíves kebelnek in optima forma, nem bombával és golyóval, nem szuronnal és karddal, hanem őszi rózsával.

Beköszöntött 1918 november elseje.

Még azt az örömet, ami a páholyokat elfogta, mikor látták, hogy nem kap az elalélt országban senki fütykösre, hanem megy simán, pacifistán a dolog! Vakolás vakolást követett, gyűlés gyűlést ért s csak úgy zuhogtak a dicséretetek a szabadkőmívességre s a legbátrabb testvérekre.

A Nagypáholy szövetségtanácsa ülést tartott, melyben

Bihari Mór szólalt fel, üdvözölvén a testvéreket, *„akik csendben, de nagyszerű munkát fejtettek eszméink megértetése érdekében.”* Fekete Ignác szintén ezen a véleményen volt s ő is üdvözlést ajánlott. A Nagypáholy külön körlevelet intézett (3051/1918. sz.) a páholyokhoz, felhíva azokat a kormány támogatására, *„mert ez azoknak az eszméknek megvalósítására törekszik, melyeket mi évtizedeken át hirdettünk s melyekért harcoltunk.”*

Majd üdvözlí Károlyi Mihályt, mint az olyan kormány tagját, mely azon eszmék szerint akar dolgozni, *„amelyekért a magyar szabadkőművesség már évtizedek óta küzdött, amelyeket szakadatlanul érlelt és igyekezett polgártársai gondolkozásába belevinni.”*

Nemsokára megcsinálják a propagandaalapot is – éppen Balassa főmester adta le ügyében a jelentést – s erre több páholy azonnal jelentékeny összeget ajánlott fel.

A Petőfi páholy így áradozik: *„a testvérek közül igen sokan résztvettek a profán életben folytatott munkában s aktív részük volt az októberi forradalom előkészítésében.*

Az Archimedes páholy így számol be: *„A világháború befejezését előidéző forradalom munkájából is kivették részüket a testvérek s különösen számottevő eredménnyel közreműködött a forradalom előidézésében és végrehajtásában Forgó István, dr. Polányi Károly és dr. Lóránd Jenő testvér.*

Na végre! így hát megtudjuk autentikusan, hogy kik voltak azok az országveszejtő alakok, akik a „világháborút befejező forradalmat” előkészítették. Tudjuk, hogy az előkészítés a defetizmussal, az izgatással, a lazítással, a fegyver megglazításával s az ország közvéleményének megfertőzésével történt, hogy ott fejeződött be, mikor a hazaözönlő katonákkal sikerült a fegyvert eldobátatni s az ország határait védtelenül hagyni. Megérdemelten nyugtáztuk tehát ezt a beismerést, amelyet – reméljük – ezután nem próbálnak majd a szabadkőművesek letagadni.

Az Eötvös páholy nagy dicsekvéssel beismeri, hogy míg a forradalom, melynek előidézésében az Eötvös páholynak és a „Világ”-nak az Eötvös-páholy „nagy alkotásának” jelentékeny része volt, a középosztályt, a polgárságot készületlenül találta, addig a páholy teljesen felkészülten várta annak kitörését. Tagjai már október elején megtárgyalták, hogy mi lesz a teendő, ha beköszönt a sóvárgott reggel. Hogy kik

voltak ezek az előrelátó testvérek? Igazán érdemes a névsort leközoelni: dr. Kohner Artúr, dr. Sós Béla, Perl Ernő, dr. Biró Elek, Szabadi Adolf, Roóz Rezső, Wolf Sándor, Magyar Bertalan, Csató Lajos, dr. Brachfeld Hugó, dr. Bálint Lajos, dr. Nágel Ferenc, dr. Visegrádi József, dr. Földes Lajos, Decsényi Miklós, Ábel Ignác, Schiffer Miklós, dr. Vadász Aladár, Tutsek József, dr. Farkas Gyula, dr. Bánk Ernő, Schiffer Miksa, dr. Donát József, Lakatos Oszkár, Harsányi Jenő.

A forradalom érdekében megalakult propagandabizottság 1918 november 15-iki kelettel körlevelet intézett a páholyokhoz, melyben pénzt kér tőlük, hogy valami gixer ne történjék az őszirózsás revolúcióval. Ebben a körlevélben a következők foglaltatnak: *„Biztosítani kell a forradalom eredményelt... Emlékezzünk csak rá, hogy minden idegszálunk, minden aggodásunk, rengeteg pénzáldozatunk, mind Magyarország újjászületéséért történt.”*

Íme a guruló korona a forradalmi célok szolgálatában.

Nem volt-e hát igaza Szalay Károly testvérnek, aki a Nagypáholy 1916. évi május 20-ik és 21-ik napján tartott nagygyűlésen elmondott beszédében a következőket állította: *„Nyíltan kimondhatjuk, hogy a szabadkőművesség mindig revolutionarius szellemet is jelentett.”*

De hadd álljon itt utoljára egy idegen állampolgár szabadkőműves tanúsága is a magyar szabadkőművesség forradalmisága mellett. Mikor Mussolini Olaszországban a hatalmat átvette, a szabadkőművesség émelygős udvarlásba kezdett. A fasiszta vezetők között is sok volt a szabadkőműves, ezek szerették volna a ducet megnyerni ennek az intézménynek. Mussolini azonban nem ült fel, hanem kijelentette, hogy a fasiszta nem lehet szabadkőműves. Dudán képviselő ekkor azzal indokolta kilépését a páholyokból, hogy *„akkor lépett be, a szabadkőművességbe, mikor Bécsben lakott, mert az osztrák, illetve magyar szabadkőműves ambriensben folytathatta olasz irredentisztikus működését.”*

Tudott dolog, hogy Ausztriában tilos volt a szabadkőművesség, bécsi lakos tehát csak magyar páholyinak lehetett tagja. S ez az olasz, itt, magyar páholyban folytathatta azt az irredentát, mely pl. Fiumét leszakította a magyar állam testéről.

Kell-e még több bizonyíték?

Meri-e még Bakonyi, vagy bárki más azt állítani, hogy a magyar szabadkőművesség nem volt forradalmi intézmény?

És lehet-e, szabad-e még egyszer megengedni, hogy ez a földalatti társaság, hogy ez a titkosan működő banda még egyszer a napvilágra kerüljön s ott folytathassa, ahol a feloszlatakor elhagyta?

Ítélje meg a közölt bizonyítékok után minden normális gondolkozású ember!

IV. A forradalmár Világ szabadkőművesség

A szabadkőművesség a forradalomnak szülője. – Amiről nem beszél a történelem. – Mi volt a célja már 1738-ban. – Az angol szabadkőművesség kettéválása. – A francia Nagy Oriens. – A francia forradalom okozói. – Abbé Barruel könyve 1797-ben. – Már 1776-ban elhatározták a francia forradalmat. – A „Morning Post” cikkei. – Louis Blanc beismerése. – Magyar szabadkőművesek a francia forradalom okairól. – Az olasz szabadkőművesség forradalmi jellege. – Oberdank merénylete I. Ferenc József ellen. – A török forradalom és a szabadkőművesség. – A portugál királygyilkosság a szabadkőművesség munkája. – A belga szabadkőművesség. – A spanyol szabadkőművesség. – Az utódállamok szabadkőművessége. – Ma is forradalmakat akar. – A szabadkőművesség és bolsevizmus. – Az amerikai szabadkőművesség véleménye a latin szabadkőművességről.

Gusztav Le Bon, a híres francia gondolkodó, könyvében (A tömegek lélektana) azt állítja, hogy a jelszavak nem azért fogannak meg a tömegek lelkében, mert a tömeg értelmesen elmélyed azok vizsgálatában, hanem azért, mert a piaci szónokok s a napi sajtó gyakran elismételte őket előttük. A tömegusztítás és izgatás gyakorlott matadorjai teljesen tisztában is vannak ezzel s jól tudják, hogyha elegendő számú nagydob és harsona hirdeti ezt, vagy azt a tételt. tünteti fel ezt, vagy azt igazságnak, akkor a hiszékeny tömeg gondolkodás nélkül fel is ül ennek az állításnak.

Ez a tétel teljesen igaz, csak nem Le Bon vette észre először. Akik a tömegléleknek ezen sajátságát már régen tapasztalták és alaposan ki is használták a maguk előnyére, azok a szabadkőművesek és általában a szabadkőművesség volt

Amióta ember él a földön, nem jött létre intézmény, mely igazi arculatát annyira elkendőzte, a nagyközönséget valódi céljai felől annyira megtévesztette volna, mint a szabadkőművesség. Ez a világot behálózó egyesület, mint az a bizonyos tör ténelmi vasálarcos, már évtizedek óta szédíti a világot, szédíti

saját tagjainak nagyrészt is s bámulatos szervezetét mutatja, hogy egyetlen pillanatra sem vetette le a tömeg előtt álarcát s nem hagyott maga után olyan nyomot, melyből rejtek-helyére ráakadni s igazi otthonát, berendezését s igazi arcát felderíteni sikerült volna.

Ha pedig mégis akadt egy-egy jelenség, ami a páholyok mélyének rejtelseit megmagyarázni alkalmas lett volna, ha véletlenül akadt egy áruló nyom, akkor egyszerre megmozdult az egész monstruózus tábor, munkába fogtak az összes páholyok és összes tagok s addig nem nyugodtak, míg azt el nem tüntették s a közönséget annak tévességéről, jelentéktelenségéről, vagy ami a legkedvesebb szokásuk, hamisságáról meg nem győzték.

A nagy tömeg, magát a szabadkőművesség történetét is az ő beállításuk szerint ismeri és tudja. Ez a történelem szintén célzatos és hamis, mint minden, amit a szabadkőművesség a külvilágnak, a profánoknak tudni enged. A köztudatban őökként a jámbor kőfaragók és kőművesek szerepelnek, akik a középkor folytán az ő „Bauhütte”-jükben őrizték a céh titkos jelszavait s tartották bizonyos formák szerint tagfelvételeiket. Ezek a derék iparosok, ha feltámadnának, micsoda tiltakozást dörögnének a világ fülébe annak a hazugságnak hallatára, hogy a szabadkőművesség az ő édes leszármazójuk. Ebből ugyanis csak annyi igaz, hogy a protestantizmus fellépése után ezek az építő céhek teljesen tönkrementek és kipusztultak. Helyükbe beszüremkedtek az egyes korok forradalmár hajlandóságú alakjai, akik így gondolták elkerülni az akkori államhatalom nagyon is éber figyelmét. Ezek felvették a kőművesi ősi jelvényeket, átvették a szavak egy részét is, megtartották a céh hierarhikus fokait, mindezeket azonban csak óvatosságból tették egyrészt, hogy a nem közjük tartozókat azonnal felismerhessék s azoknak munkájukba a betekintést megakadályozhassák, másrészt, hogy elaltassák és elámítsák a figyelő államhatalmat, mely minden alapos vizsgálata mellett sem látott mást, mint jámbor és régi kőműves szertartásokat és jelvényeket s így nem is gondolhatott arra, hogy azok leple alatt összeesküvők és forradalmárok dolgoznak.

A szabadkőművesség úgy tanítja, hogy ő mindössze pár száz éve dolgozik, holott adatok vannak arra, hogy már előbb is működött s hogy 1717-ben a londoni négy páholy össze-

állása Nagypáholya, csak a modern szabadkőművesség alapját képezi, de nem egzsersmind eredetét is.

Nem célunk e fejezetben a szabadkőművesség történetének megírása, azért fentebb csak elnagyoltan említettük meg azt, azon célból, hogy még a jóhiszemű publikum körében is hitelre talált azon tény helytelen voltára mutassunk rá, mintha a szabadkőművesség csak idők, hosszú idők folyamán hagyta volna ott a régi utat s lépett a felforgatás, a forradalmak ösvényére.

Egy körülményt óhajtunk csak olvasóink figyelmébe ajánlani fenti állításunk igazolására, amelyet a szabadkőművesség történetének megírói is rendszerint figyelmen kívül hagynak. 1717-ben alakul meg Londonban négy páholy összeállítása folytán az első Nagypáholy, mely csak akkor bírt valami vonzást kifejteni, mikor 1723-ban James Anderson alapszabályait a régi kőműves céh alapszabályaiból kiollózva, összeállította. Tehát 1723. év nevezhető a mai szabadkőművesség születési évének. Franciaországban pedig Balassa idézett könyve szerint 1725-ben alapítják Parisban az első páholyt, de csak 1736-ban választják meg az első Nagymestert Lord Derwentwater személyében. Ámde ugyancsak Balassa szerint „a francia szabadkőművesség is akkor kezd önállóan kibontakozni, midőn 1738-ban egy főnemes D'Antin herceg lesz a nagymester.”

Igen ám, de már 1738-ban akadunk francia szabadkőműves iratokra, melyek már a nagyforradalom eszméit hangoztatják s egy ezen időben szerkesztett röpirat (Relation apologique historique de la Société des Fmno-Macons) már egyenesen atheista és forradalmi tanokat hirdet.

Az ugyancsak Franciaországban 1746-ban megjelent „Les Franc-Macons écrasés” című szabadkőművesi iratban pedig Boos tanár szerint (Geschichte der Freimaurerei) már feltalálhatók az „1789. évi forradalmi program alapelvei.”

Már most ismerve a XVIII. század közlekedési, posta-, nyomda- stb. viszonyait, ismerve az akkori állami berendezkedést, azt az éber figyelmet és kémlelődést, amellyel a hatóságok az uralkodó rendszert körülvették, hogyan volt mégis lehetséges a szabadkőművességnek nem egészen két évtized alatt azt a forradalmi szellemet kifejleszteni, azon forradalmi eszméket megszülni, nagyraemelni és egy tudatos tevékenység alapjává tenni, ha a páholyok eleinte csak filozofikus,

jóteköny és önszegélyezésre tömörült jámbor férfiak egyesüléséből állottak?

Ennek a garnitúrának ki kellett előbb pusztulni, hiszen azt feltenni is képtelen dolog volna, hogy ezek a férfiak csak úgy maguktól változtatták volna meg felfogásukat, gondolkozásukat, eszméiket!

Igen ám, de a második garnitúra bevonulására a fenti egy-két évtized nem volt elegendő!

Maradt tehát a harmadik és egészen bizonyos tény, hogy a világszabadkőművesség történetileg feldertíhető működése óta *mindig forradalmi volt.*

A már idézett „Les Franc-Maçons écrasés” című füzet szabadkőműves írója azt állítja, hogy a „szabadkőművesség” tulajdonkép megalapítója Cromwell volt. Alapította pedig abból *a célból, hogy az egész föld összes trónjait le lehessen dönteni. „Az ember kötelessége, hogy megvédelmezze magát a zsarnokok erőszakoskodása ellen és a függetlenség és egyenlőség lobogóját tűzte ki a zsarnokság romjaira.”*

Az 1746-ban megjelent füzet írója bizonyára elfogadható e tekintetben teljes bizonyítéknak. Már pedig ez esetben kétségtelen, hogy *a szabadkőművesség a forradalom szülötte, forradalmár teremtménye s forradalmi célok elérése teszi ki tartalmát.*

Azt kérdezhetné azonban bárki, hogy ha az Angliában született szabadkőművesség forradalmi célokért teremtődött, hogyan lehetséges, hogy az angol szabadkőművesség és a vele kapcsolatot tartó nagypáholyok (Skandináv államok, Amerika) mégsem fejtenek ki forradalmi munkát s a szövetség legnagyobb rákfenéjét, a politikát mai napig is távoltartják működésüktől.

Hát ami a forradalmiságot illeti, a szabadkőművesség a világon mindenütt hajlamos erre. De az bizonyos, hogy Angliában nem fejlődött azzá a türelmetlen, gyűjtogató és istentelen sötét szervezetté, mely ú. n. latin irányát jellemzi. Ennek oka a különleges angol viszonyokban, az inzuláris helyzetben rejlik, de az is nagyon előnyére vált és válik, hogy irányító szerepet a konzervatív főúri családok visznek benne s hogy az uralkodóház is tagjai között szerepel. Ezek figyelnek arra, hogy a szövetség munkája ne tolódjék el balra s ne mételyezze meg a latin szabadkőművesség lázadó szelleme.

De hogy Angliában is ezen az úton indult, arra már az is

bizonyíték, hogy Cromwell alapította, de még inkább bizonyíték az a tény, hogy a londoni nagypáholy megalapítása után – mikor a kontinentális szabadkőművesség már serényen élesztgette a forradalmak tüzét – néhány évtizedre 1751-ben, Londonban tömegestől váltak ki a páholyokból a tagok azzal a céllal, hogy új nagypáholyt alapítsanak. Meg is alapították ezt Laurence Dermott vezetése alatt, azt hangoztatván, hogy *ők az igazi régi szabadkőművesek* s páholyukat is *úgy* nevezték, hogy „Angolország nagypáholya *a régi szertartások szerint.*” Ez a páholy mindjobban elhomályosította a „modern” nagypáholy tekintélyét, úgyhogy az 1813-ban kénytelen volt vele megalkudni s ebbe beleolvadni. Ez a palotaforradalom azt bizonyítja, hogy Angliában is megvolt a testvérekben a hajlam arra, hogy „modern”-ekké váljanak, ott azonban nem sikerült ez s minthogy így kapcsolódott a nagy forradalmak irányításából és a felforgató eszmék termeléséből az angol szabadkőművesség, később is megtartotta különállását ezektől.

Nemúgy azonban az un. latin szabadkőművesség, mely hatalmát a Parisban székelő Grande Orient de France című nagypáholyban bírja. Ez a latin szabadkőművesség Vatikánja, itt székelnek a legfőbb vezetők, akik parancsának engedelmeskednek mindazon páholyok, illetve nagypáholyok, amelyek alkotmányukat a francia nagypáholytól kapták. Idetartoznak az olasz, spanyol, portugál, belga, török, *magyar*, cseh, osztrák, szerb, román szabadkőművesség, melyek aztán még egy külön irodát is tartanak fenn Genfben, melynek költségéhez bizonyos arányban járulnak hozzá. Ezeket a páholyokat – magát a Nagy Orienszt is beleszámítva – az angol-szász szabadkőművesség nem tekinti testvérintézménynek, javaslatait gyűlésein nem tárgyalja, velük összeköttetést fenn nem tart, gyűlésein magát nem képviselteti s a genfi irodát a világszabadkőművesség központi szervének el nem ismeri, annak fenntartásához hozzá nem járul.

Az angol-szász szabadkőművesség ugyanis azt mondja, hogy a francia Nagy Oriens és a felügyelete és protekciója alatt működő szabadkőművesség eltért a régi eszménytől, önhatalmúlag túltette magát a szabadkőművesség ősi tradícióin, félretette az alapalkotmányt s politizálásával, atheista és vallástalan, sőt vallást üldöző, izgató és forradalmi tevékenységével, mint a szabadkőművesség elfajulása tekintendő.

A világszabadjómívesség tehát két, egymástól meglehetősen mereven elzárkózott és elkülönült részre oszlik, az angol-szász és latin szabadjómívességre s a kettő között lavirozik a mindinkább francia befolyás alá kerülő ú. n. germán szabadjómívesség.

Tárgyunknál fogva minket ez a forradalmi célú latin irány érdekel, ennek a testvérétől megtagadott, az ősi házból kiközösített egyesületnek a forradalmi szerepét fogjuk az alábbiakban bebizonyítani. Természetesen amit az egészről mondunk, állani fog a magyar szabadjómívességre is, mint amely ennek az iránynak a szolgálatában dolgozik s ennek vezetése és felügyelete mellett tevékenykedik.

Lássuk tehát a bizonyítékokat!

A francia nagy forradalom okainak nyomozása igen sok férfit serkentett munkára annak kitörése óta. Az első kutatók még a terror és őrjöngés pokoli zsvijában, a gillotin permanens munkája, a véstörvényszék tömeggyilkolásának tetőpontján fogtak a nyomok kereséséhez.

Nagyon sok gyanús momentum szúrt szemet, nagyon sok esemény alapoka nem volt tisztázható azokkal a világszerte hangoztatott frázisokkal, melyeket a nagyforradalom véreskezü tömeggyilkosai dobtak be a világ közvéleményébe. A történet hátterét is vizsgáló szem megakadt egykettőre, ha valamely eset fonalát követni akarta annak eredetéig. Egy darabig csak ment a nyom, egy bizonyos mértékig csak követhetők voltak a történés egymásutánjai, de azután hirtelen minden átmenet nélkül megszakadt a lánc s ott meredezett a vizsgálódó előtt egy nagy ismeretlen, amely elnyelte a további lépéseket.

Abbe Barruel volt az első, aki a „Jakobinizmus Memoirjai” című művében kutatta a francia forradalom eredetét és pedig még annak dühöngése közben. Könyve Angolországban 1797-ben fordítottatott le angolra.

Barruel titkos társaságok útvesztőin keresztül nyomozza a francia forradalom okait s rájött arra, hogy ezt egy internacionális szabadjómívesség, melyhez a francia is tartozott, készítette elő és pattantotta ki, mely titkos társaság a pénzt angol forradalmi kluboktól kapta erre a célra.

A szabadkőművesség szokása szerint, hogy a neki kellemtelen könyvek szerzőjét diszkreditálja, – ha azok adatokkal jönnek ki ezen titkos társaság tevékenységének bizonyítására, – érvek helyett személyeskedéssel válaszol, gúnyt gúnyra halmoz és vakmerően tagad mindent, amit róla állítanak. Ezt aztán addig ismétli, míg a kezdetben nyugtalan és ideges közvélemény lecsillapodik, s ettől már csak egy lépés van odáig, hogy el is higgye, miszerint a jámbor szabadkőművesség ellen légből kapott rémmeséket találnak fel neki.

Így cselekedtek és cselekszenek Abbé Barruellel és könyvével is. Nem cáfolják, nem bizonyítják rá adataira a valótlanságot, csak hangoztatják folyton, hogy azok nem igazak, hogy azok hazugságok, s lázálmodások szüleményei.

Pedig jó lenne, ha a közönség folyton eszébe tartaná ezeket a leleplezéseket, mert ijesztő dolgok vannak azokban.

Elmondja a szerző, hogy már a XVIII. század hatvanas éveiben Franciország 282 városában voltak szabadkőműves páholyok, ezenkívül pedig 81 páholy volt Parisban és 16 Lyonban. Ezek a páholyok a forradalom előkészítésén dolgoztak s különösen a Parisban székelő Coq Héron páholy, melynek mesterei La Rochefoucauld herceg, Condorcet és Sieyès abbé voltak, tekinthető a forradalmi propaganda főfőszékének. *Ez a páholy 1790-ben 20 millió frank, vagyis 900.000 angol font felett rendelkezett, amely szám akkor óriási összeget jelentett.*

A történészek még ma is meglepődve állanak meg a francia tisztikarnak a forradalommal szemben tanúsított magatartása felett. Nem tudják megmagyarázni, hogy a XIV. Lajos és a XV. Lajos minta hadserege, melynek fegyelme és szelleme egyenesen unikum volt az egész világon, miként tudott teljesen behódolni a forradalom demagógjainak, s miként volt képes sorsára bízni az uralkodó családot. Barruel könyve ezt is megmagyarázza. Elmondja, hogy a szabadkőművesség mint hálózta be a tisztikart, s mint hallgattak azok a páholyok parancsszavára. A tiszték – azok is, akik királyuk iránt hűséggel viseltettek – szabadkőműves esküjük alapján nem tehettek erről a forradalmi propagandáról jelentést felettes hatóságuknak, s ezt tudván a szabadkőművesség, minden veszély nélkül aknázhatta alá a királyságot.

A francia szabadkőművesség már 1776-ban elhatározta a forradalom megrendezését, s már ekkor elrendelte, hogy a

testvérek készüljenek a lázadásra. A rémkorszak minden vezéralakja a páholyok tagja volt, ezen idő legvisszataszítóbb jelleme, az örök trónkövetelő Fülöp, orleánsi herceg, a későbbi Egalité Fülöp pedig a Nagy Oriens főmestere volt. Egyetlen páholyban, a Philalethes nevűben, a nagy forradalom következő vezérei ültek együtt: Condorcet, Brissot, Danton, Saint-Martin, Savaiette de Lange.

A Morning Post cikksorozatainak egyikében (magyarul megjelent „Földalatti összeesküvők” cím alatt) felemlíti, hogy minden történelmi kézikönyv, a francia forradalom szülőokát legfőképpen a nép ínséges helyzetében látja. Ez az ínség tényleg gyötörte a népet évek hosszú során át, de alapja nem a folytonos rossz termésben, mégcsak nem is a hibás kormánypolitikában rejlett, hanem abban, hogy *szabadkőműves ügynökök állandóan összevásárolták a gabonát, s vagy kiküldték az országból, vagy elrejtegették, hogy így a nyomort állandósítsák, s a népet belekényszerítsék a lázadásba.* A cikk fel is említi, hogy több francia kutató állítja ezt és pedig olyanok, akiket a szabadkőművesség ellenfeleinek tekinteni sem lehet. Így Fantin des Odoardst, Mounier, a liberális Malonet, Ferrieres és Beaulieu. (45. old.) Meg is állapítja a cikkíró az ezen korbéli francia szabadkőművességről, hogy *„nem szenved kétséget, hogy ebben az időben a francia szabadkőművesség nagyon veszedelmes és felforgató irányban indult. Franciaországot akkoriban tényleg átszötte a szabadkőműves jellegű titkos társaságok egész hálója.”* (43. old.)

Albert Pike, – a világszabadkőművesség egyik leghatalmasabb és legnagyobb tisztséget viselő alakja – az amerikai szabadkőműves ritust ismertető könyvének, a 14-ik fokot ismertető részében maga is megállapítja, hogy a francia szabadkőművesség volt a nagy forradalom megteremtője. Azt írja erről a szabadkőművességről: *„Nemcsak megszentéslenítették a szabadkőművességet, de... arra is felhasználták titkos befolyásukat, hogy mögéje rejtsek az anarchia összeesküvéseit ...*

Az anarchisták visszanyerték a szögmérőt, a négyszöget és a kalapácsot és rájuk írták: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség. Ez azt jelenti, hogy szabadság a kapzsiaknak rablásra, Egyenlőség a legalacsonyabbakkal, Testvériség a rombolásban. Ugyancsak ő aztán nevében is nevezi a gyermeket, mikor megállapítja, hogy az orthodox szabadkőműves-

séggel szemben egy más szabadkőművesség tűnt fel s *ennek tulajdoníthatók a francia forradalom szerencsétlenségei*” (66. oldal.)

Egy angol főnemes, lord Acton, a francia forradalomról írt tanulmányában így ír: *„Ami a legfélelmetesebb, az nem a felvert zsivaj, hanem maga a terv. Tűzön és füstön keresztül észrevehetjük a számító szervezkedést. A rendezők gondosan elrejtőznek az álarc mögé, de jelenlétükben kezdettől fogva nem kételkedhetünk.”* (I. m. 33. oldal.)

Louis Blanc, az ismert anarchico-szocialista és vérbeli forradalmár ugyancsak megírta a francia forradalom történetét. Munkájában felderíti aztán ennek eredetét is, s megállapításai annál inkább becsesek, mert hiszen maga is tagja volt a szabadkőművességnek s az ennek kebelében hemzsegő titkos társulatoknak.

Blanc, miután emlékezteti olvasóit, hogy a három forradalmi szó: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség a szabadkőművességnek van ajánlva, így folytatja: *„Mivel a szabadkőművesség három foka sok olyan embert ölel fel, akik állásuknál és elveiknél fogva ellenségei minden társadalmi fordulásnak, az újítók megsokszorozták a misztikus létra fokait, amelyeken a tagok emelkednek. Az izzó lelkek számára titkos páholyokat létesítettek. Árnyékos szentélyeket, melyeknek ajtaja csakis a próbatételek hosszú sora után nyílt meg olyan beavatottak részére, akik már tanúbizonyságot tettek a forradalmi tudományokban való előmenetelükről, Condorcet ezekről a földalatti iskolákról beszélt, mikor „Az emberi szellem haladásának története című művében – melyet halála miatt nem tudott befejezni – megígérte, hogy el fogja mondani, milyen csapásokat mértek a királyság híveire, a titkos társaságok.”* (I. m. 36. old.)

A Nagy Oriens 1889. április 2-án körlevelet küldött szét a páhohlyoknak, melyben többek között a következők foglaltatnak:

„A szabadkőművesség, mely felidézője volt az 1789-ikk forradalomnak, folytatni köteles ezt a munkáját.”

Nahát folytatja is. Minden téren. Az államrendészet terén a forradalmakkal, a vallás terén az atheizmussal. Del pech szenátor, a Nagyoriens elnöke 1902 szeptember 20-án tartott beszédében a következőket mondotta: *„A Galilei diadala kétezer évig tartott, most rajta a sor, hogy meghaljon. A titkos hang (Julián aposztata) mely egykor Pán halálát*

megjósolta, most annak a csalfa istennek a halálát jósolja, aki békességet és igazságot ígért azoknak, akik hisznek benne. A szabadkőművesek örömmel állapítják meg, hogy nagy részük van a hamis próféták megbuktatásában.”

A szabadkőművességnek a nagy forradalom felidézésében való bűnösségét egyébként, mint fentebb láttuk a szabadkőművesek nemcsak elismerik, hanem arra akárhányszor büszkén hivatkoznak is.

Persze csak akkor, ha maguk között vannak, mert különben a bolondítható és tájékozatlan közvélemény részére köteletekre menő tényekkel, következtetésekkel és oknyomozással bizonyítgatják, hogy annak természetes okai voltak. A Konvent, a vésztorvényszékek és forradalmár páholyok tagjainak, mint politikai és forradalmi előfutároknak minden emberi érzést megcsúfoló rémtetteit, a legszebb jelszavak leple alatt éveken keresztül folytatott tömegmészárlásokat, a szabadság nevében űzött szemérmetlen és cinikus terrort, – melyre madame de Steel oly szellemesen jegyezte meg, hogy ennek nevében követték el a legtöbb bűnt és gyalázatot – a napvilágon nem igen szerették soha sem elvállalni. Amint, hogy azóta is következetesen letagadják a páholyokban kitűzött tervek végrehajtásának bornírt és sötét eredményeit.

A magyar szabadkőművesek is igen sokszor lelkesedtek a francia szabadkőművesség forradalmi múltján. Horváth János testvér 1899-ben (nov. 11-én) az Árpád páholyban, majd pár héttel később (dec. 6-án) a fővárosban működő Eötvös páholyban tartott erről a témáról előadást: „Befejezettnek tekinthető-e a francia forradalom” cím alatt. Ezen előadásban a következőket mondja: „*a francia forradalom első és hamisítatlan eszméit a szabadkőművesség szolgáltatta és készítette elő . . . Seignobos párisi tanár . . . azt bizonyítja, hogy a francia forradalom előkészítésében ép a szabadkőműveseknek volt igen nagy része*” Ugyancsak Horváth szögezi azt le, hogy Louis Blanc a francia forradalomról írt munkájában igen helyesen jegyezte meg a szabadkőművesség befolyását ezen „forradalmat előkészített nagy szellemi mozgalomra.”

A magyar szabadkőművesség 1904 október havában tartott vándorgyűlésén Goda (?) Géza, a Reform páholy tagja

is előadást tartott, s beszédét a páholy később nyomtatásban is kiadta.

Goda testvér itt többek között így morfondírozik: „*A szabadkőművesség fejlődésének legdicőségesebb korszaka kétségkívül az, amennyire én a szabadkőművesség történetét ismerem, mikor a francia forradalom élére állva a polgári osztály hatalmát igyekezett szilárdítani* Akkor ... (a szabadkőművesek) elmentek a barrikádokra, s *küzdöttek oly eszmékért*, amelyeket a programukban éjszakánként megállapítottak.”

A szabadkőművesek által sokszor kigúnyolt Abbé Baruel azonban nemcsak a francia forradalomban látta meg a szabadkőműves kéz irányítását, hanem kutatásaiból azt a következtetést is levonta, hogy a szabadkőművesség forradalmi tevékenysége nem fog kimerülni csak ebben az egy revolúcióban, hanem tovább folytatja munkáját mindaddig, míg a mai világrendet lángba és vérbe nem fojtja, s azt szét nem rombolja. Könyvének végén utal is erre, midőn így beszél: „*Önök azt hitték, hogy a forradalom befejeződött Franciaországban. Pedig a francia forradalom a jakobinusok egy szörnyű és félelmetes szektájának csakis első kísérlete volt. A szekta elhatározása szerint tehát önök annak a nagy, általános forradalomnak, amely egykor feldönti majd az összes trónokat, megsemmisíti az oltárokat, eltörli a tulajdont és törvény és társadalom feloszlásával fog végződni, csupán első állomására érkeztek.*”

A történelemből ismert dolog a Napoleon bukása után megtartott bécsi kongresszus és az u. n. szentszövetség megalapításának históriája. A császárvárosban mulatozó, kurizáló és új Európát fabrikáló államférfiak a „Kis kapitányinak Szent Ilona szigetére száműzése után, a szuronyok árnyékában hozzáfogtak az országok összezsírulásához, s munkájuk végeztével nyugodtan tértek vissza palotáikba. Nincs többé veszély! Európa csendben van! A forradalom mint egy rossz álom jár vissza néha kísérteni, de valósággá mégegyeszer nem reinkarnálódhat, hiszen ellene van a szurony és ellene vannak az ágyuk, melyeknek fegyelmezett tüzésége pillanatok alatt kézbe tudja venni a gyújtó kanócot.

Csak egy ember volt, akit ez a nagy csend, ez a pedáns rend, a csapatoknak merev tisztelgése, a nép elégedettsége, a béke üdvözlése nem tudott megnyugtani. Talán nem voltak

bizonyítékai sem, talán egyetlen adatot sem őrzött titkos szekrényében, csak a kifinomodott és az a bámulatos ösztön dolgozott benne, mely a vatikáni diplomáciát oly utolérhetlenné teszi, de tény az, hogy a pápai követ, Consalvi bíboros 1918. január 4-én így ír az akkor mindenható Metternichnek: „A dolgok sehol sem mennek jól és azt hiszem, hogy sürgősen tartják az elővigyázatot. *Én Európa követeit mindennap figyelmeztetem a jövő veszedelmekre, melyeket a titkos társaságok készítenek elő az eddig megállapodott rend ellen és látom, hogy a legnagyobb közönnyel veszik azt.* Azt hiszik, hogy a Szentszék nagyon könnyen megijed; csodálkoznak a vélemények felett, melyeket a megfontolás keit fel bennünk. Abból, amit különböző oldalról kapok és amit a jövőre következtetek, azt hiszem, hogy a forradalom megváltoztatta haladását és taktikáját. Nem támadja fegyveres kézzel a trónt és az oltárt; megleégszik, hogy aláaknázza folytonos rágalommal, elveti a gyűlölet és bizalmatlansági magvát kormányzottak és kormányok között. Aztán egy nap a legvilágiasabb monarchiák elhagyatva látják magukat védőiktől és kiszolgáltatva magukat a cselszövőknek, akiken eddig figyelemre sem méltattak. Ha azért nem figyelnek ezekre, mert még nem jöttek napvilágra, ez azt jelenti, hogy majd eljön a késő bánat.” (Közölve „A Cél” 1925. november.)

Metternich az ő elérhetetlen magasságából, az ő csalhatatlanságában bízva, bizonyára vállat vont a Consalvi bíboros „rémlátásai” fölött. S íme, nemsokára jött az 1830, 1848 és 1871 évi forradalom, s nem telt bele három évtized, mikor a nagyhatalmú miniszter császári urával és annak családjaival együtt menekülni volt kénytelen a forrongó Bécsből, s a monarchia védelmére nem hangzottak el Magyarországon a „vitám et sanguinem” szavai, s a dinasztiahoz hű nemzetiségiek nyugodtan – ha nem örömmel – hallották a trón recsegését.

De nemcsak a francia páholyok fejtettek ki forradalmi tevékenységet. Történelmi tény az, hogy korának egyik legnagyobb szélhámosa és kóklerje Cagliostro, családi néven Joseph Balsamó nevű zsidó, a *francia forradalom előtt már jó pár évvel a francia királyi család egyik estélyen Mária Antoniettének megjósolta jövőjét, s nagyobb bizonyosság okáért oda is varázsolta eléje levágott fejét*, Cagliostro ugyanis a szabadkőművéségnek egyik fejedelmi rangot hordó

tagja volt, s mint ilyen tudta, hogy a frankfurti páholy – mely az összeesküvés központja volt – elhatározta a francia királyi család kivégzését. A német páholyok forradalmisága egyébként abból is nyilvánvaló, hogy Weiszhaupt és társai voltak az irányítók és tervező alakjai, kiknek forradalmárságát minden történelmi kézikönyv tanítja.

De legekleatásabb fenti állításunk mellett az alábbi bizonyíték: 1794-ben Ferdinánd braunschweigi herceg nagymester egyszerűen feloszlatta a páholyokat, annyira megrémítette őt azok forradalmi működése. Egy körlevelet intézett tehát a kormányzata alatt álló páholyokhoz, melyben a következők foglaltatnak: „mindazon politikai és erkölcsi zavarokat, melyek most a földet elárasztják, egyletünk visszaélése és titkaink félremagyarázása szülte. Olyan rombolást szemlélünk, melyet kezeink rendezni többé nem képesek. *Ezért elbocsájtjuk kőműveseinket a munkából.* Ez utolsó kalapácsütéssel ledöntjük templomunk oszlopait. *Áthatlan sötétség boruljon e romokra és takarja el azokat az avatatlan kutató szemei s a rosszindulatú csalók előtt késő nemzedékig.*” (Müller Jenő i. m. 58. Sullay: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség 28, 31. old.)

Az olasz szabadkőművesség forradalmi szereplése a XVIII. és XIX-ik században szintén eléggé ismeretes minden tanult ember előtt. Már a francia forradalom idején erős tevékenységet fejt ki, rohamcsapatokat szervez a Carbonarikban és a gyalázatos emlékeztű Alta Venditában, ezek tagjait állandóan tanítja, izgatja és parancsokkal látja el követendő magatartásukat illetőleg. A „Földalatti összeesküvők” című munkának a végén, egy levelet találunk, mely a legapróbb részletességgel leírja ezen szabadkőművesek által vezetett titkos társulatok munkáját, s citálja Piccoló Tigre egy szabadkőműves zsidó főember levelét az Alta Venditához (1822. jan. 18.), melyben az még azt is kötelességükké teszi a tagoknak, hogy az ájtatos és vallásos társulatok közé surranjanak be, hogy „*ezután lassan csepegtessétek a mérget ezekbe a megválogatott lelkekbe. Csepegtessétek kis adagokban, lát szólag véletlenül. Később ha rá gondoltok, csodálkozni fogtok az elért siker lelett.*”

Nagyon érdekesen jellemző és a szabadkőműves testvérek figyelmébe ajánlható a levél következő része: „Miután becsepegtettétek egynéhány lélekbe a család és a vallás utá-

latát (az egyik majdnem mindig követi a másikat) *ejtsetek néhány szót, mely felébreszti bennük azt a kívánságot, hogy a legközelebbi páholyokba felvételt nyerjenek. Annyira banális és általános a polgárnak, vagy a burzsoának az a hiúsága, hogy a szabadkőművességbe felvegyék, hogy mindig nagyon csodálkozom az emberi butaságon.*” (I. m. 228, 229. old.)

Említettük már, hogy Mussolini előtt az olasz szabadkőművesség a fascizmus győzelme után, mily szervilis udvarlást fejtett ki. Olaszországban a szabadkőművességnek két alakja volt ismeretes, mely egymást izzó gyűlölettel szemlélte. Mindkét irány a Mussolini fellépésével látta elérkezettnek azt az időt, hogy vetélytársát megsemmisítse. Egymást tehát bevádolták a ducenél, s nincs az a két dühös kofa, aki el tud egymásról annyi szennyet, mocskot mondani, mint amit a két szabadkőműves irány kipakolt. Egy alkalommal Torrigiani a Palazzo Giustiniani főmestere, egy interjút adott, melyben az olasz szabadkőművesség történetét imígyen rajzolja meg: *„Azon naptól kezdve, amidőn Elbe szigetén Melchior Delfico 14 hazafival együtt Napóleonnak előterjesztette az egységes Olaszország tervét, azon a napon, midőn egy század olasz szabadkőműves Milanóban elhatározta, hogy életjelt ad az olasz harci fasionak, az olasz szabadkőművesség jelen volt minden olasz akciónál.*

Az olasz Nagyoriens az első olasz napóleoni királysággal keletkezett, azután szétszóródott, az egész félszigeten elterjedt titkos társaságokban újra felszínre került 61-ben Turinban, midőn egész más olasz királyság volt, átalakult és megerősödött 1871-ben Rómában Olaszországgal Garibaldi vezetése és nagymestersége alatt.”

Hogy az olasz titkos társaságok a XIX. század folyamán, mily lázadó szemmel voltak telítve, hogy hosszú évtizedeken keresztül, mily forradalmosító munkát végeztek, nemcsak szűkebb hazájukban, hanem pl. a szomszédos Ausztriában is, azt ennek a századnak a története élénken bizonyítja.

Ennek igazolására íme két példa: 1882-ben Ferenc József királyunk ellen Triesztben, egy Oberdank Vilmos nevű ember bombamerényletet akart elkövetni. A merénylet nem sikerült, a tettést elfogták és bírói ítélet alapján kivégezték. Az olasz szabadkőművesek nem szűntek meg ezt a merényletet dicsőíteni, nevééről Triesztben páholyt neveztek el, kivégeztetésének emlékűnnepét minden évben megülték és pedig fényes

programmal összeállított ünnepélyeken. A szabadkőmíves Carducci ódát írt emlékéhez, melyben – épúgy, mint három évtizeddel később Ferrert az egész szabadkőművesség – az egekig magasztalta. Torrigiani az előbb már fentebb említett interjúban Oberdank gyilkossági kísérletét „idealizáció”-nak nevezi s az olasz szabadkőművesség forradalmi munkáját 100 évesnek mondja a következő kijelentésekkel: *„Midőn az olasz szabadkőművesség, mely az irredentizmus igazi szerzője és megvalósítója, Oberdank idealizációjától, ami felett sokan ezen időkben nevettek, Felice Veniziani, a trieszti „Alpe Giulie” titkos páholy nagymesterének mindennapi konkrét akcióján óriási küzdelemmel az országot a háborús intervencióra rábírta, nem tett egyebet, mint, hogy folytatta a nemzeti rekonstrukció száz évvel ezelőtt megkezdett művét.”*

A másik bizonyíték egy levél, melyet Albert Pike a világszabadkőművesség feje 1871. augusztus 15-iki kelettel küldött, „a charlestoni Supreme Oriens Nagypáholy Tíz Vénjének, segítségével” Mazzinihoz. Ez a levél már 1896-ban Parisban megjelent egy *Le Diable au XIX-e Siècle* című könyvben, mely a Britisch Múzeum állományaiba is fel van véve és ott katalogizálva is van. A levél utasításokat ad Mazzininek, hogy miként pusztítsa a vallást, üldözze a szeretetrendeket, miként semmisítse meg hazájában a pápaságot, s végül a következőket tartalmazza: *„Ezért, amikor az autokrata orosz birodalom a pápai kereszténység erődjévé válik, eleresztjük láncokról a forradalmi nihilistákat és atheistákat és oly retentő társadalmi összeomlást fogunk előidézni, mely a maga borzalmasságában megérteti a világgal, hogy a teljes hitelenség véres zavart és elvadultságot idéz elő. A forradalmárok eszeveszett kisebbségével szemben mindenütt védekezésre kényszerülnek majd a polgárok, míg ki nem irtják a civilizációnak ezeket a megsemmisítőit. A kereszténységből kiábrándult tömeg, melynek deista lelke iránytű nélkül hanyódik, ideál után áhítozva, de nem tudva, kit imádjon, elkészül arra, hogy felvegye magába az Igaz Világosságot úgy, ahogy az a tiszta luciferi tanban elterjedt a földön, akkor végre nyilvánossá válik a luciferi tan, mely az egyidejűleg legyőzött és elpusztított atheizmus és kereszténység megsemmisülését követő reakcióból fog eredni.”* (Közölve: Földalatti összeesküvők 69. old.)

Mi ehhez a levélhez nem fűzünk kommentárt. Hamis-e,

nem-e, nem kutatjuk, csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy ha hamis, mindenesetre prófétai hamisítás, mert 1896-ban már megjósolta az orosz forradalmat és bolsevizmust még pedig megdöbbenő plaszticitással.

#

És most ugorjunk át néhány évtizedet, egészen a XX. század elejéig.

1908-ban nagy megrázkódtatás érte a hajdan nagyhatalmú *Ozmán birodalmat*. A szigorú és az ú. n. európai civilizációból, mint a danajdák ajándékától irtózó szultán, Abdul Mamid egy szép napon arra ébredt, hogy hadseregének egy része fellázadt és a török főváros felé közeledik. Megpróbálta az ellenállást, de a *török forradalom győzött*, s az ifjú törökök – akik ennek a forradalomnak a lelkei voltak – magukhoz ragadták a hatalmat, s detronizálták a szultánt.

Kik irányították, kik pattantották ki ezt a forradalmat? Megfelel erre a francia hivatalos szabadkőműves lap, az *Acacia* 1908. évi októberi száma, mely a következőket közli: *A mozgalmat Szalonikiből irányították. Legalkalmasabbnak látszott erre a célra, mivel minden európai város között Szaloniki lakosainak a legnagyobb százaléka zsidó (110.000 lakosból 70.000). Ott alakult hát meg az ifjú törökök titkos bizottsága. Ezenkívül Szalonikiben még több szabadkőműves páhoiy is működött, melyekben a forradalmárok zavartalanul dolgozhattak. A páholyok az Európai diplomácia védelme alatt álltak, míg a szultán védtelenül állt velük szemben és bukását már nem tudta megakadályozni.*”

A *Temps* 1908. augusztus 20-iki száma egy beszélgetést közöl Refik bey-jel, az ifjú török mozgalom egyik vezető tagjával, aki így nyilatkozik: *Igaz, hogy a szabadkőműveségben erkölcsi támaszt találtunk. Különösen az olasz szabadkőműveség támogatót. A „Macedonia Risorta” és a „Labor et Lux” nevű páholyok nagy szolgálatot tettek és hajlékot adtak nekünk. Ott gyűltünk össze mint lőművesek, mert közülünk sokan voltak szabadkőművesek, valóságban azonban azért találkoztunk, hogy szervezkedjünk. Azonkívül ezekből a páholyokból választottuk ki társaink javarészét... Konstantinápolyban sejtették a titkos munkát, mely Szalonikiben folyt. A renaörségnek azonban nem sikerült a páholyokat felfedeznie, melyek oltalomért az olasz Nagy O riens-*

bez folyamodtak. A Nagy Oriens válaszában megígérte az olasz nagykövet közbenjárását.”

Hogy a török forradalom a szabadkőművesség munkája volt, azt a Demokrácia című magyar páholy 1916. évi titkári jelentése is beismeri, mely ugyancsak azt hangoztatja, hogy a szaloniki páholyokban érelték meg ezt a forradalmat, s megállapítását a következő szavakkal végzi: „Ma már profán körökben is tudják, hogy az 1908-iki forradalmat a szaloniki páholyban készítették elő.”

Ugyancsak ezen jelentés beszámol a török szabadkőművesek budapesti szerepléséről is, akiket nagy ünnepek között fogadtak magyarországi cinkosaik. „Láttuk a török testvéreket, – mondja a jelentés, – akik 1910-ben mintegy kétszázan jöttek Budapestre, kezetszorítani a magyarországi tesvérekkel. Vezéreik ide jöttek a mi műhelyünkbe... megtudtuk; hogy milyen intezív és kitartó munkával készítették elő ezek a kőművesek az 1908-iki forradalmat.”

Bókay Árpád nagymester üdvözölte a páholyban a törököket, s beszédében többek között megállapította, hogy nagyon is jól tudjuk, hogy a török szabadkőművesek érdeme az, hogy Törökországban a kényuralom megszűnt.” (Kelet, 1909. évi 372. old.)

Az üdvözlésekre persze a török „testvérek” hosszú dikciókban válaszoltak. Dagályos és azon a képtelenül frázisos nyelvezeten, amely a szabadkőműves maszlagolás egyik legnagyobb fegyverét képezi. De azt mindegyik török szónok őszintén és dicsekedve emlegette, hogy a török forradalom bajosan szökkent volna valóságba, s Abdul Hamidot még bajosabban ejtették volna foglyul a Csiragan palotában, ha nincs a szabadkőművesség hathatós segítsége.

Kiazim Namik bey százados ezeket mondotta: „Tudjátok jól, hogy évtizedeken át sötét hályog ülte meg szemeinket. Már, már azt hittük, hogy örökös lelki vakság lett a sorsunk. És az is lett volna, ha a *távol ködében a szabadkőművesség fényének a derengését nem vesszük észre ....* Örök hálaként él szívünkben az a tudat, hogy *éltető szabadságunk kivívásához a szabadkőművesség titokban pislákoló mécsétől kaptuk az első világosságot.*”

Riza Tevfik bej, a másik vezér sem hagyta azonban magát. Ő is szónokolt, s francia nyelven megtartott beszédében a következő kijelentéseket tette: „Az ifjú török bizottságot

kezdettől fogva *minden cselekedetében a szabadkőmíves szellem lelkesítette*, mely küzd az előítéletek ellen s minden népfajban egységes aspirációkat gerjeszt. Megteremtette Törökországban a szabadgondolkodók hadseregét, mely erős rohamot intézett a zsarnokság ellen és ki akarja irtani az obszkurantizmns bacillusait . . .

. . . Nap-nap után hordjuk a téglákat Salamon templomához, mely a szabadság temploma.”

Végül szónokolt még Sámuel Lévy testvér is egy szalóniki szabadkőmíves lap szerkesztője, s beszédjében az alábbi megállapításokat teszi: „Világszövetségünk győzelmei között a legszebbek és legdicsebbek egyike az az evolúció, mely Törökországban végbement. *Őnök tudják, hogy az a nagy munka, mely ledöntötte a régi jármot és az alkotmányt, a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség uralmát honosították meg Törökországban páholyainkból és nevezetesen a szalóniki páholyból indult ki.*” (Kelet, 1909. 373–379.)

Vájjon mit szól a világszabadkőművesség ezekhez a beismerésekhez? Ez is filozofálás, ez is meditáció, ez is jótékonyság? És hát tényleg igazak azok, amit Kiazim Namik bey mondott, hogy a szabadkőművesség megismerése már forradalmárt farag az emberből, s lázadóvá, a fegyelem meglazítójává, felettetésnek tett esküje megszegőjévé tesz mindenkit az a világosság, mely a páholyok hasadékain az elszedített halandó szemébe szökken?

Tényleg úgy van a dolog, ahogy Risa Tevfik bey dicsekedve emlegeti, hogy a szabadkőművesi szellem forradalmak rendezésében csúcsosodik és teljesedik be, hogy ez a szellem nem a rendnek, hanem a rendtelenségnek, nem a nyugalomnak, hanem a felfordulásnak, nem a lelki csendnek, hanem a lelki lázadásnak a szelleme, mely áttör, átvág és átgázol minden és mindenkin az ő gyújtogató és emberi vért szomjazó, emberi nyomort kívánó diadala érdekében? Hát ennek a szellemnek a kielégülése nem a jótékonyságban, a bölcselkedésben, az erkölcsök fokozásában, az emberiség tökéleteseítésében, hanem a forradalmakban van, és a „jó hírű” férfiak alatt voltaképen felforgató és minden gazságra, minden lazításra, lázadásra kész forradalmárokat kell értenünk?

Valóban ezeket, akár Törökországban vagyunk, akár Magyarországon!

Ez a forradalmár szellem, mihelyt Törökországban a kormányzás gyeplőit kezébe kapta, még csak egyetlen tetté-

vel sem próbált jótékonykodni, hanem arra fordította minden erejét, hogy az egész országot behálózza a szabadkőmíves páholyokkal, a francia forradalom lomtárából magára szedeti kosztümökben hihetetlen demagógiát zúdítson a jámbor török Szép nyakára, s megalakítsa a külön „Ottoman Nagy Oriens” főpáholyt.

Ez a nagypáholy és a körülette hemzsegő páholyok aztán minden igyekezetükkel azon voltak, hogy a szépen csengő „szabadság, egyenlőség és testvériség” jelszavaiból a gyakorlatban valahogy valamit meg ne valósítsanak. Mint a szabadkőmíves uralomnak mindenütt a világon egyedül fellépő formáját, a diktatúrát, a terrort vezették be az állami és társadalmi életbe, ellenvéleményt, ellenfeleket meg nem tűrtek, s ha másképp elhallgattatni nem tudták őket, hát egészen a gyilkokig elmentek szabadkőmíves eszméik érdekében.

Egy fővárosi keresztény lap, a „Nemzeti Újság” 1928. év őszén egy diplomata cikkét közli, aki elbeszéli, hogy már ezt a forradalmat megelőzőleg, mint gyilkolták meg adott szavuk ellenére Abdul Aziz szultánt, s mint tették el láb alól a szabadkőmíves eszméknek megnyert, de még teljesen el nem romlott kreatúrájukat Mehmed szultánt pár havi uralkodása után, mikor észrevették, hogy az megundorodott az egész páholy szemfényvesztésétől.

A XX. század eleje bizonyára dicsőséges időszaka a szabadkőmíves történelemnek.

A török szabadkőmíves forradalommal csaknem *egy időben Portugáliában is feljött a testvérek napja*. Régóta kísérleteztek már ott a páholyok, hogy megdöntsék a királyságot, alig múlt el esztendő, hogy ott is valami zavargás ne ütötte volna fel a fejét, ez azonban csak akkor lett eredményes, mikor egy bomba a királyt és a trónörökösöt darabokra szaggatta, egy nagyobb számú, s a felvonulást néző ember-tömeggel együtt.

A portugál forradalom győzelmének a hírért, a világ-szabadkőmívesség óriási örömmel üdvözölte. Az egyik legnagyobb gonosztevő, országának egyik legsötétebb lelkű polgára, a szabadkőmíves uralom alatt vezető állami pozícióba került Magalhaes Lima 33 fokbeli testvér, a portugál szabadkőmíves Nagypáholy főmestere, akiben már nem fért meg a büszkeség a siker felett, 1912-ben világkörütra indult s a különböző országok páholyainak megmagyarázta a si-

keres szabadkőmíves forradalom receptjét. Így jelent még *1912 november 13-án Budapesten is*, ahol a legforradalmibb és legdestruktívabb páholyban, a Jászi Oszkár szűkebb műhelyében, *a Martinovics páholyban* tartott a testvérek nagy érdeklődése közt előadást.

Ez az előadás Tuschák Ignác testvért annyira megihlette, hogy még évek multán is szájában volt az íze. A Haladás páholyban 1916-ban megtartott előadásában ugyanis a portugál forradalommal kapcsolatban a következőket mondta:

„Portugália politikai életében a szabadkőművesség szintén nagy szerepet játszott. A portugál szabadkőművesség szerepéről 1907-ben Magalhaes Lima testvér a párisi Cosmos és Garibaldi páholyokban előadást tartott, amelyről Tourmentin abbé, aki ... lapjában a szabadkőművességet állandóan támadja, akinek azonban bámulatosan jó értesülései vannak, 1907 december 25-én a következőket írta: „A portugál király még megmenekülhet, ha országában a szabadkőművességet és a titkos társulatokat azonnal eltörli. De félni kell attól, hogy rövid idő múlva Don Carlost elkergetik, vagy megölik, ami a testvérek hatalmának újabb bizonyítéka lesz.” Midőn ez a jóslat beteljesedett, Tourmentin abbé a szabadkőműveseket vádolta meg a gyilkossággal, de e vádjának visszhangja természetesen nem támadt.

Don Carlos után fia, Manuel került a trónra. Dr. Walter Hugó 1910-ben megjelent könyvében ezt írja: *„A portugál monarchia soká már nem tarthatja magát és nemsokára Portugáliában is látni fogjuk, hogyan győz a szabadkőművesség a trón és az oltár felett.”*

Hogy ez a jövődőlés mennyire beteljesedett, azt mindnyájan tudjuk. Ma Portugáliában a szabadkőművesek vannak uralmon.

Hogy ez a szabadkőmíves uralom a terror mily korszakát nyitotta meg ennek a szerencsétlen országnak történetében, arról P. R. Sareira jezsuita atya emlékezik meg a *„Magyar Kultúra”* című folyóirat *1914. évi február 5-iki számában*. Elmondja, hogy a sajtószabadság bajnokai mint fojtották beie a szót a nekik nem szimpatikus lapokba, folyóiratokba, sőt még könyvekbe is, hogy a vélemény szabadság folytonos követelői mint tették az országot a csend országává, melyben az övéktől eltérő véleményt nyilvánítani nem

volt tanácsos s hogy a szabadkőművesek, mint az egyéni szabadság bajnokai, miként fogták el az emberek ezreit s tartották elzárva őket hónapokon, sőt éveken keresztül minden bírói ítélet, sőt minden kihallgatás vagy vád nélkül. Például a lissaboni patriarchal székesegyház szertartásmesterét március 20-án elfogták, március 27-ig a lissaboni gyűjtőfogházba internálták, itt volt közönséges gonosztevőkkel szeptember 7-ig, ekkor átszállították egy magánzárkás börtönbe, melynek minden bútorzata egy deszkadarab volt. Október 30-ig ez volt az ágya, közben szigorított fogsággal sújtották. Innen a farfariai katonabörtönbe küldték, itt volt 1911. március 30-ig. Ügyét 1912 július 12-én vették elő, de a javára szóló vallomások aktái eltűntek. Kapott 16 hónapot. Később a hadtörvényszék elé állították s az külön elítélte, majd 1913 áprilisában a lisszaboni fegyházba szállították.

Vasco De Glame egyik leszármazóját, egy jószívű aszszonyt, ki a zsúfolt börtönöket látogatta, ezért fogságra vetették s kihallgatás nélkül hónapokig ott tartották.

Elmondja a páter többek között azt is, hogy a mostani világ legsötétebb intézményét, az *útlevelkényszert is a portugál szabadkőműves uralom alkalmazta először rendszerezsen*, bizonyára, hogy kíváncsi idegenek előtt a szabadkőműves eszmék gyakorlati alkalmazását eltakarja.

De legekleatásabban bizonyítja a portugál forradalom szabadkőműves hátterét, s egyben élesen rávilágít a világszabadkőművesség forradalmi szerepére és mentalitására a belga Furnemontnak, a belga Nagy Oriens vezérszónokának a Nagypáholy 1011 február 12-én megtartott ülésén elmondott beszéde, melynek idevágó része a következőképpen szól: *„Emlékezzenek vissza, testvéreim, a büszkeségnek arra a mély érzésére, mely mindnyájunkat elfogott akkor, midőn a portugál forradalom hírét vettük. Néhány óra alatt leomlott a trón, a nép győzelmében tombolt, a köztársaság ki lett kiáltva. Az eset úgy hatott a tájékozatlan közönségre, mint a villámcsapás. De mi, szabadkőműves testvéreim, tudjuk a dolgot. Mi ismertük lusitániai testvérünk csodálatraméltó szervezetét, pihenést nem ismerő buzgalmát, nyakas tevékenységét. Mi ismertük ezen dicsőségteljes események titkát. Azon a napon, melyen a mi szegény országunk is fel szabadul az öt nyomó zsarnokság alól, hasonló elégtétellel fogjuk elmondhatni, hogy a belga szabadkőművesség első harcosa volt a nemzeti felszabadításnak.”*

Heinz Brauweiler, egy a szabadkőművességről írt alapos tanulmányában elmondja, hogy M. Lima az 1905. évi párisi szabadkőműves kongresszuson kijelentette, hogy az 1897-ben újjászervezett szabadkőművességnek érdeme, hogy Portugáliában a szabadgondolat tanát minden lehető eszközzel elterjesztette és hogy immár 105 „szabályszerűen dolgozó” szabadkőműves csoportot lehetett megalakítani. *A szabadkőművesség vette át az egész forradalmi munkát és az egész kormányhatalmat kezébe tudta keríteni. Az egyház üldözése egyenlőre nem tűzetett ki a szövetség feladatául. Főcéljuk volt a vezetőelemeknek minden befolyásos politikai és társadalmi állást kezükbe keríteni és az állami költségvetésben oly zűrzavart támasztani, mely lehetővé tette, hogy a zavarosban halászhasanak.* Minden hozott törvénynek célja pusztán az volt, hogy a humanitás cégére alatt minden meglévőt leoldósön Portugáliában. Egy olyan házassági törvény által, melynél erkölcsstelenebbet elképzelni sem lehet, amennyiben válást a felek kölcsönös megegyezése esetén két évi házasság után megengedi, megtette a kísérletet arra, hogy a családi élet megrontásával tönkretegye az utolsó társadalmi alapot is. (L. Cél: 1918 szept. 1. 552. old.)

Hogy a belga szabadkőművesség szintén terrorszerűen készült már a század elején a „felszabadításra”, hogy ez is gyűjtögette arzenáljában a fegyvereket a mostani belga alkotmány és különösen a trón ellen, hogy tehát a belga szabadkőművesség is legfőbb feladatának egy forradalom megrendezését tekintette és bizonyára tekinti ma is, arra élénk tanúbizonyság az 1910 június 2-án Brüsszelben megtartott szabadkőműves-gyűlés 3-ik pontja, mely a „belga köztársaság”-ról szólt. A belga államforma ugyanis 1910-ben is királyság volt, de a „törvénytisztelő” szabadkőművesség azért nem feszélyezte magát, hogy a köztársaság felállításáról ne gyűlésezen.

Az a tény is elevenen bizonyítja a belga szabadkőművesség forradalmiságát, hogy mikor a francia Nagy Oriens jeladására a Spanyolországban kivégzett forradalmár Ferrer halálán az egész világot betöltő felháborodást és gyalázkodást hömpölygetett keresztül, a brüsszeli szabadkőműves városi tanács volt az első, mert Ferrer szobrát felállította.

A spanyol szabadkőművesség egy csöppet sem különb, mint előbb felsorolt testvérei a különféle országokban. Csak

gondoljunk vissza a folytonos zavarokra, a köztársasági propagandára, a tartományi lázadásokra, melyek mind a szabadkőmíves kéz irányítását mutatják. 1894-ben Antwerpenben Morayta, a spanyol Nagyoriens nagymestere előadásában így nyilatkozott: „A nép mindenkor a királyok politikáját követte, ez az idő elmúlt, kezdődik a népek politikája... *A népnek új szellemi tájékozódására üdvös befolyást fog gyakorolni a szabadkőművesség. Alkossunk mindnyájan egy nagy kőművesi közösséget s mialatt tanainkat elterjesztjük, megteremtettük a humanitás szerencsés állapotát.* Spanyolország igaz liberális ország... Nálunk megvan a demokrácia törvény nélkül, a köztársasági rendszer köztársaság nélkül. *A köztársaság Spanyolországban szükséges és rövidesen bekövetkező lépcsőfoka a haladásnak.*”

A minket környező ú. n. utódállamok szabadkőművességének forradalmi szereplése sem marad hátra az előbb említett államok szabadkőművességének országpusztító és lélekmergező forradalmi munkássága fölött. Hogyne. Hiszen ezek a szabadkőmíves páholyok teljesen a Francia Nagy Oriens protegáltjai és vazallusai, tőle várják és kapják mindenben az irányítást, s az ő parancsaik szerint végzik sötét munkájukat. A „Magyarság” című napilap 1927 június 2-iki számában egy párisi levelet közöl a lap vezetőhelyén, melyben a levélíró elmondja, hogy miként dajkálta és fejlesztette naggyá a Nagy Oriens a szerb és cseh páholyokat, s miként jelölte ki ezeknek a szigorúan elvégzendő munkát. „A kis antant két államának – mondja a levélíró – kapcsolata a francia szabadkőművességgel a háború óta semmiben sem lazult meg. *A kisantant ma is, ha valamely tervét be akarja vinni és elfogadtatni a francia politikai közvéleménnyel, akkor nem sokat habozik azon, hogy milyen utat válasszon, jól tudván, hogy a francia parlamenthez és kormányokhoz az út a páholyokon keresztül vezet. így pl. az egyik kisantant állam párisi követe, aktív diplomata létére, már tavaly (1926-ban) maga ismertette a páholyokban államának egyik fontos diplomáciai tervét: a balkáni Locarnot.*”

Ezt a témát azonban egy másik fejezetben fogjuk részletesen fejtegetni, ahol a szabadkőművesség háborús szerepét és ennek az intézménynek Magyarországgal szemben követett eljárását fogjuk feltárni.

De hát – kérdezhetné valaki – forradalmi-e a világ-

szabadkőművesség napjainkban is? Nem tért-e a világháború után más útra, jobb belátásra, nem csökkentette-e, vagy legalább nem függesztette-e fel páholyaiban a forradalmiság vágyát?

Nem bizony! Napjainkban ugyanaz ez a földalatti összeesküvés, mint volt azelőtt, tempója cseppet sem lassúdott, elvei nem változtak, célja el nem homályosult, fegyverei ki nem cserélődtek. Ma is benne vájkál keze azokban a nyugtalanságokban, mozgalmakban, melyek egy-egy európai vagy más állam struktúráját megrázzák, a rendet felborítják s vért és tüzet záporoznak az illető országra.

Pár évvel ezelőtt történt, hogy Olaszországban a fasizmus zavartalan működését sőt fennállását erősen próbára tette egy szocialista képviselőnek Matteottinak a meggyilkolása. Az egész világ felháborodott a büntetlen, s különösen annak elkövetési módján. A fasizmus – látszatra – oly csúnyául kompromittálva volt ebben a bandita cselekedetben, hogy ellenségei hónapokon keresztül szinte pergőtűz alatt tartották, s barátai megdöbbenésük és elkedvetlenedésükben szinte nem találtak számára mentető szavakat.

Mussolini látta, hogy mi itt a cél, mi forog kockán, tüzetesen kivizsgálta az ügyet, s ennek eredménye lett a szabadkőművesség és fasizmus inkompatibilitását kimondó dekrétum. A „Nemzeti Újság” tudósítója Bodrero államtitkárral, az olasz szabadkőművesség államellenes és forradalmi tevékenységének legalaposabb ismerésével folytatott beszélgetésében (1927 május 5-iki szám) nagyon érdekesen mondja el Bodrero ezt az egész esetet, s mi is szükségesnek tartjuk leközölni.

„Másnap volt a fasiszta Nagytanács, tele szabadkőműves-fasisztavezérekkel, akik leplezetlen megdöbbenéssel vették tudomásul az új rendeletet, de nem terjesztettek be ellene vétőt, abban a hitben, hogy nem emelkedik törvényerőre, csak írott betű marad. Am a legközelebbi parlamenti ülések egyikén közvetlen a befejezés előtt, mikor már az egész napirendet letárgyalták, anélkül, hogy bárki is sejtett volna valamit, a Duce megszólalt:

„Még egy törvényjavaslat vár bemutatásra... s felolvasta az általam összeállított „ordre de jour”, mely a szabadkőműveseket egyszer s mindenkorra feloszlatja, a páholyokat lefoglalja, a székházakat likvidálja, a titkos társaságokat s minden megalakult és megalakulandó egyesületet a rendőrség legszigorúbb ellenőrzése alá helyez.”

De nemcsak az az egy szabadkőműves cselekedet irányult Mussolini és a fasizmus ellen. Nemsokára egy Zaniboni nevű egyén kísérelt meg merényletet Mussolini ellen, s a nyomozás és vizsgálat eredménye az volt, hogy az út a szabadkőművességhez vezetett, s bizonyossá vált, hogy a merényletet ez rendezte meg. Capello tábornok, egy főfő szabadkőműves volt a merénylet tervezője, eredménye pedig, hogy Domitio Torrigianit a Palazzo Giustinianibeli szabadkőművesség nagymesterét – kit már a Matteotti ügy óta őrizetben tartottak – a rendőrség letartóztatta.

Azóta is állandóan dolgozik és áskálódik a szabadkőművesség Olaszország mai rendje ellen. Tudott dolog az egész világon, hogy a francia páholyok mint istápolják az olasz menekült szabadkőműveseket, mint veszik őket pártfogásukba, s mily megértést tanúsítanak azokkal az atrocitásokkal szemben, melyeket ezek, vagy a szociáldemokrata és kommunista olaszok országukkal, annak mostani alkotmányával szemben oly gyakran elkövetnek.

A spanyol szabadkőművesség époly szívósan és époly lelkiismeretlenül rendezi a zavargásokat és lázadásokat a mostani spanyol rendszer ellen, mint olasz kollegája a fasizmussal szemben. Hogy ez a rendszer a többség, nagy többség akaratóból jött létre, hogy mily haszonnal járt az országra, hogy mennyiben javította az egyes ember kulturális és gazdasági színvonalát, tehát – a nagyközönségnek feltálat – legfőbb szabadkőműves törekvéseket, az ennek a lelketlen testületnek teljesen mindegy. Neki nem megalégedett ember kell, hanem lázongó kedély, nem kulturális emelkedésre van szüksége, hanem sötét, elbutítható agyvelőkre, neki nem erkölcsi fejlődés, hanem erkölcsi posvány az életeleme, ebben virágzik, ebben terjeszkedik, itt tudja elhelyezni bombáit, tempírozni pokolgépeit, s itt tudja kitenyészteni a forradalom vérvörös virágát.

Hányszor olvassuk a lapokban, hogy Spanyolországban zavargások vannak, hányszor adnak az ügynökségek hírt zendülésekről, mind megannyi akadályáról a békés állami fejlődésnek.

Legutóbb 1928. év nyarán sikerült még idejekorán leleplezni és lakat alá tenni egy hatalmas forradalmi tervet, mely épen a mostani rendszer jubileumán robbant volna ki, hogy megdöntse Primo de Rivera cseppet sem páholybarát hatal-

mát és az általa megteremtett rendszert. Az összeesküvés behálózta az egész országot, s csak a véletlenül múltott, hogy lángba és vérbe nem borította Spanyolországot. A kormányzat vizsgálatot indított, s a *nyomok itt is a szabadkőműves páholyokba vezettek*. A letartóztatott összeesküvők vallomása nyomán a madridi rendőrség hivatalos jelentést adott ki, melyben közli, hogy házkutatást tartott a spanyol szabadkőműves-páholy székházában, s ennek eredményeképpen őrizetbe vették Angujanot, a páholy nagymesterét, vala mint a páholy több alkalmazottját. A nagypáholy székházát lepecsételték, s valamennyi íróasztalra és szekrényre rányomták a zárlati pecsétet. Ugyanakkor rengeteg iratot foglaltak le a páholyban, ahol sikerült megtalálni a szabadkőművesek névsorát, *köztük sok francia, angol és német alattvaló nevét is*.

A Mexikóban évek óta tartó borzalmakat minden újságolvasó tudja és ismeri, azokkal tehát bővebben foglalkoznunk nem kell. Az is köztudomású, hogy egy szabadkőműves munkája az a permanens gyilkolás, amely *ott hosszú* idő óta folyik. Ezek ellen a vérlázító szörnyűségek ellen, melyek a történelem legsötétebb lapjain is túltesznek, a világszabadkőművesség semmit sem tesz, ellenkezőleg, az amerikai páholyok még kezére is járnak annak a gyilkos társaságnak, mely szadista kéjelgését ártatlan emberek legyilkolásáival elégítik ki.

Az emberi jogok ligája pedig ez a szabadkőműves alakulat, melynek minden vezetője, egy-egy főfő páholylovag, ez év elején kimondotta, hogy a mexikói dolgokba nem hajlandó beavatkozni, mert az szimpla belügy, s nem egyéb, mint az államhatalom védekezése a turbulens elemek zavarásaival szemben.

De leginkább bizonyítja a világszabadkőművesség forradalmi célját s munkáját *viselkedése az orosz szovjettel szemben*. Minden időknek ezt a legborzalmasabb gáztettét nemcsak hogy elnézi, de még pajtáskodik is a véres kezű hóhérokkal.

A „*Helvetischer Courir*” című lap 1926. évi június 26-iki számában a következő cikk jelent meg: *„A párisi Nagy Oriens 1925 december 20-án Corneau György nagymester elnöklete alatt titkos ülést tartott, melyen az elnök, a bolsevizmus nagy jelentőségét fejtegette*. Sicard de Pazoles, Oskar

Bloch, Marcel Huard stb. az elnök fejtegetését lelkesen támogatták. *Rámutatnak arra, hogy a bolsevizmus támogatása különböző páholyokban, így a „Renan” páholyban éles összejövetkezésre vezetett a bolsevista páholytagok között. A bolsevista akciók keresztülvitelénél tehát elővigyázatosabbaknak kell lenniök.*

Laky testvér kifejti, hogy a Nagyoriens páholyainak az orosz bolsevizmust támogatniok kell, mert úgy a francia Nagyoriens páholyai, mint a bolsevizmus ugyanazt akarják: a munkások emancipációját és a mielőbbi szociális forradalmat!

Dupre testvér előadja, hogy a svájci Alpina páholy és annak vezetői Quartier la Tente és Recherchon abban a meggyőződésben vannak, hogy az egész szabadkőmivességnek – természetesen feltűnés nélkül – hathatósan kell támogatnia az orosz forradalmi törekvéseket.

Vord-Cird, a francia Nagyoriens vezértitkára rámutat Magalhaes Lima portugál nagymesterre, aki legutóbbi párisi tartózkodása alkalmával határozottan kijelentette, hogy az orosz bolsevista forradalmat a szabadkőmivességnek támogatnia kell, anélkül azonban, hogy ezt nyilvánosan bevalanán! *A páholyok ilyen elővigyázatos akciója hatásos lesz anélkül, hogy a profán világ a mozgalom valódi mozgatóit megismerné.*

Ezután a tanácskozás után a titkos értekezlet határozatilag kimondta, hogy a „bolsevista elveket helyesli, de azokat csak bolsevista elméletek tanulmányozása címén terjeszti.”

A Nagyoriens és a páholyainak ez a szerelme a bolsevizmus iránt egyébként nem 1925. évben keletkezett. Bájosnak és kedvesnek találta ezt a rendszert már akkor, midőn az a legvéresebb nászát ülte a szerencsétlen Oroszországgal. Mikor az egész világ minden jóézésű embere irtózza nézte a szovjet tömegmészárlását, midőn a szociáldemokrácia is – látszólag legalább – megtagadott az örültek, gyilkosok és rablók ezen rendszerével minden közösséget, a szabadkőmivesség és pedig a leghatalmasabb szabadkőmivesség, a francia, a páholyok munkájáról, a vakolásokról küldözte feléje üdvözlétét. *A francia Nagy Oriens 1919 december 20-án tartott konventjében Millet testvér indítványára üdvözli a bolsevista kormányt, mely egyébként a Rue Cadet-beli „templom” felépítéséhez anyagilag is hozzájárult.*

1924 őszén Franciaországban ú. n. baloldali kormány alakult Herriot vezetése alatt, ami annyit jelent, hogy a vad szabadkőművesek helyét még vadabb szabadkőművesek foglalák el. Ezek a kormánytagok teljesen a páholyok utasítása szerint dolgoztak, mint ahogy eszerint dolgozik a parlament is, melynek tagjai között a „Calhiers de L'ordre” című folyóirat szerint *száznál több szenátor és 242 képviselő a szabadkőműves*, s melynek kormányai között évtizedek óta a háború alatti Meline kormány volt leginkább mentes a szabadkőművesektől, amennyiben annak *10 tagja közül csak 7 volt a szabadkőműves*.

Ez a szabadkőművesség annyira hatalmába kerítette a törvényhozást, hogy a *legfontosabb törvényjavaslatokat eredetileg a harminchárom tagú Legfőbb Szabadkőműves Tanács előterjesztésére a páholyok dolgozzák ki, és a törvényjavaslatok, amik a törvényhozás elé kerülnek, nem egyebek, mint a konvent által elfogadott tervezetek és ajánlások. Az 1911. évi szabadkőműves nagygyűlés jelentése szerint, csak ebben az évben a Nagyoriens 1742-szer lépett fel különböző javaslatokkal és követelésekkel a kormánnyal szemben, anélkül, hogy kérését csak egyetlen egyszer is elutasították volna.*

Ez a minden más hatalmat abszorbeáló páholyhatalom, mely évtizedek óta, mint egy súlyos teher nehezedik a szerencsétlen Franciaországra, utasította a Herriot kormányt, hogy a diplomáciai viszonyt vegye fel a szovjettel, amit az 1924 november 28-án meg is *tett*, de – természetesen a Nagyoriens utasítására – megszüntette a képviseletét a Vatikánban.

Íme a „jószívű, erkölcsös férfiak jótékonykodó” társasága, mely a Vatikánnal szóba nem akar állani, de minden emberi korok leggyalázatosabb rendszerével és legborzasztóbb emberi alakot viselő szörnyetegeivel kezét fog, azt elismeri, annak követét fogadja, s oda saját országát képviselő diplomatát küld! Ez a francia szabadkőművesség a bolsevizmust akkor is megérti, eljárásra akkor is talál mentességet, mikor az már Franciaország alapjait aknázza alá, s bombákat helyez el az ottani társadalmi és állami rend ellen. 1927 tavaszán ugyanis kiderült, hogy a francia kommunista szakszervezetek vezető tagjai kémiszolgálatokat folytattak a szovjet javára, a francia arzenáli, kikötői és

fegyvergyári munkások révén. Ugyanezen időben az egyik kommunista vállalkozónál tartott házkutatás alkalmával nagymennyiségű muníciót talált a rendőrhatalóság. Az ügyészség tehát megindította az eljárást, a parlamenttől pedig kérte a kémkedésben és a hazaárulási cselekményekben kompromittált kommunista képviselők kiadását.

Nos és mi történt? A mentelmi bizottság üléséről, a szavazás előtt a szabadkőmíves u. n. jobboldali képviselők szépen eltávoztak, az ott maradtak pedig megtagadták a kommunista képviselők kiadását. Valóban igaza van tehát a „Magyarság” párisi levelezőjének, midőn konstatálja, hogy *„a francia páholyok nemcsak telítve vannak, forradalmi gondolatokkal hanem ezeknek a gondolatoknak ápolását egyenesen hivatásuknak tartják.”* (Idézett hely.)

Ez a forradalmiság, ez a revolucionárius szellem az, mely ezt a francia szabadkőművességet és a hozzátartozó nagypáholyokat, – tehát a magyarországit is – kilöki az angol-szász szabadkőművesség testvéri közületéből, s kitepi a világszabadkőművesség testvéri láncából. Jól látják az angol-szász szabadkőművesek, hogy kikkel van dolguk, s mikor a kitagadás okául a biblia hiányát a páholyokban és az atheizmust emlegetik – a zsványbecsület nem engedi meg, hogy az igazat 100%-ig megmondják – egyben burkoltan azt is jelzik, hogy ez a forradalmiság, a világforradalom mint szabadkőmíves cél elérése az, ami őket a latin szabadkőművéségtől visszatartja.

Newyork állam nagypáholyának „templomában”, –mely a 6-ik sugárút és a 23-ik utca sarkán fekszik – 1927. év elején 1300 szabadkőmíves jött össze gyűlésre. Rowan nagymester itt előterjesztette, hogy a háború után Franciaország, Belgium és Hollandia szabadkőműveseinek agitációjára egy nemzetközi szabadkőmíves szövetség alapításáról tárgyaltak, s az ezen tanácskozáson nem hivatalosan, csak megfigyelőként jelenlevő amerikai szabadkőmíves vezető férfit addig környékezték és puhították, míg az is aláírta az alapítási jegyzőkönyvet. Az amerikaiaknak sehogy sem tetszett ez a dolog, de mert *„biztosítottak az amerikai eszméknek megfelelő eredmények”, hogy nevezetesen „konzervatív és politikamentes alapon” fog az alapítandó intézmény nyugodni, azért* 1923-ban „bizonyos fentartásokkal” a newyorki nagypáholy tagja lett a nemzetközi szervezetnek.

Hogy a franciák és társaik, akik már az 1910. évben tartott brüsszeli szabadkőmíves kongresszuson a szabadkőművességet, mint a forradalmi hagyományok letéteményesét ünnepelték – miképpen váltották be az amerikaiaknak *tett* ígéretüket, azt azon memorandum tárja fel, melyet a fenti gyűlés eredményeképpen adtak ki, s melyben bejelentik, hogy a newyorki szabadkőmíves nagypáholy megszüntette a testvéri viszonyt a Brükellesben székelő nemzetközi szabadkőmíves szövetséggel. A nagymester a megszüntetés indokául felhossa, hogy a „szövetség nem vette tekintetbe azt a célt, melyre alakult, hanem olyan ügyekbe ártotta magát, melyekhez sem köze nem volt, sem joga. A szövetség tagjai így nem testvérek, *hanem a mi törvényeink és szabályaink szerint idegenek: . . . Amíg ezen az alapon állanak, idegenekül köteles őket tekinteni munkánk minden egyes tagja rangra és állásra való tekintet nélkül . . . Ezt a helyzetet nem lehet megjavítani azzal, hogy bármilyen engedményeket tegyünk nekik, amikor az idegen szabadkőművesek aláásni igyekezzenek azokat az alapokat, amelyeken a szabadkőművesség áll. Ahelyett, hogy keblünkre fogadnók őket, adjuk tudtul nekik, hogy mik ők, és hogy ennek folytán minden igaz szabadkőmíves távol tartja magát tőlük, mint idegenektől.*”

A memorandum aztán alaposan megindokolja a kilépést, s alaposan lerántja a leplet, a francia Nagyoriens égisze alatt összeállott szabadkőművességről.

„Az adott biztosítások és ígéretok ellenére – úgymond a memorandum – *azonban semmi engedmény vagy változás nem történt, sőt épen ellenkezőleg, mind világosabb lett a jóhiszeműség hiánya és a francia uralmi politika. A törvényes német nagy páholyt kizárták, de a „Felkelő nap” nevű páholyt, ezt a német atheista-radikális szervezetet örömmel fogadták be a szövetségbe épen úgy, mint a bukaresti Pangal páholyt a maga türelmetlen és szabályok nélkül dolgozó nacionalistáival. A szövetség ezúttal is eszköze maradt a francia és belga szabadgondolkodó politikusoknak. Nagy páholyunk vezető és konzervatív része türelemmel és elnézéssel megtett mindent, hogy valami változást eszközöljön ki, de mindinkább nyilvánvaló lett, hogy minél erősebb lesz a brükellesi szervezet, annál hatalmasabb és befolyásosabb eszköz lenne azok kezében, akik kezdettől fogva a mozga-*

lom élén állottak, és azt politikai, radikális sovinszta és szabadgondolkodó célokra használták ki.

Egy évekig tartó türelmes, de meddő küzdelem után nagy páholyunk 1926 végén megszakította a viszonyt a nemzetközi szövetséggel és attól végleg visszavonult.”

Kell-e ennél teljesebb és nagyobb bizonyíték a francia Nagyoriens és csatlósainak a forradalmisága mellett? Hiszen egy világrész hatalmas szabadkőművessége irtózva hagyja ott őket, megborzadva zárja be ajtajait attól a „radikalizmusától, mely az éles szemű amerikaiak megállapítása szerint nemcsak részleges eredményeket akar, nemcsak egyes országok mai rendjét vágyik összedönteni, hanem a „francia uralmat” azaz a latin szabadkőművesség áhított forradalmát akarja rázáporozni az „európai kontinens”-re.

Hogy is mondja csak az „Egyesült Államok déli igazságszolgáltatásainak szertartáskönyve”, a vezető tisztségre felveendő szabadkőművesnek?

„Testvér! Egy oly Rend kötelékébe óhajtasz lépni, amely ha eddig csak részleges eredményt is ért el, több mint 500 éve csendben és titokban dolgozik egyetlen cél megvalósítása érdekében. A kötelesség, melyet most vállalsz, veszélyt is hozhat rád, mert ez a Rend a nemzetek ügyeivel foglalkozik és a jövőben világhatalomra törekszik.”

Jótékony és filozofáló intézmény-e tehát a szabadkőművesség?

És különösen az e a francia Nagyoriens védelme alatt dolgozó rész, tehát, amelyhez a magyar szabadkőművesség is tartozik?

Vagy az emberiség nagy betegsége, átka, egy borzalmas és sötét kor megteremtésének konok és szívós munkása, melynek egyetlen célja a forradalmak felidézése az emberiség fejére, s a rémuralom megteremtése a világon?

A leközölt idézetek és a newyorki páholy habozás nélkül mondja a kérdésre a feleletet.

V. A magyar szabadkőművesség hazafisága

A latin szabadkőművesség egyetlen országban sem hazafias érzésű, – Adatok a francia és olasz szabadkőművesség hazafiatlanságához. – A magyar szabadkőművesség vezetői. – A „Huszadik század” cikkei és Magyarország. – A szabadkőműves egyletek és lapok munkája. – A magyar történelem és magyar alkotmány állandó becsmérése. – Idézetek a szabadkőműves beszédekből, cikkekből és könyvekből. – A magyar szabadkőművesség és Scotus Viator barátkozása. – A nemzetiségek izgatása. – Egyes páholyok rámutatnak a hazafiatlan munkára. – A szerb szabadkőművesség mint a Symbolikus Nagypáholy alattvalója. – A „Vaterland” 1908. évi cikke. – Nikolajevics Szvetomir a magyar nagypáholyban. – Aknamunka a történelmi Magyarország ellen.

Ha egy jámbor – a szabadkőművességgel nem ismerős – halandó egy páholy tagot ezen egyesület céljai felől megkérdez, a szebbnél-szebb eszméknek, terveknek, célok-
nak a láncolatát fogja az ügyes kókler a szeme elé tárni, mint amelyek a szabadkőművesség tartamát teszik. Micsoda jámborság a szentek jámborsága az övékhez képest, az apostolok tanítása az ő tanaikhoz viszonyítva! Micsoda az egyház jótékony-sága és a lelkek kiművelése ahhoz az izzó lelkeséghez, tűzhöz és munkához képest, amivel ezt a feladatot a hárompontos testvérek szerte a világban véghez akarják vinni. Nekik nincs más törekvésük, nincsen más céljuk, csak az, hogy a boldog és erkölcsös emberek korát varázsolják le a földre, ők mindnyájan csak jótékony ok, s nem tudnak a fájdalomtól aludni sem, míg csak egy elhagyott, egy nyomorult vagy egy szegény él a földön.

Mikor a szabadkőmíves ezeket elmondta, vagy cikkében, könyvében leírta, még nem merítette ki az ámitás egész magazinját. Áttér arra is, hogy őket a hazafiságot, a hazafias érzést illetőleg is agyon rágalmazzák az irigy és féltékeny lelkek, intézmények és vallások, pedig a szabadkőművesség, ennek a szent és nagy érzésnek a legilletékesebb helye. A szabadkőmíves – mondják ők – eo ipso hazafias, hű polgára hazájának s minden tetteivel annak fennmaradásán, annak dicsőségén és annak szebb jövőjén munkálkodik úgy a páholyokban, mint kint az életben a profán társadalomban.

Jönnek is azonnal a példákkal – oh, a szabadkőműveseknek mindenre vannak példáik – említik az angol szabadkőművesség hazafiasságát, s bizonyítgatják, hogy ez a világbirodalom ennek és csakis ennek köszönheti mai hatalmát és nagyságát.

Jönnek Franciaországgal, melyet szerintük a francia szabadkőművesség tett a kontinens leghatalmasabb államává, hivatkoznak a német páholyok vitám et sanguinemszerű felajánkozására a világháború küszöbén, s büszkén mutatnak az Unita Itália páholyaira, mint, amelyekben fogant és virágba is szökkent az egységes és nagyhatalommá avanzsált Olaszország fája . . .

A mi Bakonyi nagymesterünk is önérzetesen jelenti ki, védőiratában, hogy „a hazaszeretet a szabadkőmíves egyik legszentebb kötelessége.”

Na hát nézzük ezt a hazaszeretetet! Lássuk, miként él és virul ez a páholyok napvilágtól félő sötétségében, miként hatja át ennek a szövetségnek tagjait. Nézzük ezt a hazafiságot a külföldi szabadkőművességnél is, s vizsgáljuk aztán a feloszlatott magyarországi szabadkőművesség e téren végzett munkáját is.

Az angol-szász szabadkőművességet mindenekelőtt kapcsoljuk ki ebből a vizsgálatból, nem azért, mintha ez nem volna e téren kritizálható – a szabadkőművesség ugyanis mindenütt a széles világon olyan, mint a bizonyos danaidák ajándéka – hanem mert az – miként láttuk – energikusan tiltakozik, hogy a latin irány az ő hátuk mögé bújjon, hogy velük egy nevezőre kerüljön, hogy őket testvérnek tekintse, s az angol-szász páholyok működését maga mellett bizonyosságul vonultassa fel.

Vegyük hát pl. a francia szabadkőművesség hazafiságát. Kétségtelenül úgy látszik az első pillanatra, mintha itt egy dicséretes kivétellel állanának szemben. De csak első pillanatra. Mert alaposabb vizsgálatnál azonnal szemünkbe tűnik, hogy ez a hazafiság nagyon gyanús, nagyon vitatható.

A hazafiság ugyanis nem üzi bele az országot a forradalmakba lépten-nyomon. Már pedig a francia szabadkőművesség – a történelem tanítása szerint – csak a XIX. század folyamán *háromszor* vitte bele Franciaországot a forradalmak zavaraiba.

A hazafiság nem keresi az egyenetlenséget, a folytonos izgatást, a kedélyek ingerlését, a polgárok állandó lazítását, s az ország nyugalmanak folytonos megzavarását. A hazafiság elfogulatlanul mérlegeli minden osztály, foglalkozás, eszme belső értékét, azt, hogy mit tud nyújtani a hazának, mennyiben van annak erősítésére és megszilárdítására.

A szabadkőművesség erre teljességgel képtelen. Nincs, és nem volt még olyan elfogult, oly gyűlölettel tele, oly bosszúálló és az ellenvéleményt annyira üldöző, megfojtani kívánó egyén, vagy intézmény a földön, mint a szabadkőművesség. Ez a vélemény, a gondolat, az egyesülés, az elvek szabadságának dühös harcosa míg hatalomra nem vergődik, de ha megkapaszkodhat a magasban, ha sikerült neki magát feltornászni a közönség fölé, azonnal nyakára lép minden neki nem tetsző véleménynek, s üldözője és kipusztítója lesz minden, szerinte reá nézve veszedelmes egyénnek és intézménynek.

Így történt és így történik ez Franciaországban is. A szabadkőművesség ezt a jobb sorsra érdemes államot immár több mint 200 esztendeje tartja lábai alatt. Hogy ez az idő Franciaországra nézve mit jelentett, azt egyik napilapunk párisi levelezője így rajzolja meg: „*A francia belpolitikának . . . legégetőbb problémája az egyházpolitikai kérdés. Azt lehetne mondani, hogy a háború előtti Franciaországnak, a harmadik köztársaságnak évtizedeken keresztül ez a kérdés volt az uralkodó problémája. 40 éven át az egyházpolitikai harcok rombolták és pusztították a francia belpolitikát és el lehetne mondani, hogy a nemzeti erőgyűjtés szempontjából ez a 40 évi politikai küzdelem majdnem oly erkölcsi pusztítást végzett a franciák szellemi frontján, mint a német invázió Franciaország északi tartományaiban.*”

Ez a feldúlt, meghasonlott és kettészakadt lélek, ez volt Franciaországnak erkölcsileg elpusztított területe már jóval a háború előtt . . . A harc . . . egészen Combes rémuralmáig 1912-ig, vagyis a háború kitöréséig, a francia belpolitika küzdelmét magának foglalta le. Ez a harc tudvalevőleg a szabadkőművesség és a baloldali radikálisok teljes győzelmével végződött. De a harc kegyetlen és pusztító volt és a győzelmes Franciaország drágán fizette meg, mert visszavonás társadalmi és erkölcsi pusztulás maradtak a romok alatt.” (Magyarság, 1925. április 15.)

A világháború ugyan egy kis szünetet parancsolt a szabadkőművességnek, ha azt akarta, hogy győzni tudjon az általa felidézett gyilkolás és pusztítás szellemén, de a békekötések után, mihelyt a Herriot kormány képében ismét a páholyok és a Nagy Oriens korlátlan hatalma érvényesült, azonnal a legnagyobb lelkiismeretlenséggel és habozás nélkül kész volt a szabadkőművesség ismét folytatni ezt az állampusztító munkáját. Emlékezhetünk rá, hogy miként tette tönkre a szabadkőművesség Elzász és Lotharingiában a francia szimpátiát, mikor a maga szabadkőműves terveit és célkitűzéseit ott is megvalósítani akarta, s miként idézte fel ezen új francia tartományokban azt a nemzeti erőt gyengítő harcot, mely még napjainkban is tart, s a két tartomány és az anyaország közé egy nehezen betemethető árkot húzott.

Figyeljük csak meg, mily dühösen és kíméletlenül hadakozik ez a szabadkőművesség a kormány azon javaslatára ellen, mely 5 szerzetesrend visszatérését meg akarja engedni Franciaországba. Pedig ezt az államhatalom nem vallási érzésének engedve teszi, hanem azért, mert a francia szerzetesek, a gloirének, a francia szupremáciának ezen saját hazájuktól üldözött katonái, az összes missziókban utánpótlás híján nem tudnak több franciát a sorbaállítani, s így helyeiket idegenek foglalják el. Ezt az egyébként szabadkőművesekből álló, vagy azok járszalagján vezetett francia kormány is megállapítja, midőn törvényjavaslatát egyenesen a fentiekkel indokolja meg. *Franciaországnak tehát egyenesen életérdeke, nagyhatalmi állásának egyik fontos feltétele, hogy a francia szerzetesek tovább is ott álljanak őrhelyeiken, s ott végezzék nagyszerű munkájukat hálátlan hazájuk érdekében, ahová a jóltáplált és jól szituált, dús tárcájú*

demagóg szabadkőművesség még csak meg sem próbál, de nem is tud behatolni.

De mit ennek a szabadkőművességnek az ország jövője? Nekik csak addig kell a glorie, addig kell a hadsereg, amíg ők egy ilyen erő és hatalom árnyékában ráfeküdhetnek a kontinens államaira, s azokban ezen hatalom mögé húzódva destruálhatják és forradalmosíthatják a lelkeket, vagy ahogy a newyorki páholy megállapítja *„az egész eszme csak ügyes és ravasz politikai terv arra, hogy a francia uralmat erősítse az európai kontinensen.”*

Ennek a francia szabadkőművességnek a „hazafisága” lázadozik 5 szerzetesrend letelepedésének megengedésénél, de nyugszik és csendben van, mikor *a kommunista propaganda*, – ez a páholyokban üdvözölt borzalmas rendszer – *egyre máttasztja, egyre gyöngíti az állam struktúráját, s bűnös és aljas tevékenységét már a tengerészek soraiba és a kaszárnyák szobáiba is becsempészte.*

Hát lehet ezt a munkát, ezt a mentalitást, ezt a törekvést hazafiasnak mondani?

De hát mi a véleményünk az *olasz szabadkőművesség hazafiságáról*, kérdezhetnék a szabadkőművesek? Hiszen ez megteremtője volt a mai Olaszországnak, létrehozója az Unita Itáliának.

Senki sem tagadja ezt! Senki sem vonja kétségbe, hogy a XIX. század olasz felkelései, forradalmi, gyilkosságai, törei és bombái, végre azon a bizonyos Venti Settembren megteremtették Olaszországot. De talán valami nemes hazafiság vitte erre az olasz szabadkőművességet? Valami önzetlenség, valami olyan ideális érzés, ami Hoffer Andrásban élt, mikor egy nagyhatalom ellen vívta nehéz harcát, talán az a szent örület, mely egykor Hollandiát arra bírta, hogy inkább megfulladjon a tenger vizében, mint idegen hatalomnak legyen vazallusa? Talán az a lázas vízió, mely több mint egy évszázadon keresztül termelte ki Írországból a hősök bámulatos gallériáját, s mely a hullák hegyén és a vér folyamán keresztül jutott el a szabad Írland partjaira?

Szó sincs róla! *Nekik a gyűlölt pápai állam felrobbantása, a még gyűlöltebb pápa hatalmának megtörése, a katolicizmus leigázása kellett.* Fizetni akartak XII. Kelemen és utódjainak azokért a brévékért és intelmekért, amelyekkel a katolikus Egyház híveit a szabadkőművességtől óvták, s

amelyekkel ennek az intézménynek sötét céljait és törekvéseit akkor már a világ elé tárták, amikor az velük szemben a gyanúnak legkisebb árnyékát sem fedezte még fel. Fizetni akartak az 1738. április 18-iki bulláért, mely oly kiválóan ismerte fel a szabadkőművesség természetét és igazi céljait már annak csecsemő korában, s mely oly hatalmas tényezője lett annak, hogy azóta mind többen és többen lebbentik föl a páholyt a páholyok titokzatos munkásságáról. Az az Unita Itália, melyet ők megvalósítottak, nem egy szent és nagy vágy beteljesülése volt, hanem egyik etappéja a Vatikán és a katolikus egyház ellen vezetett bosszúhadjáratnak.

Aki ismerni akarja az egyesítés után Itáliában az olasz szabadkőművesség munkáját, s annak az ifjú állam életerejét sorvasztó tevékenységét, az olvassa el P. Herman Grubernek „Mazzini, szabadkőművesség és világforradalom” című és 1901-ben megjelent munkáját. Itt adatok és megcáfolatlan tények bizonyítják, hogy mily igaza volt Wichtl Frigyesnek, mikor erről a szabadkőművesi hazaszeretetről azt mondotta, hogy ez is a szabadkőművesség hazugságának tömegéből a közvélemény félrevezetésére kifőzött maszlag.

Hogy mennyire nem volt köze az olasz szabadkőművésységnek a hazaszeretethez, illetve ahhoz a szent érzéshez, melyet a nem szabadkőműves szívében érez és lelkében táplál, arra élénk bizonyíték az olasz Nagyoriens hivatalos lapjának a „Rivista della Massoneria Itáliá”-nak 1885-ben megjelent száma, mely az olasz páholyok programját a következőképpen körvonalazza: *„Szövetségünknek ma mintegy 160 jól szervezett páholya van, melyek állandó összeköttetésben vannak a Nagyorienssel . . . Mindezeket a páholyokat egy nagy, vezető erkölcsi eszme kapcsolja egybe, mely a következő rövid formulába foglalható: Harc a klerikalizmus ellen! Ez az eszme, mely Rómának varázserejű neve által még hatalmasabb lesz, képezi a mi fegyelmünket és munkánknak mély pontját”*.

Sehol tehát egy szó a hazáról, annak céljairól, annak jövőjéről, az egész program, az egész törekvés, az egész tartalom a „klerikalizmus” értsd a vallás, közelebbről a katolicizmus megsemmisítése és pedig minden körülmények között, tehát még akkor is, ha ez a haza vitális érdekei ellen lenne is.

Tudott dolog, hogy Olaszországnak egy sorvasztó be-

tegsége, baja, s teljes akciószabadságának megbénítója az u. n. római kérdés. Ez, mint az a bizonyos *atra cura*, ül a kormányok hátában és gátolja őket mozgási szabadságukban. Ennek a nehéz és Olaszországra életbevágó kérdésnek a mindkét felet kielégítő megoldása állandó gondja volt és gondja ma is az egységes Olaszország vezető férfiainak, Róma elfoglalása óta. Ámde nem lehetett még csak egy tervet, egy eszmét sem felvetni, hogy a szabadkőművesség azonnal ott ne termett volna ennek a tervnek vagy eszmének már a felbukkanásánál és meg ne igyekezett volna akadályozni annak kifejlését. 1889-ben, mikor az uralkodóház és a hozzá közel álló körök épen az ország érdekében felvetették a pápával való kibékülés gondolatát, Lemmi, az akkori nagymester a miniszterelnökhöz intézett beadványában a „*haza ellen való klerikális összeesküvésnek*” minősíti ezt a szándékot, s nemcsak annak abbagyását követeli, hanem követeli azt is, hogy az igazságügyi kormány lépjen fel a terv soignirozói ellen, s végül kijelenti, hogy a szabadkőművesség ébren örökdik afölött, hogy ez a szándék valóra ne valljon, és hogy kijelentésének nyomatékot adjon, elárulja, hogy a szabadkőművesség a római kérdés megoldása esetén a „nyilvánosságot is” igénybe fogja venni, ami nem szabadkőműves nyelven szólva azt jelenti, hogy kész az országot forradalomba is belevinni.

Említettük már, hogy Mussolini és a fasizmus győzelme után az olasz szabadkőművesség, amely megérezte, hogy ezzel a férfúval és ezzel az iránnyal nem lesz tanácsos ujjat húzni, mily udvarlások és hízelgések között igyekezett magát Mussolininak és a fasizmusnak felkínálni. Ámde ezúttal teljes kudarcot vallott. Mussolini sem bírt felfedezni benne semmilyen hazafias vonást, épen azért nem is állott vele szóba, azért szórta ki a páholyokból a tagokat, s csukta be a páholyok ajtajait. Nehéz elképzelni, hogy ez a nagytehetségű férfú, ez a volt szociáldemokrata és forradalmár, akit múltja csakis a szabadkőművességgel való megértésre, a szabadkőművesi eszmék akceptálására kényszeríthetett, abban a helyzetben, mikor egy világ elleni küzdelmében minden emberre és minden intézményre szüksége volt, nem csak lemondott volna egy ily hatalmas testület támogatásáról, hanem azt ellenségévé is tette volna, ha abban a hazaszeretetnek csak egy parányát fedezi is fel?

Hogy arról a *belga* szabadkőművességről a hazaszeretetet fel lehessen tételezni, amely már 1910-ben a köztársaság megteremtését tűzte ki célul, a monarchikus államforma megsemmisítése árán, az legalább is kétséges. Egyébként ez a szabadkőművesség – mint területileg is legközelebb álló – oly szoros kapcsolatban áll a francia szabadkőművességgel, hogy abban szinte felolvad önállósága.

Vagy beszéljünk a spanyol szabadkőművességről, mely állandó megrendezője a spanyol zavargásoknak? Beszéljünk arról, hogy önző céljai érdekében, mint akarta az országát a világháború alatt olasz kollégáihoz hasonlóan, francia szabadkőműves parancsra belerántani a háborúba, beszéljünk annak a területnek a hazaszeretetről, melynek fejét a hatóság törvényes eljárás alapján halálra ítélte és kivégeztette?

Valóban a szabadkőművesség latin iránya sok mindenrel dicsekedhetik, hogy feltalálható benne, de a hazaszeretet magasztos és szent érzését nem húzhatja magára palástul, mert ezen intézmény belőle teljesen hiányzik.

És most térjünk át a *magyar* szabadkőművesség hazaszeretetének megvizsgálására, amelyről Bakonyi és társai könyveikben oly megható tirádákat szavalnak. Lássuk, hogy legalább e téren megtették-e hát kötelességüket a páholyok azzal az országgal szemben, melyet szeretni, melyért dolgozni, melyért élni, s melynek dicsőségét és fennmaradását szolgálni – rokonalanságunk tudatában – minden magyarnak kétszeres kötelessége.

Már pedig, ha a magyar szabadkőművesség munkáját e téren vizsgáljuk, első percre igen furcsa következtetést kell levonnunk.

Nevezetesen azt, hogy ez a hazaszeretet bajosan volt a szabadkőművesség szellemében, ennek nevelése, tanítása és munkája bajosan merült ki ennek a felséges eszmének a kultiválásában és öregbítésében.

Mert menjünk csak vissza hazánk történetében úgy két évtizeddel, s gondoljunk azokra az eseményekre, amelyek akkor egymást követték.

Emlékezzünk vissza arra a tervszerű és lelketlen munkásságra, melyet a nép lelkének megmérgezése, a nemzeti érzés csökkentése, a magyar történelem kigúnyolása, a magyar múlt ócsárlása körül hazánkban egyesek végeztek. Kik

voltak ezek? Nem a szabadkőmívesség vezéralakjai és hangadó egyéniségei?

Jászi Oszkár, Szende Pál, Kunfi Zsigmond, Pogány József, Magyar Lajos, Diener Dénes József, Gábor Andor, Ágoston Péter, Bálint Lajos, Rédei József, Pikier Gyula, Purjesz Lajos, Roboz Andor, Zigány Zoltán, Somogyi Béla, Somló Bódog, Veigelsberg Hugó (Ignotus), hogy csak a kimagaslóbb alakokat említsük meg, nem azon dolgoztak, nem arra törekedtek, hogy a nemzeti érzést kiöljék vagy meggyengítsék az ország lakosaiban?

A Huszadik Század cikkei éveken keresztül a magyar államot, mint a rablók szövetségét, egy az ó korból ittfelejtett s az egész világra veszedelmet jelentő közületet tüntették fel, s nem ennek a folyóiratnak szabadkőmíves gárdája növelte a nemzetiségi bajokat, s lett megcsonkításunk jogosságának igazolására ellenségünk legfőbb bizonyítéka?

A Világ című lapnak volt valaha egyetlen megértő szava az ezeréves ország számára, volt egy ténye, mely mellettünk nyilakozott volna meg, volt egy megértő gesztusa előnyeinkre, s volt csak egyetlen mentsége a mi hibáinkra?

Azok az egyesületek, különféle lapok és folyóiratok, melyek a páholyok oltalma alatt születtek és éltek, egyikek voltak-e valamiben és valami nemzeti érzésben a magyarsággal, melléje állottak-e küzdelmében csak valamikor is?

Nem volt ilyen eset! Mind, mind, amire a szabadkőmívesség bélyegét rányomta, valahogy ellentétbe állott magyar aspirációkkal, magyar vágyakkal és törvényekkel, ezek érzéketlenül, mit érzéketlenül, halálos gyűlölettel és utálattal néztek mindent, ami ezer éven át a magyar talajból fakadt, a magyar föld teremtménye volt, s fanatikusan és dühösen tépték és cibálták a nemzet nimbusát; s a maguk külön útján járva vigyáztak arra, hogy egyetlen pont ne legyen, ahol ezzel a magyar kérdéssel megértően foglalkozhassanak.

S az talán hazaszeretetük mellett bizonyít, amit a forradalmak után Magyarországgal szemben elkövettek? Ha volt valaha gyalázatosság, ha volt valaha komisz és aljas eljárás, hát akkor az ő eljárásuk az volt. Jól ismerték ők hazánk állapotát, jól ismerik ma is. Kétségtelen, hogy az állami berendezkedés az első időkben nem az ő szájuk íze szerint történt s velük szemben ellenségesen lépett fel!

De hát micsoda hazaszeretet az, mely ezt azzal igyekszik kivédeni, hogy az országot, fennállása óta talán legnehezebb és legizoláltabb helyzetében gyalázza az egész világ előtt, s elvakultságában és bosszút lihegő dühében mindent megmozgat, mindenkinek segítségére siet, ami és aki még e megmaradt magyar földnek is elpusztulására esküdött?

Kell bizonyítanunk azokat a förtelmeket és ocsmányságokat, amelyeket rólunk épen a forradalmak szökevényei terjesztettek szét az egész világon?

Kell bizonyítanunk, hogy mily ártalmára volt ez hazánknak, mennyire rontotta *hitelét* és tekintélyét és mily sok bajt, kárt és szenvedést zúdított le az amúgy is sírja szélén pihegő Magyarországra?

És még ha igazat mondtak volna, talán lenne mentség a számukra! De tudta mindenki és tudták ők is, hogy hazugságokkal izgatnak hazájuk ellen, hogy kitalált rémmeséket tálalnak fel a nyugati országok közönségének, hogy soha meg nem történt eseményekkel csinálnak az ország ellen hangulatot.

Hát miféle hazafiság az olyan, mely szemrebbenés nélkül dobja koncul szomszédainknak az ország kétharmadát, s mikor a megmaradt részen a hatalma megdől, országról-országra yándorol modern Ahasverusként s nem szűnik meg tájékozni, s nem szűnik meg éveken, immár egy évtizeden át a rágalmak egész özönét zúdítani hazája ellen?

Van-e a most elmondottakban egy szemernyi nagyítás is Bakonyi úr? Ugye, hogy nincs? Önöknek is be kell ismerüniök – akármennyire nem természetük is ez –, hogy ez a viselkedés iskolai példája a hazafiatlanságnak, sőt, több annál, egyenesen gyűlölete annak az országnak, mely ezeket az embereket felnevelte, nekik kincseit, vagyonát feltárta, azt velük megosztotta, s tehetségük érvényesítésének teret – de mennyire teret! – adott.

Még az a mentsége sem lehet meg a magyar szabadkőművességnek ezekre a tényekre, hogy hiszen itt egyes emberek megtévelyedéséről van szó, amiért az egész testületet nem lehet felelőssé tenni, vagy pláne elítélni.

Ezek az emberek ugyanis a szabadkőműves páholyok vezéralakjai voltak, tizenhatpróbás mintaszabadkőművesek. akiknek tervei, szónoklatai, előadásai mind, mind irányt jeleztek a szabadkőműves munkának. Miféle hazafias szel-

lem lehetett tehát a páholyokban, ha a Jásziak irányával az soha ott összeütközésbe nem jött, miféle hazaszeretetet ápoltak ott, ahol ilyen eredmények fakadtak ki az intézmény vezető alakjaiból?

Hát mutasson a magyar szabadkőművesség még egy intézményt, mely hazafisággal dicsekszik, s ahol ily nagyszámú megtévelyedést lehetne feltalálni a vezetőség és a tagok körében? Szó sincs róla, mindenütt akadhat olyan, aki szégyent hoz társaságára, vagy egyesületére, akinek hazafisága a próbát esetleg nem állja ki, de azon testület, melyben eleven erő a hazafiság, kidobja az ilyet magából, száműzi köréből, de nem ülteti fel a tanács asztalához, nem vár és nem fogad el tőle irányítást és nem megy annak eszméi után.

De nehogy azzal vádolhason a szabadkőművesség, hogy csak állítunk és következtetünk, rátérünk bizonyítékaink be mutatására is, melyekből ki fog tűnni, hogy a magyarországi szabadkőművesség nem volt hazafias.

Tudjuk, hogy a világháború kitörése *után* a francia szabadkőművesség mily féktelen gyűlölettel fordult a központi hatalmak ellen, tudjuk, hogy mindent megpróbált, ahová csak hatalma elért, hogy az egész világot ellenünk izgassa.

A magyarországi szabadkőművesség azonban mindezt nem akarta észrevenni. Legnagyobb ellenségünkkel nem szakította meg a viszonyt, csak a közvetlen érintkezést szüntette be vele, ami csak porhintés volt a profán világ szemébe, mert hiszen a neuenburgi szabadkőműves iroda útján ezzel az uszító szabadkőművességgel úgy érintkezett és úgy érintkezhetett, ahogy akart. Ennek az irodának a fenntartási költségeihez minden ország nagypáholya hozzájárult, s így a magyarországi Symbolikus Nagypáholy is, *mely még 1917-ben is elküldötte részére az évi 250 korona hozzájárulást, 1918-ban pedig kiutalt részére 500 korona segélyt.*

Ugyanígy viselkedett az olasz szabadkőművességgel is, mellyel az összeköttetést csak később és nem éppen a saját jószántából szakította meg, Olaszországnak a háborúba lépése után. Családok, jóismerősök, jóbarátok vonták le az ellenségeskedés megkezdésének konzekvenciáit, úgy érezték, hogy ezzel tartoznak hazájuknak, a szabadkőművességgel.

nek azonban nem voltak ilyen aggályai, ő a testvéri láncot nem roppantotta össze a Nagy Orienssel.

Nem is lehetett ezt tőle várni! Ahol már évekkel a háború előtt a páholyokban esetleg elhangzott hazafias kijelentéseket „*értelmetlen páholyhazafiságnak*” gúnyolták (Progresszió 1910. év nov. 1.), ott ilyen gesztust nem lehet elvárni.

Ugyancsak a Progresszióban olvassuk az alábbi épületes kijelentést: „*Nem lesz vége a páholy hazafiságnak, ennek a minden nagyobb szabadkőmivesi akciót megölő bolondságnak?*” (1911 febr. 11.)

A Világ 1910 december 8-iki számában így ír: „*a forszírozott magyar nyelvtanításnak és hymnuszénekeltetésnek, csak egy eredménye lehet... Ez az eredmény a zsenge gyermekkor szisztematikus elbutítása.*”

Nagyon érdekes a „Világ” című napilap 1916 decemberi körlevele, melyet Purjesz szerkesztő a páholyok főmestereihez intézett abból a célból, hogy ezek rendeljék meg lapját minél több tanító számára. Purjesz meg is indokolja, hogy miért van szüksége ezekre a tanítókra a szabadkőmivességnek: „*A tanító – úgymond – nemcsak a gyermekek tanító-mestere, ő érintkezik a néppel. Gyakran ő a falú egyetlen hírforrása és újságja is. Ha napról-napra szellemünkben nevelkedik és a mi világításunkban látja az eseményeket, semmi kétség, hogy a világosság és emberi szabadság bajnokává és harcosává válik.*”

Egyébként pedig, amiket a magyar szabadkőmivesség forradalmi szerepéről és forradalmi törekvéseiről mint bizonyítékokat felsorakoztattunk, azokból az idézetekből, melyeket az olvasók elé tártunk, egyben azt is bebizonyítottuk, hogy a magyarországi szabadkőmivesség egyáltalán nem volt hazafias intézmény, ezen érzés számára a páholyok tágas szentélyeiben nem volt egyetlen sarok, egyetlen pont, mert azokban minden talpalattnyi helyet a revolucionárius szellem, valami patológikus gyűlölet a történelmi Magyarország ellen, töltötte be.

Ennek az országnak nem volt egyetlen intézménye, nem volt egyetlen osztálya, alkotmányának nem volt oly fejezete, melyet durván ne szidalmaztak, ne gúnyoltak és ne támadtak volna. A parasztságot forradalmasítani akarták ugyan, s hízelegtek is neki középük dobott újságjaikban, de már

„tudományos' cikkeikben butának, korlátolt, lusta és kegyetlen fajzatnak bélyegezték. Középosztályának udvaroltak ugyan, mert ebből óhajtották a naiv és becsületes embereket soraik közé szédíteni, de *tanulatlan, goromba, gerinctelen, lefelé gőgös, felfelé meghunyászkodó réteggént ismertették*, ha maguk között voltak. Hogy pedig arisztokráciájáról miket hirdettek, miket írtak, azt nem kell bővebben ismertetnünk, naponta olvashattuk és hallhattuk lapjaikban és beszédeikben. *A magyar történelem az ő fényképükön az Abruzzok minden legendáját megszegyenítő rablőhistoria volt, nagy alakjai, útjelző eseményei, egy bornírt és mindenre éhes fajta harácsolását és bandavezéreiként szerepeltek, a magyar alkotmány pedig ezeknek a förtelmeknek évszázadokon át kiépített bátyájaként lett illusztrálva.*

Ez a perfid és visszataszító tevékenység aztán nemcsak azt eredményezte, hogy az országban a társadalmi osztályok között minden társadalmi harmóniát megbontott, hogy a bizalmatlanságnak magvetője, s így egy egységes nemzeti összefogás és érzés megakadályozó ja lett, hanem a külföld előtt is teljesen hamis színben tüntette fel viszonyainkat, s egyik legfőbb okozójává vált annak a sok bal véleménynek, ami rólunk külföldön elterjedt, s annak az ellenszenvnek, amivel a világháború után minden lépésünk találkozott.

De ez még mind nem volt elég. Hogy a magyar államot teljesen legyöngítse, a szabadkőművesség nemcsak szimpátiával nézte a mindnagyobb arányokban kifejlődő nemzeti-ségi propagandát, hanem annak egyik legodaadóbb protektorává is szegődött, azok aspirációinak páholyait megnyitotta és gondoskodott arról, hogy nemzetiségi panaszok és kifogások címén a külföldre jusson egy tömeg rágalom és hazugság a magyar állam felől.

A „Huszadik Század” című folyóiratban Jászi Oszkár Bosznia és Hercegovina annexiója után így ír: „...*Miként fújja fel Bécs a nagy szerb hazaárulás ostoba legendáját oly célból, hogy Bosznia–Hercegovina anektálására plauzibilis okot kovácsoljon. Valóban nem képzelhető izgatóbb rémregény, mint a könyvnek* (Scotus Viator, Magyarország esküdt ellenségének egy könyvéről van szó. Szerző.) ... *ama fejezetei, melyek a nagy szerb összeesküvést pert, a Friedjung pert és a Vaszics ügyet tárgyalják. Olvasásakor borzongva érzi az ember, hogy külügyi politikánk olyan eszkö-*

tökkel dolgozik, melyek nemcsak a parlamentarizmusnak, de a büntetőtörvénykönyvnek is kicsúfolását jelentik.” (H. Sz. XIII. kötet 7-8 oldal.)

Ugyancsak Jászi Oszkár írja másik tanulmányában 1912-ben, hogy „*A Balkán előbb-utóbb csakugyan a balkán népeké lesz és a Délszláv államszövetség oly biztosan létre fog jönni, mint az olasz, vagy a német birodalom egysége... a „balkáni szláv Svájc” közelsége megadja majd a kegyelemdőfést a Monarchia s különösen Magyarország feudális nemzetiségi politikájának.* (Új Balkán. H. Sz. XIII. 11–12. oldal.)

Hogy ezek a kijelentések Jászi Oszkárnak nem látnoki közlései, nem egy nagy elme, egy különleges talentum megsejtései és következtetései, nem egy vates jóslásai voltak, hanem, hogy ez a szabadkőmíves főkorifeus nagyon is reális s előtte ismert tények alapján merte ezeket mint a közeljövő bizonyosságait leírni, azt későbbben be fogjuk bizonyítani.

De nemcsak a mi nemzetiségeink felizgatásában dolgozott a magyar szabadkőmívesség fáradhatatlanul, hanem Ausztria elégedetlen törzseit is pártfogásba vette, s különösen a cseh törekvésekkel szemben tanúsított nagy megértést.

Mikor a koalíció idején lefolytatott nagy szerb hazaáru-lási perben a cseh állam összecsirizelője, Massaryk, akkor osztrák képviselő, nyíltan a vádlottak pártjára kelt s az egész nagyszerb mozgalmat naiv álmodozásnak igyekezett feltüntetni, Jászai, Massaryk ezen szereplését „*nemes és bátor hadjáratnak*” minősítette. (H. Sz. 1912. 188, oldal.) 1910-ben pedig a szabadkőmíves alapítású Reform Clubban Massaryk, Kramarz és Klofác osztrák képviselőket, akiknek Magyarország feldarabolására és a felvidék elszakítására irányuló tervei már akkor ismertek voltak, *a szabadkőmívesek Medgyes (Messinger) Simon helyettes szabadkőmíves nagymester vezetésével igen meleg és tüntető ünneplésben részesítették.*

A szabadkőmívességet ebben a gyalázatos munkájában, Magyarország elleni gyűlöletén kívül valószínűleg az a lépés is vezette, hogy így akarta magának megnyerni azon nemzetiségi intelligenciát, mely ezekben a mozgalmakban vezető szerepet vitt, vagy ennek sikere érdekében a háttérből munkálkodott.

Ennél a tervnél azonban alaposan elszámította magát a

szabadkőművesség. A nemzetiségi intelligencia ugyanis nem óhajtott a testvéri láncba belépni, ők már akkor túljártak a szabadkőművesek kisvonalú és gyatra mesterkedésein. Az árulót megdicsérték, az általa szolgáltatott fegyvereket fel is használták Szent István birodalma ellen, segítségét szívesen vették, de közējük keveredni már nem voltak hajlandók. Ha a magyarországi szabadkőművesek névsorát lapozgatjuk, ámulva fogjuk látni, hogy *abban olyan férfú, aki a nemzeti-ségi mozgalmakban valami részt vett, egyáltalán nem szerepel.* A nem magyar vidékeken felállított nagyszmú páholyban pl. nem találunk tótot, nem találunk románt, szerbet, szász, még németet is igen keveset. Nemzetiségi vezetőember, akit már akkor nagy célok és nagy tervek foglalkoztattak, kerülte a páholyokat, amelyek pedig kéretlenül is az ő terveiknek csinálták a propagandát.

Miért volt ez? Azért, mert ezek a vezető férfiak tudták, hogy a fajszeretet, a nacionalista érzésnek a páholy nem élesztője, hanem temetője, a szabadkőművesség ezeknek nem kovásza, hanem elsorvasztója.

De még más baja is támadt a magyarországi szabadkőművességnek ezekkel a nemzetiségi vidékeken felállított páholyokkal. Nevezetesen az a baj, hogy az itt tömörült magyarság, mely a nemzetiségi mozgalmak erejét, ennek az ezeréves Magyarország céljaival ellentétes tendenciáját s mindinkább leplezetlen célját közvetlen közelből szemlélte, bizonyos magyar szellemet próbált bepréselni a páholyok szellemébe, a vakolások napirendjébe, s a páholyt, mint a magyarság, a magyar gondolat letéteményesét kezdte tekinteni. A nemzetiségi vidékek páholyai aztán – különösen ahol a keresztény elem többségben volt – nemcsak, hogy nem jó szemmel nézték a Symbolikus Nagypáholy és a fővárosi, vagy a magyar gócekban felállított radikális páholyok kacérkodását a nemzetiségi aspirációkkal, hanem ez ellen ki is keltek.

Így a Déván székelő Hurtyad páholy 1917 augusztusában. – mikor a szabadkőművesség a radikális pártot megalakította és ennek propagálását a páholyok feladatává tette – tiltakozik a hazafiatlan szabadkőművesi munkálkodás ellen, s többek között így ír: *A szabadkőműves intézményt a magyar nemzet jogrendje nem azért engedélyezi, hogy az nemzetiségi bástyává építtessék ki a nemzeti jelleget megadó*

és nemzeti egységet egyedül biztosítani hivatott magyar faj ellen. Minden ilyen szabadkőmíves törekvés rút visszaélés a nemzet loyális bizalmával. Pedig, fájdalom, meg kell állapítanunk, hogy a szabadkőmívesség hajója ma már e visszaélés vizén evez. Megcáfolhatatlan és nyilvánvaló tényné teszük ezt azok a személyi, tárgyi és szellemi kapcsolatok, amelyek egyfelől Jászi Oszkár és többi vezérlő testvéreink, másfelől a Világ, végül pedig a szabadkőmívesség között úgy a profán világ, valamint a szabadkőmíves testvérek tudatában tagadhatatlanul fennállanak... (mi) ... magyar mtvol-tunkról, röviden magyaros meggyőződésünkről, erről a Jászi szerint „bornírt és bugris” rögeszméről lemondani hajlandók az irántuk érzett tisztelet és nagyrabecsülés dacára sem vagyunk.”

Ezt a hazafiatlanságot nemcsak a Hunyad páholy vette észre a magyarországi szabadkőmívességben. Évekkel ezelőtt a Hungária páholy láthatott egynémely dolgot, különösen az ifjúság megmételvezésénél, s annál a mohó munkánál, amellyel a szabadkőmívesség a tanítói és tanári kart a maga számára akarta megkaparítani. Ezek a dolgok azonban a hazafiság fogalmával nem igen egyezhetett meg, ha ez a páholy már 1910-ben a nagypáholy körlevelére adott válaszában így fakad ki: „*elhibázottnak tartjuk ...az ifjúságnak... a nemzeti iránnyal ellenkező... izgatását.*

A Nemzeti páholy szintén nem nagyon lehetett megelégedve a szabadkőmívesség hazafiságával, ha már 1910. évi jelentésében „*radikális szabadkőmívességről*” beszél, mely „*elvakultsággal viseltetik minden iránt, ami magyar.*”

Sajnos, azok a páholyok, amelyekben még pislákkolt a hazaszeretet mécese, nem tudták a magyar szabadkőmívességet megállítani nemzetrontó, országveszejtő munkájában. Az ment a maga végzetes útján, s legázolta azokat a testvéreket is, leterrorizálta azokat a páholyokat is, melyek útjába akartak állani. Jászi és társai lettek a hatalom birtokosai, s az ő védelmük alatt ellepték a páholyokat azok az alakok, akik az ország tönkretételén dolgoztak.

A magyar szabadkőmívesség forradalmiságáról szóló fejezetben már citáltunk egy részt Pazar Istvánnak, a miskolci Előre páholy főmesterének 1917. okt. 10-én a nagypáholyhoz intézett leveléből. Ez a levél szörnyű mélységeket tár fel a szabadkőmívesség beléletében, s egy magára esz-

mélt, szívét és lelkét megtalált férfiúnak kétségbeesett sikoltása és önérzetes állásfoglalása. Minthogy ez mindennél jobban bizonyítja a magyarországi szabadkőművességnek hazafiatlanságát, sőt többet ennél, tervszerű hazaárulását, hadd közöljük le annak egy részét örök emlékezetül.

Pazar látva a szabadkőművesi munkálkodást, ennek határozott irányát, bejelenti kilépését, melyet így indokol meg:

„A magát radikálisnak nevező csoport annyira türelmetlen, tőlünk, főleg hazafias szempontból oly mélység választja el, mely áthidalhatatlannak látszik... A magyar társadalom színe-java, mely a szövetséget csak a túlzók újságcikkeiből ismeri, nem kapható tagul, így lassankint mindenütt azok dominálnak, kik a Szövetség céljai közül csak a nemzetközi és hazafiatlan eszményekért rajonganak. A világ egyetlen államában sincs ez így, pedig nemzeti szempontból valamennyi erősebb, türelmetlenebb, erőszakosabb, mint a magyar nemzet, amelynek kezei ebben a kérdésben egyébként is mindig meg voltak kötve. A nemzetiségi kérdést én nem olvasásból, hanem személyes tapasztalatokból ismerem. Az ország összes városait, mintegy 1300 községet utaztam be, ismerem közép Európát, engem elméleti hangzatos jelszavak nem tévesztenek meg; jól láttam a Bihar, Szatmár, Szilágy-megyei stb. színmagyar református községek eloláhosodását és nem vagyok hajlandó elhinni, hogy ez az irány egyetemes emberi szempontból is progressziót jelentene. Jól láttam, hogy ezen az országon belül minden nemzetiség anyanyelvén tisztelheti Istenét, csak a magyar nemzet nem. *S ezeket tudva, tapasztalva, én követeljek több jogot a nemzetiségeknek, én hirdessem, hogy nemzetiségeink el vannak nyomva?* Bizony semmiféle elvekért és jelszavakért nem vagyok arra kapható, hogy hazudjam és hazám és nemzetem romlását siettessem.

S mert látom, hogy a túlzó radikálisok elvei semmiben sem különböznek a csehekétől, nemcsak a magam nézetét tolmácsolom akkor, amikor nagyon is kívánatosnak tartom, hogy a Nagypáholy foglaljon határozott állást ebben a kérdésben, haladéktalanul vonja meg védelmét mindazoktól a páholyoktól, amelyek álliberálistizmussal, üres elméleti jelszavakkal nemzetellenes nemzetiségi politikát űznek s a magyar szabadkőművességet lejáratják, diszkreditálják. Inkább maradjunk kevesebben – de magyarok.”

(Közölve: A Szabadkőművesség bűnei I. rész 69. oldal.)

Jó Pazar István azt hitte, hogy az ő magyar jajszava, az ő kemény kiáltása és leplezetlen odamondogatása a Nagypáholyt és a páholyok túlnyomó részét jobb belátásra fogja bírni, s azok visszafordulnak a veszélyes útról.

Dehogy fordultak vissza. Régóta jártak már ők azon, csak nem kötötték minden főmesternek az orrára, s míg el nem foglalták a vezéri emelvényt és meg nem szerezték a többséget, addig óvatosabbak voltak. Pazar István csak 1917-ben vette észre a magyar szabadkőművesség hazafiatlan munkáját, pedig az akkor már ezen a téren jókora utat tett meg, s olyan múlt állott már ekkor a háta mögött a hazaárulás terén, ami még a világszabadkőművesség történetében is rekordszámba megy.

Pazar István még csak a nemzetiségi mozgalmakban látja a szabadkőművesség kezét, még csak ennek a pártfogásával vádolja meg ezt az intézményt.

Pedig a magyarországi szabadkőművesség már akkor ennél sokkal messzebb járt.

Már mintegy 10 évvel azelőtt, 1908-ban a magyarországi szabaákőművesség együtt dolgozott azzal a szerb szabadkőművességgel, melynek kimondott célja a történelmi Magyarország tönkretétele volt.

Iszonyú szavak, de be fogjuk bizonyítani.

A bécsi „Vaterland” 1908 október 29-iki keltezéssel Belgrádból a következőket jelenti: „A volt miniszterelnök, Nikolajevics Szvetomir, aki az itteni szabadkőműves-páholy nagymestere, felhívást intézett Európa összes szabadkőműves páholyaihoz, melyben azokat felkéri, hogy a szerbek részére az Ausztria elleni küzdelemben az összes szabadkőműves testvérek hathatós támogatását biztosítsák. Mindenekelőtt arra kéri a testvéreket, hogy Szerbia ügye mellett szeretettel sorompóba lépjenek. *Miután a belgrádi páholy a budapesti Symbolikus Nagypáholy fiáléja, melyhez ...a radikális magyarország összes vezető emberei tartoznak, Nikolajevics Szvetomir először is Magyarország fővárosába utazott, hogy az ottani páholyok vezető egyéniségeit Szerbia ügyének megnyerje.* Onnan hasonló küldetésben Rómába és Parisba fog utazni, hogy az olasz és francia páholyokat Szerbia Jávára hangolja.” (Brauveilernél. Közölve Cél 1919. év jan. 28. oldal.)

Hogy a szerb szabadkőművesség a nagyszerb ideálok gyűjtőmedencéje volt, hogy terrorszervezeteivel ennek a célnak megvalósítására tört, azt mindenki tudja. Hogy a nagyszerb propaganda és a nagyszerb álmok nemcsak Ausztriát érintették, hanem legalább annyira Magyarországot is, hogy Délmagyarország megszerzésére aspiráltak, azt is minden gyermek tudta és tudja.

És mégis ennek a szabadkőművességnek volt a protektor a és főnöke a magyarországi szabadkőművesség!

Hogy már 1908-ban a szerb és magyar-osztrák háború egy hajszálon múltott, hogy Szerbia mily feneketlen gyűlölettel viseltetett hazánk ellen, hogy 1908 óta mindent elkövetett országunk megrontására, s hogy tervszerű munkája volt okozója a szarajevói gyilkosságnak, az is történelmi tény.

És a magyar szabadkőművesség ismerte ezt a munkát, ismernie kellett, mert a szerb szabadkőművesség neki volt alárendelve.

Megakadályozta-e ezt? Dolgozott-e ellene? *Felhívta-e az államhatalom figyelmét* arra, hogy az ezeréves Magyarországot aláaknázták, hogy felrobbantani igyekeznek, hogy egyik szomszédunk a mi életünkre tör, s tőrrel, revolverrel, bombával halálunkat készíti elő?

Nem akadályozta meg!

Nem tett ellene semmit!

Nem figyelmeztetett rá senkit!

Befogadta-e Nikolajevics Szeptomirt, mikor az első sorban ide, az ő főnökükhöz utazott?

Befogadta!

És kidobta-e, mikor ez a szerb itt országa és országának tervei mellett a magyarországi szabadkőművesség támogatását kérte?

Nem dobta ki! Pedig tudnia kellett, hogy az Ausztria elleni propaganda egy a Magyarország elleni propagandával, hogy a világszabadkőművességnek nem lehet az egyiket rombadönteni anélkül, hogy a másik is melléje ne omoljon! És végül tett-e egyetlen lépést is a magyarországi szabadkőművesség, hogy Nikolajevics Szeptomir alattomos propagandája, sunyi terve, a világszabadkőművességnél hazánkra hátrányos ne legyen, azt ne érintse, örködött-e a felett, hogy ha már a páholyokban, ezekben az európai ópiumbarlangok-

ban elhangzott szavakat nem szabad a szabadkőmíves eskü szerint a profánoknak feltálatni, legalább ő elgáncsolja azt a lelketlen mahinációt, mellyel a szerbek Ausztriával együtt Magyarország romlását is előkészítették?

Nem tett egy lépést sem!

Nehogy azzal próbáljanak előállani a tagadás, rágalmaszás és hazudozás verhetetlen világbajnokai, hogy hiszen a szerb páholyok berzenkedése és propagatív munkája nem jelentett semmi fontosat, s nem hozott semmi eredményt!

Mert igenis hozott! Nikolajevics Szvetomir látogatása után adta ki ugyanis Ettore Ferrari, az olasz Nagyoriens nagymestere körlevelét, melyben az olasz páholyokat teljesen a szerb aspirációk zsoldjába osztja be. Ez a körlevél így hangzik: *„Ezért indítottunk mi rögtön, midőn előre nem látható álnok rablótámadás elszakított néhány Balkánállamok természetes centrumától (ekkor történt Bosznia és Hercegovina annexiója. Szerző) egy pár csendes, de azért nem kevésbé buzgó és hatásos akciót. A nemzetiségi elvnek ezen erőszakos megsértését – akciónk nyomán – összes páholyaink felháborodó, fájdalmas jajkiáltása követte, nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy hét kiváló testvérünknek már volt alkalmuk Itália érzületét ez irányban illetékes helyen tolmácsolni.”* (Rivista Massonica 1909. 77.)

Hazafias volt-e hát a magyar szabadkőmívesség, Bakonyi Úr?

És kell-e a vizsgálat a páholyok ellen ny. Kúriai bíró Úr?

Kell! Mi is ezt mondjuk. A „Vaterland” cikkének utána kell nézni, meg kell állapítani, hogy mi igaz belőle, s különösen, hogy filialisa volt-e a magyar szabadkőmívességnek az országunk ellen törő szerb szabadkőmívesség?

A Nikolajevics Szvetomir látogatásáról számolnia kell egyszer már a magyarországi szabadkőmívességnek. Számolnia kell nemcsak Isten és a meggyalázott magyarság, nemcsak a magyar história előtt, de isszonyú számadást kell adnia a mai országcsont, a kifosztott magyarok ezrei, a vagonlakók hadserege, az elpusztult, tönkretett, pisztolycsöve elé állott, Dunának futott, vonatok kerekeinek szaladt hazátlan földönfutó magyarság tömegei előtt is.

Hadd jöjjön hát az a vizsgálat!

VI. A Világszabadjómíveség, mint Magyarország ellensége

A közvélemény megtévesztése. – Az 1848-iki szabadságharc emigránsai és a szabadkőműveség. – Az emigránsok csalódása. – Kossuth és a szabadkőműveség. – A szabadkőműveség a hármasszövetség ellen. – Az olasz szabadkőműveség izgatásai a Monarchia ellenterületén. – Az olasz szabadkőműveség önleplezése. – Rudolf trónörökös öngyilkosságának oka. – A nemzetiségek fellazítása. – Izgatás a Monarchia ellen a háború alatt. – Az 1917. évi szabadkőműves kongresszus. – Magyarország felosztása. – Trianon a szabadkőműveség munkája. – A háború után is ellenségünk maradt. – A nemzetek szövetsége mint szabadkőműves alapítás. – A magyar kérdést a szabadkőműveség nem engedi megoldani. – Az utódállamok bátorítása a trianoni Magyarország ellen. – A francia Nagy Oriens állandó munkája ellenünk. – Az utódállamok szabadkőművesége.

A magyarországi szabadkőműveség vezérkara, ha a páholyoknak a nemzet életében elfoglalt jelentőségéről hordja össze érveit, nagy ágyúnak tartogatja azt a szerte híresztelt megállapítását, hogy a szabadkőműveség felosztása, annak belpolitikai és karitatív hátrányaitól eltekintve, azért is végzetes baklövés volt a kormány részéről, mert hiszen ezen tettel az ország ellen bősztette a világszabadjómíveséget, ezt a nagyhatalmat, melynek pedig döntő szava van az államok jövőjét illetően.

A szabadkőművesek azonban még tovább fűzik e témánál a gondolatot. Ők azt mondják, hogy a világszabadjómíveség mindenkor a legnagyobb barátsággal viseltetett Ma-

gyarországgal szemben, rokonszenvesen nézte annak aspirációit, jövője kialakulásának mikéntjéhez készségesen nyújtotta volna kezét, mert ennek a szabadkőművességnek soha semmi érdekellentéte nem volt hazánkkal, ő csak a Monarchia, az uralkodóház és Ausztria letörésére és megsemmisítésére vágyott és azért dolgozott, közvetve tehát Magyarország teljes önállóságának volt az előmozdítója, mint amely a fenti tényezők megszűnte után automatische bekövetkezett volna.

Az 1920 óta alakult kormányok a szabadkőművesség felosztatásával így nem is egyszeres, de kétszeres hibát követtek el, egyrészt mert a magyar kérdés megoldásának hathatós tényezői közül ezen felosztatással a világszabadkőművességet eleve kizárták, másrészt meg egyenesen elutasítottak egy igen befolyásos barátot az oldaluk mellől, mely pedig évtizedeken keresztül a mi pártunkon állott.

Valami pilátusi *mozdulat* van ezeknek a szabadkőműveseknek a szemrehányásában, egy burkolt vád a kormányok ellen, melyből kicsillan bizonyos káröröm, midőn rámutat arra az egyedüliségre, arra a magánosságra, amellyel a magyar állam hivatalos vezetősége a magyar igazság diadaláért a külföldi konferenciákon küzködik. Ugy állítják be a kérdést – persze szabadkőműves módon, tehát igen ravaszul –, hogy a kormány, mikor merő pletykák és elvakult gyűlölködés honorálásaképpen a páholyokat felrobbantotta, egyben az ezeréves Magyarország egyik értékes barátját is eltaszította s mikor egy elfogult vélemény előtt meghajolt, s a szabadkőművességet szétszórta, tulajdonképpen a legnagyobb vétket követte el az ország ellen, s követi el ma is és mindaddig, amíg a hárompontos testvérek előtt ismét fel nem tárja a páholyok ajtaját.

Midőn 1928. év őszén Lukács György a képviselőházban – állítólag az amerikai út tapasztalatai alapján – a páholyok újraengedélyezését kérte, maga is olyanfélét mondott, hogy az ország jövője érdekében szükséges minél előbb a szabadkőművesség engedélyezése.

Ez az egyetlen indok, mely a legtöbb magyart megejt, ha ennek a kérdésnek tárgyalásáról van szó. A régi nóták, a szabadkőművességről hangoztatott szép frázisok, a filozofálás és jótékonyág felemlegetése, bizonyos, hogy kevés embert hangolna a szabadkőművesség mellett munkára. Ná-

lünk az utóbbi évtizedekben a páholyok és a páholylovagok oly vakmerően, oly mohón és oly elszántan törtek céljaik felé, hogy ebbeli igyekezetükben nagyon sok áruló nyomot hagytak maguk után. A nagy sietésben túlon túl kinyílottak a páholyajtók, erősen fellibbent a tápis, s a nagyközönség akárhányszor a maga valóságában szemlélhette, hogy mit is jelentenek a fórumon hangoztatott szép elvek és ígék a gyakorlatban, a páholyok mélyében. A forradalmak után tehát bajosan akadt gimpli, aki egyrészt elhigyeje a tekergős ki-magyarázkodást, másrészt a legcsekélyebb bizalmat is előlegezte volna az alaposan levizsgázott magyarországi szabadkőművességnek.

A szerencsen fehérre mosdatása tehát a régi és oly sokszor bevált metódus szerint semmiképen sem sikerült volna.

De azon az alapon, hogy a szabadkőművesség engedélyezésével a világszabadkőművességet a magyar vágyak és magyar tervek mellé tudnók állítani, határozottan lehet a csonka országban barátokat szerezni.

Hiszen ma minden magyart, akár a trianoni határokon innen, akár túl lakik, erősen érint nemcsak hazafiségában, de kulturális, társadalmi és anyagi téren is a világháború után reánk diktált béke. Nincs közöttünk senki, aki meg* volna győződve ennek igazságtalanságairól, hibáiról, aki ne látná benne a magyar végzetet jelentő csírákat, ne venné észre egy ezeréves ország elpusztításának tendenciáját. Ez ellen küzdeni, ez ellen dolgozni, ez ellen minden jóérzésű embert mellénkállítani, számunkra megnyerni és megtartani, egyenesen létérdeke a magyarságnak.

Amikor tehát a szabadkőművesek bedobják ebbe a közvéleménybe, hogy egy hatalmas barátot szerezhet meg, azaz szerezhet vissza igen olcsó áron, csak a Dömötör-féle rendelet hatálytalanításával, persze, hogy sokan azt fogják mondani, hogy vissza kell állítani a szabadkőművességet, ezt a kisebb rosszat, mert általa nyerjük meg a világon elszórt cinkosaikat a magyar törekvéseknek.

Pedig ajánlatos dolog lenne, ha egy kicsit gondolkoznánk, mielőtt ezt a legújabb szabadkőműves maszlagot bekapjuk. Gondolkoznánk azon, hogy hát legalább ebben az egyben tényleg igazuk van-e a páholyvitézeknek, tényleg barátunk volt-e a világszabadkőművesség nekünk, s tényleg azzá tehetjük-e ezt az intézményt akkor, ha magyarországi

elvtársaiknak az éjszaka sötétjében a vakolást ismét megengedjük.

Mert, ha gondolkozunk, rá fogunk jönni arra, hogy a szabadkőműveseknek ebben az egy érvelésben sincs igazuk, amennyiben *a világszabadkőművesség Magyarországnak barátja sohasem volt, hanem mindig ellensége, az ma is, és az lenne a magyar szabadkőművesség engedélyezése esetén is.*

Ezúttal is hívek fogunk maradni azon feltett szándékunkhoz, amit a könyv elején magunk elé tűztünk, nevezetesen, hogy nem állítunk semmi olyat, amit a legteljesebben és megcáfolhatatlanul bizonyítani ne tudnánk.

Bizonyítani fogjuk tehát fenti állításunkat is.

A történelmi adatok szerint – a Martinovich-féle zavaros kísérletektől eltekintve – Magyarország és magyar férfiak a szabadkőművességgel közelebbi nexusba az 1849-iki összeomlás után kerültek, mikor az emigráció tagjai Európa államaiban azon célból szóródtak szét, hogy minél többet meg tudjanak nyerni azok közül a magyar törekvések számára, s minél hathatósabban tudják Ausztria és az uralkodó terveit elgáncsolni. Az elképzelhető leghazafiasabb cél – hazájuk érdeke, annak függetlensége és szabadsága, testvéreik felszabadítása – vezette ezeknek a menekülteknek és bujdosóknak minden lépését. A megbénított és leigázott országot nem tartották képesnek arra, hogy a maga erejéből ki tudja vívni igazságát és jogait, olyanok után néztek tehát, olyan embereket és intézményeket kerestek fel, ahol ezen tervük hathatós istápolását remélhették.

Ekkor már a második francia forradalom után volt a világ! A szabadkőművesség hatalmas hódításokat tett az egész földön. A protestáns államokban legitimáltan végezte munkáját s különösen Angliában és Amerikában, páholyaiban egyesítette az ország tekintélyes részét, a befolyásos egyéneket és államférfiakat, a katolikus államokban pedig a titkosság köpenyébe burkolódzva, a belőle kirajzott és általa alapított vagy irányított különféle társaságok révén már erősen aláaknázza az állam épületét.

A magyar szabadságharc emigránsai látták és tapasztalták tehát ennek az intézménynek óriási befolyását és hatalmát, mi sem természetesebb tehát, hogy ezt is fel akartak használni céljaikra. Így léptek be a különféle páholyokba, Klapka Turinban, Horváth Mihály, Puky Miklós, Dessewffy

Dénes Genfben, Vetter Antal, gróf Teleki László, Almássy Pál, Czecz János Parisban, Vukovics Sebő, Rónai Jácint Angliában, Hajnik Pál, Bethlen Gergely s Kossuth Lajos Amerikában a szabadkőművesek közé. Az emigráció csaknem minden egyes tagja ugyanazon egy céltől vezéreltetve kérte felvételét Kossuth Lajos és gróf Andrássy Qyulától kezdve egészen a névtelen menekült 48-as kapitányig, hogy' t. i. itt a testvéri láncban, itt azokban a boszorkánykonyhákban, ahol a hatalmas államférfiú is csak úgy kotyvasztotta a szabadkőműves mákonyt, mint napidíjas tisztviselője, sokat és nagyot használhatnak hazájuknak.

Valljuk be, hogy a gondolat grandiózus volt, s hazafias szempontból nem lehet ellene semmi kifogást sem tenni. Végre is egy intézmény, mely az egész világot átfogja, melynek minden tagja parancsra cselekszik, s ahol egy páholyhatározatnak a föld minden zugában megvan a végrehajtó közege, a legnagyobb reményeket kelthette csak bennük.

Hogy mennyire hazafias indok és számítás vezette ezeket a nagy embereket ezen lépésük megtételénél, az kitűnik abból a füzetből, amelyet a Demokrácia páholy könyvtárának XV. kötete őrzött, s mely Kossuth Lajosnak a páholyba történt felvételét mondja el egyik emigráns, László Károly elbeszélése nyomán. László közli itt, hogy egy ízben Pulszky és Kossuth későn érkeztek haza a szállásukra, s ennek okát Hajnik Pál úgy magyarázta, hogy a szabadkőműves páholyban ekkor történt a felvételük. Később László ez irányban megkérdezte Pulszkyt, aki kijelentette, hogy őket nem együtt és egy páholyba vették fel, minthogy *„bizonyos társadalmopolitikai követelmények, melyek akkor a szabadkőművességet kétfelé osztották, azt parancsolták, hogy a magyar emigráció tagjai itt is, ott is képviselve legyenek. így Pulszky többedmagával más rítusnál és Kossuth is más rítusnál nyert felvételt.”*

Tehát oly elővigyázatosak és óvatosak voltak ezek a magyar emigránsok, hogy a szabadkőművesség ezen kettészakadására is figyelmesek voltak, s arra törekedtek, hogy mindkét részen egyformán elhelyezhessék embereiket, nehogy ennek a befolyásos intézménynek valamelyik ágát kihagyják a számításból. Egyébként Kossuth felvétele alkalmával nyíltan meg is mondta, hogy őt erre a lépésre csak

hazafias lelke vitte, ezzel is csak hazájának akart szolgálatot tenni. Kossuth beszédének ezen része így hangzik: *„Én a hazámért érzek. Hogy bajaiból megszabadítsam, egyedüli célja életemnek. Hogy az ő érdekében megnyerjem a világ rokonszenvét, alázattal hajlok meg minden ember előtt, akinek érző szíve van.”*

A magyar emigránsok meg is tették kötelességüket hazájukkal szemben a páholyokban is. Intenzív részt vettek azok munkájában, s nem szüntek meg azok figyelmét Magyarország sorsára felhívni. Kossuth – már mint a szabadkőművesség 33 fokos tisztségére emelkedett tagja – bejárta egész Amerikát, majd Angliát, társai szintén minden követ megmozgattak, hogy a szabadkőművességet megnyerjék céljaiknak.

S az eredmény? Semmi! A világszabadkőművesség teljesen közömbösen nézte a magyarság eltiprását, nehéz küzdelmét, függetlenségének eltörlését, s sem tagjai, sem maga az intézmény hatalmát a legkevésbé sem igyekezett a magyar ügy diadala mellett latbavetni. Több mint egy évtizeden át ostromolták ezek a férfiak – a szónoklat, a műveltség, a képzettség mindmegannyi mestere – a páholyokat, de teljesen hiába.

A kiegyezés után, mikor hazájukba visszatérhettek, vagy mikor terveiknek a viszonyok nem kedveztek, csüggedve és elkeseredve hagyták ott a páholyokat, s soha nem törődtek többé velük. Gr. Andrássy, Rónai, Horváth, Hajnik stb., akik Magyarországra jöttek vissza, az itteni páholyoknak soha még csak feléje sem néztek, s Kossuth is megszakított a szabadkőművességgel a kiegyezés után minden kapcsolatot, amint azt egyik hivatalos közlönyük később fel is panaszolta.

No, de ha a világszabadkőművesség ebben az időben nem is tett semmit hazánk érdekében, legalább – úgylátszik – ellene sem dolgozott.

Később azonban már egyenesen ellenséges érzülettel viseltetett hazánkkal szemben.

1882-ben kötötte meg a monarchia külügyi kormánya az ú. n. hármasszövetséget, melynek tagjai Németország, Olaszország és az Osztrák-Magyar birodalom lettek. Az olasz szabadkőművesek, akiknek ez a szövetség teljesen terüük ellen volt, ki is jelentették egy levelükben, hogy küzdeni

fognak ez ellen a szövetség ellen, s törekvésük arra fog irányulni, hogy ezt értéktelenné tegyék. Ez a levél, mely a francia páholyhoz lett 1888-ban írva, idevonatkozólag a következőket tartalmazza: „...a hazugságok nem élnek sokáig... Itália azon lesz, hogy a hazugságokkal leszámoljon és magát egy olyan kormányzati rendszertől elszakítsa, mely őt egyidejűleg kétes helyzetbe is hozza, meg is alázza...”

Egy német szabadkőműves, Wolfgang, 1915-ben kiadott értekezésében maga is elismeri ezt a tényt. Az *olasz szabadkőművesség* – mondja Wolfgang – *azonnal a békekötés után kifogást emelt a hármasszövetség ellen és azt károsnak jelentette ki az olasz érdekekre, miután egyértelmű volt az Adriára irányuló olasz aspirációkról... való lemondással... A hármasszövetség ellen intézett támadások különösen akkor voltak a leghevesebbek, ha valamelyik testvér a miniszterelnöki állásba emelkedett.*

...A hármasszövetség megújítása alkalmával (1902) az antanthoz közeledő politika érvényesült s ez a szövetség meglazulására vezetett. A szabadkőműves páholyok ünnepeltek és Delcassé testvér a francia kamarában teljes határozottsággal jelentette ki, hogy Itália sohasem fog harcolni Franciaország ellen. Hogy két évvel később – Loubet elnök római látogatása alkalmával milyen egyezmények létesültek a két román állam között, nem tudjuk.

„...A szabadkőművesség a Giustiniai palotában fényes lakomát rendezett a francia vendégek tiszteletére.”

A háború alatti német kormány lapja, a „Norddeutsche Alig. Zeitung”⁴ 1915 május 20-iki számában ugyanezen tárgyról cikkezik, s az olasz szabadkőművesség szerepét a hármasszövetséggel szemben a következőképpen jellemzi: *„A múltból eredő ellentétek tovább öröklték a jóviszonyt a hármasszövetség leple alatt is. Az olasz irredenta... mindig erősebb lett és mindig sóvárabb pillantásokat vetett az osztrák határ felé. Ehhez járult, hogy Itáliában erős áramlatok a radikálisok és a párisi Oriensztől függő szabadkőművesség által táplálva, állottak rokonszenv nélkül, sőt ellenséges érzülettel a hármasszövetséggel szemben.”*

Ne tévesszen meg senkit az a körülmény, hogy az idézett részeknél mindenütt Ausztriáról van csak szó. Hiszen ezek még a monarchia idejében történtek, amikor a külföld a monarchiát csak Ausztriának nevezte.

Hogy azonban ez a munka Magyarország ellen is irányult, az nemcsak abból bizonyos, hogy hazánk szintén tagja volt a hármasszövetségnek, hanem abból a közismert tényből is, hogy az olasz szabadkőművesség adriai aspirációi a magyar tengerpartra is értődtek, annak megkaparítására is irányultak, hogy pedig Fiume mennyire tárgya volt az irredentának, azt bizonyítanunk felesleges.

1882-ben Triesztben a Monarchia akkori uralkodója, Ferenc József ellen egy Oberdank Vilmos nevű ember bombamerényletet akart elkövetni. A merénylet nem sikerült. A tettes bíróság elé került, mely halálra ítélte s az ítéletet rajta végre is hajtották.

Ennek az Oberdanknak a dicsőítésére az olasz szabadkőművesség a virágos olasz nyelven sem talált elég szavat, Ünnepelte minden páholy, megünnepezték kivégeztetésének napját, költeményekben dicsőítették, hatalmas beszédekben eszményképül állították az olasz nép elé, s teljesen a magukénak vallották úgy őt, mint gyalázatos kísérletét, mely arra enged következtetni, hogy *ez a merénylet az olasz szabadkőművesség előtt aligha volt meglepetés.*

Az olasz szabadkőművesség már idézett hivatalos lapja 1914. évi decemberi számában az ismert olasz szabadkőműves költőnek, Carduccinak egy költeményét citálta, melyet az Oberdank emlékére írt, majd így folytatja: *„a poétának és hazafinak szavai ma inkább, mint valaha, kifejezik az olaszok érzelmeit, ma inkább, mint valaha, visszaidézik és dicsőítik a nagy martiriumot, ma, amidőn – így akarván a végzet –, Itália beváltani készül a fogadalmat (Olaszország háborús beavatkozására céloz. Szerző.), amelyet ráhagyott úberdank, mint a legszentebbjét minden kötelességnek. A szőke mártír képe ma a hitnek, reménynek, akarásnak a symbóluma: nemsokára pedig – a szív legmélyéből tör ki a vágy – lehetője és jelvénye lesz a győzelemnek.”*

Olaszország szabadkőművessége ennek a merényletnek az emlékére Triesztben egyik páholyát erről az Oberdankról nevezte el, hogy ezzel is tüntessen a monarchia ellen, s hasonló elvetemült cselekményekre másokat is hajlamossá tegyen.

Ugyancsak az olasz szabadkőművesség volt az, mely a monarchia, tehát úgy az osztrák, mint a *magyar részek áruló olaszait Itáliában összegyűjtötte,* azokat kitűnő állá-

sokban elhelyezte, s ilyen szökevények számára külön páholyokat alapított.

Midőn Mussolini és a fasizmus győzelme után az olasz szabadkőművesség – élvén a gyanúperrel – a duce kegyeibe akart férközni, s így mindkét ága egymást túllícitálva próbálta Mussolinit a maga számára megnyerni, ennek az igyekezetnek sikere érdekében kipakolták a páholyok egész tartalmát, kirakták azokat az olasz nép elé, hogy így abban is segítőtársakra tegyenek szert. Olyan dicsekvésekbe kezdtek, úgy verték a mellüket, úgy mutogatták a „nemzet érdekében végzett” munkájukat, hogy a jobb érzésű ember valószínűleg rosszul lett ennek a nagy és ízléstelen kóklerségnek a láttára.

De a nagy futás egyre mindenesetre jó volt. Nevezetesen arra, hogy megtudhattuk akkor, hogy *mily tervszerűen és mily ördögi módon dolgozott az olasz szabadkőművesség az ezeréves Magyarország és annak területi integritása ellen.* Palermi nagymester azt harsogja, hogy ők voltak az adriai aspirációk vezetői, ők találták fel a híres adriai esküt, mely a magyar tengerpart elrablását célozta. Eldicsekszik vele, hogy ők alapították a titkos „*Alpe Giulie*” páholyt, mely az irredentizmus főfészke volt, ahonnan kiindultak a Fiuméra vonatkozó tervezetések is. „*Mi csináltuk a propagandát Fiume és Dalmáciaért, mikor ezen kérdésekkel más igazán nem törődött, mi elevenítettük fel a figyelmet, a harcot és az értelmet a legelhanyagoltabb kérdésekre – mondja Palermi mester. – A mi röpirataink, a mi költségünkön nyomtatva, a mi költségünkön tízezrenként szétküldve, épen Fiume és Dalmáciára vonatkozólag hívták fel a figyelmet és érzelmeket.*” De mi sem jellemzi jobban ennek a szabadkőművességnek Magyarország elleni gyűlöletét, mint az a körülmény, hogy midőn 1917-ben a világszabadkőművesség az ezeréves Magyarország testét szétszabdalta és a környező államok között felosztotta, a régi olasz államot Fiume és Dalmácia átadásával nem volt hajlandó valóra váltani, hanem azt Szerbiának, illetve az általa megtervezett Jugoszláviának ítélte oda

A hazafiságát folyton hangoztatott olasz szabadkőművesség, a szabadkőművesi fegyelem hatása alatt, még ebbe is hajlandó volt belenyugodni, csakhogy Magyarországtól elszakíthassa Fiumét és a tengerpartot.

Wichtl Frigyes híres könyvében, melynek címét már idéztük, a XIX. század egyik legnagyobb rejtélyét, *Rudolf trónörökös öngyilkosságának okát is megfejti*, s ebben is a világszabdkőművességet tartja bűnösnek.

Wichtl elmondja, hogy Rudolfot nevelője, Brehm tanár teljesen megnyerte a szabdkőművészségnek, s világművelő útjában fel is vétette egyik külföldi páholy tagjai közé. Nagy szükség volt erre, mert a világszabdkőművészség ekkor már egy nagy tervnek a megvalósításán dolgozott, *nevezetesen a monarchia szétrobbantásán*, amelynek sikeréhez, nélkülözhetetlen volt a trónörökös személyének megnyerése is.

Ez a világszabdkőművészség ugyanis a gyűlölt katolikus monarchiát és nem kevésbé gyűlölt katolikus uralkodóházat úgy akarta feldarabolni és megalázni, hogy ez utóbbi saját tagjaiból nevel ki ehhez a sötét tervéhez alkalmas férfiakat. Meg is találta őket Rudolf trónörökös és János Salvator főherceg, a későbbi Orth János személyében.

A terve pedig az volt, hogy a monarchiában forradalmat szítanak, lázadásokat keltenek, s a zavargások közben egy váratlan pillanatban letéttetik Ferenc József királyt és császárt a trónról, mikor aztán két kreatúrájukat, Rudolfot és János Salvator fogják oda helyezni úgy, hogy az előbbi a magyar koronát kapja, utóbbi pedig Ausztria uralkodója lesz.

Pokoli terv, mely valóban csak szabdkőműves erkölcsiség és lelkeség mellett születhetett meg!

Fellázítani az apa ellen a fiút, ezt tenni meg szülője börtönörökének, s aztán ezzel veretni szét egy négyszázéves államalakulat patinás vaspántjait, ezzel züllesztetni beteggé és erőtlenné, minden elv és irány játékszerévé, minden hatalom gimplijévé a negyvenmilliós nagyhatalmat, nem is lehetett más, mint szabdkőműves gondolat.

Hogy ez a terv megvalósulása esetén Magyarországnak csak ártott volna, az bizonyos. Forradalmak, a lakosság politizálása, belpolitikai állandó nyugtalanság lett volna az eredménye, az kétségtelen.

De, hogy mi történt volna a nemzetiségi vidékeken, mi Horvátországban, mi a tengerparton egy ilyen trónfosztás egy ilyen erőszakos terv eredményeképpen, azt is bárki könnyen kiszámíthatja. A világszabdkőművészségnek nem a teljesen független Magyarország, nem az ezeréves magyar határ kellett, hanem egy forradalom itt, mely aztán egymás-

után megszülte volna azokat az eredményeket, amelyeket a szabadkőművesség – Rudolf öngyilkosságával kútbaesvén az egész koncepció – csak egy világháborúval tudott aztán harminc évvel később elérni.

Wichtl azt állítja könyvében, hogy a trónörököszt *egy* erdélyi vadászat után tartott lakomán – illuminait állapotban – meg is nyerte a szabadkőművesség ennek a forradalomnak, s egy nyilatkozatban le is kötötte őt ennek érdekében.

A boldogtalan trónörökösnek ettől a perctől kezdve aztán nem volt nyugalma. A szabadkőművesség állandóan sürgette az akció megindítását, Rudolfnak azonban nem volt erre lelkiereje. Nem volt tehát más választása, mint a golyó, s ehhez a megoldáshoz folyamodott.

Ez a titka – Wichtl szerint – a Rudolf rejtélynek, s ez a titka János Salvator főherceg Orth Jánossá történt átváltozásának is.

Wichtl nem mendemondát dolgoz fel, mikor fenti megállapításait leírja, hanem adatokat sorol fel ennek bizonyítására. Ezek az adatok igen meggyőzőek, s leginkább az ad nekik erőt, hogy olyan tanúk is támogatják, akiknek szavahihetőségéhez nem férhet kétség, mint Larisch grófnő, Rudolf unokatestvére.

De támogatja minden következmény, s bizonyítja maga a szabadkőművesség, mely ez után a kudarc után sem szűnt meg a monarchia és így Magyarország ellen dolgozni, ezek tönkretételére törekedni.

Miután az uralkodóházban nem tudott segítőtársakra szert tenni, a magyar arisztokrácia is teljesen kicsúszott a kezéből, más szövetséges után kutatott, amelynek segítségével aztán biztosan megvalósíthassa célját.

Így jutott el a nemzetiségi aspirációk támogatásáig, így nyitotta meg a nagyszerb propagandának páholyait, s így vette pártfogásába a monarchia azon elemeit, amelyek annak szétrobbantására törekedtek.

Ez a világszabadkőművesség volt az, ahol minden, a monarchia ellen összeesküvő, minden Magyarország pusztulására törő elem tárt karokra, megértésre, s anyagi és erkölcsi támogatásra talált. Matematikailag ki lehet számítani, hogy *e nagyarányú és mindig agresszívabb nemzetiségi mozgalom, egyik-másik szomszéd állam területi aspirációja, állandó*

mohósága és rablási vágya a Rudolf trónörökös halála utáni időben vette kezdetét, s ettől fogva mindig nagyobb és nagyobb méreteket kezdett ölteni.

Innen számítható az a tervszerű aknamunka, mely a világ liberális, szabadkőműves vezetés alatt álló sajtójában az egész nyugaton megkezdette Magyarország ellen a vádak, a hazugságok és rágalmak hangoztatását, s – ismételjük – nem véletlen, hogy ezek legdurvábban, leghangosabban az ezen irányt képviselő lapokban jelentek meg.

Pár évtized alatt sikerült is nekik az országunk mellett addig kétségtelenül mindenütt megnyilvánuló szimpátiát teljesen megsemmisíteni, s a művelt világot ellenünk is hangolni.

Mikor így a talajt már elkészítették, egy újabb lépéssel tovább mentek. Az entente megalapításával beszorítottak bennünket egy gyűrűbe, körülvettek irigy és bizalmatlan, titkos terveket tápláló szomszédokkal, s az ország belsejében a radikalizmus és nemzetiségi mozgalmakkal teljesen legyön-gítették a nemzetet.

Említettük már, hogy a nagy szerb propaganda milyen jó talajra talált a világszabadkőművességnél. A Francia Nagy Oriens nemcsak megértést tanúsított iránta, de még pártfogásába is vette, vezetését újabb és újabb lépések megtételére ösztökelte, s ugyanazt a szerepet töltötte be ezek munkájánál, mint a portugál és ifjú török mozgalomban. Tudott dolog, s történelmi tény ma már, hogy Szerbiát nem annyira Oroszország, mint a francia Nagy Oriens és a világszabadkőművesség bátorítása *tette* merésszé és mindig merészebbé, s ugyanez volt védelmezője és irányítója az olasz és román aspirációknak is.

Nikolajevics Szvetomir tudta, mikor az annexió után a külföldi páholyok ajtaján kopogtatott, hogy a „szentélyekben” barátokra fog találni, megértő lelkekre fog akadni, ő biztosra ment és nem is csalódott, mert a világszabadkőművesség ekkor már elérkezettnek látta az időt arra, hogy rég ápolt tervét, – a monarchia és abban Magyarország megsemmisítését – diadalra vigye.

Az annexiótól kezdve már rohamlépésben közeledett az ördögi terv megvalósulása, s a Princip bombájának robbanása után a világszabadkőművesség elmondhatta, hogy annyi év szívós munkája a befejezéshez közeledik.

Hogy ezt a borzalmas világégést a szabadkőművesség

produkálta, az ma már történeti tény, s későbbben mi is bizonyítani fogjuk. Hogy ezzel a monarchiára és hazánkra akart halálos csapást mérni, azt nemcsak mi mondjuk, hanem a bizonyítékok ezrei is tanúsítják.

Mikor a hadvezetőség a háború alatt a sarajevói gyilkosság tetteit bíróság elé állította, ezek vallomásairól s az egész perről hi telő 2 feljegyzések alapján Berlinben egy könyvet adtak ki „*Der Prozess gegen die Attentäter von Sarajevo*” címen, melyhez az előszót *Joseph Kohler* a berlini egyetem híres büntetőjogtanára írta. Kohier az egész eseter a legfigyelmesebben átvizsgálva, annak hátterét kutatva, az alábbi meggyőződésre jut: „*Tudjuk, hogy nemzetközi befolyások érvényesültek, befolyások, melyek egyébként is ebben a háborúban a legáldatlanabb szerepet játszották és egyrészt Franciaországban az Elzász-Lotharingiai heccet a forrpontig izzították, másrészt a svájci francia kantonokban átkot és szitkot szórtak Németországra, s végül Itáliát a legszörnyűbb hitszegésre csábították, ami a nemzetet maradandó szégyen-[^]folttal bélyegezte meg. A Nagy Oriens, a francia szabadkőműves páholy volt az, amely mindenüvé kinyújtotta csápjait, ahol arról volt szó, hogy az egyházat kell megsemmisíteni, a monarchikus érzületet aláásni... ez a páholy volt az, mely az átkos szerb agitációt szorgalmazta. Tudjuk, hogy a főegyesület, melyben a destruktív erők gyülekeztek, a „Narodna Obrana” nemcsak hogy tartalmazott szabadkőműveseket, hanem vezetői szabadkőművesek voltak és az egész bűnténynek értelmi szerzője, Tankosics mint szabadkőműves áll előttünk. Melléje sorakozik Kazimirovics, aki többször megfordult a párisi páholyban, ugyancsak szabadkőműves volt Giganovics, aki a gonosztevőknek pénzt bombát és revolvert juttatott, nemkülönben szabadkőműves volt a fiatal gonosztevők néhány, habár azt először letagadták.”*

Mikor aztán a szabadkőművesség vetése megérett, mikor a háború lángja isszonyatos fényét az egekre vetítette, mikor a világ tűzbe és füstbe borult, s embermilliók vére öntözte a harctereket, akkor a világszabadkőművesség levette álarcát, sutbadobta az óvatosságot és titkosságot, s vad gyönyörrel, undorító kéjjel vetette magát a monarchiára s így hazánkra is. Ekkor már nem kellett balkáni és olasz társaságok mögé bújni, nem volt szükség arra, hogy csak a páholyok homályában fonja a hurkot országunk nyakára, ki lehetett állani a

placera teljes mellet, egész nyíltsággal. *S a szabadkőműveség egy pillanatnyi habozás nélkül meg is tette ezt.*

Ki ne emlékezne még arra az aljas és komisz munkára, amellyel felőlünk a hazugságok tengerét hömpölygették az egész világra. Nem volt állam, melynek sajtóját a borzalmak állandóan ne foglalkoztatták volna, s ezek a borzalmak mind rólunk feltálat hazugságok voltak, melynek egyetlen célja volt a művelt emberiség megvetését ránk záporozni.

Hamis jegyzőkönyvek, hamis vallomások, ostoba rémesek, hátborzongató kegyetlenségek, lelketlen és embertelen tettek, szóban, versben, sőt még fényképekben is bejárták az egész földet, s a szabadkőművesség ügynökei fáradhatatlanul dolgoztak az emberiség fellazításán ellenünk. Hipokrita szemforgatással mutogattak reá az általuk kitalált esetekre, mint olyanokra, melyek minden emberi érzés kigúnyolásai, vakmerő koholmányok özönét csempészték be minden család asztalára napi olvasmányul, hogy így ellenségünkké tegyék a világot, hogy ez aztán részvétlenül' nézze eltiprásunkat, mikor a szabadkőművességtől áhított ezen pillanat elérkezik.

Hogy a háborúban álló antanthatalmak mit csináltak, milyen képet rajzoltak rólunk, mily gyűlöletet csepegtettek ellenünk még a gyermekek lelkébe is, mit tanítottak, miket hirdettek rólunk, arról nem is beszélünk.

De, hogy a semleges államokban mily lelkiismeretlenül és mily pokoli tervszerűséggel rágalmaztak agyon, az már túlment a normális emberi határon, az csak a szabadkőművességtől telhetett ki.

Ezeket az államokat nemcsak ellenünk izgatták, nemcsak gyűlöletre nevelték, hanem azon mesterkedtek, hogy belesodorják őket is a háborúba az antant oldalán. Emlékeztünk reá, hogy mily ördögi munkát végeztek Svájcban. Olaszországban, a Skandináv államokban, Amerikában és pedig úgy északon, mint délen, s mint akarták kényszeríteni a kormányokat arra, hogy a szövetséges hatalmak ellen fegyvert fogjanak. *így vitték bele a háborúba Romániát, Görögországot, Portugáliát, így tették szerződészegővé Olaszországot, s így bírták reá Amerikát, hogy eltávozásunkhoz ő szolgáltassa a jól felszerelt emberanyagot és a tankokat.*

A Kölnische Zeitung 1917 tavaszán egy cikkben leközli,

hogy mily halhatatlan erőfeszítéseket tett a szabadkőművéség Spanyolország háborúba lépése mellett is. „Alfonso Costa portugál miniszter – így szól a cikk – a portugál szabadkőművesek egyik vezéralakja, nemrégiben Madridon át Parisba utazott a nemzetközi szabadkőműves kongresszusra. Tiszteletére Madridban lakoma volt, amelyen Romanonez miniszterelnök és a pénzügyminiszter is jelen volt. *„A legfontosabb kérdés, mellyel most a szabadkőműves világ foglalkozik, az a terv, hogy Németországban mozgalmat szítsanak a monarchikus államforma ellen. Azt remélik, hogy az orosz és a német munkások között létesítendő összeköttetés útján Németországban forradalmi mozgalmat idéznek fel.”*

Természetes, hogy a német lap csak a Németbirodalom szempontjából tárgyalta ezt a kérdést, amiből nem szabad azt következtetnünk, hogy ez a terv csak Germania ellen volt szöve. Szó sincs róla! A Világszabadkőművéség a monarchiát még jobban gyűlölte, mint Németországot, a forradalmosítás terve tehát vonatkozott hazánkra is legalább olyan mértékben, mint Németországra. Az események bizonyítják, hogy sikert is ért el mindkét birodalomban, mert hiszen lassan megingatta mindkét állam alapját, s mikor a fertőzött és aláaknázott rendszer összeomlott, a romjain diadalmasan átszáguldó forradalom legelső teendője volt az uralkodó detronizálása és a köztársaság kikiáltása.

Nagyon helyesen tenné tehát a magyar kormány és a magyar nemzet, ha egyszer kinyomozná teljesen azon okokat, amelyek az ú. n. őszirózsás forradalmat előidézték, s utána nézne annak, hogy a világszabadkőművéség forradalmosító munkája miként és kik által fogant meg a magyar tájban is.

A világszabadkőművéség, mely a nagyháború folyamán a legpontosabban volt értesülve a központi hatalmak, tehát országunk viszonyáról is, 1917 elején már biztosra vette, hogy a nagy mézszárlás eredménye reánk csak lesújtó lehet, ő az első perctől kezdve biztosra ment, s ha nemvárt ellentállást és szívósságot, odaadást és vitézséget tapasztalt is hazánk és a monarchia részéről, tudatában volt annak, hogy ezzel az általa várt eredmény csak elodáztatik, de megsemmisülni nem fog.

1917 elején tehát a világszabadkőművéség elérkezettnek látta az időt arra, hogy a jövő világ térképét megrajzolja az

általa kidolgozott tervek szerint, már pedig ebben a tervben Magyarországra nem várhatott semmi jó.

Az említett év tavaszán tehát Parisban szabadkőmíves kongresszust hívott össze a Nagy Oriens vezetősége, melyen az egyes államok főszabadkőművesei vettek részt. Ez a kongresszus a legaprólékosabban kidolgozta a békeszerződéseket, az egyes államok határait, a győzteseknek juttatott koncokat, s a népszövetség tervezetét. A párisi világlap, a Temps, mely egyben a francia külügyminisztérium sugalmazott lapja is, leköszölte ennek a szabadkőmíves kongresszusnak a lefolyását és határozatait, melynek reánk vonatkozó része csaknem betűről-betűre eszerint került be a trianoni békeszerződésbe.

A Temps közlése szerint a világszabadkőművesség ezen a kongresszuson a háború utáni Európa térképét rajzolta meg, s Magyarországra vonatkozólag az alábbiakban intézkedett:

a) Megállapította azokat az elveket, melyeket a nemzetek szövetsége címen létrehozandó szervezetnek tartalmaznia kell. Ez a rész a trianoni békeszerződés első részét alkotja;

b) Megállapította a háború utáni Magyarország határait, és pedig – a román határt kivéve – egészen úgy, amint az a trianoni palotában reánk kényszerítettett. A Romániával szomszédos határ az ő határozatuk szerint többet hagyott meg nekünk, mint azt a békeszerződés tartalmazza, s a Csúcsa–Nagybánya mentén elterülő vonal képezte volna Magyarország határát, tehát körülbelül az a vidék, ahol a székelő önkéntesek a Károlyi-kormány idején sokáig védekező állásban voltak.

Ugyanezen időtájban egy másik francia lap, az *Illustration* közölte is ennek a háború utáni Magyarországnak pontosan megrajzolt térképét, mely az említett különbségtől eltekintve, ugyanaz, mint a trianoni térkép.

Végül eldöntötték a monarchia megsemmisítését, az uralkodóház detronizálását, megteremtendőnek mondták nálunk és Ausztriában a köztársaságot, s kijelentették, hogy a volt monarchia területén – a wilsoni és szabadkőművesi elvek nagyobb dicsőségére – nem fognak népszavazást engedélyezni. A határozat idevonatkozó része ekképen szóllott: „A Habsburg birodalom közigazgatási és politikai orgánumai által elnyomott nemzetiségek felszabadítása és egyesítése.”

A kongresszuson Corneau György, a Francia Nagy Ori-

ens nagymestere egyébként a francia törvényhozás szenátusának tagja, elnökölt Peigné tábornok, a francia nagypáholy nagymesterével felváltva, s az ügy előadója Lebey András, a Seine-Oise kerület országgyűlési képviselője volt.

Ismételjük, hogy mindezen szabadkőmíves határozatok egyben határozatai voltak a békekonferenciának is, melynek vezetősége oly merevséggel és szigorúsággal ragaszkodott ezek keresztülviteléhez, *hogy még csak disputát sem engedett meg felettük, hanem a mi delegációnkat az aláírás pillanatáig* – a vendégszeretet és úrimodor örök szégyenére – *valósággal foglyokként kezelte*, s csak akkor engedte be őket-kíséret mellett – a bizottság termébe, mikor a békeszerződést alá kellett írni.

Trianon tehát a szabadkőmívesség munkája! A megcsonkított Magyarország a világszabadkőmívesség bűne! Ez a Világszabadkőmívesség már 1917-ben elhatározta a történelmi Magyarország felosztását, szétdarabolását, s a béketárgyaláson résztvevő ügynökeinek nem volt szabad ezeken változtatniuk.

Az erőskezűnek, sőt kíméletlennek ismert Clemenceau, aki valóban megérdemli a „Franciaország megmentője” címet, ennek a szabadkőmíves parancsnak engedelmeskedett akkor, mikor a lázadó francia katonák holttestéből hekatombákat emelt, ennek a parancsnak volt végrehajtója Sallandra és Sonninó, mikor az olasz hadakat szövetségeseik ellen megindították, ez kötelezte Magelhaes Lima portugál miniszterelnököt, hogy háborúba vigye meg nem támadott hazáját, ennek a pokoli szabadkőmíves tervnek az érdekében kellett szabadkőmíves parancsra Károly román királynak – igen gyanús körülmények közt – meghalnia, s Venizelosznak népét még tovább is megritkítania a csatatereken. S végül ez az ellentmondást nem tűrő parancs kényszerítette Wilson, hogy megüzenje a háborút nekünk, s *egy álnok és farizeus*, talmi erkölcsöt mutató eszme letéteményesének játssza ki magát, akinek nem volt más célja, mint a szabadkőmíves érdekek diadalra juttatása.

Micsoda förtelmes látvány volt az, amikor a világszabadkőmívesség ezt a holdkóros professzort leghívebb és legodaadóbb rabszolgáinak egyikét minden nimbusától megfosztotta, s cinikusan belekergette a megőrülésbe, mihelyt az kötelességét megtett; s a szabadkőmíves parancsnak alázatosan en-

gedelmeskedett, vagyis amikor a Nagy Oriensnek tálcán szálítottotta a megcsonkított Magyarországot s az uralkodó család fejét.

Mikor volt tehát Magyarországnak barátja a világszabdkömvesség? Akkor talán, midőn már a XIX. század nyolcvanas éveiben forradalmakba akarta behajszolni a csak éppen hogy megpihent és királyával kibékült országot?

Akkor talán, mikor Rudolf trónörökös halála után a nemzetiségi aspirációk támogatásával ezek étvágyának felkeltésével és örökös felcsigázásával aláaknázza az ezeréves Magyarország szilárd épületét?

Akkor talán, midőn nagypályaiban elhatározta az elnök indítandó háborút, s a Princip kezébe nyomott bombával megindítója volt embermilliók mészárlásának, egy világ felfordulásának, ezernyi ezer ember nyomorának, züllésének, pusztulásának?

Akkor talán, midőn 1917-ben elhatározta országunk szétarabolását, s az általa hirdetett civilizáció és erkölcsi tökéletesedés nagyobb dicsőségére kitágított Európa térképén egészen Danzigig, az ököljogot ismerő, taliót gyakorló, vérbosszút kodifikáló és az orgyilkosságot, a bombát és revolvért a nemzeti célok közé beállított erkölcsöt és lelkeséget ennek az öreg világrésznek a szívében?

Vagy talán akkor volt barátunk, midőn a trianoni Magyarországot megteremtette, s milliónyi magyar testvérünket prédául dobta műveletlen és vérengző fajoknak, s azóta is részvétlenül nézi ezeknek a világtörténelemben példátlanul álló erőszakoskodását és lelkeket és testeket gyilkoló uralmát?

Mikor volt hát ez a világszabdkömvesség – oh, nem jóbarátunk – csak a legcsekélyebb mértékig megértő ennek az ezeréves országnak múltjával, eszméivel, lelkével és nemzeti aspirációival?

Mikor? Mikor?

Hozzanak csak egy példát, egyetlen egy esetet, amelyből azt lehetne következtetni, azt lehetne megállapítani, hogy a világnak ez a földalatti titkos hatalmassága, a népek sorsának ez a lelkiismeretlen és bűnös – nagyon bűnös – intézője, csak egyszer is Magyarország mellett állott, annak érdekeiben rakta le a kakuktojásait a kormányok programjában, s lendítője volt bármily irányban az örök magyar nemzeti eszménynek és törekvésnek?

Nem volt ilyen alkalom soha!

De – mondhatná bárki is – talán a trianoni békediktátummal elérte célját ez a sötét és gyáva hatalom, talán maradéknélkül kihörpintette haragja és bosszúja kelyhének tartalmát. Hiszen maradék nélkül győzött! A Szentistváni birodalom darabokra hullottan hever Európa földjén, vérző csonkjai ugyan égre kiáltanak, de hát ez volt a szabadkőművesség vágyva vágyott, álmodva álmodott céljának eredménye. A dinasztia is megfosztva a hatalomtól, a koronás király egy mocskos ágyúnaszádon töltött kvartély után a végtelen tenger egy kis szigetén igen csöndes lett mindörökre, fia – a magyar legitimizmus reménysége – messze idegenben nézi, hogy mint dúlnak személye körül a harcok egy testében megtört, lelkében meghasonlott ivadék kebelében.

Nincs a világnak az a léleknélküli, köszívű hóhéra, aki azt mondaná ezekre az állapotokra, hogy jóllakott már kegyetlensége, nem kíván már több megalázást.

Amde a szabadkőművesség nem ilyen érzékeny s nem abból a fából van faragva, amely valaha is megnyugodna.

ő a nevezetes trianoni kényszerbéke aláírása óta is részen van, s mint a rossz lelkiismeret Krisztus Urunk koporsóját, úgy őrzi ma is Csonkamagyarországot, hogy valahogy fel ne tudjon támadni.

Ismeretes, hogy a XX. század legrosszabb vicce, annak az álszenteskedő gondolkodásnak, mely a szabadkőművesség tulajdonsága, legsajátosabb alkotása, a hova-tovább állandó derűtséget keltő koravén intézmény, az ú. n. Nemzetek Szövetsége, a szabadkőművesség édes gyermeke.

Ez a szövetség megalakulása óta egyebet nem tesz, minthogy híven örökdi Magyarországot felett, s olyan porkolábnak mutatta magát mindezideig, akit nem hat meg semmi fájdalom, akire nincs hatással semmi érv és egyetlen tény bizonyító ereje sem.

Nem kell az olvasóknak bővebben bemutatnunk azt az érzéketlenséget, azt a ridegséget amellyel a nemzetek szövetsége minden magyar kérdést fogadott és fogad napjainkban is.

Legfőbb börtönőrünk és jövőnk legnagyobb ellensége az a hivatalos Franciaország, melyről bebizonyították már, hogy nem egyéb, mint a Nagy Oriens határozatainak gerinctelen, szolgálalkú végrehajtója. Ez a hivatalos Franciaország –

készakarva ejtjük ki, hogy csak a hivatalos államról van szó – ma is ugyanazon antipatiával, ma is ugyanazon kegyetlenséggel és vaksággal utasít el magától minden magyar kérést, vágyat, mint tette azt a békekötés idején. A francia népnek nem érdeke, a francia jövőnek nem feltétele, a gloire megmaradásának nem alapja, ellenkezőleg akadálya egy csonka és béna, egy minden isteni és emberi törvény ellenére kicirkalmazott Magyarország a nagy germán eszmék és évszázados szláv vágyak találkozási pontján. De hát itt nem a nemzeti érdek a domináló szempont, hanem a világszabadkőművesség parancsa, ennek pedig ma is célja, ma is törekvése, *egy gyenge, egy satnya, egy erőtlen Magyarország.*

Ennek az erőtlenségnek, ennek a csonkaságnak a petrifikálását célozza a világszabadkőművesség azon törekvése, hogy az u. n. utódállamokban, egy ellenünk ellenséges, szűkeblű és a sovinizmus köpenyében megjelenő erős szabadkőművességet fejlesszen ki.

Folyik is a munka serényen! A páholyok alapítása egymást éri, a szabadkőműves felfogás és előretörés folyton erősödik az összes szomszédos államokban. Ezek a páholyok és vezetőségük a legmelegebb támogatásra találnak a Nagy Oriensnél, mely érdekükben minden hatalmát latba veti. A világháború vége óta az utódállamok minden nagyobb kérdése a francia nagypáholyban is megvitatás alá kerül, s ha ott approbáltatik, úgy sikere biztosítva is van. Egy nagy szabadkőműves páholynak tekinthetők ezek az utódállamok, melyek kormányai nem egyebek, mint a Nagy Oriens végrehajtó közegei és kezes szolgái.

Ezt egyébként természetesnek vehetjük. Végre is ezek az államok a Nagyoriens kreatúrái, s csak a naiv lelkek hiszik azt, hogy a nemzetiségi, a nyelvi és faji törekvések iránt fogékony, önzetlen gondolkodás szülöttei. Egyik napilapunk (A Magyarság) 1927. június 2-iki számában egy párisi levélben megdöbbenő nyíltsággal és jól értesültséggel fenti állításunkat a következőképen igazolja: *A (francia) szabadkőművesség jelentős befolyást gyakorol a külpolitika irányítására is a kezében tartott parlament és kormányok révén. A világháború történetének legizgatóbb fejezeteit az a történetíró fogja megírni, aki előtt feltárulnak a páholyok és konventek titkos jegyzőkönyvei. Micsoda sötét munka folyhatott ezekben a páholyokban!* A katolikus Habsburg monarchia már rég

halálra volt ítélve a francia és skót rítusú kalapácsok által, még mielőtt a békeszerződés asztalán feldarabolták volna. Itt készítették elő az „elnyomott” népek felszabadítását, a párisi cseh nemzeti tanács megalakítását és különösen a szerb és cseh törekvések hadi céljait.”

A cseh kormány kapcsolata a Nagy Orienssel már oly nyilvánvaló és oly ismeretes a világ előtt, hogy ezt nem is igen igyekeznek tagadni. A cseh állam megalapítóinak minden lépése a szabadkőmíves páholyok felé irányult és irányul ma is, s külpolitikai sikerüknek csak a páholyok támogatása, de nem elveik abszolút igazsága az egyedüli titka. A cseh úgynevezett demokrácia, parlamentarizmus, törvények, köz-igazgatás mind-mind páholy munkák eredménye, mind annak a szemforgató mentalitásnak a szüleményei, amit a szabadkőművesség oly sikerrel űz immár kétszáz év óta.

A régi Ausztriában – mint ismeretes – császári rendelet tiltotta a szabadkőmíves páholyok megalapítását. A testvérek tehát úgy segítettek magukon, hogy legnagyobb részben Magyarországon, részben más államokban állítottak fel osztrák páholyokat. A csehek – akikre a rendelet szintén vonatkozott, mint ausztriai állampolgárokra – ugyanígy cselekedtek. Mikor aztán a monarchia összeomlott, Csehországban is felvirradt a szabadkőművességnek. Gombamódra szaporodtak el a páholyok, amelyek mihamar – természetesen a Nagy-oriens védnöksége alatt – mint valami hatalmas kobra, ölelték körül az ifjú államot. Ezek a páholyok egyesítik magukban a politikai, tudományos, művészeti élet hangadó elemeit, nem csoda tehát, ha a szabadkőmíves utasítások értelmében rendezik be az államéletet is. Természetesen a legbensőbb kontaktusban vannak az anyapáhollyal, a Nagy Orienssel, amelyben legfőbb protektorukat bírják, s minden törekvésükhöz biztosíthatják a francia állam, valamint mindazon államok hatalmát, és tekintélyét, ahol a szabadkőművesség a domináló elem.

A fent említett cikkben olvassuk az elmondottak igazolására a következőket: *„Egyik kisantant állam párisi követe, aktív diplomata létére már tavaly ismertette a (francia) páholyokban, (tehát 1926-ban. Szerző.) államának egyik fontos diplomáciai tervét, a balkáni Locarnót.”*

Tudjuk, hogy ez az állam Csehország volt, egyben meg tudjuk azt is, hogy akad állam a XX-ik században, mely nem

a külügyminisztériumot, vagy a törvényhozást, hanem a szabadkőmivességek tekintetében hatalomnak és fórumnak, ahol törekvéseinek diadalát remélheti. *De tudjuk azt is, hogy ez a cseh szabadkőmivesség még a trianoni Magyarországnak is halálos ellensége s nem szűnik meg ma sem annak teljes elpusztításán munkálkodni.*

A nagy román állam szabadkőmivességi kapcsolatainak jelei szintén láthatók, ha nem oly élénken is, mint a csehekénél. A páholyélet a háború után ott is mindig elevenebb, azok száma folyton szaporodik. A román diplomácia is a maga balkáni szellemének legfőbb istápolóját a Francia Nagy Oriensben látja és nem hiába látja. Ismeretesek ennek a szabadkőmivességnek a jóindulatú támogatásai ezen állam mellett is. Egyébként pedig a Magyarország ellen irányuló szövetség, ú. n. kisantant szintén szabadkőmivességi alakulat, s fennmaradásának és tevékenységének bázisát nem saját elveinek átütőképességében, hanem a Nagyoriens atyai gondoskodásában és pártfogásában bírja. Már pedig ennek a kisantantnak Románia is tagja.

De talán a legédesebb és legkedvencebb gyermeke a világszabadkőmivességnek az összes utódállamok közül Szerbia, vagy ahogy a háború után elkeresztelték, Jugoszlávia. Ez az állam nem mai csirke a világszabadkőmivesség testvéri láncában, ez már letette a vizsgát a szabadkőmivességi erkölcsiségből és pedig eminenter tette le.

Itt már teljes fényében ragyog a szabadkőmivességi mógendóved s a hatalom és pártok vezérei igen kipróbált és tehetős testvérek. Egyik, a szerb viszonyokat igen jól ismerő publicistánk a Pasics kormány bukása után imígyen rajzolja meg ezek portróját: *„A Narodna Obrana nemzeti jelentősége megszűnt, a Fehér Kéz az udvari politika szolgálatába állott, a francia-cseh orientációt kiépítő szabadkőmivesség nagy befolyásra tett szert és szoros összeköttetésben a Fehér Kézszel (ez a tisztok egy titkos társasága, mely a sarajevo merényletben sem ártatlan. Szerző.) külpolitikailag is alátámasztotta az udvari klikk törekvéseit.”* (Magyarság, 1927 augusztus 13.)

Ugyancsak a cikkíró említi fel, hogy a mindent elnyomó, kíméletlen és a magyarság kiirtására, a horvátság elpusztítására, a Csonkamagyarország elleni tervekkel mindig kész társaságok és politikai pártok teljesen szabadkőmivességi kezek-

ben vannak, hogy a leghatalmasabb vezérek és miniszterek, Marinkovics, Kumanudi, Sumenkovics mind szabadkőmívesek s az engesztelhetetlenség és balkáni erkölcs alkalmazása terén előljáró szerbek hűséges, végrehajtó közegei a szabadkőművéssegnek s végső következtetésképpen ezt jegyzi meg: *„Az ország (t. L Jugoszlávia,) vezetése előreláthatólag át fog csúszni a zsidószármazású szabadkőmíves Marinkovics kezébe és Belgrád a párisi Nagy Oriens fiókja lesz.”*

Kérdünk ezeketán a kétségbevonhatatlan tények után minden gondolkodó embert, legyen az akár Lukács György is, *hogy mikor volt ez a világszabadkőművésseg Magyarország barátja?*

És kérjünk továbbá, hogy a magyarországi szabadkőművésseg garázdálkodásának újbóli engedélyezése esetén *ugyan mi vinné reá az ellenünk évtizedek óta áskálódó, elpusztításunkon munkálkodó világszabadkőművésseget, hogy egyszerre mellénk álljon, a mi barátunkká legyen, a mi segítségünkre siessen, mikor ez egyet jelentene azzal, hogy eldobja az általa elért nagy eredményeket, hogy megfojtsa kedvenc szülőtteit, az utódállamokat, s ellene forduljon azoknak, akiket ő hívott a revolvergolyók és bombák, lázadások és felzégsértési perek, gyilkosságok és egy véres háború áldozatai után életre?*

Ha van ember a kerek világon, aki elhiszi azt a bárgyúságot, hogyha nálunk a szabadkőművésseg vérebeit egy kormányzati intézkedés ismét elereszti láncairól, az ellenünk ólálkodó, minket marcangoló dúvadak egyszerre elhúzódnak közelünkből, ha van, aki elhiszi, hogy az emberöltők óta országunk gyűlöletében dolgozó világszabadkőművésseg márról holnapra a mi protektorunk és a mi jóakarónk lesz, úgy lehet, hogy ez az ember sok minden szép jelzőre számot tarthat, de a „józan” jelzőre – soha.

VII. A Világszabadjómivesség, mint a nagy háború okozója

Ki akar bújni a felelősség alól. – A világ ámitása. – A katolikus Egyház és a trónok ellen. – A Habsburg-ház ellen. – Mi történt Rómában az 1912. évi szabadjómíves kongresszuson. – A világháború elhatározása. – Madame Thebes jóslata. – Az a belga semlegesség. – A Nagy Oriens a világháborúban. – Háborúra izgat. – A német szabadjómíves* sek leleplezése. – Az olasz szabadjómivesség háborús uszítása. – Miért tartott a világháború négy évig? – Amerika belépése a háborúba, szabadjómíves munka volt. – Nem a népek felszabadításáért indította meg a szabadjómivesség a háborút. – Wilson világcsalása és a szabadjómivesség. – Margaine francia képviselő nyilatkozata a világháború okozóiról. – Kivonat a sarajevoi gyilkosság tettesei felett tartott hadbírósi tárgyalás jegyzőkönyvéből. – A szabadjómíves-ség megengedi a gyilkosságot, – mondja Csabrinovics.

Az egész világ publicistáit, történészeit, államférfiain, tudósait állandóan foglalkoztatja annak a kérdésnek a megfejtése, hogy ki, vagy kik, esetleg mi, vagy mik okozták az 1914. év nyarán kitört világháborút? Könyvtárakat töltene már meg azoknak a munkáknak a tömege, melyek a legkülönbözőbb nézőpontokból vizsgálva ezt a kérdést, a legkülönbözőbb eredményeket produkálják, amelyekkel megfejtteni vélik a nagy talányt.

Hát még a diplomaták és államférfiak memoárjai? Ezek jelentenek csak nagy számot! Ahány vezéregyénisége volt az egyes államoknak a háború kitörésekor, vagy ahányat később a nagy világégés felszínre vetett, mindannyian ezt a nehéz csomót bogozgatják, s mindannyian azt is hiszik, hogy sikerült kinek-kinek megoldania.

Még az u. n. hivatalos diplomácia is érezte, hogy ez a homály a háború után többé nem maradhat meg a történelemben, a háború okozóját vagy bűnösét fel kell deríteni, az egész világ előtt pellengére kell állítani, mint egy szörnyeteget, mely ennek a soha nem látott borzalomnak lelketlen okozója volt.

A győztes államok diktátorai, akik Brennst megszegye-nítő ridegséggel és szívtelenséggel ítélkeztek a legyőzöttek fölött, ezt a homályt úgy igyekeztek eloszlatni, hogy egyszerűen ráfogták Németországra s a volt központi hatalmakra a háború felidézésének bűnét, s hogy az később letagadható ne legyen, bele is foglalták ezt a békeszerződésekbe.

Ámde a világ – miként már említettük – ezt a kényszer beismerést nem fogadta el feltétlen igazságnak. A békét a győzők kardjai és tankjai a szétesett és forradalmaktól legyöngített központi hatalmakra rákényszerítették ugyan, Európa térképét is megváltoztathatták hatalmuk súlyával, de arra már nem voltak képesek, hogy az emberiség meggyőző-dését is ők diktálják. A világ nem fogadta el a németek és a legyőzött államok bűnösségét, s hova tovább nem fogadják el ezt ma már a győztes államok gondolkodói és igazságot kereső, kutató elméi sem. Az okok ezreit sorolják fel, mind-megannyi gyújtóanyagot, mely az egekig hatoló robbanást előidézte, de a gyújtogató, az még mindig rejtekben lapul, az még ma is ismeretlen.

Pedig ezt egyszer meg kell találni, még pedig az igazi tettest kell leleplezni, nehogy a történelemben épúgy hamis adatok kerüljenek be a világháború okozóját illetőleg, mint ahogy a nagy francia forradalom igazi alapját hamisan mutat-ják be ismeretlen kezek.

Már pedig letagadhatatlan tény, hogy az eltussolási mű-velet, az igazi tettes elrejtésére irányuló munka nagyban folyik az egész világon. A szabadkőműves páholyok, a sza-badkőműves korifeusok és a velük egy követ fújó újságok hetet-havat összehordanak, a bizonyítékok egész arzenálját vonultatják fel, s mindezt csak azért, hogy eltereljék a figyel-met azon tényezőről, mely ennek a nagy égszakadásnak elő-idézője volt.

A manőver azonban nem teljesen sikerült! Vannak ma már, akik nyitott szemmel nézik az eseményeket, minden államban akadnak a saját fejük után induló férfiak, akik nem

hajlandók a sok mesét, amit a szabadkőművesség a háború okáról elregél, csak úgy kritika nélkül elfogadni, hanem gondolkozni és kutatni kezdenek, hogy az igazi okot megtalálják.

S itt a gondolkodó embernek legelőször az tűnik föl, hogy miért a szabadkőművesség a legserényebb és legszorgalmasabb az okok kitalálásában? Mi célja van ezzel és mily körülmények hatása alatt teszi ezt? Hiszen teljesen úgy fest a dolog, mint annál a bizonyos tolvajnál, aki maga kiabált a legserényebben rendőr után, abban a hitben, hogy így róla elterelődjék a figyelem.

Csak nem így állunk talán a szabadkőművességgel, veti fel a kérdést az elfogulatlanul gondolkodó elme? Hiszen a szabadkőművesség mindig a pacifizmust, a békét hirdeti, a profánoknak szánt közleményeiben, a testvériség egyetlen patentírozott képviselőjének tünteti fel magát, emelkedettebb erkölcsileg, tisztább lelkiség után kiáltoz folytonosan a fórumokon, ugyan miként lehetne hát az az elvetemült, az a szörnyeteg, aki a világháború rémségeit rászakította az emberiségre.

Ha aztán az így elmélkedő férfiú kutatásait tovább folytatja, ha a szabadkőművesek tetteit, beszédeit, terveit szépen összegyűjti, s belőlük kiformalja annak egységes képét, hát megdöbbenve fog rájönni, hogy ez a sötétben dolgozó, világosságot rejtegető éjjeli denevér-intézmény, nem is olyan ártatlan ebben a borzasztó bűnben, kezén mindig több és több vérnyomokat fedez fel, s mikor már adatait elrendezte, akkor látja csak, hogy tulajdonképen fülöncsípte a valódi tettet, *kezében tartja a világháborút felidéző szörnyeteg nyakát, s hogy ez nem más, mint a világszabadkőművesség.*

Ezt a megállapítást nem mi tesszük először. Híres, neves férfiak évek szorgalmas és hihetetlen energiával véghezvitt munkái szögeznek le ezt a tényt. Egész könyvtárra menő anyag gyűlt már így össze beszédekben, cikkeken, könyvekben, a megcáfolhatatlan bizonyítékok ezrei tanúskodnak arról, hogy a világháború felidézése, a szabadkőművesség munkája.

Mi az idevonatkozó anyaghalmazt e munkában nem közöljük le, mert az ennek a könyvnek a kereteit messze meghaladná – hiszen, amint említettük, könyvtárakra rúgnak ma már azok – inkább az elfelejtett és szétszórt, kevésbé ismert adatok összegyűjtését fogjuk ezen fejezetben adni. Sok van ezek között olyan, mely még a nyilvánosság elé nem

került, s még több, amely nyíltan fog tanúskodni azon állítá-sunk mellett, hogy a nagy háború felidézésének bűnöse és tettese a szabadkőmivesség. Aki az egész masszát ismerni óhajtja, az megtalálhatja Wichtl, Brauweiler, P. Grüber mű-veiben és sok más kitűnő munkában.

Bizonyítékaink felsorakoztatásánál itt is az eddigi metó-dus szerint fogunk eljárni. A szabadkőműveseket fogjuk kény-szeríteni, hogy leplezzék le magukat, ők ismerjék be, ők vall-ják ki, ők mondják meg maguk, hogy nem gazdasági, nem jogi, nem kereskedelmi kérdések, hanem a szabadkőmivesség tervszerűen előkészített és évtizedeken keresztül következe-tesen keresztülvitt munkája zúdította az emberiségre a világ-háború rémét.

Hogy a szabadkőmivesség – bármint akarja is ezt a tájékoztatlan közvéleménnyel elhíttetni – nem idegenkedik a háborúktól, azt már az eddigi fejezetekben is feltártuk. A francia háborúkon, a XIX. század forradalmain, a Törökor-szág elleni lazításokon stb. mindenütt meglátszik a szabad-kőmivesség ujjlenyomata, mely – ha a páholyok munkáján nyilatkozik meg – épen nem békés és pacifista terveket haj-szol és nem ilyen célokat követ. Idéztünk sok szabadkőműves nyilatkozatot, hivatalos programot, melyekben csak úgy lán-gol a gyűlölet a mai világrend ellen, s a vágy arra, hogy egy rémséges vér és tűzözön útján ezt eltörölje a föld színéről.

Az 1746-ban megjelent és Rómában nyilvánosan elégetett „Les Franc-Maçons écrasés” című szabadkőműves irat ezt a szabadkőműves programot így rajzolja meg: *„A sza-badkőmivesség feladata, hogy mint egy második Mózes fel-szabadítsa a sóhajtozó népet, kioltsa a világot emésztő viszály fáklyáit és az összes különböző népcsaládokat egy testté egyesítse. Miután pedig az emberektől nemcsak az erőszak ragadta el a szabadságot és egyenlőséget, hanem a hamis kegyesség és tudatlanság is; a szabadkőmivesség kötelessége a babona birodalmát is szétrombolni, a tudatlanságot és tévelygést leküzdeni és a természet világosságát, vagyis az észet követni. A szabadkőmivesség feladata ennél fogva a ba-bona, a zsarnokság és az önkény három szörnyetegét, a val-lás, a természet és az erő eszközeivel leküzdeni és ezzel az aranykort újra visszahozni.”*

Boos tanár, aki maga is szabadkőműves „Geschichte der Freimaurerei” című munkájában beismeri, hogy már XVIII.

század ötvenes éveiben a világszabadkőművesség programjában mindaz benne volt, ami a nagy francia forradalom alatt és után történt. *Ugyancsak ő mondja, hogy az angol Cromwell, a szabadkőművesség tulajdonképeni megalapítója, aki ezt az intézményt azon célból hozta létre, hogy általa az egész föld összes trónjait le lehessen dönteni.*

Amely intézményt ilyen mentalitás teremt meg, amely bölcsőjében nem párnán, hanem forradalmi terveken, trónok összedöntésére és a vallás elleni küzdelemre alkalmas eszközön nyugszik, az nem lesz pacifista soha.

Amint, hogy ezt már bizonyítottuk is. Nem lehet tehát csodálkozni azon, ha a XX. század elején azon dolgozott ez a világszabadkőművesség, amiért alakult, a trónok összedöntésén.

Gyűlöletének tárgya a katolikus Egyház és a pápán kívül, a katolikus Habsburgház és Monarchia, s a Hohenzollern uralkodóház volt legfőképen. A pápánál elérte célját – legalább ő úgy gondolta, hogy igen – mikor a pápai államot bekebelezte az Unita Itália testébe és a pápát fogollyá tette a Vatikánban. A katolikus egyházzal szemben is sikeresen harcolt, hiszen a műveltnek nevezett nyugaton mindenütt keresztül vitte a szekularizációt, a szerzetes rendek kiűzését, a vallásoktatás kiküszöbölését az iskolából, megteremtette a laikus morált és a felekezeten kívül álló államhatalmat. Szövetségesége és testvére a szociáldemokrácia, a liberalizmus, a vallásstanítás terén mindig nagyobb és nagyobb területet mondhatott a magáénak, itt tehát szintén meg lehetett elégedve az eredménnyel. A trónok döntögetése is mindig nagyobb árnyokat öltött, ma Portugália, holnap Törökország teljesítette be a szabadkőművesi programot ezen a téren, s a többi államok is igen jó úton voltak, hogy ezeket utánuk csinálják.

Két vár azonban még sértetlenül meredt ki a nagy pusztaságban. A német Hohenzollern dinasztia, mely valamikor hűséges szabadkőműves volt, de egyre inkább távolodott el ennek búvköréből. Ez az uralkodóház nem csinált abból titkot, hogy egy új Németországot akar megteremteni, mely a gazdagságon és a fegyelmezett hadseregen nyugszik, már pedig ezek mindegyike akadály volt a szabadkőműves eszmék haladásának. Aztán megvolt még a katolikus monarchia is, a katolikus Habsburg házzal, mely oly sok borsot tört egyszer-másszor a szabadkőművesség orra alá, s nem volt

hajlandó a maga uralmát annak elgondolása szerint berendezni.

Mindkettőnek pusztulnia kellett tehát, mindkettő halálra volt ítélve már akkor, mikor a szabadkőmívesség az antant létrehozásával körülöttük teljessé tette a blokádot, s őket abroncsok közé szorította.

A többi már csak idő kérdése volt. A „Cél” című folyóirat 1924. évi novemberi számában be is bizonyítja, hogy az 1912-ben Rómában tartott szabadkőmíves kongresszus már elhatározta a világháború megrendezését. Az is el volt határozva, hogy ennek megindulását a Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolása fogja bevezetni.

Madame Thebes, egy híres francia jósnő ugyanezen időtájban az alábbi kijelentést tette: „Az, akinek Ausztriában uralkodni kellene, nem fog uralkodni. *Uralkodni egy fiatal ember fog, aki nincs még erre kiszemelve* (IV. Károly király és császár). A jósnő ezt az eseményt 1913-ra tette, s midőn ekkor nem következett be, egy cseppet sem jött zavarba, hanem újból nyilatkozott: „*A megjósolt tragédia ugyan még nem következett he* – mondja Mde Thebes – azonban egész bizonyosan meg fog történni a következő év első felében (1914).” Ez a jóslat aztán amint tudjuk, pontosan be is következett.

Természetesen nincs komoly ember, aki ennek a francia jósnőnek valami titkos hatalmat tulajdonítana, s azt hinné, hogy Mde Thebes tényleg a jövőbe látott, midőn fenti nyilatkozatát megtette. Nem történt egyéb, mint az, hogy ez a francia hölgy szoros érintkezésben volt azon francia szabadkőmívességgel, mely a trónörökös meggyilkolását már 1912-ben elhatározta. Nem először történik a szabadkőmívesség porondralépése óta ilyen jóslás. A híres bűvész, a Balsamó József nevű kalandor zsidó, kinek művészi neve gr. Cagliostro volt, a *francia forradalom előtt évekkel már, egy előadásán Mária Antoinette királynénak eléje varázsolta saját levágott fejét*. Természetes, hogy ő sem volt földöntúli hatalom birtokában, hanem mint főszabadkőmíves tudta már ekkor, hogy a forradalmár páholyok és a frankfurti páholy elhatározta az uralkodópár kivégzését, hogy a forradalom sikerét ne veszélyeztethessék.

Wichtl említi munkájában, hogy egy svájci szabadkőmíves már 1912. év végén azt mondotta: *Ferenc Ferdinánd*

rendkívül kiváló egyéniség. Kár, hogy el van ítélve s még mielőtt trónra léphetne, meg fog halni.”

Wandelvelde belga miniszter és szociáldemokrata vezér, egyben főszabadványos 1913 július 5-én Parisban a Nagy Oriens-termében egy előadást tartott, melyben a többek között az alábbi nyilatkozatot tette: „A belga határ fenyegetve van. A német vasútvonalak egész sora úgy van fektetve, hogy összeütközés esetén nem lehet kétség azok rendeltetése felől. Ha ez a lehetőség valamikor tragikus valósággá lesz, a belga haderő hatalmas állást fog elfoglalni a betörő ellen Antwerpen, Namur és Lüttich között. Az angolok kijelentették, hogy Franciaország és a Németbirodalom összetűzése esetén a német betöréssel szembeszállanak és a fenyegetett Belgiumot megvédik, mely egész biztosan csatatér lesz.” (Brauweiler.)

Mindez szószerint így teljesedett be. A belga és francia szabadkőművesség tehát a világháború előtt egy évvel már teljesen kidolgozott tervet vitatott meg a páholyokban, s a semlegesnek kikiáltott Belgiumot is belekombinálta a terveibe. És mégis volt merészségük a világot teletármáználni a németek ellen annak a semlegességnek megsértésével, amelyet ők nemcsak, hogy nem akceptáltak, de amely megsértésére építették fel háborús terveiket.

Az „Italia” című milánói újság 1915 szeptember 26-iki száma közli a belga szabadkőműves nagymester gr. Goblet d'Alvielanak, Fera flórenzi nagymesterhez intézett levelét, melyben a következő részlet foglaltatik: „*Összeköttetéseink Belgium megszállott részével igen nehézkesek és korlátozottak. A páholyélet szünetel. Az okmányokat, a levéltárt, szóval mindazt, ami legfőbb tanácsunkra nézve fontos, biztonságba helyeztük . . . ! A fronton lévő katonai páholyokon kívül csak három ideiglenes páholy volt alakítható, Londonban, Parisban és Hágában.* El vagyunk telve azzal az öntudattal, hogy a jog és szabadság szabadkőműves alapelveiért harcolunk”.

Ugyan mi szüksége volt arra egy humanitárius és jótékonykodó intézménynek – ahogy a szabadkőművesség magát reklamírozza, – hogy sietve pakolja össze okmányait, s jó, biztos helyre dugja el azokat az ellenség elől? Hiszen egy humanitárius intézménynek csupa finom és szép elvei, s csak

ártatlan okmányai lehetnek, nem pedig: olyanok, amelyeket sietve el kell cipelni az idegenek szeme elől.

A belga szabadkőműves nagymester azonban tudta, hogy miért menti ezt az irattárt. Bizony abban nem sok öröme lehetett volna a világszabadkőművességnek, ha a német hadvezetőség rájuk akadt. Mert ekkor ezek az okmányok napvilágra kerültek volna, s az emberiség beláthatott volna a szabadkőművesség boszorkánykonyhájába, ahol a világháborút előkészítették.

A *párisi Nagypáholy* 1914 nov. 20-án a szövetség összes páholyaihoz és szabadkőműveseihez egy határozatot juttatott el, melyet mindnyájan kötelesek voltak végrehajtani. Ennek a határozatnak egyik része így hangzik: *„A fegyvereket addig le nem tesszük, míg a német militarizmus végkép legyőzve nem lesz.”*

Németország, látván a világszabadkőművességnek vele szemben elfoglalt ellenséges magatartását, már a háború elején a szeg fejére ütött, mikor német szabadkőművesekkel bizonyította rá a szabadkőművesség latin irányára, hogy az a világháború okozója.

Hát ez telibe talált! Az egész Nagy Oriens hatalmasat jajdult, s egészen oda volt az ijedségtől és félelemtől. Mikor aztán magához tért, a legkevésbé sem francia szellemességgel, hanem valódi kocsis stílusban, egy tiltakozást szerkesztett meg a különböző páholyokhoz, melynek egyes fejezetei a következőképen szólnak: *„Miután a francia Nagy Oriens tanácsa a közleményekből tudomást szerzett arról, hogy egyes német szabadkőműves hatalmak és egyes német szabadkőművesek azt igyekeznek kimutatni, hogy a világháborúért a hármás antant felelős, bár feleslegesnek látszik ilyen szemtelen felfogásokra válaszolni, a francia Nagy Oriens még sem tarthatja magát vissza attól, hogy bosszús tiltakozását közzé ne tegye:*

Figyelemmel arra, hogy az ilyen szabadkőművesek megszegyenítik azt az egész intézményt, melynek összes tagjai az emberiség és igazságosság legtisztább érzelmeitől kell, hogy áthatva legyenek; figyelemmel arra, hogy őket kultúrájuk, mely speciálisan a porosz militarizmus alapján épült ki, melyet egyszer s mindenkorra le kell verni, kívül helyezi az egész szabadkőművesség egyetemén . . . stb.”

Ámde ez a nagyon hangoztatott emberiség és igazságosság egy szemernyit sem akadályozta meg a legszebb eszmékkel kóklerkedő ezen farizeusokat, hogy ugyanakkor a

Bukarestben fennálló Zur Arbeit című és teljesen németekből álló páholyt egy leiratban rá ne igyekezzék venni arra, hogy a központi hatalmak és saját fajtájuk ellen áruló szerepet vállaljanak. A páholy aztán alaposan odamondogat a legfőbb protektorának az alábbi válaszban:

„Igazoljuk az önök legutóbbi két körlevelének vételét, és rendkívül meg vagyunk lépetve, hogy a francia Nagy Oriens minden kőműves alapelvvel ellentétben ebben a máris annyira szerencsétlen időben politikai és nacionalista céloknak szenteli tevékenységét. Csupán gyöngédség lett volna önöktől, ha egyik leány páholyuknak, mely az önök legjobb tudomása szerint majdnem kizárólag németekből áll, meg nem küldik ezeket az abszolúte nem szabadkőműves irányú köriratokat, melyek legdurvább ellentétben vannak a nekünk megelőzőleg megküldött, a német-francia megértésre vonatkozó tételekkel. Azzal a kívánságukkal, hogy a fent jelzett köriratokat a sajtó kezébe juttassuk és ezáltal itt Németországgal szemben ellenséges hangulatot keltsünk, megsértettek önök bennünket, mert mi híven kötelességünkhöz, melyre megesküdtünk, ily kőművesellenes eljárást sohasem helyeselhetünk. (A levél keite 1915 március 5. és 18.)

Frappáns bizonyíték ez a levél egyben annak a hazugságnak a megdöntésére is, hogy a szabadkőművesség a háború idején a humanitás elvének a betartásáért, a háború borzalmainak a csökkentéseért és a hadviselésben az emberies érzés felülkerekedéseért hadakozott. Ellenkezőleg! Amint ez a levél is mutatja, azon dolgozott, hogy minél nagyobb területet tudjon lángba borítani és minél nagyobbra hizlalja az öldöklés molohját és az emberek közt amúgy is tobzódó gyűlölet rémét.

Elképzelhetjük, hogyha a német páholyok sem feszélyezték ezt a vérszomjazó Nagy Oriens attól, hogy ezek tagjait is a németek elleni háború ágenseivé igyekezzék tenni, mennyivel szemérmetlenebbül és terrorisztikusan kellett azoknál a szabadkőműves páholyoknál fellépnie, amelyekben ezeket a szempontokat agitációjánál nem kellett figyelembe vennie. Miket csinálhatott, miket írhatott és mily propagandát fejthetett ki azon államokban, melynek szabadkőművessége az ő alkotmányuk szerint a Nagy Oriens-ben nemcsak Protektorat, hanem legfőbb hatóságát is látta.

Ki is fejtett ilyen lelketlen propagandát! Ma már nagyrészen összegyűjtötte láthatjuk azt a hatalmas anyagot,

amely ennek egyes fázisait feltünteti, s az eredményt bizonyítja Portugália, Görögország háborúbarántása, mely teljesen szabadkőmíves hatás alatt jött létre. Az is tudjuk, hogy Spanyolországban sem kímélte a Nagy Oriens a fáradságot, éveken keresztül minden telhető eszközt igénybe vett, hogy azt az országot is frontba állítsa, s az csak természetes, hogy az eszköz megválogatásában abszolúte nem volt kényes. Ha az ígéretések, a morális fenyegetések nem használtak, ha ezek alkalmazása mellett eredményre nem volt kilátás, hát akkor jöttek a szabadkőmívesség arzenáljából a nehéz ütegek, az agitátorok megszerzése, az emberek lekenyerezése, a sajtó megvásárlása, s jött, mint nagy ágyú az utca felvontatása, a lázongások felkeltése, a belső rend megbontása.

Valóban szinte csodálatosnak mondhatjuk, hogy Spanyolország mindezek ellenére is kidobta nyakából azt a pányvát, amelyet a Nagy Oriens neki vetett, hogy ezzel azt is a háborús nemzetek sorába vonszolja be.

Két nagyhatalom azonban akadt, mely engedte magát megfogni és a háborúba belesodorni. Az egyik volt Olaszország, a másik Amerika.

Hogy az olasz szabadkőmívesség mindig forradalmár volt, s mindig háborús célokat hajszolt, hogy lelkiismeretlenül idézte fel a konfliktusokat a szövetséges monarchiával, melynek engesztelhetetlen gyűlölője volt, azt egy előző cikkben már igazoltuk. Arra is rámutattunk már, hogy ezt nem hazafiságból tette, hanem a Nagy Oriens-nek a terveit óhajtott ez által megvalósítani, amelytől alkotmányát kapta, melynek a legengedelmesebb vazallusai közé tartozott mindenkor.

Hogy az olasz szabadkőmívesség nem hazafias szempontokból óhajtott leszámolni a monarchiával, az akkor került nyilvánosságra, mikor Mussolini a hatalmat megszerezte, s mikor az Itáliában grasszáló két szabadkőmíves irány a duce kegyének megnyeréseért versengve, jobbanmondva a saját bőrét védve, egymás ellen a leleplezések egész özönét zúdította. Ezen leleplezések folyamán aztán kitűnt, hogy *a világháborúba Olaszországot a szabadkőmívesség nem olasz érdekekből rántotta bele, hanem tisztán francia szabadkőmíves érdekekből*, s hogy az olasz szabadkőmívesség ekkor Itália adriai reviszdkációit nem támogatta. Ugyancsak a szabadkőmívesek sütötték egymásra, az olasz érdekek szem-

pontjából azon megbocsáthatatlan bünt, hogy az 1917. évi párisi szabadkőmíves kongresszuson, ahol a monarchiát a későbbi ú. n. utódállamok között leosztották, *az olasz szabadkőmívesek nyugodtan hozzájárultak ahhoz, hogy Triest, Fiume, Isztria, Dalmácia – az olasz aspirációk régi vágya és álma, az olasz nacionalizmus legfőbb törekvése – Jugoszláviának jusson.*

Midőn ez Olaszországban kitudódott, a szabadkőművéség csak nagy ügyel-bajjal tudta az elemi erővel kitörő népharagot magáról elhárítani. Így is áldozata lett ennek az elalkudásnak, Ballori, a nagymester az egyik legfőbb háborús uszító, akit meggyilkoltak, míg a másik főszabadkőműves, Rudini márki, öngyilkosságot követett el.

Tény azonban az, hogy Olaszország a szövetségeit háttámadva, adott szavát megszegve, a háború kitörése után nem is egy esztendőre, az antant oldalára állott.

Hogy mily munkával sikerült ezt az olasz szabadkőművéségnek elérni, arról már kötetek szólnak. Ludwig Müffelmann, Leopold Wolfgang, mindketten szabadkőművesek, az adatok egész tömegét szedték össze ennek bizonyítására, P. Gruber Herman jézustársasági atya pedig a szabadkőművéség háborús szerepét tárgyaló értekezésében ezen adatokat még újakkal egészítette ki. (Stimmen der Zeit, 1915 szept.)

Ettore Ferrari, az olasz Nagy Oriens főmestere mindjárt a háború kitörése után két körlevelet intézett az összes olasz páholyokhoz, melyekben azokat arra hívja fel, hogy készítsék elő a közvéleményt arra, hogy a központi hatalmak ellen a háborúba beleavatkozzon. A nagymester körlevele többek között az alábbiakat tartalmazza: *„Itália eddig csak szemlélője az összeütközésnek; ez a magatartás azonban nem jelenti azt, hogy az ő érdekeit, hogy az ő aspirációit, az ő hagyományait és polgári és politikai életének legfényesebb alapelveit figyelmen kívül hagyja . . . A jelen pillanatban első gondolatunk hazánkra irányul. És miután bizonyos időszakok soha többé vissza nem térnek a történelemben és mert épp olyan örült, mint kárhozatos dolog lenne azokat elszalasztani és az alkalmat meg nem ragadni, azt hisszük, hogy Itália rosszul gondolkodik magáról, ha a tragikus háborús játékból távol maradna, amely sok nemzedékre kihatólag fogja Európa sorsát eldönteni.”*

. . . *„A haza vitális érdekei vannak fenyegetve; a nemzeti egységnek oly régen sóvárgott kiegészítését, ha most*

nem érzjük el, az bizonytalan időre lesz eltolva s talán örökre veszélyeztetve; a jog védelme az erőszak ellen követeli tőlünk, ha hívek akarunk maradni legfényesebb tradícióinkhoz, hogy rettenhetetlenül és gyorsan avatkozzunk a háborúba.”

. . . „A szabadkőművesség kötelessége, hagyományához híven a leghatározottabban folytatni a nemzeti lelkiismeret nevelésének nagy munkáját. A páholyokon belül és kívül . . . minden testvérnek terjesztenie kell azt a meggyőződést, hogy Itália számára *ütött* a legnehezebb felelősség és a legkeményebb áldozatok órája . . .

A szabadkőművességnek . . . ebben az órában meg kell mutatnia, hogy múltjára méltó.”

Ez a háborús vágytól csepegő körlevél, mely telve van a Németország, a Monarchia elleni gyalázkodásokkal és rágalmakkal, természetesen a francia páholyokat igen megnyugtatta s a francia hadvezetőségnek is nagy követ vett le a szívéből. Ebből ugyanis nyilvánvalóvá lett, hogy az antant hatalmaknak Olaszországtól tartaniok nem kell, az szövetségesei oldalán a háborúba soha beleavatkozni nem fog. így aztán az olasz határon levő francia haderőket onnan el lehet vonni és más helyeken felhasználni. *Éppen idejében!* A nagy német roham már a francia főváros alá préselte az egész haderőt, s minden arra mutatott, hogy rövidesen megismétlődik az 1871-iki francia katasztrófa. *Az olasz határról elvont haderőket tehát gyorsan a németekre dobta a hadvezetőség*, amivel megakadályozta hadseregének a katasztrófáját . . .

Katonai szakértők szerint, ha az olasz határról a francia haderők el nem vonatnak, ha Franciaország nem biztos abban, hogy a harmadik szövetséges nem fogja kötelességét teljesíteni, s nem fog az antant ellen háborút viselni, *a világháború pár hónap alatt befejeződik, minthogy a döntés nem az orosz, hanem a francia harctéren történhetett csak meg.*

A szabadkőművesség volt tehát nemcsak a háború felidézésének az okozója, hanem a tetteसे annak a szörnyűségnek, hogy a világ több mint négy éven keresztül lángokban állott, s hogy millió és millió ember vére öntözte a földet.

Ferrari nagymester körlevele nem is maradt aztán hatás nélkül a testvérekre. Hozzáfogtak a háborús uszításhoz, s hogy azt minél szélesebb körben gyakorolhassák, *Olaszország liberális és szabadkőműves sajtójában 1914 októberében a nagymester mindkét körlevelét le is közzölték.* Ezek között a lehangosabb uszítók a „Messaggero” és a „Secolo”

című lapok voltak, melyekről mindenki tudta, hogy a francia szabadkőművességtől szubvenciót húznak.

Tudjuk, hogy Németország és a Monarchia mennyit fáradozott azon, hogy Itáliát a háborútól visszatartsa. Tudjuk, hogy ez utóbbi területi engedményeket is hajlandó volt tenni, s nagyon sok olyan előnyt biztosítani Olaszországnak, melynél többet, mint győzelmes állam is alig kapott.

Mindez nem használt. Nem azért, mintha az olasz irányadó tényezők ezekkel be nem érték volna, nem azért, mintha az olasz igényeket ezekkel ki nem lehetett volna elégíteni, hanem, *mert a szabadkőművességnek kellett a háború, s szükségese volt arra, hogy Olaszország is belépjen a hadviselő államok sorába az antant oldalán.*

Az olasz szabadkőművesség agitációja tehát nem csökkent, hanem – ellenkezőleg – napról-napra erősödött. Az ország hangulata a folytonos izgatás következményeképpen, mindig jobban szorította a kormányt a háború felé, s tekintve, hogy ennek a kormánynak tagjai között szabadkőművesek is voltak, ez nagyon könnyen hajlott ezen megoldás felé.

Mikor aztán a talaj már teljesen meg volt művelve, mikor a néplélek a szabadkőműves agitációk hatása alatt állott, s a különféle egyesületekben egymásután rendezte a tüntetéseket az antant oldalán leendő beavatkozás mellett, az olasz Nagyoriens is elérkezettnek látta az időt a riadó megfúvására. *1915. áprilisában egy kiáltványt bocsátott ki*, amelyben felhívja a népet, hogy követelje a kormánytól a központi hatalmak ellen azonnal a háború megindítását. Kiáltványában a következőket mondja:

„Mi követeljük a háborút a két központi hatalom ellen, amely a haladással szemben a barbárságot képviseli. Az emberiség nevében akarjuk a háborút Ausztria ellen. Szabadkőművesi hitvallásunk nevében is követeljük a háborút.”

És Olaszország megindította hadait 1915. tavaszán – szövetségesei ellen.

Bakonyi Kálmán említett füzetében a magyarországi szabadkőművesség érdeméül sorolja fel – és persze szabadkőműves szokás szerint azonnal tartja is a markát jutalomért hogy ez a szabadkőművesség mennyit fáradozott azon, hogy olasz testvérei vérengző vágyát megfékezze s őket a hitszegestül visszatartsa. Azt is büszkén hozza fel, hogy maga Tisza István volt az, aki erre a munkára a szabadkőműveseket, s a

Symbolikus Nagypáholyt megkérte, s a diplomácia útján ennek ebbeli munkáját erőteljesen támogatta.

Hát ez lehetséges! Most az egyszer nem kételkedünk benne.

Ámde szegény Tiszának fogalma sem volt arról, hogy a világháború kitörése, tovaterjedése, kiknek a munkája, illetve ő nem gondolhatott arra, hogy ebben a világszabadkőművés-ség a bűnös. Ő ezt a szabadkőművességet csak azon nyilatkozatok és fogadkozásokból ismerte, amit a szabadkőművesek az emberek félrevezetésére találtak ki és dobtak a közvéleménybe. Másrészt meg joggal hihette, hogyha valakinek, hát a magyarországi szabadkőművességnek csak sikerül majd az olasz testvéreket kijózanítani háborús részegségükből.

Nem sikerült! A magyar testvérek a legteljesebb kudarc-cal távoztak az olasz páholyokból, amit ők bizonyára előre tudtak, hiszen a nagy Oriens terveit kellett ismerniök. De tetszett nekik, hogy a hatalmas Tisza is fontos személyiségeket csinál belőlük, s a játékot végig játszották.

Említettük már azt, hogy az olasz szabadkőművességet nem hazafias intenciók, hanem a szabadkőműves célok diadalrajutása vitte bele a háborúba.

Ezt bizonyítjuk is!

Az olasz szabadkőművesség két iránya között lefolyt nagy veszekedés, melyről már több ízben írtunk, a fasiszmus berendezkedésének első idejében történt. A veszekedő és nyelvelő felek a két Nagypáholy nagymesterei voltak és pedig, Torrigiani a Palazzo Giustinianin székelő és Palermi az u. n. Piazza Gesu-n vakoló nagypáholyok iömisterei.

A két főszabadkőműves ugyancsak sutbadobta az óvatosságot és titkosságot, mikor egymás páholyáról leszedegette a keresztvizet. Nem hagytak azok meg egymáson egy garas-ára becsületet sem, s így tisztázták, jobban mondva leleplezték az olasz szabadkőművesség háborús uszításainak tulajdonképeni indokait is, s kiki kisütötte a másik irányáról, hogy ezen indokok között a hazafiság nem szerepelt.

Palermi egyik nyilatkozatában így jellemzi Torrigianit és az általa képviselt szabadkőművességet: „A Palazzo Giustiniani-féle szabadkőművességet egy külföldi szabadkőművés-ség sem ismeri el, mert szabálytalan, *vallástalan* . . . Ők árulták el a hazát akkor, midőn a párisi szabadkőműves kon-

gresszuson 1917-ben lemondtak a legszentebb nemzeti aspirációkról.”

Természetes, hogy Palermi mester aztán az általa képviselt szabadkőműves irányára húzza rá a Torrigiániékról lerángatott takarót, mikor így glorifikálja cégét: „a Raul V. Palermi nagymestersége alatt álló Piazza Gesu-beli szabadkőművesség nem képez *egy* szektát, nem vallásellenes, nem szubversív, hanem *mindenkor melegen szívében viselte a nemzeti revindikációkat és a fascizmus uralomrajutását*. Ennek igazolására azonnal le is közli Thaon di Revei tengernagynak az ő páholyához intézett egy sürgönyét, melyben az olasz tengeri haderő parancsnoka a háború befejezése előtt így nyilatkozik: *„Az olasz skót rítusú szabadkőművesség hazafias működése hozzájárult a nemzeti jogok biztosításához a szemközti partokon.”*

No de Torrigiani sem hagyta magát, s felvonultatta érveit, majd a fiumei szabadkőműves fasisztákat, akik kijelentették, hogy ezen utóbbi szabadkőművesség a hazafias, mert „utálnak a Palazzo Giustiniani hatalmas támogatására a fiumei és dalmáciai vállalkozásaikban”.

Majd visszafordítja az 1917. évi szabadkőműveskongresszuson történekeért a vádat Palermire, aki szerinte elalkudta hazafiatlanságból és idegen – persze szabadkőműves – érdekből Olaszország fontos aspirációit. Aztán bejelenti, hogy az ő szabadkőművessége volt Olaszország háborúbalépésének főmozgató ereje, s végül így folytatta: *„Midőn az olasz szabadkőművesség, mely az irredentizmus igazi szerzője és megvalósítója, Oberdank idealizációjától, ami felett sokan azon időben nevettek, Felice Veniziáni, a trieszti „Alva Giulie” titkos páholy nagymesterének mindennapi konkrét akciójáig, óriási küzdelemmel az országot a háborús intervencióra rábírta, nem tett egyebet, minthogy folytatta a nemzeti rekonstrukció 100 évvel ezelőtt megkezdett munkáját.”*

Palermi azonban visszavágott. Kijelenti viszonylásában, hogy igenis Torrigiáni és az ő szabadkőművessége nem hazafiságból volt a háború megindítása mellett, mert hiszen az ő 1917. évi párisi gesztusok ellen (mikor Jugoszláviának ítélte oda a szabadkőművesség Fiumét stb.) *„azon időben az egész olasz sajtó felhördült”*.

„Bírjuk – válaszolja folytatólag Palermi – a Palazzo

Giustiani összes okiratainak gyűjteményét és a Rivistájuk kollekciónak, így bármikor, amikor akarjak, illusztrálni tudjuk az ő renúnciás, antiadriatikus, antifumés akciójukat egészen a rapallói szerződésig és Torrigiani táviratáig, mely d'Annunzionak tanácsolja, hogy csomagoljon.”

De van még Palermi nyilatkozatának egy igen érdekes része, mely aztán élénken bevilágít a szabadkőművesség páholyainak sötétjébe. Palermi, a Tirrigiani azon állítását, hogy az utóbbi és szabadkőművessége interventista volt, vagyis Olaszország háborúba lépésének okozója és sürgetője, nem vonja kétségbe, de így kommentálja: *„Torrighiani kimeli, hogy az ő szervezése intervenista volt az első pillanattól kezdve. Ez teljesen igaz. De ő a demokrácia háborújáért küzdött.”*

Ez a kis mondat ártatlannak látszik, pedig ha kihámozzuk a szabadkőműves zsargonból, s profán nyelvre ültetjük át, nem mond kevesebbet, minthogy a szabadkőművesség a világháborúval a mai társadalmi rend megdöntését célozta, s egy szabadkőműves világrend megalapítását vélte általa elérhetőnek. *Az a „demokrácia” szó, melyet az emberiség elámitására találtak fel, s melyet kifelé szép tartalommal töltöttek meg, hogy lelkesíteni tudja a naiv és megszedhető embereket, bent a páholyokban azt a szabadkőműves végcélt jelentette, amelynek eljövetelért rendezettek meg a forradalmak, a lázadások, a felkelések, az utcai harcok, a különféle titkos társaságok; ez a demokrácia a szabadkőműveskötény árnyékában nem jelentett egyebet, mint a nagy szabadkőműves célt, a világnak a sarkaiból való kiforgatását, s megteremtését a világszabadkőművesség régi vágyának és eredményét sohasem lankadó munkájának: a világműtársaságot.*

Palermi tehát lerántotta a nagy titokról a leplet, s megmutatta az egész világ profánjainak, hogy 1914 nyarán nem más lőtte ki az első ágyúgolyót, nem más vezette az első szuronyrohamot, mint a világszabadkőművesség, mely elkezdettnek látta az időt arra, hogy Cromwell vágyát s annak elgondolását – amiért ez a szabadkőművességet megteremtette – megvalósítsa, vagyis az összes trónok ledöntésével s a mai világrend megsemmisítése után mindkettőnek a romjain a páholyokból a szabadkőművességet kihozza a napvilágra s azt ennek az új világnak egyeduralmódójává tegye.

Ne felejtjük el Palerminek ezt a kijelentését soha, ha a

világháború okairól szóló cikkeket olvassuk, s ne irtsuk ki emlékezetünkől egy pillanatra sem, hanem őrizzük meg elevenen, s gondoljunk reá, valahányszor a szabadkőművesség kezét működni látjuk.

A „demokráciának” ez a háborúja a világszabadkőművességnek nem hozta meg a várt diadalt s maradéknélküli győzelmet. Csak helyi sikereket tudott elérni, fíppen azért egészen bizonyosak lehetünk abban, hogy ez az eredmény őt nem fogja kielégíteni, hanem tovább tör a cél felé, s tovább viszi az emberiséget a bajba, a háborúkba, a forradalmakba és tovább korbácsolja az egyes államok elszédített polgárait a belső zavargásokba.

Hogy ez vérbe, szenvedésbe, nyomorba kerül, azzal a szabadkőművesség nem törődik. Majd talál fel ismét valami frázist, amit kidob a világba, ahol ezután is szép beszédek és nagyképű megállapításokat fog tenni az emberiség tökéletesedéséről, az örökbékéről, a szeretetről, a testvériségről. A páholyokban pedig egész bizonyosan készülnek már az új bombák, és gazdákra találtak azok a fegyverek, melyek eldördülésével nemcsak egyes nemzeteket ítél halálra, hanem a mai egész világot akarja meggyilkolni ez a sötét intézmény.

A *másik nagyhatalom*, melyet a szabadkőművességnek sikerült a háborúba berántani, *Amerika* volt. Hogy mily agitáció, mily eszközök árán, az még élénk emlékezetében van a mai nemzedéknek.

A megszédítésre szánt jelszó, – amelyért a jámbor yanke: a vért ontani hajlandó volt – a nemzetek szabadsága, a fajok felszabadítása és a világháború útján a jövő háborúinak a megsemmisítése. Akadt *így egy* nagyhatalmú halandó, aki kész volt ezen elveket hangoztatni, a világszabadkőművesség parancsát teljesíteni, a gyászos emlékü Wilson köztársasági elnök személyében.

Hogy mi lett azután azokból a megható igékből, szebbnél szebb kijelentésekből és tervekből, melyeket Wilson hangoztatott, midőn kivitelükre került a sor, midőn tettek kellett volna őket váltani, azt mindenki ismeri a békeszerződésekből s Európa azon lázas állapotából, melyben ez az öreg világrész, évek óta van.

Semmi! Nem került beváltásra belőlük egyetlenegy sem, s nem mi, hanem az ú. n. győztes államok tekintélyes tudó-

sai és államférfiai állapítják meg, hogy szívtelenebbül és lelketlenebbül nem dobtak még sutba elveket és jelszavakat, mint a világháború végén a békeszerződések alkalmával.

S Wilson, aki annyit prédikált egy ideálisabb korról, egy erkölcsösebb világról, nyugodtan nézte ezt. Miért? Mert nem volt egyéb, mint a világszabadkőművességnek eszköze, ennek a szabadkőművességnek pedig a háborúval egészen más tervei voltak, mint azon elvek beváltása, amelyeket a közönség közé dobtak.

Hogy Wilson nem volt más, mint a világszabadkőművesség utasításainak közönséges végrehajtója, kiténik abból is, hogy egy *Aulard* nevű francia szabadkőműves államférfiú a szabadkőműves „*Le Pays*”-ben, *annak 1918 május 10-iki számában, nyíltan kijelentette, hogy az Egyesült Államok elnöke az egész háborúban és békeügyben, mint a nemzetközi szabadkőművesség ügyvivője járt el.*

1918 december 7-én az algíri szabadkőművesség kongresszusáról a következő táviratot küldték Wilsonnak: „Algír négy páholyának szabadkőműves testvérei teljes gyűlésekből testvéri hódolatukat és meleg szerencsekívánataikat küldik kiváló testvérüknek, Wilsonnak, ama szabadkőművesi tevékenységhez, amelyet a háborúban a népek szabadsága és joga érdekében kifejtett.”

Hát kell-e ezeknél meggyőzőbb bizonyíték, hogy a háború a szabadkőművesség munkája volt, s ezen továbbmenőleg, még a párisi környéki békék is a szabadkőművesség elveinek és céljának megfelelőleg jöttek létre? *Aulard* testvér ugyancsak őszintén rámutat erre a szabadkőművesi mahinációra, s pár mondatú közleményében benne rejlik az a tengernyi gyötrelem, az a leírhatatlan fájdalomrengeteg, mely az emberiségre szakadt úgy a háborúval, mint a békével, *csak azért, mert a világszabadkőművesség ezt így tervezte ki.*

De kell még más bizonyíték is? Jól van, szolgálni fogunk veled!

A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy 1916. évi május hó 20. és 21-én tartott nagygyűlésén a nagypáholy évi jelentését tárgyalták a testvérek. A jelentéshez többek között di. Hajdú Miklós testvér is hozzászólt, s a következőket mondotta: „*A h. nagymester (Bakonyi Kálmán) felemlítette azt, hogy ma támadnak bennünket azért is, hogy ki az oka*

a háborúnak. Nem tudom, a h. nagymester testvér mára gondolt-e? Ma is olvastam egy nagyon okos és circumspectusos cikket az Alkotmányban, arról ír t. L, hogy az angol és francia szabadkőművesség között és egyéb szabadkőművesség között minő a nexus és azt is olvasom, hogy az ír forradalom leverésében, a forradalmárok felakasztásában és agyonlövésében a szabadkőművesség a bűnös. Kitchener is szabadkőműves, Conan Doyle is szabadkőműves, akit akarnak, mindenki szabadkőműves. Ha így kiveszem belőle azokat az ötleteket, amelyek kidomborodnak a cikkből, akkor humorosnak látszik. Ne felejtsük el azonban, hogy az egész világ előtt van az a szabadkőműves kiadvány, amely Münchenben és Berlinben jelent meg, az a német jelentés, mely beszámolt arról, hogy az olasz szabadkőművesség mit csinált ebben a háborúban. Hát ha majd számon kérik azt, hogy kinek mi bírne ebben a háborúban, akkor nem leszünk egész igazságosak, ha azt mondjuk, hogy ezt a háborút, nem tudom én – mert van ilyen álláspont is – csinálták a tételes vallások és csinálták a kongregációk, hanem bizony percemuálisan ki kell egyezkednünk, mert hiszen szabadkőművesi dokumentumok vannak arról, hogy némely külföldi szabadkőművességnek is része van a háborúban”.

Hajdú Miklóstól, mint szabadkőművestől nem lehet megkívnani azt, hogy nyíltan és őszintén megmondja véleményét a háború okozóját illetőleg. Azt sem lehet tőle rossz néven venni, hogy csak 50 százalékig volt hajlandó a szabadkőművesség szerepét ebben a nagy mézszárlásban beismerni. De ha már egy szabadkőműves odáig merészkedik, hogy olyanokat mondjon, mint dr. Hajdú, ha a szabadkőművesi szubordináción, tettetésen, fegyelmezettségen már áttör – ha csak bizonyos percentig is – az igazságérzete, na már odáig merészkedik, hogy a szabadkőművesség részességét a világháború felidézésében – ha csak részben is – elismeri, *akkor nagynak, szörnyű nagynak és félelmetes arányúnak kell ennek a részességnek lennie.*

1928 novemberében a francia radikális párt – a francia szabadkőművesség gárdacsapata – Angersben évi nagygyűlését tartotta, melyen több felszólalás történt A francia közársaság ezen modern jakobinusai, akikből csak úgy árad a páholyok szelleme, itt is a régi nótát fújták, itt is fenekedtek

a klerikalizmus és egyéb, a szabadkőműveseknek mumus eszmék és irányok vagy intézmények ellen.

A párt jelentését Margaine képviselő mondotta el egy hosszabb beszédben, amely igen megnyerte a testvérek tetszését, *egy rész kivételével*. Ez a rész a beszéd azon fejezete volt, melyben Margiane azt igyekezett igazolni, hogy a nagy kapitalizmus mily veszélyeket jelent a világ békéjére, s tovább fejtve ezt a gondolatot, megállapítja, hogy a világháború nem jöhetett volna létre a nemzetközi zsidó nagytőke és „bizonyos titkos társulatok” közreműködése nélkül. A cikkíró, aki ezt a beszédet közli, erre a kijelentésre a következőket jegyzi meg: *„Az ember kétszer is megtörli a szemét, mikor ezt a passzust olvassa, mely nem valami fasiszta, vagy royalista gyűlésen, hanem a radikális párt kongresszusán hangzott el, a francia szabadkőművesség mestereinek és fő mestereinek jelenlétében. Mondanunk sem kell, hogy a párisi baloldali lapok a jelentésnek ezt a részét nem közölték”*. (Magyarország, 1928 november 15.)

Utolsónak hagytuk bizonyítékaink közül a legbeszéde-sebbit, a legdöntőbbet, azt a bizonyítékot, mely igazolni fogja, hogy miképpen rendezte meg és készítette elő a világ-szabadkőművesség a háborút, s miképpen igyekezett azt a monarchia trónörökösének meggyilkolásával kiobbantani.

A sarajevoi gonosztett leírásával nem untatjuk olvasóinkat, mert azt úgyis mindenki ismeri. Azt azonban nem sokan tudják, hogy a háború alatt a katonai ügyészség az összefogott gazfickók ügyében lefolytatta a nyomozást, s őket a hadbírótság elé állította. A hadbírósnál tárgyalás egész anyagát lejegyezték, a gyilkosok vallomásait megörökítették és ezt az egész processzust Pharos sarajevoi tanár könyvben ki is adta Berlinben.

A könyvnek azon részéből, mely a vádlottak vallomásait szószerint közli, az alábbiakban adunk egyes részleteket:

Premusics (védő): Mond csak, hiszel Istenben, vagy bármiben?

Csabrinovics: Nem.

Premusics: Szabadkőműves vagy?

Csabrinovics (zavarba jön és hallgat. A hallgatás tart egy ideig, Premusics felé fordul és ránéz): Miért kérdi ezt tőlem? Erre nem válaszolhatok.

Premusics: Hallottad Belgrádban, hogy Ausztriával szemben azt hánytorgatják, hogy katolikus állam?

Elnök: Kérem ezek szuggesztív kérdések. (Csabrinovics felé) Tudomása volt arról, hogy a főherceg nagyon vallásos ember?

Csabrinovics: Az itt jelenlevő P. Puntigám volt a tanácsadója.

Elnök: De ez mégsem volt talán ok arra, hogy őt meggyilkolja?

Csabrinovics: Tudtam, hogy ő sovíniszta, nem volt előttem szimpatikus.

Elnök: Valaki lehetne előttem is antipatikus, de azért nem ölném meg. Az ő katolicizmusa fő- vagy mellékok volt arra, hogy Ön őt megölje?

Csabrinovics: Mellékok.

Premusics: *Tankosics* Voja (szerb őrnagy, a merénylet egyik főszervezője. Szerző.) *szabadkőműves?*

Csabrinovics (ismét zavarba esetten hallgat): Miért kérdi ezt ön? (Egy kis hallgatás után.) *Igen* és *Ciganovics* (aki a merényletet kiképezte. Szerző.) is.

Elnök: Honnan tudja ezt?

Csabrinovics: Onnan, hogy *Tankosics* a Piemont-ban (egy szabadkőműves szerb lap. Szerző.) cikket írt a kormány ellen, amiért ez Üszkübben egy orosz anarchistát kiszolgáltattott, aki az orosz cárt meg akarta ölni.

Elnök: Ebből következik, hogy Ön is szabadkőműves. Csak egy szabadkőművesnek mondja meg egy szabadkőműves, hogy ő is kőműves.

Csabrinovics: Kérem, ne tessék ez irányban engem kérdezni. Nem fogok arra felelni.

Csabrinovics folytatólagos kihallgatásáról a felvett jegyzőkönyv egyes részleteit az alábbiakban közöljük:

Elnök: Mondjon meg valamit nekünk indító okairól. Mielőtt a merényletre elhatározta volna magát, ismeretes volt-e Ön előtt, hogy *Tankosics* és *Ciganovics* szabadkőművesek? Befolyással volt-e az Ön elhatározására az a körülmény, hogy Ön és ők szabadkőművesek?

Csabrinovics: Igen.

Elnök: Adjon nekem felvilágosítást erről. Kapott tőlük megbízást arra, hogy a merényletet végrehajtsa?

Csabrinovics: Senkitől sem kaptam megbízást a merény-

let elkövetésére. A szabadkőművesség a merénylettel annyiban van összefüggésben, amennyiben általa szándékomban megerősítettek. A szabadkőművesség kötelékében meg van engedve a gyilkolás. Ciganovics mondta nekem, hogy Ferenc Ferdinándot a szabadkőművesek már négy évvel ezelőtt halálra ítélték.

Elnök: Nem fantázia ez? Hol ítélték halálra?

Premusics: Erre vonatkozólag a bizonyítékokat elő fogom terjeszteni.

Elnök: Azonnal megmondták ezt Önnek, vagy csak azután, hogy Ön kijelentette, hogy kedve volna a merénylet elkövetésére?

Csabrinovics: Beszéltünk már előzőleg is a szabadkőművességről, de ő (t. i. Ciganovics) semmit sem szólt erről a halálos ítéletről, míg végképen el nem határoztuk magunkat a merényletre.

Már a nyomozás folyama alatt fölmerült egy dr. Radoszláv Kazimirovics neve, aki szintén a merénylet egyik megszervezőjének bizonyult. Erről a Kazimirovicsról a főtárgyalás folyamán is többször említés tétetett, az elnök tehát megkérdezte Csabrinovicsot a Kazimirovics viszonyairól is, amire Csabrinovics az alábbi felvilágosítást nyújtotta:

Csabrinovics: ő szabadkőműves, bizonyos tekintetben egyike a vezető személyeknek. Kazimirovics ezután (t. i. ahogy a merénylet végrehajtására Csabrinovicsék följajánl - koztak) azonnal külföldre utazott. Beutazta az egész kontinenst. Megfordult Budapesten, Oroszországban és Franciaországban. Valahányszor én Ciganovicsot kérdeztem, hogyan áll az „ügyünk”, azt szokta mindig felelni: „Majd akkor, ha ő jön (t. i. Kazimirovics). Akkoriban mondta nekem Ciganovics azt is, hogy a trónörököst már két évvel ezelőtt halálra ítélték, csak nem voltak emberei, akik ezt végrehajtották volna. Mikor ő (t. i. Ciganovics) a browningot és a töltényeket átadta, így szólt: „Az az ember (Kazimirovics) tegnap este Budapestről megérkezett”. Én tudtam, hogy Kazimirovics az utazást a mi „ügyünkkel” kapcsolatban vállalta, s hogy külföldön bizonyos körökkel tárgyalásokat folytat olt.

Elnök: Nem mese az, amit Te itt elmondasz?

Csabrinovics: Tiszta igazság és százszor igazabb, mint az Önök bizonyítékai a Národna Obranáról.

Ismeretes, hogy az egész pernek legundorítóbb alakja a

merénylet tulajdonképeni végrehajtója, Princip volt, aki a főtárgyaláson is oly elvetemültségről tett tanúbizonyságot, hogy valósággal elképesztette vele a bűnözők minden fajtájához hozzászokott, edzett szívű bírákat.

Ennek a Principnek a kihallgatásáról szintén készült jegyzőkönyv, amelynek tárgyunk szempontjából érdekes része a következő:

Elnök: Vezette Önt tettében más motívum is? Talán valási álláspont? (Princip hallgat) Hisz ön valamiben?

Princip: Komikus kérdés.

Elnök: Ez nem felelet. Persze önnek jogában van a feltejt kérdésekre nem válaszolni.

Princip: Erre nem akarok felelni.

Elnök: Ismeri Tankosics őrnagyot?

Princip: Tankosicsot nem.

Elnök: Beszél valaha vele?

Princip: Én nem, de Orabezs (az egyik bombavető) igen. Ciganovicst is ismerem.

Elnök: Beszél Ciganoviccsal a szabadkőművességről?

Princip: Igen. Ciganovics mondta nekem, hogy ő szabadkőműves.

Elnök: Hogyan mondte el ő Önnek, hogy ő szabadkőműves?

Princip: Midőn én a merénylet végrehajtása céljából eszközökért hozzá fordultam, hangsúlyozottan mondotta nekem, hogy ő beszélni fog egy bizonyos emberrel, akitől ő az eszközöket a merénylet elkövetésére meg fogja kapni. Egy másik alkalommal elmondotta, hogy az osztrák trónörökös-t a szabadkőműves páholyok halálra ítélték.

Elnök: És Ön? Persze szintén szabadkőműves?

Princip: Mire való ez a kérdés? Nem fogok rá felelni! (Egy kis szünet után.) Nem.

Elnök: Csabrinovics szabadkőműves?

Princip: Nem tudom. Valószínűleg az. Azt mondta egy alkalommal, hogy be fog lépni a páholyba.

* * *

És most ezen vallomások és jegyzőkönyvtöredékek elolvasása után álljon meg nemcsak minden magyar, de minden érző szívű ember a világon egy pillanatra.

Álljon meg és idézze fel a négyéves világháború szörnyét, idézze a rengeteg kiontott vért, a millió és millió el-

pusztított emberi életet, az anyagi veszteségeket, az erkölcsi züllést, mely ennek nyomán fakadt. Idézza maga elé a mostani beteglelkű emberiséget, a nyomorultakat, az árvákat és özvegyeket, a megkínzottakat, a kiűzötteket, a bebörtönzötteket, idézze fel a mérhetetlen arányú nyomorúságot, mely a háború szüleménye és végül, idézze meg az oroszországi infernót, a borzalmak borzalmát, a világtörténelem ezen szegyenét, idézze fel a háború fattyat, a bolsevizmust, mely rombolva száguld végig az egész világon!

És mi, magyarok, tegyük magunk elé a trianoni ország térképét, vessünk egy pillantást szent István széttört koronájára, elszakított testvéreinkre, szétszabdalt ezeréves országunkra!

És állítsuk melléjük a magyarországi szabadkőművességet vádlottként és kérdezzük tőle a következőket:

A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy kötelékébe tartozott ez a szerb szabadkőművesség, melynek Nikolajevics Szvetomir nevű feje már 1908-ban megindította a világ összes páholyaiban és így Budapesten is a szabadkőműves akciót a Monarchia ellen?

Mit keresett Nikolajevics Szvetomir a budapesti nagypáholyban 1908 őszén?

Igaz-e az, hogy a magyar szabadkőművességnek – ha csak nem volt a vakok vakja, a süketek süketje – látni és hallania kellett a monarchia elleni szabadkőműves aspirációt az egész világon?

És mivel ellensúlyozta ezt?

És felhívta-e erre a magyar kormányok figyelmét?

És figyelmeztette-e a nemzetet, hogy ezeréves léte ellen orvtámadás készül?

És kérdezzük meg továbbá ettől a magyar szabadkőművességtől:

Miért utazott a merénylet értelmi szerzője, Kazimirovics azután Budapestre, ahogy a merénylet végrehajtóit kiválogatnia sikerült?

Mit keresett ez a szerb főszabadkőműves országunk fővárosában, s volt-e a páholyokban?

Miért nem volt szabad a merényletet – ahogy Csabrinovics vallotta – addig végrehajtani, amíg ez a Kazimirovics vissza nem tért?

És miért volt ennek a Kazimirovicznak a merénylet előtt közvetlen utolsó stációja ismét csak Budapest?

Miért? És Miért?

És kérdezzük meg a megidézettek szellemeit ennél a borzasztó tetemrehívásnál ősi magyar szokás szerint, hogy bűnös-e hál a világszabadjómivesség és a magyar szabadkőművesség az ő halálukban, az ő nyomorúságukban, az ő testi és lelki lezüllésükben, s mindabban a bajban, amit a háború zúdított az emberiségre?

S az elmondottak után egészen bizonyos, hogy vérük magasan fog felszökelni az ég felé, s még a kövek is kiáltani fogják:

Bűnös! Bűnös! Bűnös!

És végül kérdezzük meg az illetékeseket, a hatóságot, s mindenkit, akinek Isten kezébe adta azt a hatalmat, hogy embertársai élete, sorsa, nyugalma felett örködjék, hogy megvizsgálta-e már a sarajevoi per anyagát, s a sarajevoi gonosztettben a szabadkőművesség – a magyart is beleszámítva – szerepét, mikor Pharos, az ő könyvében ennek munkájára vonatkozólag azt mondja, hogy „*egyébként ebben az ügyben azok a bizonyítékok, melyeket a Szerbiába való bevonulás alkalmával találtak, teljes világosságot teremtettek*”.

Ha még nem tette volna meg, ezek után nem térhet ki ebbeli kötelezettségének teljesítése alól!

VIII. Jótékony volt-e a magyarországi szabadkőművesség ?

Szabadkőműves dicsekvések. – Nem volt jótékony. – Szabadkőműves vezérek kárhoztatják a jótékonyt. – Bíró Lajos elmondja a szabadkőművesség igazi célját. – A páholyok hivatalos lapjai is lebecsülik a jótékonykodást. – Miért akarták a szabadkőműves alkotmány revízióját 1918-ban? – Nem jó szív kellett a tagsághoz, hanem radikális lelkület. – A Symbolikus Nagypáholy 1914. évi jelentésének leközlése a jótékonytságról. – Hogy ültek be a szabadkőművesek a társadalmi és más egyesületekben? – Pontos számadatok a magyarországi szabadkőművesség jótékonytársaságáról. – Mire kellett a hadikórház a szabadkőművességnek? – Mire kellett nekik a diákmenza? – Prohászka megállapítása a szabadkőművességről.

A magyarországi szabadkőművesség belügyminiszterileg jóváhagyott és láttamozott alapszabályának 2. §-ban a jótékonytársaság gyakorlását is célul tűzte ki. Sőt! A nagy nyilvánosság számára szánt nyilatkozatokban, könyvekben, beszédekben, polémiájukban, mint első és legfontosabb feladatot tüntetik ezt fel és hipokrita szemforgatással – éppen a jótékonytársaság szent nevében – állandóan méltatlankodnak azon támadások ellen, melyek őket innen vagy onnan érik.

Balassa és Arató munkáiból, a vett idézetekkel éppen azt bizonyítottuk, hogy mennyire igyekszik a szabadkőművesség igazi célját elleplezni olyankor, midőn a be nem avatottakhoz, vagy a kényesebb lelkiismeretű testvérekhez beszél, s hogy mily igyekezettel akarja elhitetni a világgal azt, hogy az ő működésének legfőbb célja az emberi jellem tökéletesítése mellett a jótékonytársaság gyakorlása!

Bakonyi Kálmán említett füzetében szintén slágernek

tartogatja a szabadkőművesség igazolására a jótékonyág kijátszását. Felsorolja – külön fejezetekben – „emberbaráti tevékenységének” egyes fontosabb állomásait, pl. a hadikórházak létesítését, a hadikölcsönjegyzést, a különféle emberbaráti intézmények felállítását és fentartását, a főiskolai hallgatók támogatását, sőt még Mezőlaborc felépítését is, melyeket mind a szabadkőművesség jótékony természetének eredményeként igyekeznek elkönyvelni.

Ez az! A naiv és hiszékeny közvéleményt folyton azzal traktálják, hogy az állítólag általuk alapított jótékony intézmények egész sorát vonultatják fel a szemeik előtt, keneteljes szavakban kelnek a szegények és elhagyottak védelmére, s akárhányszor úgy tesznek, mintha sejtetni engednék legtitkosabb páholyunkájukat, mely természetesen csak úgy csöpög a szegények védelmezésétől, a jótékony akcióktól s a különféle intézmények és egyéneknek nyújtott segélyektől.

Kit ne hatna meg, mikor Arató testvér a szabadkőművesség feladatát a következő szép szavakkal jellemzi: „Oly férfiak lépnek tehát ebbe a szövetségbe, .. akik érzésük melegsége és tisztasága által részvétellel vannak a szerencsétlenek iránt – vagy amikor más helyen így ömleng – a szabadkőműves lelkületű emberek a természetes társulás ösztönénél fogva, minden időben kerestek rá módot és formát, mely szerint jóra irányított törekvéseiket együttes munkássággal eredményesebbé tegyék.”

Azok a szabadkőműves velleitású, vagy liberális lapok is, melyek a szövetség feloszlata óta időnkint egy-egy cikkben azokat a bizonyos kémlelő ballonokat fel-feleresztik a magyar horizontra, hogy megtudják és megállapítsák, vajjon alkalmas-e már az idő a feloszlató rendelet sikeres megostromlására, szintén a jótékonyágot állítják csaláteknek oda a gyanútlan közvélemény elé, s úgy tüntetik fel a szabadkőművességet, mintha az az intézmény egy soha ki nem fogyó persely lenne, melyből állandóan viszik, hordják szét a pénzeket, az adományokat és segélyeket azon helyekre, ahol a szegénység lélekgyilkos uralma terpeszkedik, ahol a betegség dominál, a nyomor az uralkodó, az elhagyatottság, az elesettség az élet egyetlen adománya.

A nagyközönség, a hiszékeny emberek legnagyobb része, mely ezeket folyton hallja és olvassa, hajlandó is lépre menni, hajlandó is ezt az intézményt, mint valami tiszt-

teletreerőlt, nemes dolgot cselekvő emberek társaságát fel fogni és elismerni. Sok férfit éppen ez téveszt meg, ez a gimplifogdosás visz be a páholyokba, ahol aztán szisztematikusan ölnek ki belőle minden olyat, ami őt csalódására figyelmeztethetné.

Ha a páholyszónokok felavatóbeszédét olvassuk, azt látjuk, hogy az új testvért ugyanilyen csalafinta módon szédítik meg. „Az anyagiasság és önzés mindig ellensége volt az idealizmusnak, pedig ha valahol, úgy a mi templomunkban honol a legtisztább idealizmus” – mondja *Székely Mihály* dr. az újonnan felavatottaknak, – majd így folytatja – „oázis a mi templomunk az önzés sivatagában.” (Árpád-páholy könyvtára XIII. 1896 május 23-án tartott beszéd) *Sztroiny József* testvér a szabadkőmívesi kötelességeket az új tagok elé a következőkben tárja: „Keressünk befolyást ama... kifogást nem tűrő tisztesség által, mely felkölti az emberek bizalmát, s hozzánk vonzza a tanácsot vagy segílyt keresőket, s *míg amazoknak szabadkőmíves szellemben tőlünk telhető tanácsokat adjunk*, a segílyt keresőnek, anyagi segílyt tehetségünk szerint nyújtunk” (Minnerva-könyvtár I. 1897. 14. oldal.)

Ennek a komédiázó, nagyképű és a jótékonytságot fitogtató, a szerencsétlenek és szegények gyámolítását mímelő tevékenységnek klasszikus példája az a jegyzőkönyv, melyet 1917 február 21-én a Symbolikus nagypáholyban 120 testvér jelenlétében tartott értekezleten a Corvin Mátyás, Deák Ferenc, Galilei, Eötvös, Humboldt, Hungária és Progresszió páholyok közös megbeszélésének eredményeként vettek fel, melyben oly szószátyár és nagyképű modorban tárgyalják a magyar nemzet egyik igen fontos problémáját, mintha a páholyoknak más feladatuk nem is lenne, mint ennek a nagy kérdésnek a megoldása.

A rokkant ügyről van ugyanis szó, felkínálkoznak tehát a rokkantaknak protektorul, fel a társadalomnak, törvényhozásnak és a kormánynak egyaránt, tanácsokat adnak, eszméket termelnek, javaslatokat tesznek, természetesen csak azért, hogy a felvett jegyzőkönyvek minél szélesebb körben elterjedjenek, hogy így port hintsenek a világ szemébe, s *el-tereljék a ügyeimet igazi tevékenységükről, mely ezen időben már csak a politizálásban, a deletizmusban és egy forradalom kirobbanásában merült ki.*

Mondanunk sem keli, hogy ez a jótékonyági takaró is épúgy lopott, a szabadkőművesség, mint karitatív intézménynek feltüntetése épúgy hazug, mint általában az összes nem eszméssel való dobálódzása, s egyedül csak arra jó, hogy pár – igazán pár – garas árán eltakarja a valódi célt, megtévessze a közönséget és a hatóságot, szóval az egész „jótékonyági” cél csak vastag függöny, amely megakadályozza a páholyok belsejébe az avatatlanoknak a betekintést. Elleplezi a szabadkőművesség tényleges munkáját és igazi végcélja érdekében végzett tevékenységét, s lehetővé teszi, hogy általa és ennek árnyékában zavartalanul vihesse diadalra igazi – romboló – elveit

Az előző fejezetekben bemutatott adatok után szinte felesleges is ennek a bizonyítása. Azok a nyilatkozatok, azok a tervek és célok, melyeket eddig az olvasók elé tártunk, minden más bizonyíték nélkül is nyilvánvalóvá tennék az emberek előtt, hogy a szabadkőművesség egész más célokért alakult, egészen más eredményeket hajszol, egészen más terveket igyekszik megvalósítani, mint a jótékonyág minél intenzívebb gyakorlását. Az a lelkeség, az az erkölcsi felfogás, amelyeket valósággal lefényképezve tártunk már eddig is az olvasók elé, s amelyek a szabadkőművesség igazi arculatát és belső világát mutatják be, nem is tennék, nem is tehetnék képessé arra, hogy jótékonyágban, önzetlen karitatív munkában lelje legfőbb feladatát.

De nehogy bárki is azzal vádolhasson, hogy mi állítunk, de nem bizonyítunk ezen a fontos téren, az alábbiakban mindazt igazolni fogjuk, amit fentebb elmondottunk.

Igazolni fogjuk, hogy a magyarországi szabadkőművesség nem volt jótékony, nem is tekintette ennek a gyakorlását feladatának, s ahol mégis van ennek valami nyoma, azt is csak önző célokból cselekedte ez az intézmény.

Azt is be fogjuk bizonyítani, hogy a magyarországi szabadkőművesség nagyszámú társadalmi jótékony intézménybe egyszerűen belopta magát, hogy a közpénzen, vagy a profánok adományaiból alapított és fenntartott egyesületeket sutytyomban kerített hatalmába, hogy oda az ő kreatúráit helyezte be, aztán ezeket a szabadkőművesség munkájának eredményeként mutatta fel a világ előtt és szabadkőműves célok elérésére használta fel őket.

Hogy ez mennyire így volt, alább majd maguk a szabadkőművesek fogják megmondani!

Jónás János, egy – a szabadkőművesek számára írt – füzetében így fakad ki: *„A kereső abban a jámbor hitben kér nálunk bebocsáttatást, hogy ideális gondolkodású és törekvésű szabad emberek közösségébe lép. Mi prédikálunk is neki eleget szeretetről, békéről, egyetértésről és más hasonló szép dolgokról. Mikor aztán már bent van a páholyban, azt akarja X. Y. páholy, hogy korábban el nem árult, minden részletében meg sem állapított programot szegezzünk neki, s ha ezt nem akarja elfogadni, nos, akkor szépen kitessekeljük”.* (Jónás János: „Páholy-e vagy párt?” Thököly Imre páholy kiadása.)

Jónás János testvér feljajdulása teljesen jogos. Az az intellektuell zsidóság ugyanis, mely az utolsó időkben a páholyokat teljesen hatalmába kerítette, bizony felesleges, sőt egyenesen mellőzendőnek tartotta a szabadkőműves testvérek és páholyok jótékonyági működését.

Az Unió páholy, mikor Jászi Oszkár a Marinovich páholy főmestere lett, ennek székfoglaló beszédjére tüzetes és pontonkint csoportba foglalt „megállapításokat és határozati javaslatokat” fogadott el 1911 május 2-án tartott munkáján, amelyben a következőket mondja: *„8. Jászi Oszkár helyteleníti a ma oly annyira uralkodó egyletalkotási mániát. Igaza van. Mai napság nagyon sok olyan egyesület alakul, amelyek, ha egyáltalán fejtenek ki valamelyes működést, csak az erők szétforgácsolására vezetnek.”*

A Minerva páholy 1911 március 24-én a páholyokhoz különféle kérdéseket intézett, s a beérkezett feleleteket összegyűjtve, ismét a páholyok rendelkezésére bocsátotta. Azon kérdésre, hogy miként lehetne intenzívebbé tenni a páholyok munkáját, a „Haladás” páholy vándorszónokok kiküldését javasolja oly páholyokhoz, hol még mindig „a baráti kaszinózás, alamizsnálgató jótékonyág képezi a fő feladatot”.

A szomorú emlékű Szende Pál, mint a Martinovich páholy helyettes főmestere „Alkotó és romboló munka a szabadkőművességben” című előadásában – minthogy a legdesztruktívebb páholyban és szigorúan egymás között voltak – meg is mondja véleményét őszintén az egész jótékonyági törekvésről. Így beszél többek között: „További vádpont ellenünk, hogy eltérítettük a szabadkőművességet legfőbb fel-

adatától, a jótékonyág gyakorlásától, holott a szabadkőművesség lényege ebben a tevékenységben merül ki. Nem titkoljuk, hogy elvileg helytelenítjük a mai divatos jótékony-ságot . . . *Mi a jótékonyágot abban a formájában ismerjük el csupán jogosultnak, midőn ez szociálpolitikai tevékenységet pótol, midőn oly funkciót vállal magára, amely tulajdonképpen az állami feladatok közé tartozik.*”

Nagyon ismerni kell annak a halandónak a szabadkőművesség fifikus és dugóhúzószerű stílusát, aki ennek a mondatnak igazi értelmét ki akarja hámozni.

Mert nem mond ez mást, mint, hogy nem helyes a szegényt egyénileg istápolni, a beteget személyenként gyógykezelteni és ápolni, az elesettet családonként gyámolítani, hanem mindezt tömegben és intézményszerűen kell megcselekedni, mert így nyerhetünk csapatokat a szabadkőműves célok kivívására, így tudjuk egész osztályok lelkét megmételtyezni, így kapjuk majd meg azt a lázadó lelkű, elégedetlen és mindenre alkalmas tömeget, amely a barrikádokra is kész lesz menni a páholyhatározatok diadalra juttatásáért.

Ne Tóth Jánost és Kis Imrénét segítsük, de egy egész menhelyet kaparítsunk meg, ne Kocsis Józsefet gyógykezeljük, de egész kórházakat szálljunk meg, ne Nagy János egyetemi hallgatót juttassuk lakáshoz, vagy tandíjhoz, hanem egész deákotthonokat, menzákat, egész deákegyesületeket kaparítsunk meg, mert ezeknél a jótékonykodás nagyon jó üzlet lesz, nagyon kiadós rebahot jelent a páholyoknak és azoknak az eszméknek, amelyeket ez utóbbiakban kitermeltek és, amelyeket az államban a szabadkőművesség megvalósítani igyekszik.

Micsoda érzés, micsoda erkölcs és micsoda lelkiesség!

Sztroiny testvér a már többször idézett kis füzetben kiadott egyik beszédében így oktatja ki a páholy falához már leszögezett elvtársat a szabadkőművesség jótékonyága felől: „*a jótékonyág a szabadkőművességnek csak az alárendelt eszköze*”, (17. oldal Minerva-könyvtár.)

Egyébként óvatosan bár, de erre a hivatalos „rituálé” is előkészíti a testvéreket. A Kőhegyi Lajos által kiadott káték, melyek a három fok (inas, legény, mester) természetrajzát írják meg, a két első fokban nagyon bőbeszédűen hangoztatják a jótékonyágot, a mesterfok kátéjában azonban ezt már nem is említik.

Kőhegyi a mesterjelek tárgyalásánál felteszi az egyik kérdést:

„Miből áll az érintés, vagy mesterfogás?

A mesterfogás öt részből áll: láb, lábhoz, térd, térdhez, mell, mellhez és balkarunkat a testvér nyaka köré fonjuk.”

„Az első jelenti a barátságot és egyetértést, a második a készséget, amellyel a testvér segítségére sietnünk kell, a harmadik a szándékot, hogy a testvér számára kegyelmet kérjünk, a negyedik az őszinteséget és együttérzést, az ötödik a *gondosságot*, *mellyel a testvért a bukástól megóvni akarjuk.*”

Sehol *egy betű, egy szó* a jótékonyságról! Az embernek, ha ezt olvassa, a régi mesék és gyermekkorának háborzongató olvasmányai jutnak eszébe azokról az erdők mélyén, sziklaodúk belsejében tanyát ütött szegénylegényekről, akik iszonyú esküvel veszik ki a hűséget a közjük cseppent új tagtól, s akikre az egymás megsegítésén, azon a bizonyos zsványbecsületen kívül semmi nem tartozik az egész nagy világból.

A Kelet 1911. évi 9-ik számában a Dél páholy egyik oktató munkáját közli le, melyben az előadó testvér a következőket mondja: „*Bizonyára hallottátok már, hogy a páholyok sok jót tesznek. A profán világ alig is tud róluk egyebet, minthogy a páholyokban jótékonyságot gyakorolnak. Hát ebben van valami igazság, kedves Benjámintestvérek . . . De profánok és kőművesek egyaránt tévednek, ha azt gondolják, hogy ez a páholyok főmunkája. A szabadkőművesség arra törekszik, hogy a profán társadalmi rendszert megszüntesse, s helyét a szabadkőműves állami és társadalmi rendszer foglalja el.*”

Strausz testvér a győri Philantrópia páholyban már 1907 február 19-én arról panaszkodik, hogy „*a szabadkőművesség humanisztikus intézmények létesítésében látja működésének súlypontját.*”

A Symbolikus Nagypáholy 1916. évi jelentésének vitájában (1916 május 20 és 21-iki gyűlések) Fischer Gyula ezeket mondta: „*Én, amikor szabadkőműves lettem, azzal a végzetlen szeretettel és idealizmussal léptem át a Galilei páholy küszöbét, amellyel egy kiváló férfiakból álló olyan társaságba akartam bemenni, ahol a külső társadalom hitványságain kívül állva, magasabb szempontból leszek képes maga-*

sabb munkát végezni és azzal a megdöbbenéssel álltam év-ről-évre az elvégzett munka után, hogy hiányzik kezünkől mindaz az erkölcsi erő, amely ennek végrehajtásához szükséges.”

Szegény Fischer Gyula, de kijózanodhatott már, mikor ezeket mondta. Ő bizonyára komolyan vette a filozofálást, az erkölcsi tökéletesedést, a jótékonyt, s kapott helyette forradalmi eszméket és törekvéseket, amikhez erkölcsi erőre, igazán nem volt szüksége a magyarországi szabadkőművészeknek.

Ám a következő felszólaló Singer Márton testvér már nem mondott ilyen kellemetlen dolgokat. Ellenkezőleg! Ő már tudta, hogy mit akarnak a páholyok, és mit is akar tulajdonképpen a magyarországi szabadkőművéség. Beszéde folyamán – mondja a jegyzőkönyv – a páholyokban tapasztalt végzetes frázisok és az örökös páthosz ellen fordul, amellyel örökké a testvéri szeretetről és a szabadkőművéség örök feladatairól beszélnek. Mindenütt ott akarunk lenni, azt akarjuk, hogy mindég emlegessék a szabadkőművéséget. *Ahelyett, hogy valami pozitívet alkotnának*, mindenféle jótékonykodással töltjük *az időt, és olyan kérdésekkel foglalkozunk, mint pl. a rokkant ügy, melynek megoldásához sok száz millió kellene.*

1918. év elején aztán a „tudatosabb” szabadkőművesek igen radikálisan akartak végezni ezzel a jótékonykodással. A talaj ekkor már alaposan meg volt művelve, az elvetett mag gyönyörűen kikelt és sudár fába szökellett, a páholyok is szépen megteltek a testvérekkel, az őrszemek is helyeiken állottak minden hivatalban. Nem volt tehát már semmi szükség többé a tettetésre és az igazi cél elleplezésére. Csak útképpen állott a jó öreg szabadkőműves alkotmány, amely egyik paragrafusában holmi jótékonykodási komédiákat is tartalmazott.

Elhatározták tehát ennek az alkotmánynak a revízióját, mert Szalay Károly testvér szerint *„alkotmányunk nem felel meg többé a megváltozott körviszonyok s újabb eszmeáramlatok által megkívánt feltételeknek”* Ekkor már nem azt nézték, hogy ki a fedhetetlen és jóhírnevű férfiú, hanem amint F. S. testvér nyíltan megmondotta, „néhol elég a felvételhez, ha a kereső (a felveendő tag. Szerző.) erősen szociáldemokrata, vagy erősen radikális.”

G. B. testvér szintén elárulja az alkotmányreform igazi célját, t. i. a jótékonykodás kiküszöbölését, s amint mondja, ezzel szemben csak azért vannak aggályai, mert az eddigi kontemplatív és karaktív irány sürgős leszerelése, ha ez maiorizálással keresztülvitetnek, esetleg szakadásra vezethetne.

Vass Béla testvér szintén nem hajlandó helyet adni a páholyokban a jótékonykodásnak, s csak úgy csepeg beszédéből a lenézés és lekicsinylés, mikor megállapítja, hogy célszerűtlen felolvasásokkal, jótékonykodásokkal és egyéb kisdud szórakozásokkal telt el az idő számos páholyunkban.”

ő különben már előzőleg sem a jótékonykodásban látta a szabadkőművesség igazi célját, amint ezt egyik oktató munkájában nyíltan meg is mondotta. „Sokan vannak – fejt ki – akik a szabadkőművességben javító intézményt látnak... Ezzel vág össze az a tény is, hogy a páholyok működése sokáig a jótékonykodásban, a karitatív tevékenységben merült ki. De meggyőződése és összes forrásaink tanúsága szerint ez a szabadkőművességnek durva félreértése.” (Kelet 1911. 256. oldal.)

Bálint Lajos az Eötvös páholy 1913 december 18-iki ülésében tartott előadásának végső következményeképpen a szabadkőművesség végcéljául a kommunizmust, atheizmust, és a kozmopolitizmust jelölte meg, nem pedig a jótékonykodást és a kontemplációt, amelyekről még csak említést sem tesz.

Wichtl az ő híres munkájában külföldi szabadkőműves korifeusok írásait citálja, így a franciaországi nagy Oriens bulletinjét 1864-ből, mely kimondja: „A jótékonykodás nem tartozik a szabadkőművesség feladatai közé.” (I. m. 69. old.)

Grundbaum Náthán a Humanitás páholyban 1905-ben a következőket mondja: „In der Lage soll wohl d.er Geist durch schone Rede ergötzt, auch soll Wohltätigkeit gefördert werden. Doch dazu brauchen wir keine Freimaurerei.”

Nem is habozik Wichtl a különféle irányban tett vizsgálódások után nyíltan kijelenteni: Die Wohltätigkeit ist also nur ein Deckmantel, den man abwirft, so bald er nicht mehr nötig ist.”

De ismerte szabadkőműveseink szemérmetlen tagadási taktikáját, magának a Symbolikus Nagypáholyának egyik

jelentéséből fogjuk beigazolni azt, hogy a szabadkőművesség jótékonyasága közönséges porhintés a tájékozatlan publikum és a jóindulatú hatóság szemébe.

Mielőtt azonban az egyes páholyok jótékonykodását szemügyre vennők, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a különféle egyletalapításokat jótékonyaságnak – a szó etimológiai értelmében – nem tekinthetjük. Ezek megteremtésével a szabadkőművességnek az a célja, hogy eszméit a profán világba a gyanútlan tömeg közé kivigye, s ezt a tömeget szisztematikusan a maga terveinek tudatos vagy öntudatlan részeseivé tegye. Hogy egy hasonlattal éljünk, mint ahogy nem tekinthetjük a legönzettelenebb vallásosság-
nak azt, ha pl. az egyes vallásfelekezetek templomokat állítanak fel – mert hiszen ez érdekükben áll – ép úgy nem tekinthetjük annak a szabadkőművesség abbeli törekvését sem, mely eszméjének népszerűsítésére különféle egyleteket és intézményeket alapít.

Nem tekinthetjük továbbá a szabadkőművesség jótékony működésének azt sem, ha ez az intézmény a társadalom, vagy a közttestületek által alapított valamely egyesülettel megszáll, abba kakuk módra betelepszik, abba beszívárog, hogy aztán a kész intézményt minden anyagi áldozat nélkül egyszer csak birtokba vegye és megkezdje azokban az ő tanainak a propagálását.

A szabadkőművesek ugyan a közvélemény előtt ezeket is mint az ő sajátos alkotásukat, mint a szabadkőművesség jótékony szellemének eredményét tüntetik fel, mikor azonban maguk között vannak, akkor elégedetten dicsekszenek el azzal, hogy a jámbor profánokat ismét sikerült megtéveszteni és egy-egy intézményt csalafinta módon tőlük elhódítani anélkül, hogy ez a szabadkőművességnek a kasszáját igénybe vette volna.

A Corvin Mátyás páholy „egy szabadkőműves özvegy otthon és egy – az intellektuális gyakorlati élet céljait szolgáló – kísérleti műhely” alapít, melyet a páholy félszázados jubileumán „*a magyar társadalomnak, mint a magyar szabadkőművesség szeretetadományát*” akar felajánlani, vagyis magyarán megcsinálja a szabadkőműves célokat szolgáló intézményt, s aztán a profán társadalom nyakába igyekszik azt varrni.

A szegedi Árpád páholyban közigazgatási bizottsági

tagokból városi pártot szerveztek, ahol a páholyban kimunkált tervek számára profán közvéleményt teremtettek, ugyanannyira, hogy – miként maguk eldicsekszenek vele – „*e városi párt a páholy profán szerveként tekintendő*”. Hány jóhiszemű férfiú lett így a páholyok öntudatlan szolgája.

A nagyváradi László király páholyban Lévai testvér a fiatakorúak bíróságáról szóló törvény ismertetésénél a pártfogói tisztséget, mint szabadkőmíves alkotást üdvözli, Márton testvér pedig arról értekezik: „Hogyan lehetne eszméiket a nép között a ponyvairodalom útján terjeszteni.” A páholy nem talál ebben semmi kivetnivalót, ellenkezőleg ezen terv részletes kidolgozásával Márton testvért meg is bízta. íme „a felvilágosodás és kultúra” legfőbb tényezőjeként hangoztatott szabadkőmívesség, mint a legbornírtabb népbutítási eszköz árendása!

Az Eötvös páholy (Budapest) A Villám-utcai „Leányanyák Otthon”-át, mint a nővérek munkájának eredményét említi fel, a kolozsvári Unió páholy pedig egész sorozatát sorolja fel a különféle egyleteknek, amelyeket ugyan nem ő alapított, még csak nem is igen támogat, de, ahol szerinte a szabadkőmíves munkálkodás számára fontos tér nyílik.

Az aradi összetartás páholy *a városi népsegítő irodát kaparintja meg, a kassai Resurrexit páholy jelentésében pedig Nyulászi testvér a tagok nagy tetszése között ajánlja, hogy az igazságügyi kormány által ügyvédjelöltek és joggyakornokok részére létesítendő jogi szemináriumok előadói közé minél több testvér kerüljön be.*

A dévai Hunyad páholy a cserkészetre veti magát, s nagy örömmel jelenti, hogy „*három intézetben alakult meg a cserkész szövetség, mindenütt a testvérek vezetése alatt. Ugyancsak a páholyokból indult ki az absztinens mozgalom is, szintén a testvérek vezetése mellett.*”

A most felsorolt adatok a Symbolikus nagypáholy 1914. évi jelentéséből vannak véve.

De nemcsak ezen jelentés, hanem a körlevelek és felszólalások egész sora bizonyítja, hogy a különféle jótékonysági intézményeket a szabadkőmívesség nem altruista célból, hanem a legönzőbb indokokból alapította. így pl. sokat beszélnek arról a segítyezésről, amelyet a magyarországi szabadkőmívesség a szegény főiskolai hallgatók között véghezvitt. Külszínre és nagyjából így is állott a dolog, de tevékenység-

gük és jószívűségük igazi indokát teljes őszinteséggel tárja fel a Comenius páholy 1913. január 25-én kiadott, körlevele, amely szószerint a következő leleplezéssel szolgál: *„Több, mint egy évtizeden át egyre fokozódó intenzivitással foglalkoztak már a páholyok azzal a kérdéssel, hogy mit kellene tenni és mikép lehetne védekezni a klerikalizmusnak az ifjúságra gyakorolt egyre növekvő hatalmával szemben, s jelzőszóvá vált, az ifjúságnak szabadkőművesi szellemben való irányítása.*

Eszme, eszme után vetődött fel, hogy miként lehetne legalább a főiskolai hallgatók között valamely szervezetet létesíteni, amely sikeresen szálljon szembe a klerikalizmusnak romboló munkájával. Voltak, akik ifjúsági lapot akartak alapítani, mások progresszív eszmekörből vett tárgyú irodalmi munkákra pályadíjak kitűzését javasolták, és a pályanyertes ifjak közül vélték megszerezhetni az alakítandó ifjúsági egyesületek alapítóit. Ismét mások nagy társadalmi akciót indítottak egy nagy ifjúsági pártfogó egyesület megalkotására, ismét mások a mentori intézményben keresték a cél megvalósítására alkalmas eszközt.”

Íme a szabadkőműves jószív! Az ifjúság iránti nagy szeretet tehát ily közönséges önző célokat takart, nem a szeretet és részvét vezet tehát a testvéreket, midőn az ifjúságnak segítségére sietnek, hanem egy aljas indok, mely pénzzel akarja megvásárolni a lelkeket céljai számára.

De még visszataszítóbb formában nyilatkozik meg a magyar szabadkőművesség jótékony munkájának igazi célja abban a körlevélben, melyet a magyarországi Symbolikus nagypáholy 1913 május 24-én 2989/1913. szám alatt valamennyi szabadkőműves páholynak megküldött, s amelyet „szigorúan bizalmas”-nak jelez, mert *„nem kívánatos, hogy az általunk megindított mozgalom híre – szövetségünkkel szemben ellenséges indulatú – profán körökbe jusson.*”

A körlevélben a cserkészfiúk intézményét ajánlja a testvérek figyelmébe, mert *„ki kell gyomlálni a felekezeti vonatkozásokat ezekből a serdülő gyermekekből álló testületekből... (mert ha) a konfesszionális egyoldalúság gyökeret ver az ifjak lelkében, nehezen irtható ki a későbbi időben.*”

Felhívja tehát a szabadkőműveseket, cserkészfiú testületek alakítására, *„a testvérek vezetése, irányítása és ellenőrzése mellett, úgy a fővárosban, mint az erre alkalmas vidéki helyeken . . . mert . . . amint a külföld szabadkőmű-*

vesei is felfogták a gyermekszervezetek irányításának fontosságát a szabadkőmíves célok szempontjából, úgy mi is különös súlyt helyezünk a cserkészfiúk intézményének szabadkőmíves befolyás alatt leendő tovább szervezésére és irányítására.” Jó lesz tehát még ma is az illetékeseknek átnézni a cserkészvezetők névsorát, s meg nem engedni, hogy esetleg „a testvérek emberbaráti” működése e téren is befészkelje magát ebbe a magyar jövő szempontjából rendkívül fontos intézménybe „a szabadkőmívesi célok szempontjából.”

A Symbolikus nagypáholy 1911. október 12-én kelt 3741/1911. számú körlevele szintén kellő világításba helyezi a szabadkőmívességi jótékonyág emberbaráti jellegét, midőn így szól: „*Vannak oly újabb alkotásaink is, melyeknek segítségével progresszív törekvésünket vittük ki a profán világba.* Azért alkottuk ezeket, hogy szabadabban mozoghassunk, és hogy a társadalomra szabadkőmíves szellemben erősebb hatást tudjunk gyakorolni.”

A Kelet 1910. évi 13-ik száma azt mondja: „*Azt az alapelvelet tartjuk szem előtt, hogy a szabadkőmívesség eszméit a profán életbe, profán szervezetek útján kell átvinni, amelyekben azonban a szabadkőmívesség vezető férfiai tartják meg a vezető szerepet . . . E profán intézmények szervezésénél különösen a tisztikar kijelölésénél és megválasztásánál az alapítók oda törekedtek, hogy biztosítsák a szabadkőmívesség vezetését egyrészt intézményileg, másrészt azzal, hogy óriási többsége a vezetőknek a szabadkőmívesség kebeléből kerüljön ki.*”

A Symbolikus nagypáholy 1910. évi jelentése a debreceni Haladás páholy munkájáról szólva így dicsekszik el: „*A páholy alkotásai, amelyeknek szabadkőmívesi eredetéről a profán világnak alig van fogalma, szépen fejlődhetnek*” Mondanunk sem kell, hogy ezekre az alkotásokra a derék páholy minél kevesebb anyagi áldozatot fordított, mert annak minden fenntartási költségét – épen azért, mert az intézmény szabadkőmívesi jellegét elleplezte – a profán társadalommal fizettette meg.

A győri Philantrópia páholy számos vakoláson eldicsekedett azzal, hogy sikerült nekik Győrben egy diák internátust létesíteni, amely szigorúan szabadkőmívesi szellemben neveli az ifjúságot, olyannyira, hogy amint egyik páholy-

munkán Miháلكovich közjegyző főmester elmondotta, – egyik osztály végzett növendékei hittanárúknak már nem voltak hajlandók az érettségi után ígéretet tenni arra nézve, hogy a szabadkőmíves páholyokba nem fognak belépni. Hogy azonban a szabadkőmívesek ezen diákothontra is minél kevesebbet költöttek és ennek céljaira minél nagyobb értékeket igyekeztek megkaparintani a közvagyonból, azt a páholy 1908. évi február 25-én megtartott ülésének jegyzőkönyve dokumentálja, ahol a nappal királyi közjegyző, éjjel szabadkőmíves főmester örömmel jelenti ki, „*hogy a városi képviselőtestület az internátus céljaira ismét megszavazta az ingyen telket, mely ellenségeinknek oly sok fejfájást okozott.*” A Symbolikus nagypáholy 1916. évi első munkatáblájának (gyűlésének) tanúsága szerint Bókai Árpád nagymester bejelentette az ülésen, hogy „*egy igen szép szabadkőmíves eszme megvalósulásának ünnepéről, a fővárosi diákmenza megnyitására jön. E menza száz diáknak ad havi 27 koronáért ebédet és vacsorát, száznak ingyen. A polgármester hálásan köszönte meg a nyilvánosság előtt ezt a szabadkőmívességnek. Gondoskodás történt azonban arról, hogy a beneficiumot élvezőknek tapintatosan tudtukra adassék, hogy az ő jótévedjük a szabadkőmívesség.*”

Hogy ezen diákmenza fenntartásainak költségeihez a társadalom, a székesfőváros, a kormány, stb. oly összegekkel és egyéb anyagi segítséggel járultak hozzá, ami mellett a szabadkőmíves áldozatkészség szinte a nullával egyenlő, azt bárki megláthatja és megállapíthatja, aki a menza számadásait átnézi. Ámde a szabadkőmívesség mégis egyedül vágta zsebre érte az ugyancsak szabadkőmíves polgármester dicséretét, és ezen túlmenőleg volt merészsége még arra is vetemedni, hogy a jótékonyt kamatoztassa és a szegény diákok minden egyes kanál levesénél fülükbe súgja, hogy mindezt a szabadkőmívességnek köszönhetik.

Ilyen jótékonyagra valóban csak a szabadkőmívesség képes!

Ugyancsak a Symbolikus nagypáholy 1916. május 13-iki üléséről felvett jegyzőkönyv 5. pontja mondja a következőket: „*A Debrecen keletén dolgozó Haladás páholy javaslatot terjesztett be a jótékony egyleteknek, állami felügyelet alá való helyezése és nevezett egyletek felekezeti jellegének megszüntetése tárgyában. Tekintettel arra, hogy a jótékony*

egyletek a törvény értelmében állami ellenőrzés alatt állanak, valamint arra, hogy a felekezetek által alapított egyesületek felekezeti jellegét megszüntetni nem lehet, a szövet segíanács azt ajánlja, hogy a Haladás páholy által megvalósítani szándékolt célt úgy érzük el, ha a páholyok oda fognak törekedni, hogy az ilyen egyesületek vezetésébe minél több testvér jusson be.”

A Haladás páholy tehát nem elégszik meg azzal, hogy a vallások, és a profánok által alapított és fenntartott jótékony intézményekbe a szabadkőművesség alattomban szivároгjon be, neki ez a tempó igen lassú, ő egyenesen el akarja ezeket raboltatni az államhatalom ereje által, hogy aztán ezek így még könnyebben, még kevesebb fáradsággal és még kisebb kockázattal hulljanak a szabadkőművesség karjaiba. A Szimbolikus nagypáholy, a szabadkőművesség magyarországi erkölcsének legfőbb őre – amely csak bizonyára ismeri a szabadkőművesség lelkiségét – nem háborodik fel ezen, nem utasítja rendre debreceni vazallusát, hanem ellenkezőleg, megmagyarázza neki, hogy úgy, vakmerően és egyenesen a terve nem sikerülhet, azonban, ha a régi recept szerint járnak el, talán lassabban, talán nagyobb munkával, talán több veszéllyel, de mindenesetre elérhetik ugyanazt a célt a jótékony intézmények szabadkőműves szellemmel való megtöltését.

A Cél című folyóirat 1916. évi június 20-iki számában olvassuk a következőket: „A páholyok a főváros közelében, jobbanmondva a törvényhatósági bizottságokban akkor kezdtek először szerepelni, mikor a hajléktalanok menhelyei létesültek. Ez alkalommal ismerték fel már a fővárost ama kitűnő pénzforrásnak, melyből mindég bőven lehet meríteni. A testvérek ugyanis, áthatva a nemes humanizmustól a főváros egyes részeiben a lakástalanok részére menedékházakat építettek. Ám az építés összes költségeit az utolsó krajcárig a főváros házi pénztára adta, a testvérek pedig úsztak az elismerésben és dicsőségben. Ez volt az első lépés. Azóta már a főváros intézményeket létesített, tömérdek társulatot támogat és tart életben, a páholyok határozatából.”

Maga a polgármester székfoglalója sem volt egyéb, mint a magyarországi Nagy Oriens nagymesterének, Bókay Árpádnak közgyűlési megnyitója bő kivonatban. S hogy intézményileg is biztosítva legyen a páholyok állandó befolyása

és jótékonyági akcióiknak a fővárosra való átruházása, a testvérek céljainak megfelelően egy polgármesteri memorandum jelent meg, mely a közjótékonyág ügyét a mai városi Segítő Iroda szabadkőműveseinek vezetésével koncentrálni akarja egy új nagy hivatalban.” (Cél 1916. június 20. 382, 386. oldal)

A szabadkőművesség tehát hüen betartotta és tehetségesen sikerre vezette azt a programot, melyet a Dél 1911. évi március 15-iki számában úgy formulázott meg, hogy „iparkodjunk helyünket elfoglalni minden közéleti testületben, hol eszméinknek szóval és tettel lehetünk szolgálatára.” Ugyanezt hirdeti a Kelet 1910. évi második száma is, midőn a testvérek figyelmébe ajánlja, hogy „*ki kell vinnünk eszméinket a profán közönség legmesszebb és legszélesebb köreibe. Kötelességünket nem akkor teljesítjük, ha magunk részére dolgozunk, hanem csak akkor, ha átültetjük elveinket a társadalom termő talajába.*”

Végül idézzük a Progresszió című szabadkőműves hivatalos lap 1911. évi 2-ik számából az alábbiakat: „*Gondoskodnunk kell arról, hogy főleg megfelelő közös munkákkal a páholyokban, minden fontos közéleti kérdésben egészséges és életerős szabadkőműves közvélemény alakuljon ki és, hogy ezt a már kialakult közvéleményt minden lehető eszközzel a profán világba is kivigyük.*”

Mindezen idézetek – azt hisszük – teljesen világossá teszik mindenki előtt, hogy a sokat emlegetett jótékonyága szabadkőművességben nem az irgalmas szív munkája, hanem a jól felfogott érdek folyománya, a kalmár nyereszkesedésre alapított spekulációja, mely tiszteletet nem érdemel.

Ha most már az érdeknélkül véghezvitt, tisztán altruista jótékonyágot vizsgáljuk, látni fogjuk, hogy az oly csekély, amivel dicsekedni igazán nem állhat érdekében a hazai szabadkőművességnek.

Hogy ne tagadhassanak, *a legautentikusabb tanúval fogjuk ezen állításunkat bizonyítani.*

A Symbolikus Nagypáholy 1914. évi „Jelentése” –mely pár kivétellel – az összes páholyok tevékenységét jelöli, számszerűleg hozza a magyarországi szabadkőművesek által 1914. évben jótékonyásra fordított összegeket. Lássuk

tehát, hogy az egyes páholyok mit fordítottak az igazi jótékonyagra:

1. A *Széchenyi* páholy 4583 kötetből álló népkönyvtárát a város rendelkezésére bocsátotta, természetesen azon „altruista” céllal, hogy így a nagyközönség észrevétlenül szívja magába a szabadkőmíves eszméket. Más jótékony-ságról hallgat.

2. *Corvin Mátyás*. Háborús segítő akcióra adott 2500 koronát, a szabadkőmíves kórház céljára 1000 koronát.

3. *Humbold*. A Nagypáholy kórházára adott 1800 K-t, a Nyomorék gyermekeknek 800 koronát, a Demokrácia páholy kórházát 500 koronával, a műcsarnoki hadikórházat 100 koronával, a „*Világ*”-ot 1670 koronával, a Társadalomtudományok Szabad Iskoláját 100 koronával, a galíciai menekültek részére állított iskolát 50 koronával támogatta, vagyis – mint a páholy kijelenti – szabadkőmíves célokra az 1914. évben 6630 koronát fordított.

A tulajdonképpen jótékonyagra persze a páholyoknak nem jutott pénze, legalább is nem valami sok, mert a páholy ezt a következő titokzatos kijelentéssel intézi el: ezenfelül több közérdekű jótékonycélú intézményt is kisebb-nagyobb összegekkel támogatott.”

4. Az *Árpád* páholy a hadbavonultak családtagjainak 1500 koronát adott, a *páholykórházat pedig 5000 koronával megalapította, mellyel „a testvérek ugyanazt a feladatot teljesítik, amit a fővárosi szabadkőmíves kórházzal a szabadkőművesség egyeteme.”* Erről a „feladatról” még beszélünk.

5. *Neuschlosz a Régi Hívek*, mindössze 1000 koronával szerepel a jótékonyág terén, ezt is a Nagypáholy kórházára adja.

6. A *Haladás*, szabadkőmíves jótékonycélra és profánoknak adott 600 koronát, progresszív célokra megszavazott 3550 koronát. (Ebből a „*Galilei-kör*” kapott 1000. a „*Világ*” 1500, „Új Korszak” 200, Szabadgondolkodók Egyesülete 250, Társadalomtudományok Szabad Iskolája 100 koronát.)

7. *Galilei*. Profán alkotásokra 4478.73 koronát utalt ki, ezenfelül 2500 szabadkőmíves szellemű olvasmányt adott a hadikórházaknak, fenntartott a Nagypáholy kórházában egy ágyat, a Demokrácia páholy kórházának adott 200, a Deák Ferenc páholy kórházának 200, a retek-utcai népkonyhának havi 50, ingyentej egyletnek havi 50, II. napközi otthonnak

havi 100 koronát, összes jótékonycélú kiadása tehát 687S.73 korona.

8. *Hungária.* A Nagypáholy kórházára adott 500 koronát, három sebesült katona ellátására havi 300 koronát, s a hadbavonult páholytagok hozzátartozóinak 1150 koronát, jótékonykodása tehát a három katona ellátására szorítkozik évi 3600 koronával.

9. *A Könyves Kálmán, 12.820 koronát* számol el „segélyezésre és jótékony intézmények támogatására”, de hogy ezek miben állanak, azt elhallgatja. „A háborúval kapcsolatos alkotásokra 4067 koronát, bevonultak családtagjainak 1000 koronát, segélyezésre szoruló testvéreknek” 10.000 koronát ad, tulajdonképen jótékonytsága tehát – legfeljebb – 13.820 korona, mi azonban felvesszük a 4067 koronát is, s így a végösszeg 17.887 korona.

10. *Hallgatagság* csak annyit jegyez meg, hogy „az általános ínséggel számolva, a páholy nagyobb összegű adományokat juttatott a városi ínségakciók részére, az összeget azonban bölcsen elhallgatja, amiből következik – ismerve dicsekvésüket –, hogy az igen kevés lehetett.

11. *Haladás.* Az R. I. tv. 1000 koronás adományán kívül nem említ összeget.

12. *László Király.* 1000 koronát adott ingyenkenyérre, az egyetemi hallgatóknak juttatott 2100 koronát, összes jótékonykodás tehát 3160 korona. A páholy kórházának felállítása és a „*Világ*”-nak adott 1000 korona már szabadkőmíves célokat szolgál.

13. *Eötvös.* A levesosztó-társaság létesítésén kívül csak „kisebb nagyobb adományokat juttatott” a különféle jótékony intézményeknek, de hogy ezek mennyit tettek ki, azt nem közli számszerűleg. Megjegyezzük, hogy ezek az intézmények is mind szabadkőmíves alapítások. *A páholy egész tevékenysége, kedvenc szülőtte, a „Világ” segítségével merült ki, s ettől nem sajnál 15.000 korona szubvenciót.*

14. *Felvidék.* Harcbavonult katonáknak 140 koronát és 1000 koronát, kórházra havi 180 koronát, tehát évi 1960 koronát, Vöröskeresztnek 50 koronát, a 16-os honvédeknek karácsonyra 30 koronát, szegények és főként özvegyek segélyezésére 170 koronát, az ev. gimnáziumra 100 koronát adott, összes jótékonytsága tehát 3450 korona.

15. *Deák Ferenc.* Jótékonytsága – egy a páholy által

alapított hadikórház – azonfelül 3300 koronát szentel a valóban jótékonynak mondható célokra.

16. *Unió* nem ad semmit jótékonycélra, de valódi szabadkőmíves észjárás szerint a *Kolozsvár város törvényhatósága részéről munkanélkülieknek megszavazott 15.000 koronát saját „karitatív” működésére könyveli el.*

17. *Comenius*. 3000 korona a jótékonykodása, ebből azonban 2000 korona a Nagypáholy kórházára lett adományozva.

18. *Összetartás*, 650 korona segélyt osztott ki.

19. *Világosság*. Szabadkőmíves célokra tényleg bőkezűen ad, a valódi jótékonyt azonban 700 koronával, majd 500 koronával, s a háborús nyomorra adott 1000 koronával, összesen tehát 2200 koronával teljesen elintézi, nem szólva arról, hogy „résztvettek az újpesti patronázs-egylet újjászervezésében és hogy annak helyes irányú vezetését biztosítsák, testvéreket választottak be a vezető állásokba”.

20. *Demokrácia*. 12.500 koronát könyvel el jótékony célra, bár nem sorolja fel, hogy azt mire adományozta.

21. *Munka*. Kórházára 2500 koronát költött, karitatív munkája pedig a vak katonáknak 100 korona, hadba vonultak családtagjainak 500 korona, egyéb jótékony célra 200 korona, összesen tehát 800 korona, mert azt a 100 koronát, amit „egy szabadkőmíves szellemben dolgozó tanítónak” juttatott, ide nem számíthatjuk.

22. *Pannónia*. 1000 koronás alapítványt tett szegény ifjak számára s ezen felül egyes intézményeknek, „a szokásos évi adományokat juttatta”, s végül 500 koronát adott a hadbavonultak családtagjainak, s így összes adománya 1500 korona.

23. *Aliöld*. Tagjai belopakodtak „a helyi népjóléti bizottságba”, ennek kiadásaira adott is 500 koronát, s ezzel jótékonyága ki is merült.

24. *Siculia*. 100 koronát említ, mint jótékony célra adott összeget.

25. *Reform*. Szabadkőmívesi célokra igen bőkezűen adakozott, „profánok” támogatására azonban csak 750 koronát tartott szükségesnek fordítani.

26. *Minerva*. „Összes kiadása humanitárius, progresszív, és háborús célokra 7700 korona.”

27. *Losonczy*. Hosszú lère eresztett öndicsérete minden-

ről beszél, de hogy jótékonycélra mit fordított a hadbavonultak családjának megszavazott 1000 koronán felül, azt nem említi meg.

28. *Resurrexit.* A háborús nyomor enyhítésére 1150 koronát, s az ingyentejnek 100 koronát adott Természetesen ez is birtokba vette a városi népsegélyző irodát.

29. *Szepes.* Azt a 7000 koronát, melyet „a profán körökkel együtt” gyűjtöttek, teljesen a maga vívmányaként könyveli el, pedig egész jótékonyága nem egyéb, minthogy „a testvérek mind beléptek a jóléti bizottságba, amely bizottságnak összes tisztviselői testvérek.”

30. *Philantrópia.* Jótékonycélra semmit sem mutat ki.

31. *Sirius.* „Segélyezett különböző emberbaráti és progresszív intézményeket⁴¹, hogy miket és mennyivel, azt nem említi meg.

32. *Erzsébet.* Megjegyzi, hogy több intézményt támogatót, s háborús jótékonycélra 2500 koronát adott.

33. *Madách.* A hadbavonultak családtagjainak 4000 koronát adott, s segélyezett „több progresszív és jótékony egyesületet”.

34. *Ébredés.* Jótékonyága 500 koronából áll.

35. *Hajnal.* Hadbavonultak családtagjainak 600 koronát, egy kórházi helyért 720 koronát fizetett, jótékonyága tehát összegben kifejezve 1320 korona.

36. *Testvériség.* Háborús jótékonyága 1500 korona.

37. *Berzsenyi.* Kulturális célokra 124 koronát, katonák karácsonyára 50 koronát, katonáknak pamutra 40 koronát adott, tehát 214 koronával az egész jótékonyágát elintézte.

38. *Honszeretet.* „Áldozatkészség” 344 korona értékű természetbeni adományban nyilvánul, viszont *szabadkőműves szokás szerint a város részéről a szegényeknek adott összeget is sajátjaként könyveli el.*

39. *Petőfi.* „Több jótékony és kulturális intézményt támogatott”, de összeget nem mer közölni.

40. *Szabolcs.* Ez a nagyszájú vörös páholy szintén bölcsen hallgat, mikor áldozatkészségét bizonyítania kellene.

41. *Kazinczy.* Szintén nem közöl összeget.

42. *Zsilvölgy.* Szabadkőműves célokra 1193.23 koronát, háborús segélyekre 500.42 koronát fordított.

43. *Szeged.* Ínségesek segélyezésére 1000 koronát, az

Árpád páholy kórházára 720 koronát szavazott meg. Eszerint 1720 korona erejéig jótékonykodott.

44. *Tisza*. Felsorolja az általa létesített intézményeket, s kijelenti végül, hogy profán segélyezésekre 301 koronát fordított.

45. *Archimedes*. Csak általános kijelentésekre szorítkozik.

46. *Progresszió*. Háborús segélyekre a páholy a főmesternek 1450 koronát bocsátott rendelkezésére,

47. *Sas*. Segélyezésre 3200 koronát fordított.

48. *Észak*. „Profánok támogatására is tetemes összeget fordított”, de azt számszerűleg nem jelöli meg, csak a „Világ”-nak adott 400 koronával dicsekszik.

49. *Budapest*. Az Augusztia gyorssegély-alapnak adott 120 koronát.

50. *Irányi Dániel*. „Az özvegypersely tartalmát 50 koronára kiegészítve az ingyentejnek adta s erre szánra a megvilágítás alkalmával körözött persely tartalmát is.

51. *Türr István*. Nem közöl összeget.

52. *Előre*. Szintén nem dicsekszik jótékonykodással.

53. *Pro libertate*. Havonként 100–100 koronát ad a szegényeknek, évente tehát 2400 koronát.

54. *Virradat*. 510 koronát juttatott a szegényeknek.

55. *Phönix*. Minden háborús állami vagy társadalmi alkotást megkaparított, így a városi jóléti irodát, a kórházakat, még a polgárőrség vezetését is. A jóléti iroda költségére adott havonta 100 koronát, tehát egy évben 1200 koronát.

56. *Kárpát*. Segélyezésre 455 koronát, kórházra 1163.58 koronát adott ki, tehát összesen 1618.58 koronát.

57. *Kölcsey Ferenc*. Hadbavonultak családtagjainak juttatott 200 koronát.

58. *Körösi Csorna Sándor*. Csak általános öndicsekvésben merül ki.

59. *Zoroaszter*. Egy mozielőadás jövedeméből 2700 koronát, ezenfelül még 1689.69 koronát adott a Vöröskereszt és Vörös félholdnak, vagyis összesen 4389.69 koronát.

60. *Anonymus*. Nem közöl összeget, csak a szabadkőműves célra juttatott adományokból.

Eddig a jelentés. Eszerint a szorosán vett magyarországi szabadkőművesség jótékonyága páholyonként az 1914. évben a következő összegeket tünteti fel:

1. Széchenyi	—		Athozat: 81.766.—
2. Corvtn Mátyás	2.500.—	31. Sirius	—
3. Humboldt	950.—	32. Erzsébet	2.500.—
4. Árpád	1.500.—	33. Madách	4.000.—
5. Neuschlosz a R. H.	—	34. Ébredés	500.—
6. Haladás	600.—	35. Hajnal	1.320.—
7. Galilei	6.878.—	36. Testvériség	1.500.—
8. Hungária	3.600.—	37. Berzsenyi	214.—
9. Könyves Kálmán	17.878.—	38. Honszeretet	344.—
10. Hallgatagság	—	39. Petőfi	—
11. Haladás	1.000.—	40. Szabolcs	—
12. László Király	3.160.—	41. Kazinczy	—
13. Eötvös	—	42. Zsilvölgy	500.42
14. Felvidék	3.450.—	43. Szeged	1.000.—
15. Deák Ferenc	3.300.—	44. Tisza	301.—
16. Unió	—	45. Archimedes	—
17. Comenius	1.000.—	46. Progresszió	1.450.—
18. Összetartás	650.—	47. Sas	3.200.—
19. Világosság	2.200.—	48. Észak	—
20. Demokrácia	12.500.—	49. Budapest	120.—
21. Munka	800.—	50. Irányi Dániel	50.—
22. Pannónia	1.500.—	51. Türr István	—
23. Alföld	500.—	52. Előre	—
24. Sicilia	100.—	53. Pro libertate	2.400.—
25. Reform	750.—	54. Virradat	510.—
26. Minerva	7.700.—	55. Phönix	1.200.—
27. Losonczy	1.000.—	56. Kárpát	1.618.58
28. Resurrexit	1.250.—	57. Kölcsey Ferenc	200.—
29. Szepes	7.000.—	58. Körösi Csoma Sándor	—
30. Philantrópia	—	59. Zoroaszter	4.389.69
	Átvitel: 81.766.—	60. Anonymus	—
		Összesen	108.983.69

A magyarországi szabadkőművesség 1914. évi jótékony-sága tehát számokban kifejezve 108.983.69 koronát tett ki. De vegyük figyelembe a kisebb adományokat, s tegyük jótékony adományát 150.000 koronára. Ez összegből azonban le kell számítanunk a profánok adományát, le kell azon összeget, melyet háborús célokra adott, mint amelyek béke időkben nem szerepelnek s akkor látni fogjuk, hogy a magyarországi páholyok állítólagos legfőbb feladatuknak, a jótékony-ságnak évente legfeljebb 100.000 koronával tettek eleget. Ennyit tudott áldozni csak, több mint 8000 tag. *Ban-károk, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyárosok, magántisztviselők, kereskedők* — és több mint 80 páholy, vagyis, egy szabadkőműves jótékonykodása átlagban és évente legfeljebb 12 korona 50 fillért tett ki.

Ne álljanak azonban elő az általuk alapított jótékony egyesületekkel, valamint ne dicsekedjenek az oly buzgón felállított páholykórházakkal sem.

Hiszen a „Jelentésiből világosan kitűnik, hogy ezeket az egyleteket mind a városok, az állam s a társadalom nyakába varrták, ezekkel tartatták el, a profán adományokból táplálták, nekik csak arra volt gondjuk, hogy azokba a testvéreket ültessék bele, s így lehetőleg ingyen – vagy csak fillérek árán – szabadkőmíves eszmeterjesztő intézményekké tegyék azokat.

Hogy az egyesületek tervszerű segélyezéséről szó sem lehet, az a tény is bizonyítja, hogy egyetlen páholynak sem volt költségvetése vagy költségelőirányzata, a szabadkőmíves vagy más alapítású jótékony intézmények segélyezését illetőleg, még azoknak sem, amelyek egy-egy ilyen intézményt megalapítottak.

Nos, és a kórházak alapítása? Emlékezhetünk még arra, a botrányra, midőn a hadvezetőség észrevette, hogy az ezekbe bevezényelt sebesülteket az irgalmasság köpönyege alatt miként igyekeztek a destruktív eszmékkal megmértelezni. Nincs tehát nekik mit dicsekedniök ezen „jótékony-sággal sem.

Ki hiszi el ezek után, hogy a magyarországi szabadkőmívesség lényeges tevékenysége a karitatív munkába merült ki?

Ki hiszi el ezek után, hogy a magyarországi szabadkor testvéreket egy nagy segítő egyesületbe, mint ahogy a profán világnak ezt bemagyarázni szeretnék?

Ki hiszi el nemes céljaikat, midőn az ország gazdag tőkései és bankárjai mindössze 100.000 korona, fejenként 12.50 korona erejéig óhajtottak évente segíteni szegény és rászorult embertársaikon?

Hát van oly káplán az országban – hogy főpapjaikról ne is szóljunk –, aki évente-békében – csak 12.50 koronát fordított volna jótékony célra?

És még ők merték a papságot szükkeblűséggel vádolni?

A milliomos Mauthnerek a Madách páholyban 4.000koronát, az egyik gelsei Guttman a „Munka” páholyban 800 koronát, Kohner Jenő báró a munkácsi „Hegyvidék” páholyban semmit, Kohner Adolf báró az „Alföld” páholyban 500 koronát tudtak csak a többi páholy testvéreikkel együtt a jóté-

konyság oltárán évente feláldozni, a Madarassy Beck Gyulák, Székely Ferencek, bégavári Backok, a Bahruhok, a Kereskedelmi Bank, Hitelbank, a biztosító intézetek dús jövedelmű vezetői és egyéb nábobok, ebbeli tevékenységükkel pedig: hallgatnak.

Hát van olyan ember a világon, aki – ezt látva – elhiszi, hogy ezeket az emberszeretet, a jótékonykodás vitte be a páholyokba?

És hol vannak a páholyok jövedelmei? A tagdíjak? A felvételi díjak? Az önkéntes adományok, külföldi segélyek, a hivatalos gyűjtések, a vakolások soronkívüli „alamizsnái” stb., stb.

Nem! A szabadkőművesség ezzel – reméljük – urbi et orbi bebizonyította, hogy a jótékonykodás nem célja. Ezzel csak szédítik a világot, elaltadják a gyanút, s elterelik igazi tevékenységükről a figyelmet. Teljesen igaza van tehát Prohászka püspöknek, mindem azt mondja róluk: „Sok embernek be volt kötve a szeme, s nem látta a szabadkőművesség igazi ábrázatát. Azt mondták nekik, hogy *ártatlan jótékonykodó gyülekezet. Most már reméljük, felnyitnak a gimplik szemei is, s látják, hogy internationalis, defetista banda, mely gyűlöli az Egyházat és tiszteli Mefisztót és Ahasvért, tárt kaput nyit a zsidó invázióknak és tapossa a keresztény nemzeti tradíciókat.*”

TARTALOMJEGYZÉK AZ I. KÖTETRŐL.

	Oldal
Előszó	5
I. Mozgás a páholyokban	7
II. A közvélemény megtévesztése	16
III. A magyar szabadkőművesség forradalmi egyesülés..	25
IV. A forradalmár Világszabadkőművesség	59
V. A magyar szabadkőművesség hazafisága	90
VI. A Világszabadkőművesség, mint Magyarország ellen- sége	110
VII. A Világszabadkőművesség, mint a nagy háború oko- zója	133